

Poročilo

**o solventnosti in
finančnem položaju
Zavarovalne skupine Sava
za leto 2018**

Ljubljana, junij 2019

18

Uprava Save Re, d.d.

Marko Jazbec
predsednik uprave

Srečko Čebren
član uprave

Jošt Dolničar
član uprave

Polona Pirš Zupančič
članica uprave

Vsebina

POVZETEK

A POSLOVANJE IN REZULTATI

- A.1 Poslovanje
- A.2 Rezultati pri sklepanju zavarovanj
- A.3 Naložbeni rezultati
- A.4 Rezultati pri drugih dejavnostih
- A.5 Druge informacije

B SISTEM UPRAVLJANJA

- B.1 Splošne informacije o sistemu upravljanja
 - B.1.1 Upravljanje Zavarovalne skupine Sava
 - B.1.2 Organi upravljanja
 - B.1.3 Izbor sistema upravljanja in načelo sorazmernosti
 - B.1.4 Upravljanje tveganj
 - B.1.5 Ključne funkcije v sistemu upravljanja tveganj
 - B.1.6 Odbori v sistemu upravljanja
 - B.1.7 Informacije o politiki prejemkov
 - B.1.8 Poslovanje s povezanimi osebami
- B.2 Zahteve glede sposobnosti in primernosti
 - B.2.1 Zahteve glede sposobnosti zadevnega osebja
 - B.2.2 Zahteve glede primernosti zadevnega osebja
 - B.2.3 Postopek ocene sposobnosti in primernosti
- B.3 Sistem upravljanja tveganj, vključno z lastno oceno tveganja in solventnosti
 - B.3.1 Organizacija upravljanja tveganj
 - B.3.2 Sestavni deli sistema upravljanja tveganj
- B.4 Sistem notranjega nadzora
 - B.4.1 Sistem notranjih kontrol
 - B.4.2 Funkcija spremljanja skladnosti
- B.5 Funkcija notranje revizije
- B.6 Aktuarska funkcija
- B.7 Zunanje izvajanje
- B.8 Druge informacije

PROFIL TVEGANJ SKUPINE

- C Profil tveganj skupine
- C.1 Zavarovalno tveganje
 - C.1.1 Tveganje premoženjskih zavarovanj
 - C.1.2 Tveganje življenjskih zavarovanj
 - C.1.3 Tveganje zdravstvenih zavarovanj
- C.2 Tržno tveganje
 - C.2.1 Izpostavljenost tveganju

- C.2.2 Merjenje in koncentracija tržnih tveganj
- C.2.3 Upravljanje tveganja

C.3 Kreditno tveganje

- C.3.1 Kreditno tveganje
- C.3.2 Merjenje in koncentracija tveganja
- C.3.3 Upravljanje tveganja

C.4 Likvidnostno tveganje

- C.4.1 Izpostavljenost tveganju
- C.4.2 Merjenje in koncentracija tveganja
- C.4.3 Upravljanje tveganja

C.5 Operativno tveganje

- C.5.1 Izpostavljenost tveganju
- C.5.2 Merjenje in koncentracija tveganja
- C.5.3 Upravljanje tveganja

C.6 Druga pomembna tveganja

- C.6.1 Strateška tveganja
- C.6.2 Tveganja iz finančnih pogodb

C.7 Druge informacije

D VREDNOTENJE ZA NAMENE SOLVENTNOSTI

D Vrednotenje za namene solventnosti

- D.1 Sredstva
 - D.1.1 Dobro ime
 - D.1.2 Odloženi stroški pridobivanja zavarovanj
 - D.1.3 Neopredmetena sredstva
 - D.1.4 Odložene terjatve in obveznosti za davek
 - D.1.5 Opredmetena osnovna sredstva, namenjena lastni uporabi
 - D.1.6 Naložbe
 - D.1.7 Posojila in hipotekarni krediti
 - D.1.8 Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij, prenesen pozavarovateljem
 - D.1.9 Depoziti pri cedentih
 - D.1.10 Terjatve do zavarovancev in zavarovalnih posrednikov
 - D.1.11 Terjatve iz pozavarovanja
 - D.1.12 Druge terjatve
 - D.1.13 Lastne delnice
 - D.1.14 Denar in denarni ustrezniki
 - D.1.15 Druga sredstva
- D.2 Zavarovalno-tehnične rezervacije
 - D.2.1 Vrednosti zavarovalno-tehničnih rezervacij v skladu z SII

- D.2.2 Primerjava MSRP in SII zavarovalno-tehničnih rezervacij
- D.2.3 Opis ravni negotovosti
- D.3 Druge obveznosti
 - D.3.1 Druge rezervacije razen ZTR
 - D.3.2 Obveznosti do zavarovancev in zavarovalnih posrednikov
 - D.3.3 Obveznosti iz pozavarovanja
 - D.3.4 Druge obveznosti do dobaviteljev
 - D.3.5 Podrejene obveznosti
 - D.3.6 Druge obveznosti, ki niso izkazane drugje
- D.4 Alternativne metode vrednotenja
- D.5 Druge informacije

E UPRAVLJANJE KAPITALA

E Upravljanje kapitala

- E.1 Lastna sredstva
- E.2 Zahtevani solventnostni kapital in zahtevani minimalni kapital
 - E.2.1 Zahtevani solventnostni kapital skupine (SCR skupine)
 - E.2.2 Zahtevani minimalni solventnostni kapital (MCR)
- E.3 Uporaba podmodula tveganja lastniških vrednostnih papirjev, temeljčega na trajanju, pri izračunu zahtevanega solventnostnega kapitala

- E.4 Razlika med standardno formulo in kakršnim koli uporabljenim notranjim modelom
- E.5 Neskladnost z zahtevanim minimalnim kapitalom in neskladnost z zahtevanim solventnostnim kapitalom
- E.6 Druge informacije

PRILOGA A

- Priloga A Slovar izbranih strokovnih izrazov in načinov izračuna

PRILOGA B

- S.32.01.22 Podjetja v okviru skupine
- S.02.01.02 Bilanca stanja
- S.05.01.02 Premije, škode in odhodki po vrstah poslovanja
- S.05.02.01 Premije, škode in odhodki po državah
- S.23.01.22 Lastna sredstva
- S.25.01.22 Zahtevani solventnostni kapital – za podjetja, ki uporabljajo standardno formulo

Splošne informacije

Vse vrednosti, prikazane v poročilu, se ujemajo z vrednostmi, poročanimi v okviru kvantitativnega poročanja Agenciji za zavarovalni nadzor. Zneski v preglednicah poročila so prikazani v tisoč EUR. Poročilo sta obravnavala in potrdila uprava in nadzorni svet obvladujoče družbe.

Poročilo o solventnosti in finančnem položaju skupine je bilo pregledano tudi s strani revizijske družbe ERNST & YOUNG, ki je pripravila tudi Poročilo neodvisnega revizorja o zagotovitvi.

Revidirano letno poročilo skupine za leto 2018 se nahaja na spletni povezavi <https://www.sava-re.si/si/za-vlagatelje/financne-informacije/financna-porocila/>.

Povzetek

Povzetek

Uvod

Namen tega poročila je predstavitev informacij o solventnostnem položaju Zavarovalne skupine Sava na dan 31. 12. 2018, vključno z rezultati poslovanja, sistemom upravljanja, profilom tveganj skupine in načinom vrednotenja sredstev in obveznosti. Poročilo je dopolnjeno tudi s ključnimi kvantitativnimi informacijami, ki so priložene v prilogi poročila. Zavarovalna skupina Sava poročilo pripravlja enkrat letno. Dokument je pripravljen v skladu z zahtevami zakona o zavarovalništvu ZZavar-1 in ostalimi zakonodajnimi akti.

Predstavitev skupine

Zavarovalna skupina Sava (v nadaljevanju: skupina ali Zavarovalna skupina Sava) je ena večjih zavarovalnih skupin v Jugovzhodni Evropi. Na dan 31. 12. 2018 je zavarovalniški del skupine sestavljala pozavarovalnica in sedem zavarovalnic s sedežem v Sloveniji in državah Adria regije. Poleg (po) zavarovalnic sestavlja skupino še sedem nezavarovalnih družb.

V skupini je več kot 2.400 zaposlenih. Zavarujemo in pozavarujemo vse zavarovalne vrste ter strankam ponujamo:

- spoštljiv, pošten in iskren odnos,
- strokovnost,
- etično in pregledno poslovanje,
- dostopnost in odzivnost,
- odgovornost.

Družba Sava Re na mednarodnih pozavarovalnih trgih deluje že več kot 40 let, na slovenskem zavarovalnem trgu pa prek nekdanje Zavarovalnice Tilia že od leta 1998. Na druge trge nekdanje Jugoslavije smo vstopili s prevzemi šestih zavarovalnic med letoma 2006 in 2009 ter ustanovitvijo dveh življenjskih zavarovalnic v letu 2008. V letu 2015 in 2018 je skupina vstopila še na slovenski in makedonski pokojninski trg.

Konsolidirana kosmata premija skupine je v letu 2018 znašala 546,3 milijona EUR.

Glavne prednosti Zavarovalne skupine Sava so poznavanje trga v širši regiji, zanesljivost, odzivnost, prožnost, predanost delu in finančna moč. S stalnim izboljševanjem in odnosom presegamo pričakovanja strank, odgovorno, iskreno in spoštljivo gradimo medsebojne odnose ter smo dejavni v odnosu do okolja.

Naše glavno vodilo je dolgoročno sodelovanje z zavarovanci in partnerji, da v dobrem in slabem skupaj dosežemo cilje, ki smo si jih zastavili.

Poslovanje in rezultati¹

- Zavarovalna skupina Sava je v letu 2018 ustvarila rekorden dobiček v višini 43 milijonov EUR, kar je 38,3 odstotka več kot leto prej.
- Donosnost lastniškega kapitala je v letu 2018 dosegla 13,1 odstotka.
- Poslovni prihodki skupine so zrasli za 10 odstotkov.
- Uspešno so bili zaključeni trije prevzemi, kar bo omogočalo nadaljnjo rast skupine. Podpisane so bile pogodbe za prevzem še treh družb. Za dve hrvaški družbi ERGO je bil posel zaključen v februarju 2019, za KBM Infond je zaključek transakcije predviden v letu 2019.
- Izboljšani sta bili obe bonitetni oceni na »A« s stabilno srednjeročno napovedjo.

Zavarovalna skupina Sava je v letu 2018 zbrala za 546,3 milijona EUR kosmatih premij, kar je za 5,6 odstotka več od dosežene v letu 2017. Spodnja meja načrtovanega razpona kosmatih premij je znašala 520 milijonov EUR, kar pomeni, da smo presegli predvideni obseg za 5,1 odstotka. Rast izvira iz premoženjskih zavarovanj v Sloveniji (10,9-odstotna rast), premoženjskih zavarovanj zunaj Slovenije (12,5-odstotna rast) in življenjskih zavarovanj zunaj Slovenije (17,8-odstotna rast). Iz pozavarovanja je skupina v letu 2018 ustvarila za 7,2 odstotka manj kosmatih premij zaradi načrtnega omejevanja rasti in odklonitve manj dobičkonosnih poslov. Pričakovano so se letos zmanjšale tudi kosmate premije življenjskih zavarovanj v Sloveniji, in sicer za 2,9 odstotka, kar je posledica velikega obsega doživetij.

Poslovni prihodki skupine so se v letu 2018 povečali za 9,8 odstotka, na kar je poleg rasti kosmatih premij obstoječih družb vplivalo tudi poslovanje novih družb v skupini, ki so se vključile vanjo v letu 2018. V prvem četrtletju leta so bili uspešno zaključeni kar trije prevzemi, in sicer pokojninske družbe NLB Nov penziski fond iz Severne Makedonije, ki je bila preimenovana v Sava penzisko društvo, zavarovalnice Energoprojekt Garant iz Srbije, ki je bila konec leta pripojena k srbski premoženjski zavarovalnici, in asistenčne družbe TBS Team 24 iz Slovenije. Uspešna umestitev teh družb je že prispevala tudi k boljši dobičkonosnosti.

Leto 2018 je bilo za zavarovalne in pozavarovalne posle razmeroma ugodno z vidika večjih škod, kar je pomembno vplivalo na izboljšanje merodajnega škodnega in kombiniranega količnika in posledično na poslovno uspešnost skupine. Na večjo dobičkonosnost so vplivale tudi uresničene sinergije iz združitve štirih zavarovalnic v enovito zavarovalnico pod enotno blagovno znamko Zavarovalnica Sava ter izboljšanje poslovanja v družbah zunaj Evropske unije, kjer trgi v zadnjih letih rastejo hitreje od razvitih trgov, to pa Zavarovalni skupini Sava omogoča ugodno prihodkovno rast in dvig poslovne uspešnosti.

¹ V tem podpoglavju so opisani rezultati poslovanja Zavarovalne skupine Sava na podlagi MSRP izkazov, zato podatki niso enaki kot v preračunih po Solventnosti II.

Stroškovni količnik se je v letu 2018 nekoliko zvišal, na kar je vplival manjši obseg kosmatih pozavarovalnih premij, pa tudi upad kosmatih premij življenjskih zavarovanj v Sloveniji zaradi večjega obsega doživetij, hkrati pa so se zaradi večje prodaje novih življenjskih zavarovanj zvišali stroški pridobivanja ob razmeroma nespremenjenih ostalih obratovalnih stroških. Na zvišanje stroškovnega količnika so vplivale tudi višje pozavarovalne provizije – stremimo namreč k bolj dobičkonosnemu poslu, pri katerem so provizijske stopnje višje, še posebno v času nizkih premijskih stopenj na pozavarovalnih trgih. Sklepanje bolj dobičkonosnih pozavarovanj s sicer višjimi provizijskimi stopnjami se kaže v ugodnejšem kombiniranem količniku.

Zavarovalna skupina Sava je zaključila leto 2018 s čistim dobičkom 43 milijonov EUR in s tem dosegla 13,1-odstotno donosnost lastniškega kapitala. Kapital skupine se je v letu 2018 povečal za 7,6 odstotka in je na dan 31. 12. 2018 znašal 340 milijonov EUR. Čiste zavarovalno-tehnične rezervacije skupine pa so na dan 31. 12. 2018 znašale 1.103 milijonov EUR.

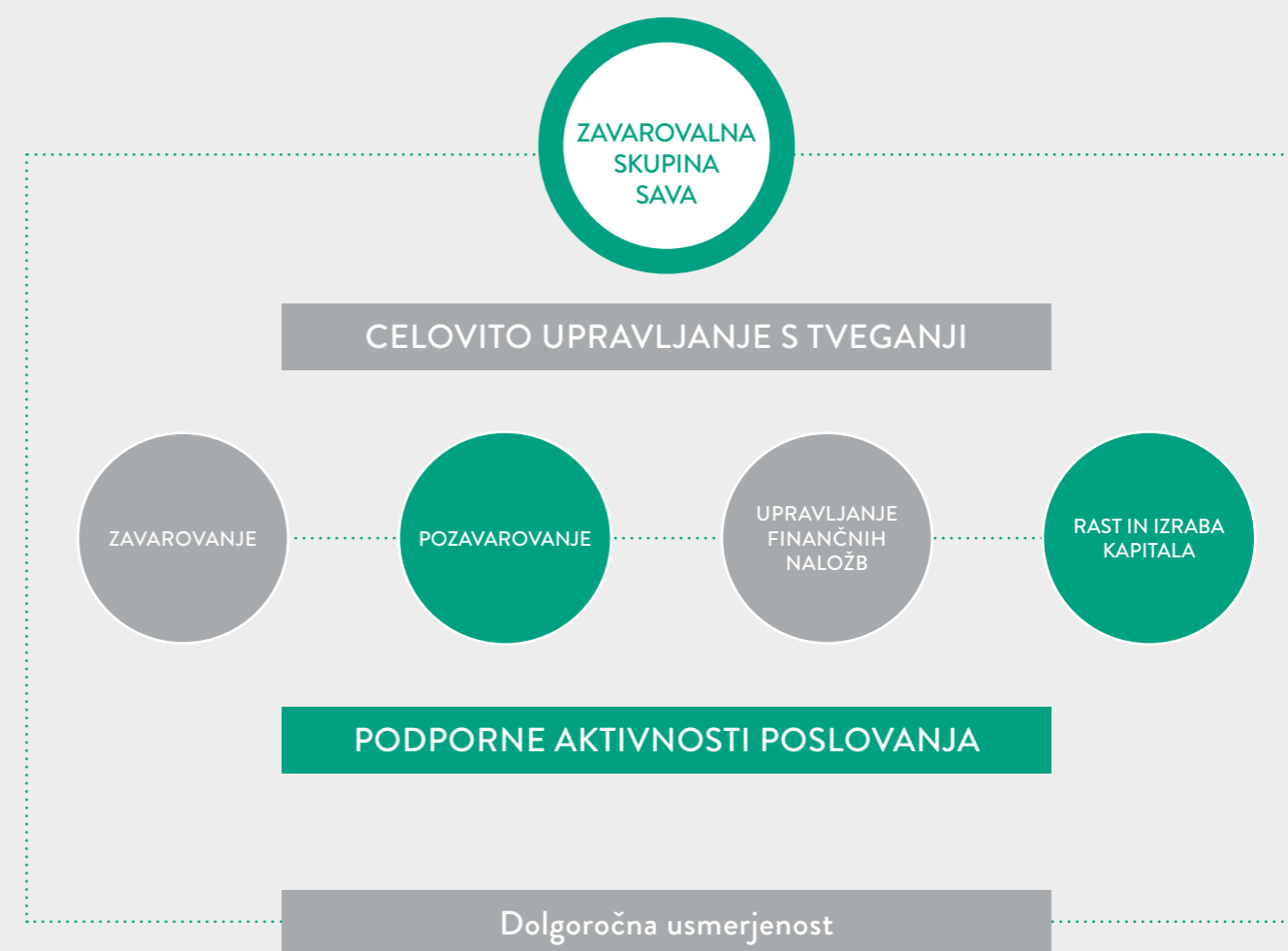
Ker se zavedamo okoljskih sprememb in njihovih vplivov na poslovanje, pri naložbenju namenjam poseben poudarek okoljskim in trajnostnim naložbenim projektom, in sicer vlagamo v infrastrukturne sklade in projekte lokalnih družb, ki se ukvarjajo z energijsko učinkovitostjo in obnovljivimi viri energije. Naložbe v infrastrukturne sklade in projekte so se v letu 2018 povečale, tako da so imele konec leta v celotnem portfelju 0,5-odstotni delež. Donosnost naložbenega portfelja je bila v letu 2018 skladna z načrtovano in je znašala 1,7 odstotka. Naložbeni portfelj skupine ostaja konservativen z visokim deležem obveznic in naložb naložbenega razreda.

Bonitetni agenciji Standard & Poor's in A. M. Best sta po rednem letnem pregledu Savi Re v letu 2018 izboljšali bonitetno oceno finančne moči na »A«, kar je odsev visoke kapitalske moči v daljšem obdobju, boljšega tržnega položaja in dobičkonosnosti skupine, tako zaradi organske rasti kot rasti s prevzemi. Bonitetna agencija Standard & Poor's je ugodno ocenila tudi zaključene prevzeme družb na trgih, na katerih skupina že deluje, s čimer se je izboljšal tržni položaj. Ocenjujemo, da bomo z boljšo bonitetno oceno lažje izpolnjevali strategijo selektivne oziroma dobičkonosne rasti na mednarodnih pozavarovalnih trgih.

Naše razvojne dejavnosti so bile v letu 2018 usmerjene v nadaljevanje širitve skupine. Po prevzemu treh družb v prvem četrtletju leta smo v decembru 2018 podpisali tudi pogodbo o nakupu večinskega deleža v družbi za upravljanje KBM Infond, da zaokrožimo ponudbo finančnih storitev skupine znotraj naše strategije na slovenskem trgu.

Strateške usmeritve Zavarovalne skupine Sava

Zavarovalna skupina Sava opredeljuje svojo strategijo s štirimi stebri (razvidnimi na spodnji sliki): zavarovanje, pozavarovanje, upravljanje finančnih naložb ter rast in izraba kapitala.

Ključne usmeritve, opredeljene v strategiji skupine so:

- digitalizacija in tehnološka modernizacija poslovanja s ciljem postavitve stranke v središče,
- rast s prevzemi,
- iskanje priložnosti v okoljskih/trajnostnih naložbenih projektih,
- zapiranje vrzeli med notranjo in tržno vrednostjo delnice.

Sistem upravljanja

Družbe v skupini imajo vzpostavljen sistem upravljanja, ki je dobro opredeljen in vključuje:

- ustrezno organiziranost, vključno z organi vodenja, ključnimi funkcijami in odbori,
- integriran sistem upravljanja tveganj,
- sistem notranjih kontrol.

Na ravni skupine delujejo štiri ključne funkcije: aktuarska funkcija, funkcija spremljanja skladnosti poslovanja, funkcija upravljanja tveganj in funkcija notranje revizije. Prav tako delujeta odbor za upravljanje tveganj skupine in aktuarski odbor skupine.

Z namenom učinkovitega upravljanja tveganj ima skupina vzpostavljen model treh obrambnih linij z jasno razdelitvijo odgovornosti in nalog med njimi:

- prva obrambna linija vključuje vse organizacijske enote, ki opravljajo poslovno dejavnost (sklepanje (po)zavarovanj, obravnava škod, naložbe, računovodstvo, kontroling in druge);
- druga obrambna linija vključuje funkcijo upravljanja tveganj, aktuarsko funkcijo, funkcijo spremljanja skladnosti in odbor za upravljanje tveganj;
- tretjo obrambno linijo izvaja notranja revizija.

V obvladujoči družbi je v letu 2018 prišlo do spremembe v sestavi uprave. Podrobnosti so navedene v razdelku B.1.1.

Profil tveganj

Skupina kapitalsko zahtevo izračunava v skladu s standardno formulo Solventnosti II, ki je opredeljena v Delegirani uredbi Komisije (EU) (2015/35)² (v nadaljevanju: standardna formula Solventnosti II ali standardna formula). V profilu tveganj skupine prevladuje tveganje premoženjskih zavarovanj, velika pa je tudi izpostavljenost tržnemu tveganju. Drugim vrstam tveganj je skupina nekoliko manj izpostavljena: tveganju življenjskih zavarovanj, tveganju zdravstvenih zavarovanj, tveganju neplačila nasprotne stranke in operativnemu tveganju. Poleg omenjenih tveganj, obravnavanih tudi v standardni formuli, je skupina izpostavljena likvidnostnemu tveganju, ki ga obvladuje predvsem z ustrezno strategijo zagotavljanja zadostne likvidnosti. Zaradi zahtevnega notranjega in zunanjega okolja je skupina pomembno izpostavljena tudi različnim strateškim tveganjem.

Spodnja preglednica prikazuje zahtevani solventnostni kapital skupine v skladu s standardno formulo Solventnosti II (v nadaljevanju: SCR skupine) po modulih tveganj.

Zahtevani solventnostni kapital po modulih tveganj

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
SCR skupine	216.735	205.015
Kapitalske zahteve za druge finančne sektorje	5.532	5.300
Kapitalske zahteve za preostala podjetja	17.380	0
Konsolidirani SCR na ravni skupine	193.823	199.716
Prilagoditve za TP in DT	-17.840	-218
Operativno tveganje	16.358	15.407
Zahtevani osnovni solventnostni kapital (BSCR)	195.304	184.526
Vsota posameznih tveganj	293.212	272.615
Vpliv diverzifikacije tveganj	-97.907	-88.089
Tržno tveganje	60.439	51.671
Tveganje neplačila nasprotne stranke	21.819	14.364
Tveganje življenjskih zavarovanj	43.695	40.210
Tveganje zdravstvenih zavarovanj	25.859	23.934
Tveganje premoženjskih zavarovanj	141.399	142.437

² Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanj (Solventnost II).

Vrednotenje za namene solventnosti

V skladu s 174. členom ZZavar-1 se sredstva vrednotijo z zneskom, po katerem bi se sredstvo izmenjalo med dobro obveščenima strankama s pravico razpolaganja v strogo poslovnem odnosu. Prav tako skupina vrednoti obveznosti na znesek, po katerem bi se lahko prenesle ali poravnale med dobro obveščenima strankama s pravico razpolaganja v strogo poslovnem odnosu.

Za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov skupine v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju: MSRP) se uporablja popolna konsolidacija za vse družbe v skupini, razen za pridruženi družbi ZTSR in G2I, ki sta v konsolidacijo vključeni po kapitalski metodi. Za pripravo vrednotenja bilance stanja v skladu s Solventnostjo II pa se v skladu s točko 1 (a) 335. člena Delegirane uredbe Komisije (EU) (2015/35) (v nadaljevanju: Delegirana uredba) konsolidirajo vse (po)zavarovalnice v skupini in vse družbe za pomožne storitve, pokojninska družba Sava pokojninska se obravnava v skladu s točko 1 (e) 335. člena navedene uredbe Delegirane uredbe, za pridruženi družbi ZTSR in G2I ter Savo penzisko društvo pa se uporablja točka 1 (f) 335. člena.

V spodnji preglednici so razvidne prilagoditve postavk bilance stanja v skladu z MSRP, izvedene pri vrednotenju za namene solventnosti. Prikazan je kapital v skladu z MSRP in primerni lastni viri sredstev v skladu s Solventnostjo II.

Prilagoditve kapitala v skladu z MSRP pri vrednotenju bilance stanja SII

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Kapital v skladu z MSRP	339.675	315.020
Razlika pri vrednotenju sredstev	-135.221	-133.926
Razlika pri vrednotenju zavarovalno-tehničnih rezervacij	301.791	299.674
Razlika pri vrednotenju drugih obveznosti	-19.380	-16.766
Predvidljive dividende, razdelitve in dajatve	-14.723	-12.398
Prilagoditev za manjšinske deleže	-195	-206
Odbitki za udeležbe v drugih finančnih subjektih	-6.943	-8.353
Osnovni lastni viri sredstev po odbitkih	465.004	443.045
Lastni viri sredstev v drugih finančnih sektorjih	6.943	8.353
Razpoložljivi lastni viri sredstev skupine	471.947	451.398

Upravljanje kapitala

Z ustreznim upravljanjem kapitala želi skupina zagotoviti, da ima vedno na voljo zadostno višino virov za pokrivanje svojih obveznosti in izpolnjevanje zakonskih zahtev glede kapitala. Pri tem mora biti struktura primernih lastnih virov sredstev, ki zagotavljajo kapitalsko ustreznost, skladna z zakonodajo ter zagotavljati optimalno razmerje med dolžniškim in lastniškim virom financiranja. Višina lastnih virov sredstev mora biti zadostna tudi za doseganje drugih ciljev skupine.

Pri dodelitvi lastnih virov sredstev na poslovne dejavnosti mora skupina zagotavljati donosnost lastniškega kapitala.

Skupina pripravlja svoj poslovni in strateški načrt na podlagi strategije prevzemanja tveganj in v njej določene pripravljenosti za prevzem tveganj. Med pripravo preveri, ali je načrt v skladu s pripravljenostjo za prevzem tveganj, in ga po potrebi ustrezno prilagodi. Pri tem si prizadeva tudi za čimbolj optimalno uporabo kapitala.

Kapitalska ustreznost skupine

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
SCR skupine	216.735	205.015
Primerni lastni viri sredstev za pokrivanje SCR skupine	471.947	451.398
Od tega prvi razred	471.947	451.398
Od tega drugi razred	0	0
Od tega tretji razred	0	0
Solventnostni količnik skupine	218 %	220 %
Minimalni zahtevani kapital (MCR) skupine	102.730	106.009
Primerni lastni viri sredstev za pokrivanje MCR skupine	465.004	443.045
Od tega prvi razred	465.004	443.045
Od tega drugi razred	0	0
Od tega tretji razred	-	-
MCR količnik skupine	453 %	418 %

Skupina ima na dan 31. 12. 2018 vse primerne lastne vire sredstev za pokrivanje SCR skupine uvrščene v prvi kakovostni razred primernih lastnih virov sredstev. Kot je razvidno iz gornje tabele skupina izkazuje visok solventnostni količnik ter je na dan 31. 12. 2018 ustrezala zakonskim zahtevam o višini in kakovosti kapitala za pokrivanje SCR in MCR.

Skupina je zadostnost primernih lastnih virov sredstev preverjala tudi med letom in je bila ves čas skladna z zakonodajnimi zahtevami.

Sprejemljiva meja solventnostnega količnika v skladu s strategijo prevzemanja tveganj skupine je 140 %, spodnja meja za optimalno kapitaliziranost pa 170 %. Iz tega sledi, da je skupina dobro kapitalizirana tudi v skladu z notranjimi merili.

Poslovanje in rezultati

A.1 Poslovanje

A.2 Rezultati pri sklepanju zavarovanj

A.3 Naložbeni rezultati

A.4 Rezultati pri drugih dejavnostih

A.5 Druge informacije

A.1 Poslovanje

Naziv in pravna oblika obvladujoče družbe

Sava Re, d.d.
Dunajska cesta 56
1000 Ljubljana
Slovenija

Sava Re, ki je v Zavarovalni skupini Sava obvladujoča družba, se ukvarja z dejavnostjo pozavarovanja. Zavarovalniški del skupine sestavlja še sedem zavarovalnic s sedežem v Sloveniji in državah Adria regije: kompozitna zavarovalnica Zavarovalnica Sava, premoženjske zavarovalnice Sava neživotno osiguranje (SRB), Sava osiguranje (MKD), Illyria in Sava osiguranje (MNE) ter življenjski zavarovalnici Sava životno osiguranje (SRB) in Illyria Life.

Poleg naštetih (po)zavarovalnic sestavljajo skupino še:

- Sava pokojninska: pokojninska družba v Sloveniji, v 100-odstotni lasti Save Re;
- Illyria Hospital: družba na Kosovem, ki ima v lasti zemljišče, a trenutno ne opravlja nobene dejavnosti in je v 100-odstotni lasti Save Re;
- TBS Team 24: družba v Sloveniji, ki se ukvarja z organizacijo asistenc v povezavi z avtomobilskimi, zdravstvenimi in domskimi zavarovanji in je v 75-odstotni lasti Save Re;
- Sava penzisko društvo: pokojninska družba v Severni Makedoniji, ki upravlja pokojninske sklade 2. in 3. stebra in je v 100-odstotni lasti Save Re;
- ZTSR: pridružena družba Save Re v Sloveniji, ki se ukvarja z raziskavo trga;
- G2I: pridružena družba Save Re v Združenem kraljestvu, ki se bo ukvarjala s prodajo avtomobilskih zavarovanj prek spleta;
- Sava Terra: odvisna družba Save Re in Zavarovalnice Sava v Sloveniji, ki se ukvarja z oddajanjem in obratovanjem lastnih in najetih nepremičnin.

Na spodnji sliki je prikazana sestava skupine na dan 31. 12. 2018.

Sestava skupine na dan 31. 12. 2018

Seznam družb skupine

V naslednjih preglednicah navajamo podatke vseh družb skupine, v katerih je Sava Re neposredno udeležena.

Odvisne in pridružene družbe na dan 31. 12. 2018

Ime	Zavarovalnica Sava	Sava pokojninska	Sava neživotno osiguranje (SRB)
Sedež	Cankarjeva 3, 2507 Maribor, Slovenija	Ulica Vita Kraigherja 5, 2103 Maribor, Slovenija	Bulevar vojvode Mišića 51, 11040 Beograd, Srbija
Vrsta dejavnosti	kompozitna zavarovalnica	pokojninska družba	premoženjska zavarovalnica
Osnovni kapital	68.417.377 EUR	6.301.109 EUR	10.570.373 EUR
Nominalna vrednost kapitalskega deleža	68.417.377 EUR	6.301.109 EUR	10.570.373 EUR
Delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini	Sava Re: 100,0 %	Sava Re: 100,0 %	Sava Re: 100,0 %
Poslovni izid v letu 2018	29.540.622 EUR	258.571 EUR	1.049.526 EUR
Upravljalvske povezave	odvisna zavarovalnica	odvisna pokojninska družba	odvisna zavarovalnica

Ime	Sava živотно osiguranje (SRB)	Illyria	Illyria Life
Sedež	Bulevar vojvode Mišića 51, 11040 Beograd, Srbija	Sheshi Nëna Terezë 33, 10000 Priština, Kosovo	Sheshi Nëna Terezë 33, 10000 Priština, Kosovo
Vrsta dejavnosti	življenjska zavarovalnica	premoženjska zavarovalnica	življenjska zavarovalnica
Osnovni kapital	4.496.544 EUR	5.428.040 EUR	3.285.893 EUR
Nominalna vrednost kapitalskega deleža	4.496.544 EUR	5.428.040 EUR	3.285.893 EUR
Delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini	Sava Re: 100,0 %	Sava Re: 100,0 %	Sava Re: 100,0 %
Poslovni izid v letu 2018	-168.562 EUR	-390.799 EUR	305.169 EUR
Upravljalvske povezave	odvisna zavarovalnica	odvisna zavarovalnica	odvisna zavarovalnica

Ime	Sava osiguranje (MKD)	Sava osiguranje (MNE)	Illyria Hospital
Sedež	Zagrebska br.28 A, 1000 Skopje, Severna Makedonija	PC Kruševac, Rimski trg 70, 81000 Podgorica, Črna gora	Sheshi Nëna Terezë 33, 10000 Priština, Kosovo
Vrsta dejavnosti	premoženjska zavarovalnica	premoženjska zavarovalnica	trenutno ne opravlja nobene dejavnosti
Osnovni kapital	3.820.077 EUR	4.033.303 EUR	1.800.000 EUR
Nominalna vrednost kapitalskega deleža	3.536.245 EUR	4.033.303 EUR	1.800.000 EUR
Delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini	Sava Re: 92,57 %	Sava Re: 100,0 %	Sava Re: 100,0 %
Poslovni izid v letu 2018	391.284 EUR	1.943.280 EUR	-6 EUR
Upravljalvske povezave	odvisna zavarovalnica	odvisna zavarovalnica	odvisna družba

Ime	Sava penzisko društvo	TBS Team 24	ZTSR
Sedež	Majka Tereza 1, 1000 Skopje, Severna Makedonija	Ljubljanska ulica 42, 2000 Maribor, Slovenija	Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, Slovenija
Vrsta dejavnosti	dejavnost upravljanja skladov	organizacija asistenčnih storitev in komunikacija s strankami	raziskovanje trga in javnega mnenja
Osnovni kapital	2.110.791 EUR	8.902 EUR	250.000 EUR
Nominalna vrednost kapitalskega deleža	2.110.791 EUR	6.677 EUR	125.000 EUR
Delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini	Sava Re: 100,0 %	Sava Re: 75,0 %	Sava Re: 50,0 %
Poslovni izid v letu 2018	1.133.199 EUR	759.757 EUR	
Upravljaljske povezave	odvisna družba	odvisna družba	pridružena družba

Ime	G2I	Sava Terra
Sedež	Bailey House, 4-10 Barttelot Road, Horsham, West Sussex, RH12 1DQ	Jarška cesta 10a, 1000 Ljubljana
Vrsta dejavnosti	zavarovalna dejavnost	oddajanje in obratovanje lastnih in najetih nepremičnin
Osnovni kapital	121.300 EUR	7.500 EUR
Nominalna vrednost kapitalskega deleža	21.228 EUR	2.250 EUR
Delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini	Sava Re: 17,5 % / 25,0 %	Sava Re: 30,0 % Zavarovalnica Sava: 70 %
Poslovni izid v letu 2018		-147.863 EUR
Upravljaljske povezave	pridružena družba	odvisna družba

V nadaljevanju so prikazani podatki obvladujoče družbe Sava Re, saj njen nadzorni organ nadzoruje tudi Zavarovalno skupino Sava.

Ime in kontaktni podatki nadzornega organa, odgovornega za finančni nadzor obvladujoče družbe

Agencija za zavarovalni nadzor
Trg republike 3
1000 Ljubljana
e-naslov: agencija@a-zn.si

Ime in kontaktni podatki zunanje revizije obvladujoče družbe

ERNST & YOUNG Revizija,
poslovno svetovanje, d. o. o.
Dunajska cesta 111
1000 Ljubljana
Slovenija
Telefon: +386 1 583 17 00
Faks: +386 1 583 17 10
E-naslov: info@si.ey.com

Revizijo računovodskih izkazov obvladujoče družbe izvaja revizijska družba Ernst & Young d.o.o., Dunajska 111, Ljubljana, ki pregleduje računovodske izkaze Sava Re in Zavarovalne skupine Sava za poslovno leto 2018 že šesto leto zapored. Revizijo večine odvisnih družb so v letu 2018 izvajali lokalni revizorji iste revizijske družbe. V štirih družbah v skupini so revizijo računovodskih izkazov 2018 zaradi lokalnih pravil obdobje menjave revizorja opravile druge revizijske družbe. V letu 2016 je bila z družbo Ernst & Young sklenjena pogodba za revizijo računovodskih izkazov v obdobju 2016–2018.

Opis imetnikov kvalificiranih deležev v obvladujoči družbi na dan 31. 12. 2018

Delničar	Število delnic	Delež v osnovnem kapitalu	Delež glasovalnih pravic
SDH, d. d.	3.043.883	17,7 %	19,6 %
Zagrebačka banka d. d. – skrbniški račun	2.439.852	14,2 %	15,7 %

Vir: Centralni register vrednostnih papirjev KDD, d.d., in lastni preračuni.

Opombe:

Sava Re ima 1.721.966 lastnih delnic, ki nimajo glasovalnih pravic.

Sava Re je 2. 6. 2016 od skupine Adris grupa, d. d., Vladimira Nazora 1, 52210 Rovinj, Hrvaška (v nadaljevanju: Adris grupa), prejela obvestilo o spremembi pomembnega deleža v družbi Sava Re. Adris grupa ima skupaj s svojimi odvisnimi družbami na skrbniških računih hranjenih 3.278.049 delnic z oznako POSR, kar je 19,04 % delnic v osnovnem kapitalu izdajatelja in 21,15 % vseh delnic z glasovalno pravico družbe Sava Re.

Pomembne vrste poslovanja in pomembna geografska območja, na katerih skupina posluje³

Skupina posluje na trgu Republike Slovenije in trgih po vsem svetu. V nadaljevanju so prikazane pomembne vrste poslovanja in pomembnejše države, v katerih posluje.

Med vrstami poslovanja so v letu 2018 prevladovala zavarovanja in proporcionalna pozavarovanja avtomobilske odgovornosti, požarno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje ter zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje druge škode na premoženju ter zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje drugih motornih vozil. Skupaj so predstavljala 61,3 % v sestavi skupne kosmate premije (2017: 59,0 %).

Premija po zavarovalnih vrstah poslovanja

(v tisoč EUR)	Kosmata premija v letu 2018	Kosmata premija v letu 2017	Indeks
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	117.350	106.377	110,3
Požarno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje ter zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje druge škode na premoženju	109.076	103.509	105,4
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje drugih motornih vozil	107.093	94.151	113,7
Neproporcionalno premoženjsko pozavarovanje	27.009	28.862	93,6
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje izpada dohodka	46.739	45.189	103,4
Življenjsko zavarovanje	68.551	70.100	97,8
Druge vrste poslovanja	68.262	66.927	102,0
Skupaj	544.080	515.115	105,6

V naslednji preglednici so prikazani trgi, na katerih je skupina v letu 2018 prejela največ premije. Navedene so države, v katerih je zbrala več kot 9,5 milijona EUR kosmatih premij. Zavarovalna skupina Sava prejme največ premije iz Slovenije in držav Adria regije ter Južne Koreje.

Pomembne države, v katerih skupina posluje⁴

(v tisoč EUR)	Kosmata premija v letu 2018	Kosmata premija v letu 2017	Indeks
Slovenija	395.768	366.500	108,0
Srbija	23.788	19.602	121,4
Južna Koreja	14.219	15.569	91,3
Makedonija	13.038	12.753	102,2
Črna gora	12.832	12.459	103,0
Kosovo	11.489	10.018	114,7

³ V tem podpoglavju so prikazani konsolidirani podatki po SII preračunih, ki ne vključujejo Save pokojninske in Save penziskog društva, zato podatki niso enaki kot po MSRP preračunih.

⁴ Premija vključuje ocenjeno premijo.

Pomembnejši dogodki v letu 2018

- Januarja 2018 je Polona Pirš Zupančič nastopila petletni mandat kot članica uprave. Tudi po njenem nastopu uprava Save Re nadaljuje delo v štiričlanski sestavi. Mateji Treven je funkcija članice uprave prenehala 13. 1. 2018.
- Sava Re je 31. 1. 2018 izpolnila vse odložne pogoje in tako postala 75-odstotna lastnica družbe TBS Team 24.
- V skladu s sedmim odstavkom 171. člena Zakona o zavarovalništvu (ZZavar-1; Uradni list RS, št. 93/15) je Sava Re z družbama Zavarovalnica Sava in Sava pokojninska, sklenila pogodbi o izločenem poslu, na podlagi katerih je z dnem 1. 2. 2018 izvajanje ključne funkcije notranje revizije družb Zavarovalnica Sava in Sava pokojninska za nedoločen čas prenešeno na družbo Sava Re.
- Sava Re je 13. 3. 2018 izpolnila vse odložne pogoje in tako postala 100-odstotna lastnica družbe NLB Nov penziski fond AD Skopje.
- Sava Re je marca 2018 po izpolnitvi odložnih pogojev postala lastnica 92,94-odstotnega deleža srbske družbe Energoprojekt Garant. Julija 2018 je Sava Re v okviru podane prevzemne ponudbe in kasnejšega postopka iztisnitve postala 100-odstotna lastnica družbe. Sava Re je konec leta pripojila prevzeto družbo obstoječi odvisni družbi, srbski premoženjski zavarovalnici Sava neživotno osiguranje (SRB).
- Zavarovalnica Sava je aprila 2018 podpisala kupoprodajno pogodbo z Ergo Austria International AG in Ergo Versicherung Aktiengesellschaft za nakup 100-odstotnega deleža družb ERGO osiguranje d.d. in ERGO životno osiguranje d.d., Hrvaška.
- Maja 2018 je Sava Re objavila Poročilo o solventnosti in finančnem položaju Save Re, d.d., za leto 2017. Solventnostni količnik družbe za leto 2017 je znašal 283 %. Junija 2018 je Sava Re objavila Poročilo o solventnosti in finančnem položaju skupine Sava Re za leto 2017. Solventnostni količnik skupine za leto 2017 je znašal 220 %.
- Maja 2018 je zasedala 34. skupščina delničarjev družbe.
- Junija 2018 sta nov petletni mandat nastopila dosedanja člana uprave, Srečko Čebren in Jošt Dolničar.
- Dne 8. 6. 2018 je jugovzhodni del Slovenije prizadelo neurje s točo. Največ škode je toča povzročila v Črnomlju in njegovi okolici. Odvisna družba Zavarovalnica Sava, ki ima v tem delu Slovenije relativno visok tržni delež, je svojim zavarovancem zagotovila pokritje vseh zavarovanih škod, do katerih so zavarovanci upravičeni. Škode iz tega naslova vplivajo na rezultat 2018 v višini 5 milijonov EUR.
- Julija 2018 je bonitetna agencija Standard & Poor's ob rednem letnem pregledu Savi Re in Zavarovalnici Sava izboljšala bonitetno oceno finančne in kreditne moči na »A«, pri čemer je srednjeročna napoved stabilna.

- Septembra 2018 je Japonsko prizadel tajfun. Omenjeni tajfun je na neto rezultat pozavarovalnega odseka vplival v višini 5 milijonov EUR.
- Novembra 2018 je bonitetna agencija A.M. Best ob rednem letnem pregledu Savi Re izboljšala bonitetno oceno finančne in kreditne moči na »A« (odlično) in kreditno bonitetno oceno izdajatelja na »a«. Obe oceni imata stabilno srednjeročno napoved.
- Decembra 2018 sta prodajalec Nova KBM, d.d. in kupec Sava Re podpisala Pogodbo o prodaji in prenosu poslovnih deležev v družbi KBM Infond, družba za upravljanje, d.o.o., predmet katere je prodaja in nakup poslovnih deležev, ki skupaj predstavljata 77 % osnovnega kapitala družbe. Zaključek transakcije je pogojen z izpolnitvijo določenih odložnih pogojev, med drugim s pridobitvijo soglasja pristojnih regulatornih organov.
- Sava Re je skupaj z nekaterimi razlaščenimi imetniki kvalificiranih obveznosti bank predstavljala konkretne predloge sprememb in dopolnitev glede predloga Zakona o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti bank. Poudarili so, da predlog zakona še vedno ne odpravlja neustavnosti oz. ne sledi v celoti zahtevam ustavnega sodišča. Ponovno so opozorili, da je bil izbris podrejenih obveznic neutemeljen in nepravilen. Do dneva priprave letnega poročila, zakon še ni bil sprejet.

Pomembnejši dogodki po datumu poročanja

- Zavarovalnica Sava je 27. 2. 2019 izpolnila vsa odložna pogoja in tako postala 100-odstotna lastnica družb ERGO osiguranje d.d. in ERGO životno osiguranje d.d., Hrvaška.
- Aprila 2019 je Sava Re objavila Poročilo o solventnosti in finančnem položaju Save Re, d.d., za leto 2018. Solventnostni količnik družbe na dan 31. 12. 2018 znaša 293 %. Zavarovalnica Sava je Poročilo o solventnosti in finančnem položaju Zavarovalnice Sava, d.d., objavila aprila 2019.
- V torek 21. 5. 2019 je potekala 35. skupščina delničarjev. Na skupščini je bila za revizorja za poslovna leta 2019–2021 imenovana revizijska družba KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d.o.o., Železna cesta 8A, Ljubljana.

V pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov skupine v skladu z MSRP se v skupini uporablja popolna konsolidacija za vse njene družbe, razen za ZTSR in G2I, ki sta v konsolidacijo vključeni po kapitalski metodi. Za pripravo vrednotenja bilance stanja v skladu s Solventnostjo II pa se v skladu s točko 1 (a) 335. člena Delegirane uredbe konsolidirajo vse (po)zavarovalnice v skupini in vse družbe za pomožne storitve, pokojninska družba Sava pokojninska se obravnava v skladu s točko 1 (e) 335. člena navedene uredbe Delegirane uredbe, za pridruženi družbi ZTSR in G2I ter Savo penzisko društvo pa se uporablja točka 1 (f) 335. člena.

A.2 Rezultati pri sklepanju zavarovanj⁵

Skupina prikazuje dodatna nezgodna zavarovanja v poslovnem odseku življenjskih zavarovanj, pri poročanju v skladu s Solventnostjo II pa pri zavarovalni vrsti *Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje izpada dohodka*.

Premije

Konsolidirane kosmate premije in čisti prihodki od premij

(v tisoč EUR)	2018	2017	Indeks
Kosmate premije	544.080	515.115	105,6
Čisti prihodki od premij	502.451	468.747	107,2

Geografska segmentacija konsolidiranih kosmatih premij

(v tisoč EUR)	2018	2017	Indeks
Slovenija	395.776	366.500	108,0
Tujina	148.304	148.615	99,8
Skupaj	544.080	515.115	105,6

Konsolidirane kosmate premije za pomembne vrste poslovanja

(v tisoč EUR)	2018	2017	Indeks
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	117.350	106.377	110,3
Požarno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje ter zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje druge škode na premoženju	109.076	103.509	105,4
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje drugih motornih vozil	107.093	94.151	113,7
Življenjsko zavarovanje	68.551	70.100	97,8
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje izpada dohodka	46.739	45.189	103,4
Neproporcionalno premoženjsko pozavarovanje	27.009	28.862	93,6
Druge vrste poslovanja	68.262	66.927	102,0
Skupaj	544.080	515.115	105,6

Kosmate premije so v 2018 zrasle za 5,6 %, struktura po vrstah poslovanja pa je v 2018 ostala približno enaka kakor v 2017. Premoženjska premija predstavlja 87,4 % (2017: 86,4 %) celotne premije, življenjska 12,6 % (2017: 13,6 %). V sestavi kosmate premije prevladujejo zavarovanja in proporcionalna pozavarovanja avtomobilske odgovornosti ter požarna zavarovanja in proporcionalna pozavarovanja (vključno z zavarovanji in proporcionalnimi pozavarovanji drugih škod na premoženju). Ti dve vrsti poslovanja imata v strukturi kosmatih premij 41,6-odstotni delež (2017: 40,7 %).

Gibanje kosmatih premij po poslovnih odsekih kot jih spremlja skupina, je opisano v nadaljevanju. V letu 2018 je bil spremenjen način spremljanja odsekov, zato 2017 podatki niso enaki kot v poročilu za leto 2017.

Kosmate premije odseka **pozavarovanje** so bile v 2018 nižje za 7,2 %, kar je posledica načrtnega omejevanja rasti in odklonitev manj dobičkonosnih poslov. Sprememba čistih prenosnih premij je v 2018 pozitivno vplivala na čiste prihodke (padec kosmatih premij in posledično zmanjšanja stanja čistih prenosnih premij), v 2017 pa negativno (rast kosmatih premij in posledično povečanje stanja čistih prenosnih premij).

Kosmate **premoženjske** zavarovalne premije so se v letu 2018 zvišale za 11,2 %, kar je posledica rasti kosmatih premoženjskih premij vseh zavarovalnic v skupini. V Sloveniji so bile višje za 10,9 %, in sicer zaradi povečanega obsega avtomobilskih zavarovanj in tudi premoženjskih zavarovanj v ožjem pomenu. Rast premij avtomobilskih zavarovanj na individualnem in poslovnem sektorju je izhajala iz povečanega števila polic, rasti povprečne premije ter večjega števila prodanih zavarovanj s širšimi kritiji. Rast premoženjskih zavarovanj v ožjem pomenu je bila posledica pridobitve nekaterih novih zavarovancev in zvišanja premij obstoječim zavarovancem zaradi večjega števila zavarovanih predmetov. Slovenski zavarovalni trg je na področju premoženjskih zavarovanj v tem obdobju zrasel za 7,0 %. Kosmate premije premoženjskih zavarovanj v tujini so se povečale za 12,5 %, in sicer v vseh premoženjskih zavarovalnicah v tujini, pri čemer je imela največjo absolutno rast srbska premoženjska zavarovalnica. K srbski premoženjski zavarovalnici se je namreč konec leta 2018 pripojila zavarovalnica Energoprojekt Garant, zato je zavarovalnica iz tega naslova povečala premijo za 0,9 milijona EUR. Tudi sicer je srbska premoženjska zavarovalnica beležila rast kosmate premije, zlasti na področju prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja in avtomobilske odgovornosti. Podružnica Zavarovalnice Sava na Hrvaškem je največjo rast kosmate premije dosegla na avtomobilskih zavarovanjih. Skupna rast premoženjske premije podružnice je znašala 18,7 %, medtem ko je hrvaški zavarovalni trg na področju premoženjskih zavarovanj zrasel za 10,1 %. Po rasti premoženjskih kosmatih premij sta sledili kosovska in črnogorska premoženjska zavarovalnica. Premoženjska zavarovalnica na Kosovu je največjo absolutno rast kosmatih premij dosegla v primeru zdravstvenih in nezgodnih zavarovanj zaradi pridobitve novih zavarovancev ter v primeru zavarovanja pomoči zaradi izboljšanja prodajne mreže in povečanega števila prodajnih mest in prodajnih agentov. Črnogorska premoženjska zavarovalnica je največjo absolutno rast premij dosegla pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti in avtomobilskega kaska, in sicer zaradi boljšega delovanja notranje in zunanje prodajne mreže in s tem povečanega obsega premije obstoječih zavarovancev kot tudi pridobitve novih zavarovancev. Premije v severnomakedonski zavarovalnici pa so se povečale kot posledica izboljšanja v organizaciji prodaje in s tem povezane pridobitve novih strank ter večjega poudarka na prodaji neobveznih zavarovanj.

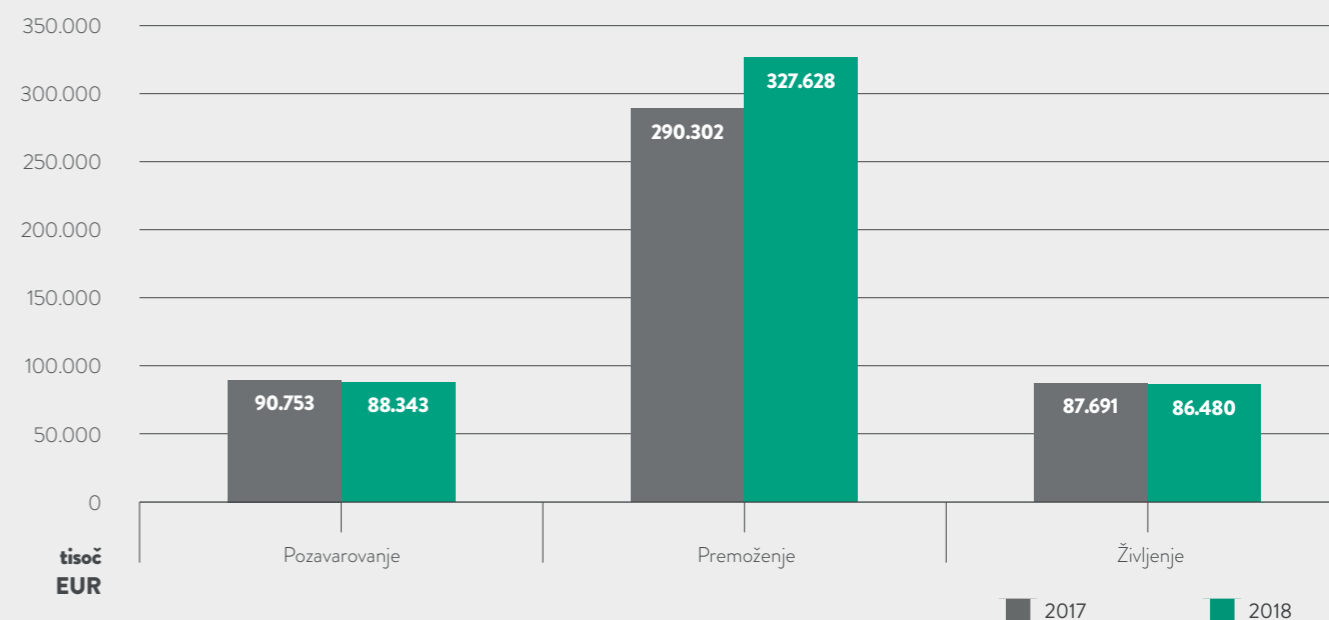
⁵ V tem poglavju so prikazani konsolidirani podatki po SII preračunih, ki ne vključujejo pokojninskih družb Sava pokojninska in Sava penzisko društvo, zato podatki niso enaki kot po MSRP preračunih.

Kosmate premije **življenjskih** zavarovanj v Sloveniji so se v primerjavi z letom 2017 znižale. Razlog za zmanjšanje kosmatih premij Zavarovalnice Sava je predvsem v velikem obsegu doživetij. Del teh je družba nadomestila s sklenitvijo novih zavarovanj, a prodaja novih zavarovanj ni nadomestila celotnega izpada premij zaradi doživetij, smrti in odkupov. Kosmate premije tujih zavarovalnic so se povečale, saj sta družbi Illyria Life in Sava životno osiguranje (SRB) beležili dvomestno rast kosmatih premij. Najvišjo, 30,8-odstotno rast, je dosegla srbska zavarovalnica, ki povečuje produktivnost lastne prodajne mreže, v letu 2018 pa je pričela tudi s prodajo štirih novih produktov. Velik vpliv na rast kosmatih premij ima v preteklem letu vzpostavljen sistem načrtovanja in dnevnega spremljanja aktivnosti, ki je tudi tehnično podprt in ima vzpostavljen sistem spremljanja uspešnosti preko ciljnih vrednosti (KPI). Enak sistem je bil konec leta 2017 vzpostavljen tudi v kosovski družbi Illyria Life, kjer so se v letu 2018 tudi že pokazali pozitivni učinki omenjenega sistema. Hkrati je na rast kosmatih premij v kosovski družbi pozitivno vplivala tudi stabilizacija prodajne mreže. Visoka rast je značilna tudi za hrvaški del Zavarovalnice Sava, ki je v letu 2018 povečal premijo za 9,7 %, medtem ko je imel hrvaški življenjski zavarovalni trg 6,7-odstotno rast. Dosežena rast je bila nekoliko nižja kot v preteklih letih, saj je na višino kosmatih premij vplival tudi visok obseg doživetij v letu 2018.

Konsolidirani čisti prihodki od premij za pomembne vrste poslovanja

(v tisoč EUR)	2018	2017	Indeks
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	110.811	101.539	109,1
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje drugih motornih vozil	100.813	86.672	116,3
Požarno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje ter zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje druge škode na premoženju	95.443	91.329	104,5
Življenjsko zavarovanje	67.670	68.976	98,1
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje izpada dohodka	46.513	45.607	102,0
Druge vrste poslovanja	81.202	74.624	108,8
Skupaj	502.451	468.747	107,2

Konsolidirani čisti prihodki od premij po poslovnih odsekih poslovanja

V poslovnem odseku življenje so vključeni tudi prihodki od zavarovanja dodatne nezgode.

Škode

Konsolidirane kosmate škode in čisti odhodki za škode

(v tisoč EUR)	2018	2017	Indeks
Kosmate škode	342.557	314.432	108,9
Čisti odhodki za škode	321.862	290.344	110,9

Geografska segmentacija konsolidiranih kosmatih škod

(v tisoč EUR)	2018	2017	Indeks
Slovenija	255.798	232.248	110,1
Tujina	86.758	82.184	105,6
Skupaj	342.557	314.432	108,9

Konsolidirane kosmate škode in čisti odhodki za škode so bili v letu 2018 višji kot v letu 2017. V nadaljevanju je opisano gibanje kosmatih škod in odhodkov za škode po poslovnih odsekih, kot jih spremlja Zavarovalna skupina Sava.

Na čiste odhodke za škode odseka **pozavarovanje** so imele v 2017 pozitiven vpliv tečajne razlike, in sicer v višini 6,2 milijona EUR. Čisti odhodki za škode brez vpliva tečajnih razlik so bili v 2018 zato v primerjavi z 2017 nižji za 4,1 %, ker je bilo manj večjih škodnih dogodkov glede na isto obdobje lani (2017: ameriška neurja in večje posamezne škode v Rusiji; 2018: tajfun na Japonskem, poplave v Indiji). Čisti merodajni škodni količnik je bil posledično ugodnejši kot v 2017 in je znašal 61,4 % (2017: 69,0 %).

Kosmate škode odseka **premoženje** za slovenski posel so bile v letu 2018 višje zlasti zaradi rasti kosmatih škod na zasebnem sektorju avtomobilskih zavarovanj in na ožjem premoženju. V letu 2018 je bilo večje število vremenskih ujm, katerih škode sicer niso dosegle višine, da bi nastopilo pozavarovalno kritje za katastrofalne dogodke, vendar je večje število teh dogodkov pomembno vplivalo na poslovni izid. Kosmate merodajne škode iz naslova ujm v letu 2018 znašajo kar 8,3 milijona EUR. Od tega jih je zavarovalnica izplačala že za 6,9 milijona EUR. Povečanje škod v zavarovalnih vrstah avtomobilskih zavarovanj je v pretežnem delu posledica povečanja portfelja zavarovanj in spremembe sestave voznega parka. V primeru zavarovanja avtomobilske odgovornosti pa so se dodatno povečale rezervacije na nekaj posameznih rentnih škodnih spisih. Pri zavarovanjih pomoči povečanje čistih odhodkov za škode sledi gibanju čistih prihodkov za premijo kot posledica vzpostavitve lastnih asistenčnih storitev, ki jih je v preteklosti zagotavljal zunanji ponudnik preko pozavarovalne pogodbe. Kosmate škode za posel iz tujine so bile višje za 10,4 %. Na rast je najbolj vplivalo izplačilo škod premoženjske zavarovalnice v Srbiji. Največjo absolutno rast škod je beležila zavarovalna vrsta zdravstveno zavarovanje, kateri sledi zavarovanje požara in elementarnih nesreč. Rast kosmatih škod Zavarovalnice Sava na Hrvaškem je bila predvsem posledica rasti števila škod v

zvezi z zavarovanjem avtomobilske odgovornosti v zadnjih dveh tromesečjih leta 2018. Povečanje kosmatih škod kosovske premoženjske zavarovalnice je nastalo na področju zdravstvenega zavarovanja in zavarovanja avtomobilske odgovornosti zaradi povečanega obsega premije in povečanega povprečnega zneska škod ter v primeru avtomobilske odgovornosti tudi zaradi prestavitve škod za nezavarovana vozila iz postavke drugi zavarovalni odhodki na postavko obračunani kosmati zneski škod. V črnogorski zavarovalnici je zaznati manjšo rast škod zaradi nekaj večjih škod na avtomobilskih zavarovanjih in nezgodnem ter prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju. Severnomakedonska zavarovalnica je leta 2018 beležila padec kosmatih obračunanih škod, po drugi strani pa tudi padec obračunanih deležev pozavarovateljev v škodah, saj je bila v letu 2017 izplačana večja škoda iz naslova drugega škodnega zavarovanja premoženja, ki je bila pozavarovana, kar pa ni imelo vpliva na čiste odhodke za škode.

Kosmate škode odseka **življenje** v Sloveniji so v 2018 zrasle za 19,4 %, kar je posledica doživetij večjega števila zavarovanj v 2018. Večji del doživetij v 2018 je bil pri klasičnih življenjskih zavarovanjih (36,1 milijona EUR), medtem ko je znesek izplačil iz doživetij pri naložbenih življenjskih zavarovanjih, kjer zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje, znašal 25,2 milijona EUR. V primerjavi s preteklim letom se je pri klasičnih življenjskih zavarovanjih znesek doživetij povečal za 14,4 milijona EUR, pri naložbenih življenjskih zavarovanjih pa za 2,6 milijona EUR. Podobno kot v Sloveniji je tudi pri zavarovalnicah v tujini razlog za visoko rast kosmatih škod potrebno iskati v doživetjih, ki so se povečala pri hrvaškem delu Zavarovalnice Sava. Kosmate škode so namreč pri podružnici Zavarovalnice Sava zrasle za 117,3 % (zaradi doživetij), vendar to nima bistvenega vpliva na delež izplačil na ravni skupine. Kosmate škode so se minimalno povečale še v srbski družbi, kosovska družba pa v 2018 beleži nižje kosmate škode kot v preteklem letu.

Konsolidirani čisti odhodki za škode za pomembne vrste poslovanja

(v tisoč EUR)	2018	2017	Indeks
Življenjsko zavarovanje	80.534	66.694	120,8
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje drugih motornih vozil	74.557	66.047	112,9
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	63.422	50.000	126,8
Požarno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje ter zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje druge škode na premoženju	50.966	55.518	91,8
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje izpada dohodka	17.102	17.809	96,0
Druge vrste poslovanja	35.281	34.277	102,9
Skupaj	321.862	290.344	110,9

Stroški

Čisti obratovalni stroški za pomembne vrste poslovanja

(v tisoč EUR)	2018	2017	Indeks
Požarno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje ter zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje druge škode na premoženju	47.366	36.373	130,2
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	33.794	31.401	107,6
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje drugih motornih vozil	26.740	23.071	115,9
Življenjsko zavarovanje	17.168	16.329	105,1
Druge vrste poslovanja	46.052	45.844	100,5
Skupaj	171.120	153.018	111,8

Čisti obratovalni stroški so se v letu 2018 povišali za 11,8 %. V absolutnem znesku so se najbolj povečali stroški vrste požarno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje ter zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje druge škode na premoženju (kosmate premije so se prav tako povečale). Sestava čistih obratovalnih stroškov v 2018 po vrstah poslovanja se v primerjavi z letom 2017 ni bistveno spremenila. Gibanje stroškov po poslovnih odsekih, kot jih spremlja skupina, je opisano v nadaljevanju. Komentarji vključujejo vse postavke, ki so vključene v izračun čistih obratovalnih stroškov (stroški pridobivanja, sprememba v razmejenih stroških pridobivanja, drugi obratovalni stroški).

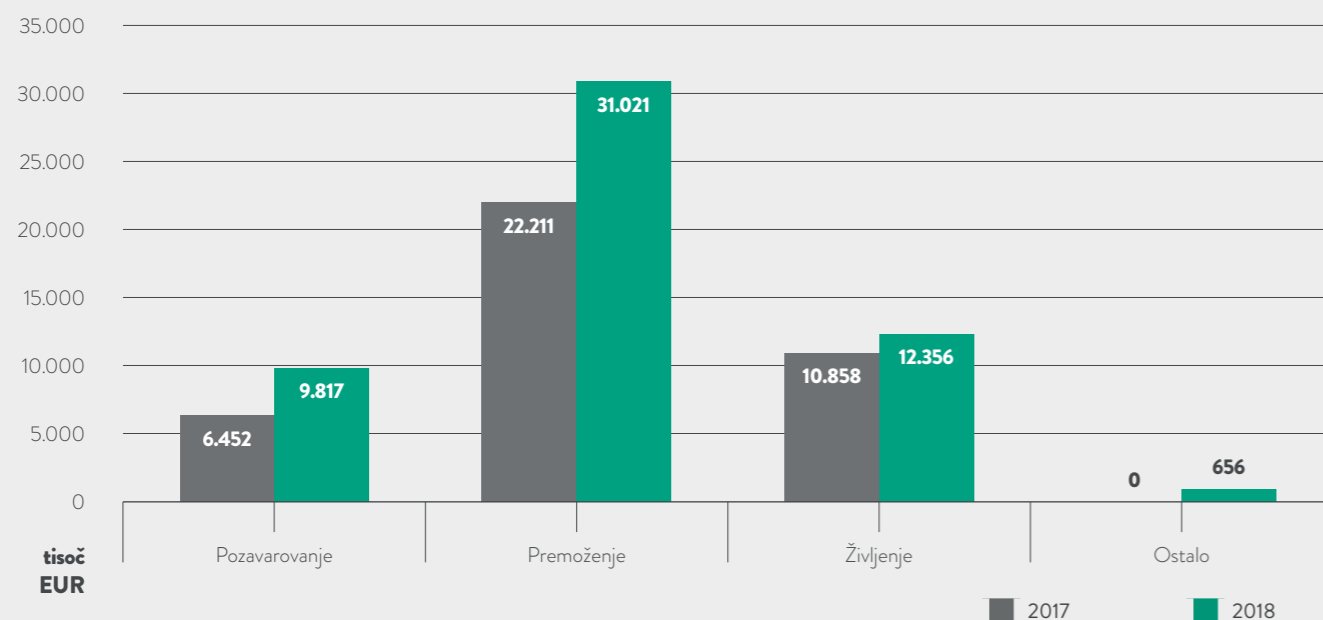
Stroški pridobivanja odseka **pozavarovanje** so bili višji navkljub padcu kosmate premije. Delež stroškov pridobivanja v kosmati premiji je za leto 2018 znašal 23,8 %, kar je 1,8 odstotne točke več kot leta 2017. Višje provizije so posledica dejstva, da stremimo k bolj dobičkonosnemu poslu, ki pa dosega višje provizijske stopnje, še posebej v času nizkih premijskih stopenj na pozavarovalnih trgih. Sklepanje bolj dobičkonosnih zavarovanj z sicer višjimi provizijskimi stopnjami se odraža v padcu kombiniranega količnika. Razmejeni stroški pridobivanja so se v 2018 znižali zaradi padca kosmatih premij in nižjih prenosnih premij, v 2017 pa so se povečali zaradi rasti premije in višjih prenosnih premij. Rast drugih obratovalnih stroškov izvira iz povečanja stroškov dela, odvetniških storitev za pridobivanje novih licenc za širitev na nove trge ter stroškov za marketinške aktivnosti.

Konsolidirani stroški pridobivanja zavarovanj za odsek **premoženje** so zrasli za 23,5 %, in sicer zaradi rasti konsolidiranih premoženjskih premij in s tem povezanega naraščanja provizij zunanjim pogodbenim zastopnikom in agencijam. V primerjavi z letom 2017 so se namreč zvišale kosmate premije zunanjih prodajnih kanalov. Povečanje spremembe v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj izhaja iz povečanja portfelja in posledično več razmejenih stroškov. Konsolidirani drugi obratovalni stroški so se zvišali za 7,7 %. Stroški slovenskega dela premoženjske zavarovalnice so se zvišali zlasti zaradi prerazporeditve drugih obratovalnih stroškov iz odseka ostalo na odsek premoženje Slovenija. Ti stroški se nanašajo na stroške družbe TBS team 24, ki jih ima družba v povezavi z opravljanjem asistenčnih storitev za druge družbe v skupini. V letu 2018 so stroški iz tega naslova znašali 4,1 milijona EUR. Konsolidirani drugi obratovalni stroški tujih premoženjskih zavarovalnic so se zvišali za 1,4 milijona EUR. Vzrok naraščanja drugih obratovalnih stroškov v tujini je predvsem v rasti stroškov premoženjske zavarovalnice v Srbiji, in sicer stroškov dela v sektorju prodaje. Stroški premoženjske zavarovalnice na Kosovem so zrasli zaradi višjih stroškov zavarovalnega združenja in stroškov zavarovalnega biroja ter plačila davka na premijo, ki je bil do leta 2018 prikazan med drugimi zavarovalnimi odhodki. Rast stroškov črnogorske in severnomakedonske premoženjske zavarovalnice pa je povezana z višjimi stroški dela in storitev. Konsolidirani kosmati obratovalni stroški (brez spremembe razmejenih stroškov pridobivanja) premoženjskih zavarovanj so se povečali za 11,3 %, kosmate konsolidirane premije pa za 11,2 %, zaradi česar je kosmati stroškovni količnik ostal na ravni lanskoletnega količnika. Konsolidirani kosmati stroškovni količnik slovenske premoženjske zavarovalnice se je zvišal za 0,2 odstotne točke. Kosmate premije so se namreč zvišale za 10,9 %, stroški pridobivanja in drugi obratovalni stroški pa za 11,8 % zaradi že zgoraj omenjene prerazporeditve drugih obratovalnih stroškov iz odseka ostalo na odsek premoženje Slovenija. Konsolidirani kosmati stroškovni količnik pri tujih premoženjskih družbah se je znižal za 1,2 odstotne točke zaradi zvišanja kosmatih premoženjskih premij za 12,5 %, medtem ko so se stroški pridobivanja in drugi obratovalni stroški skupaj zvišali za 9,7 %.

Višji stroški pridobivanja odseka **življenje** so predvsem posledica povišanja stroškov pridobivanja slovenskega dela Zavarovalnice Sava zaradi večje nove produkcije. Iz enakega razloga so se povečali tudi stroški pridobivanja drugih življenjskih zavarovalnic. Povečanje drugih obratovalnih stroškov je posledica povečanja stroškov pri vseh družbah, pri čemer je absolutno povečanje največje pri slovenskem delu Zavarovalnice Sava in pri srbski družbi Sava životno osiguranje (SRB). Slovenska zavarovalnica je povečala predvsem stroške storitev in stroške dela, srbska zavarovalnica pa stroške dela zaradi širitve prodajne mreže, kar se je odrazilo tudi na visoki rasti kosmatih premij. Konsolidirani kosmati stroškovni količnik se je v primerjavi z 2017 pri slovenskih družbah povišal za 1,8 odstotne točke, kar je posledica znižanja kosmatih premij zaradi doživetij, stroški pridobivanja pa so se zaradi dobre prodaje novih zavarovanj povečali. Pri zavarovalnicah v tujini se je konsolidirani stroškovni količnik znižal za 2,5 odstotne točke zaradi rasti kosmatih premij. Konsolidirani kosmati stroški družb zunaj Slovenije so se sicer povišali kot posledica širitve prodajnih mrež in rasti posla.

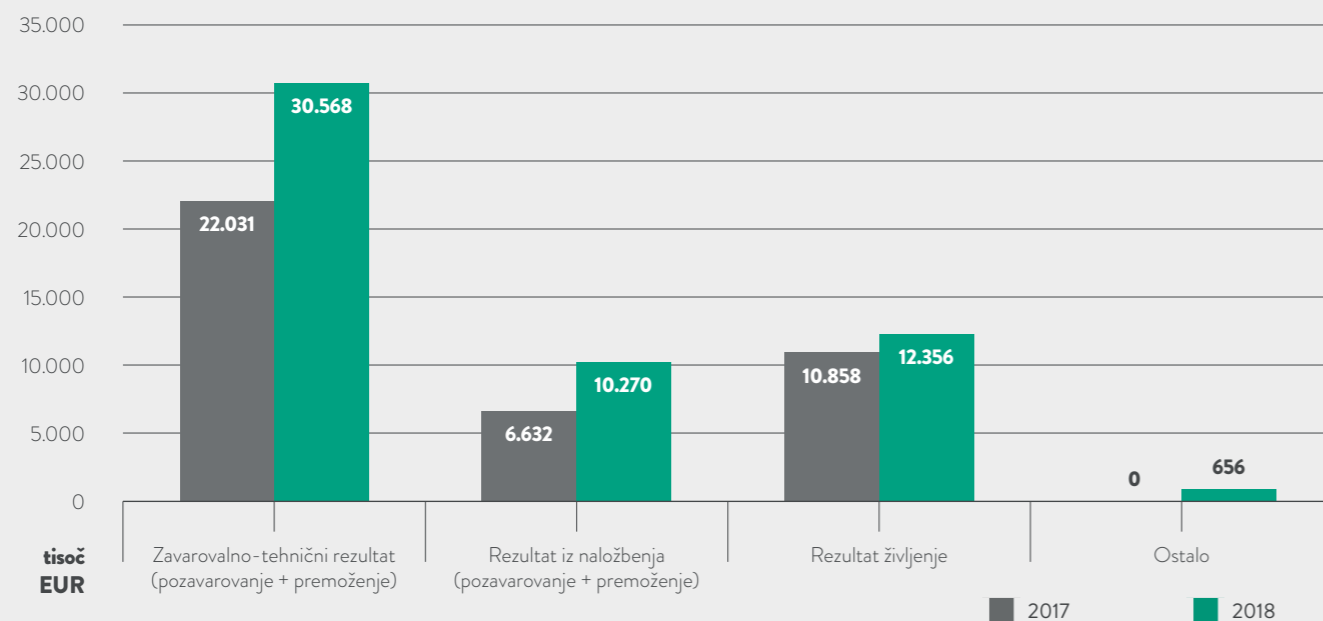
Konsolidirani kosmati poslovni izid

Sestava konsolidiranega kosmatega poslovnega izida po poslovnih odsekih

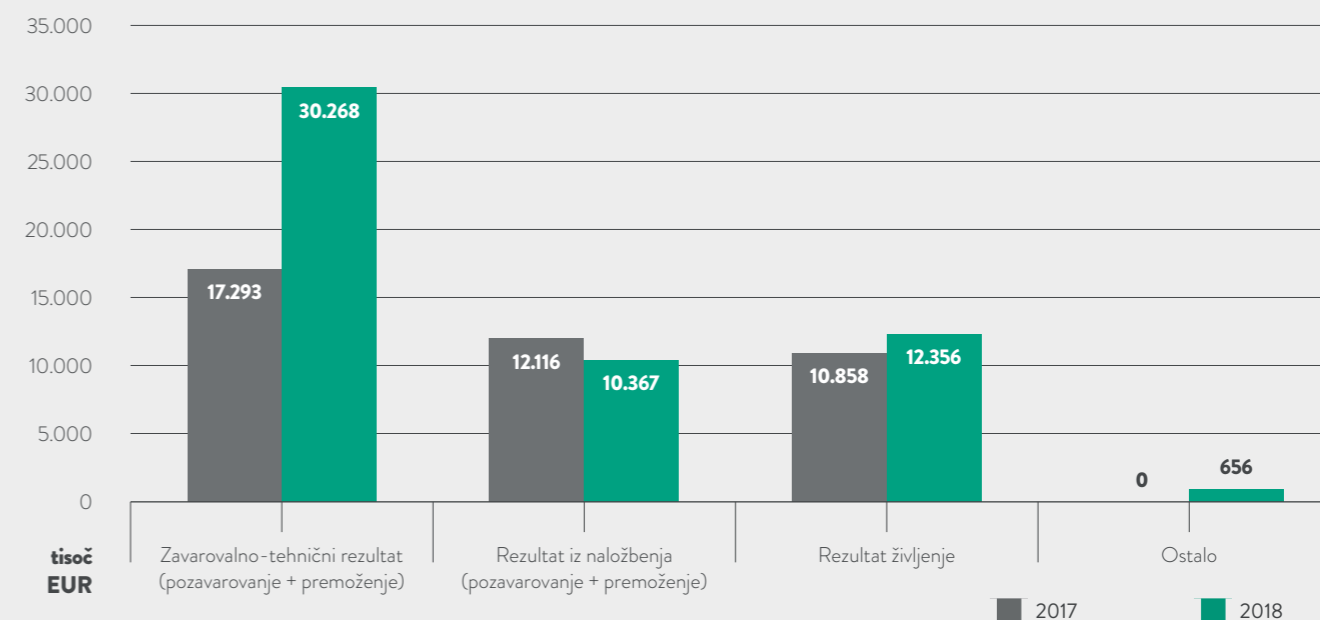
Prikaz ne vključuje kosmatega konsolidiranega poslovnega izida odseka pokojnine, kamor sta vključeni Sava pokojninska in Sava penzisko društvo, ker družbi nista vključeni v konsolidaciji v skladu z SII. Odsek ostalo predstavlja rezultat družbe TBS Team24.

Sestava konsolidiranega kosmatega poslovnega izida

Prikaz ne vključuje kosmatega konsolidiranega poslovnega izida odseka pokojnine, kamor sta vključeni Sava pokojninska in Sava penzisko društvo, ker družbi nista vključeni v konsolidaciji v skladu z SII. Odsek ostalo predstavlja rezultat družbe TBS Team24.

Sestava konsolidiranega kosmatega poslovnega izida z izključitvijo tečajnih razlik

Prikaz ne vključuje kosmatega konsolidiranega poslovnega izida odseka pokojnine, kamor sta vključeni Sava pokojninska in Sava penzisko društvo, ker družbi nista vključeni v konsolidaciji v skladu z SII. Odsek ostalo predstavlja rezultat družbe TBS Team24.

Kosmati poslovni izid skupine (brez Save pokojninske in Save penziskog društva) je bil v letu 2018 večji kot v letu 2017 za 36,3 %. Vsi poslovni odseki so v 2018 ustvarili večji kosmati poslovni izid kot v letu 2017. Zavarovalno-tehnični rezultat je bil v 2018 boljši, ker je na rezultat 2017 vplivalo več večjih škod iz tujine (orkanske škode na Karibih in v ZDA ter večji škodni dogodek v Rusiji), v 2018 pa je bilo večjih škod manj. Rezultat iz naložbenja (z izključitvijo tečajnih razlik) je bil nižji predvsem zaradi slabitve finančnih naložb v portfeljske lastniške vrednostne papirje (pozavarovanje) in nižjih obrestnih prihodkov (premoženje). Rezultat življenja je bil boljši tako pri slovenski zavarovalnici kot tudi pri tujih življenjskih zavarovalnicah. Rezultat ostalega predstavlja rezultat družbe TBS Team 24, ki v letu 2017 še ni bila članica skupine.

Odsek **pozavarovanje** je v 2018 dosegel boljši rezultat kot v 2017 zaradi že omenjenih manj večjih škodnih dogodkov ter manjšega negativnega vpliva tečajnih razlik.

Odsek **premoženje** je prav tako posloval boljše, predvsem zaradi boljšega zavarovalno-tehničnega rezultata Zavarovalnice Sava. Vse premoženjske zavarovalnice zunaj Slovenije so prav tako poslovale boljše kot v 2017.

Odsek **življenje** je v letu 2018 posloval uspešno, pri tem pa je doživelo več zavarovancev v letu 2018 kot v letu 2017. Zavarovalnica Sava je tako v Sloveniji kot na Hrvaškem v letu 2018 izplačala precej škod iz doživetij, zato se je stanje matematičnih rezervacij znižalo, medtem ko so se matematične rezervacije kosovske in srbske zavarovalnice povečale skladno z rastjo in staranjem portfelja. Na spremembo zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, pri slovenskih zavarovalnicah poleg izplačila škod vpliva gibanje tečajev vzajemnih skladov. Donos naložbenega portfelja življenjskih zavarovanj je bil za 1,4 milijona EUR nižji od donosa v letu 2017 zaradi nižjih prihodkov od obresti ter nižjih realiziranih dobičkov od finančnih naložb.

A.3 Naložbeni rezultati

Skupina spremlja naložbeni rezultat po segmentih poslovanja. Donos in donosnost se spremljata po tipih naložb, pa tudi po vrstah prihodkov in odhodkov. V spodnjih preglednicah so tako prikazani prihodki, odhodki in donos po tipih naložb ter po vrstah prihodkov in odhodkov.

Konsolidirani donos naložbenega portfelja

	2018	2017	Absolutna razlika
Donos finančnih naložb	17.198	15.555	1.642
Donos naložb v pridružene družbe	-151	0	-151
Donos naložbenih nepremičnin	722	176	546
Donos naložbenega portfelja	17.768	15.732	2.036
Donos naložbenega portfelja brez vpliva tečajnih razlik	17.923	21.663	-3.740

Donos naložbenega portfelja skupine znaša v letu 2018 17,8 milijona EUR, donos naložbenega portfelja brez vpliva tečajnih razlik pa 17,9 milijona EUR.

Prihodki in odhodki naložb po vrstah

Vrsta prihodka (v tisoč EUR)	1. 1. – 31. 12.	
	2018	2017
Prihodki od obresti	16.459	18.607
Sprememba poštene vrednosti in dobički pri odtujitvah FVPL	214	229
Dobički pri odtujitvah naložb ostale MSRP skupine	2.252	3.122
Prihodki od dividend in deležev ostalih naložb	1.378	1.141
Pozitivne tečajne razlike	6.417	4.203
Ostali prihodki	1.316	658
Prihodki naložbenega portfelja	28.036	27.961
Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	16.867	16.849
Vrsta odhodka (v tisoč EUR)	1. 1. – 31. 12.	
	2018	2017
Odhodki za obresti	28	719
Sprememba poštene vrednosti in izgube pri odtujitvah FVPL	637	80
Izgube pri odtujitvah naložb ostale MSRP skupine	305	585
Slabitve družbe v pridružene družbe	151	0
Slabitve ostalih naložb	1.944	320
Negativne tečajne razlike	6.571	10.134
Ostalo	631	392
Odhodki naložbenega portfelja	10.267	12.229
Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	23.498	8.256

Prihodki naložb v letu 2018 znašajo 28,0 milijona EUR in so v primerjavi z istim obdobjem lani nespremenjeni, ob izločitvi tečajnih razlik pa so nižji za 2,1 milijona EUR. V sestavi prihodkov je največ prihodkov od obresti, ki v obdobju 1–12/2018 znašajo 16,5 milijona EUR (58,7 % skupnih finančnih prihodkov) in so v primerjavi z istim obdobjem lani nižji za 2,1 milijona EUR.

Odhodki naložbenega portfelja so v letu 2018 glede na leto 2017 nižji za 2,0 milijona EUR, ob izločitvi tečajnih razlik pa so višji za 1,6 milijona EUR. Največji delež odhodkov, poleg negativnih tečajnih razlik, pripada slabitvam finančnih naložb in odhodkom iz naslova vrednotenja finančnih naložb skozi poslovni izid.

Učinek tečajnih razlik ne vpliva v celoti na poslovni izid, saj se skladno z gibanjem naložb v posamezni valuti gibljejo tudi obveznosti v tujih valutah. Tečajne razlike se v glavnem nanašajo na sredstva in obveznosti Save Re.

Donos po tipih naložb

(v tisoč EUR)	Prihodki/ odhodki od obresti	Sprememba poštene vrednosti in dobički/izgube pri odtujitvah FVPL	Dobički/izgube pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	Prihodki od dividend in deležev ostale naložbe	Slabitve naložb	Pozitivne/ negativne tečajne razlike	Drugi prihodki/ odhodki	Skupaj	Čisti neiztrženi dobički/ izgube naložb življenjskih zavarovanj	Prihodki/ odhodki pridruženih družb in slabitve dobrega imena
V posesti do zapadlosti	3.859	0	0	0	0	-28	0	3.831	341	0
Dolžniški instrumenti	3.859	0	0	0	0	-28	0	3.831	341	0
Po poštenu vrednosti prek IPI	242	-423	0	29	0	-18	41	-128	-7.356	0
Razporejeni v to skupino	242	-423	0	29	0	-18	41	-128	-7.356	0
Dolžniški instrumenti	242	-373	0	0	0	-19	-8	-158	-3	0
Lastniški instrumenti	0	-50	0	29	0	1	-6	-26	-7.352	0
Ostale naložbe	0	0	0	0	0	0	56	56	-1	0
Razpoložljivo za prodajo	11.600	0	1.946	1.349	-1.944	-71	-70	12.811	380	-151
Dolžniški instrumenti	11.600	0	1.744	0	0	-70	-70	13.203	371	0
Lastniški instrumenti	0	0	203	1.257	-1.944	0	0	-484	8	-151
Ostale naložbe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Naložbe v infrastrukturne sklade	0	0	0	92	0	0	0	92	0	0
Kreditni in terjatve	712	0	0	0	0	-37	-8	666	4	0
Dolžniški instrumenti	699	0	0	0	0	49	-8	740	4	0
Ostale naložbe	13	0	0	0	0	-87	0	-74	0	0
Finančne naložbe poz. iz naslova pozav. pogodb pri cedentih	18	0	0	0	0	0	0	18	0	0
Skupaj	16.431	-423	1.946	1.378	-1.944	-154	-37	17.198	-6.631	-151

Donos skupine v letu 2018 znaša 17,2 milijona EUR. Najpomembnejši postavki v sestavi donosa skupine so obrestni prihodki, ki znašajo 16,4 milijona EUR in slabitve finančnih naložb, ki donos zmanjšujejo za 1,9 milijona EUR. Velik delež obrestnih prihodkov je skladen s sestavo portfelja skupine, v katerem prevladujejo dolžniški finančni instrumenti.

Skupina nerealizirane dobičke in izgube naložb, ki jih v računovodskih izkazih vodi v skupini *razpoložljivo za prodajo*, prikazuje v bilančni postavki *presežek iz prevrednotenja*. V spodnji preglednici je prikazano gibanje presežka iz prevrednotenja v letu 2018.

Presežek iz prevrednotenja – gibanje

(v EUR)	2018	2017
Stanje 1. 1.	18.332	17.459
Sprememba poštene vrednosti	-5.901	2.804
Prenos negativnega presežka iz prevrednotenja v IPI zaradi slabitve	-1.944	-320
Prenos iz presežka iz prevrednotenja v IPI zaradi prodaje	-578	-1.633
Pripadajoči čisti dobički/izgube, pripoznani v presežku iz prevrednotenja in zadržanem dobičku/izgubi v zvezi z naložbami v pridruženih družbah, obračunani z uporabo kapitalne metode	0	0
Drugi čisti dobički/izgube	0	0
Odloženi davek	1.704	22
Skupaj presežek iz prevrednotenja	11.613	18.332

Skupina nima naložb v listinjenje.

A.4 Rezultati pri drugih dejavnostih

Najemne pogodbe

Skupina ustvarja manjši del prihodkov iz najemnih pogodb. Gre za oddajo v poslovni najem lastniških nepremičnin, izkazanih med sredstvi (naložbenimi nepremičninami) v bilanci stanja skupine, prihodki od najemnin pa so pripoznani enakomerno med trajanjem najema.

Iz oddaje v najem naložbenih nepremičnin je imela skupina v letu 2018 1.146.475 EUR prihodkov (2017: 514.115 EUR). Stroški vzdrževanja naložbenih nepremičnin so vključeni v najemno ceno oziroma jih skupina zaračuna najemniku in so v letu 2018 znašali 201.368 EUR (2017: 166.161 EUR).

Pomembni posli in transakcije med družbami znotraj skupine

V nadaljevanju so predstavljeni sklopi pomembnih transakcij med družbami v skupini; ti se nanašajo na posle pozavarovanja med obvladujočo družbo in odvisnimi družbami ter izplačilo dividend obvladujoči družbi. Obveznosti do družb v skupini so v pretežni meri kratkoročne in na dan bilance stanja še nezapadle.

Prihodki in odhodki iz naslova poslovanja z družbami v skupini

(v tisoč EUR)	2018	2017
Obračunane kosmate zavarovalne premije	62.319	56.999
Obračunani kosmati zneski škod	-32.563	-30.532
Prihodki od dividend	33.558	26.137
Stroški pridobivanja zavarovanj	-13.611	-12.010
Skupaj	49.703	40.594

Naložbe in terjatve do družb v skupini

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Dolžniški vrednostni papirji in posojila dana družbam v skupini	2.532	4.610
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja	15.107	13.394
Skupaj	17.639	18.004

Obveznosti do družb v skupini

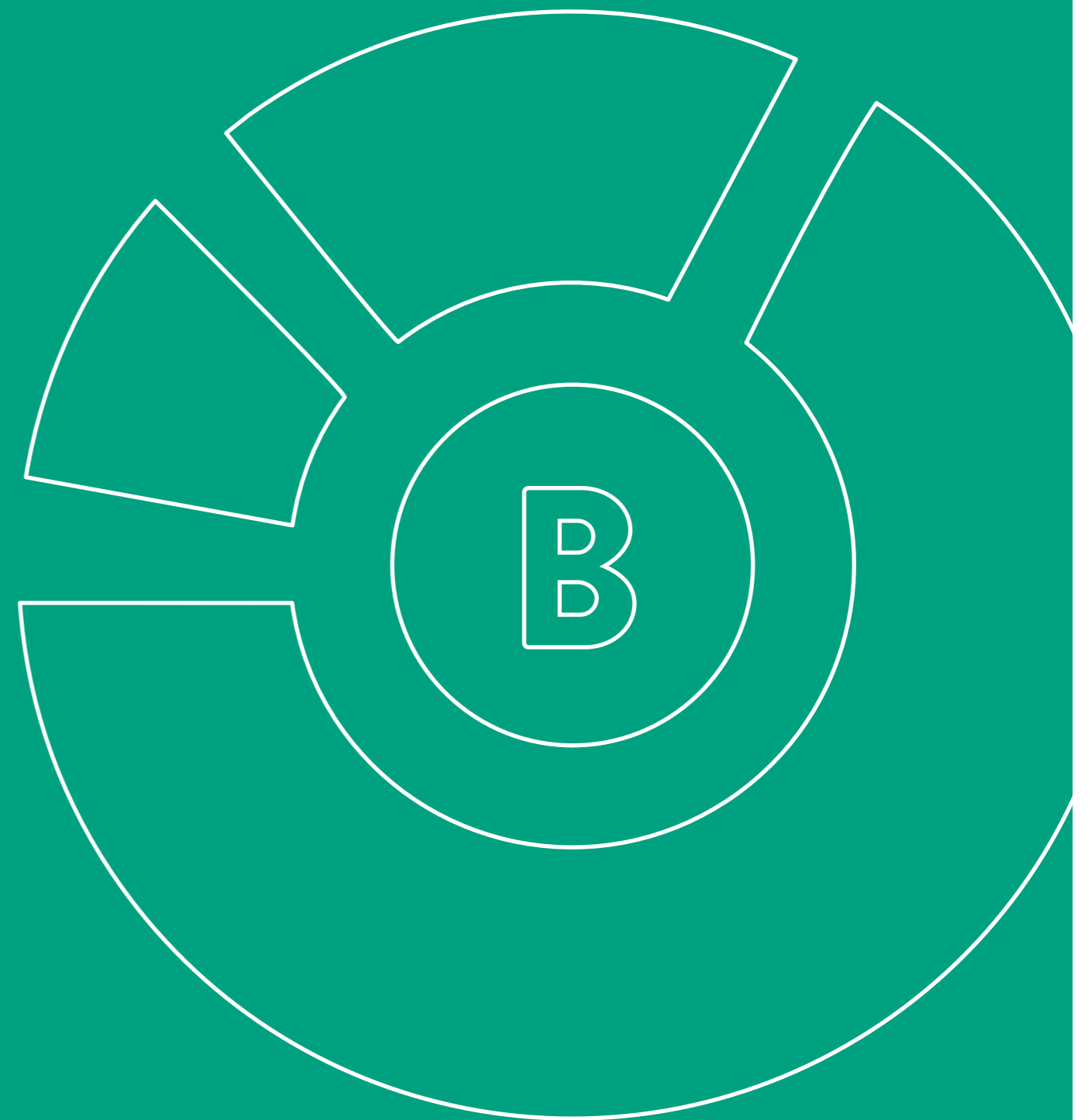
(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Obveznosti za deleže v zneskih škod iz pozavarovanja do družb v skupini	9.801	8.249
Druge kratkoročne obveznosti iz sozavarovanja in pozavarovanja	3.766	3.040
Skupaj (brez rezervacij)	13.567	11.289

A.5 Druge informacije

Skupina v zvezi s poslovanjem nima drugih pomembnih informacij.

Sistem upravljanja

- B.1 Splošne informacije o sistemu upravljanja**
- B.2 Zahteve glede sposobnosti in primernosti**
- B.3 Sistem upravljanja tveganj, vključno z lastno oceno tveganja in solventnosti**
- B.4 Sistem notranjega nadzora**
- B.5 Funkcija notranje revizije**
- B.6 Aktuarska funkcija**
- B.7 Zunanje izvajanje**
- B.8 Druge informacije**

B.1 Splošne informacije o sistemu upravljanja

B.1.1 Upravljanje Zavarovalne skupine Sava

V Zavarovalni skupini Sava so organi vodenja in nadzora obvladujoče družbe odgovorni za ustrezno upravljanje in nadzor v celotni skupini ter za zagotovitev takega okvira upravljanja, ki ustreza strukturi, poslom in tveganjem Zavarovalne skupine Sava kot celote in njenih posameznih družb.

Obvladujoča družba celovito upravlja skupino tako, da je poslovna strategija postavljena od zgoraj navzdol, pri čemer se upoštevajo vidiki skupine kot celote, pa tudi vidiki posamezne družbe v skupini. Za optimalno kapitaliziranost skupine in odpornost proti nepredvidenim dogodkom se kapital in kapitalska ustreznost na ravni skupine prav tako upravljata po načelu od zgoraj navzdol. Strategija prevzemanja tveganj določa pripravljenost za prevzem tveganj znotraj skupine kot celote in na ravni posamezne družbe.

Skupina ima vzpostavljeno sistematično upravljanje tveganj, ki zajema upravljanje tveganj na ravni posamezne družbe, ustrezno spremljanje tveganj posamezne družbe v obvladujoči družbi, pa tudi upravljanje tveganj na ravni skupine. Pri zadnjem se upoštevajo medsebojni vplivi tveganj posameznih družb, in sicer predvsem koncentracija tveganj in druga pomembna tveganja, ki so povezana z delovanjem skupine.

Organi vodenja ali nadzora posamezne odvisne družbe v Zavarovalni skupini Sava ravnajo v skladu z enakimi vrednotami in politikami korporativnega upravljanja kakor obvladujoča družba, razen če ni z zakonskimi zahtevami, nadzornimi zahtevami ali določili glede sorazmernosti določeno drugače. Zato organi vodenja ali nadzora posamezne odvisne družbe v Zavarovalni skupini Sava, v okviru svojih odgovornosti za upravljanje družbe, pri prenosu politik skupine preverijo potrebne prilagoditve lokalni zakonodaji in morebitne druge potrebne prilagoditve. Družbe v skladu z opredeljenimi postopki v politikah skupine tako določijo prilagoditve teh politik in zagotovijo, da odvisna družba z njimi ne bi kršila veljavnih zakonskih oziroma podzakonskih predpisov ali pravil varnega in skrbnega poslovanja.

Nadzor posamezne družbe v Zavarovalni skupini Sava

Za zagotavljanje preglednega in učinkovitega upravljanja in nadzora poslovanja odvisnih družb v Zavarovalni skupini Sava je nadzor obvladujoče družbe nad odvisnimi družbami razdeljen na tri dele, in sicer na:

- upravljavski nadzor (ki se izvaja z organi upravljanja),
- poslovni nadzor (ki se izvaja z nosilci poslovnih funkcij),
- dodaten nadzor (ki se izvaja z nosilci ključnih funkcij).

Komunikacija med družbami v Zavarovalni skupini Sava

Sava Re kot obvladujoča družba dvakrat letno organizira strateško konferenco Zavarovalne skupine Sava, na kateri se obravnavajo strateške smernice za načrtovanje poslovanja družb v skupini in novosti, ki se načrtujejo znotraj posameznih poslovnih funkcij, ter izidi tekočega poslovanja posamezne družbe. Strateški konferenci sta tako namenjeni izboljšanju komunikacije o strategijah in usmeritvah v Zavarovalni skupini Sava na ravni poslovodstev.

V Zavarovalni skupini Sava so večkrat letno organizirana izobraževanja z različnih področij poslovanja, katerih namen je poenotenje poslovnih procesov ter prenos znanja, korporativne kulture in dobrih praks poslovanja.

Načrtovanje in poročanje odvisnih družb v Zavarovalni skupini Sava

Proces in vsebina priprave letnih oziroma strateških načrtov obvladujoče in odvisnih družb sta podrobneje opredeljena v pravilniku za finančno obvladovanje poslovanja družb v Zavarovalni skupini Sava.

Proces in vsebina poročanja odvisnih družb v Zavarovalni skupini Sava sta podrobneje opredeljena v pravilniku za finančno obvladovanje poslovanja družb v skupini ter pravilniku upravljanja skupine. Družbe v skupini so prevzele tudi enovito urejen sistem računovodskih in finančnih politik ter postopno prevzemajo usmeritve politike upravljanja tveganj.

B.1.2 Organi upravljanja

Organa upravljanja v posameznih družbah v Zavarovalni skupini Sava sta poleg skupščine tudi organ vodenja (uprava, generalni direktor, izvršni direktor) in organ nadzora (nadzorni svet, nadzorni odbor, upravni odbor, odbor direktorjev) – odvisno od zakonodajne ureditve v posamezni državi in izbire sistema upravljanja v posamezni družbi: eno- ali dvotirni sistem.

Organi upravljanja opravljajo svoje naloge v skladu z zakonodajno ureditvijo posamezne države, internimi pravili posamezne družbe in v skladu s splošnimi usmeritvami, ki jih določajo politika upravljanja in druge krovne politike skupine, pravilnik upravljanja skupine in priročnik za finančno obvladovanje poslovanja družb v skupini.

Skupščina

Skupščina je najvišji organ družbe, s katerim njeni delničarji uresničujejo svoje pravice v zadevah družbe.

Pristojnosti skupščine posamezne družbe so določene z zakonodajno ureditvijo posamezne države in statutom posamezne družbe. Pristojnosti skupščine so razmejene v tri vsebinske sklope:

- kadrovske odločitve (imenovanje in odpoklic članov nadzornega sveta, upravnega odbora, nadzornega odbora, podelitev razrešnice članom organov vodenja ali nadzora, glasovanje o nezaupnici, imenovanje zunanjega revizorja);
- poslovne odločitve (potrditev letnega poročila, če o njem dokončno ne odločijo organi vodenja ali nadzora, uporaba bilančnega dobička, dajanje soglasij k posameznim poslovnim odločitvam na predlog poslovodstva);
- temeljne odločitve v družbi (sprejetje in spremembe statuta, ukrepi za povečanje in zmanjšanje osnovnega kapitala, prenehanje družbe in statusna preoblikovanja).

Nekatere pomembnejše naloge skupščine Save Re so odločanje o:

- sprejetju letnega poročila, če nadzorni svet letnega poročila ni potrdil ali če uprava in nadzorni svet prepustita odločitev o sprejetju letnega poročila skupščini,
- uporabi bilančnega dobička na predlog uprave in na podlagi poročila nadzornega sveta,
- imenovanju in odpoklicu članov nadzornega sveta,
- podelitvi razrešnice članom uprave in nadzornega sveta,
- spremembah statuta,
- ukrepih za povečanje in zmanjšanje kapitala,
- prenehanju poslovanja družbe in statusnem preoblikovanju,
- imenovanju revizorja na predlog nadzornega sveta,
- drugih zadevah v skladu z zakonom in statutom.

Skupščina delničarjev posamezne družbe v Zavarovalni skupini Sava je praviloma sklicana najmanj enkrat letno, najpozneje v roku, ki je določen v zakonodajni ureditvi posamezne države. Lahko je sklicana tudi v drugih primerih, določenih z zakonodajno ureditvijo posamezne države in statutom posamezne družbe, ter takrat, ko je to v interesu družbe. Skupščino navadno sklicuje poslovodstvo posamezne družbe. Zakonodajna ureditev posamezne države določa, v katerih primerih jo lahko skličejo tudi drugi organi družbe oziroma delničarji sami.

Podrobnosti o sklicu skupščine posamezne družbe, pravicah delničarjev v povezavi s skupščino, pogojih udeležbe na skupščini in uresničevanju glasovalnih pravic so določene v zakonodajni ureditvi posamezne države ter v statutu in poslovniku o delu skupščine posamezne družbe. Usmeritve za vsebinsko pripravo na skupščino posamezne odvisne družbe so podrobneje urejene tudi v pravilniku o upravljanju in nadzoru Zavarovalne skupine Sava.

Organ nadzora (nadzorni svet, upravni odbor, nadzorni odbor, odbor direktorjev idr.)

V nadaljevanju uporabljeni izraz nadzorni svet je splošen izraz za organ nadzora.

Pravila, ki so določena za nadzorni svet v dvotirnem sistemu, veljajo tudi za nadzorni odbor, upravni odbor ali odbor direktorjev v enotirnem sistemu, razen če ni določeno drugače.

Nadzorni svet nadzoruje vodenje poslov družbe v celotnem poslovnem letu, v skladu s sprejeto poslovno strategijo in finančnim načrtom družbe. Pri tem ravna v skladu z zakonodajno ureditvijo države, statutom in drugimi akti družbe.

Sestaja se najmanj petkrat letno, običajno po preteku posameznega trimesečja poslovnega leta, ko obravnava letna in medletna poročila o poslovanju, ena seja pa je namenjena potrjevanju planskih dokumentov. Upravni odbor, nadzorni odbor ali odbor direktorjev v družbah z enotirnim sistemom se običajno sestaja tudi pogosteje.

Število članov nadzornega sveta mora zadoščati minimalnim zahtevam, ki jih določa zakonodajna ureditev posamezne države, v katerih je družba registrirana. To število je sorazmerno naravi, obsegu in zahtevnosti poslov posamezne družbe. Nadzorni svet je sestavljen tako, da se zagotovita odgovoren nadzor in sprejemanje odločitev v korist družbe.

Vsaka družba v skupini si prizadeva, da je pri sestavi nadzornega sveta upoštevana razpršenost strokovnega znanja, izkušenj in veščin, ki se med posameznimi člani nadzornega sveta med seboj dopolnjujejo, tako da je nadzorni svet homogena celota in je zagotovljeno smotrno in preudarno nadziranje družbe.

Način delovanja nadzornega sveta je podrobneje urejen z notranjim aktom posamezne družbe.

Nekatere pomembnejše naloge nadzornega sveta Save Re so, da:

- spremlja in nadzoruje vodenje in poslovanje družbe ter v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti ali nepravilnosti naloži upravi, da predlaga ukrepe za njihovo odpravo,
- daje soglasje upravi k določitvi poslovne politike in finančnega načrta Zavarovalne skupine Sava in Save Re,
- daje soglasje upravi k določitvi strategije razvoja Zavarovalne skupine Sava in Save Re,
- daje soglasje upravi k pisnim pravilom sistema upravljanja, upravljanja tveganj, spremljanja skladnosti poslovanja, notranje revizije, aktuarske funkcije, notranjih kontrol in izločenih poslov,
- daje soglasje upravi k podelitvi in odvzemu pooblastil nosilcem ključnih funkcij,
- daje soglasje upravi k poročilu o solventnosti in finančnem položaju Save Re in skupine,
- daje soglasje upravi k strategiji prevzemanja tveganj Save Re in skupine,
- obravnava poročilo o lastni oceni tveganj in solventnosti ter četrtletna poročila o tveganjih Save Re in skupine,
- obravnava poročila nosilca funkcije spremljanja skladnosti poslovanja,
- obravnava poročila nosilca aktuarske funkcije,
- daje soglasje upravi k določitvi okvirnega letnega in večletnega programa dela notranje revizije,
- nadzira primernost postopkov in učinkovitost delovanja notranje revizije in obravnava poročila funkcije notranje revizije,
- izdelava mnenje za skupščino delničarjev k letnemu poročilu o notranjem revidiranju,
- daje soglasje k imenovanju, razrešitvi in nagrajevanju vodje službe notranje revizije,
- preveri letna in medletna poročila o poslovanju Zavarovalne skupine Sava in Save Re,
- preveri letno poročilo, ki ga je predložila uprava, zavzame stališče do revizijskega mnenja in o tem sestavi poročilo za skupščino ter v njem navede morebitne pripombe oziroma ga potrdi,
- preveri predlog za uporabo bilančnega dobička, ki ga je predložila uprava, in o tem sestavi pisno poročilo za skupščino,
- imenuje in odpokliče predsednika in člane uprave,
- odloča o merilih za določitev prejemkov in sistemu nagrajevanja predsednika in članov uprave,
- sprejema poslovnik o svojem delu,
- pripravlja predloge za skupščino, ki so v njegovi pristojnosti, in izvršuje naloge, ki mu jih je določila skupščina,
- obravnava ugotovitve Agencije za zavarovalni nadzor in drugih organov nadzora v postopkih nadzora nad družbo.

Nadzorni svet za posamezno leto pripravi rokovnik sej nadzornega sveta in njegovih komisij, s katerim določi predvidene datume in vsebine posameznih sej, predvsem tistih, ki so obvezne zaradi zahtev za javne objave rezultatov poslovanja oziroma so običajne glede na dosedanje prakso.

V spodnjih preglednicah je prikazana sestava nadzornega sveta Save Re v letu 2018.

Sestava nadzornega sveta v letu 2018

Član	Naziv	Nastop mandata	Trajanje mandata
Mateja Lovšič Herič	predsednica	16. 7. 2017	16. 7. 2021
Keith William Morris	namestnik predsednice	16. 7. 2017	16. 7. 2021
Davor Ivan Gjivoje	član	7. 3. 2017	7. 3. 2021
Andrej Kren	član	16. 7. 2017	16. 7. 2021
Andrej Gorazd Kunstek	član, predstavnik delavcev	11. 6. 2015	11. 6. 2019
Mateja Živec	članica, predstavnica delavcev	1. 4. 2016	11. 6. 2019

Komisije nadzornega sveta

Nadzorni svet posamezne družbe v skupini lahko skladno z zakonodajo imenuje eno ali več komisij oziroma odborov, ki obravnavajo vnaprej določena področja, analizirajo določena vprašanja, pripravljajo predloge sklepov nadzornega sveta, skrbijo za njihovo uresničitev in opravljajo druge strokovne naloge ter s tem strokovno podpirajo delo nadzornega sveta. Ne glede na imenovanje komisije je odločanje v pristojnosti kolegijske odgovornosti nadzornega sveta.

V Savi Re so oblikovane štiri komisije nadzornega sveta:

- revizijska komisija,
- komisija za tveganja,
- komisija za imenovanja in prejemke,
- komisija za oceno sposobnosti in primernosti.

Delovna področja in sestavo komisij nadzorni svet določi s posebnim sklepom ob upoštevanju določil veljavne zakonodaje, priporočil kodeksa upravljanja javnih delniških družb in notranjih aktov družbe.

Posamezna komisija ima lahko svoj poslovnik. Če ga nima, se za vprašanja sklepčnosti, odločanja in vsa druga procesna vprašanja smiselno uporablja poslovnik o delu nadzornega sveta.

Organ vodenja (posloводство, uprava, generalni direktor, izvršni direktor)

V nadaljevanju uporabljeni izraz uprava je splošen izraz za organ vodenja.

Pravila, ki so določena za upravo v dvotirnem sistemu, veljajo tudi za generalnega direktorja ali izvršnega direktorja v enotirnem sistemu, če ni določeno drugače.

Uprava družbe vodi, zastopa in predstavlja družbo v pravnem prometu.

S svojim delom, znanjem in izkušnjami si prizadeva za dolgoročni uspeh družbe z zagotavljanjem kar najboljšega vodenja in upravljanja tveganj. Opredeljuje in določa cilje, vrednote, poslanstvo, vizijo in strategijo poslovanja posamezne družbe. Optimalnost poslovanja dosega z zagotavljanjem primerne sestave zaposlenih in skrbnim ravnanjem s finančnimi viri. Pri tem upošteva zakonodajno ureditev posamezne države, statut in druge akte posamezne družbe.

Uprava posamezne družbe v Zavarovalni skupini Sava je praviloma veččlanska in je sestavljena strokovno z namenom zagotovitve sprejemanja odločitev v korist družbe ter skrbnega in odgovornega izpolnjevanja njenih ciljev. Število članov uprave je sorazmerno naravi, obsegu in zahtevnosti poslovanja posamezne družbe, pri čemer morajo biti jasno določene pristojnosti posameznega člana in zagotovljena ustrezna ločitev odgovornosti. Če lokalna zakonodaja dopušča enočlansko upravo, mora biti v taki družbi pri sprejemanju odločitev posloводства upoštevano načelo štirih oči.

Vsaka družba si prizadeva, da je pri sestavi uprave upoštevana razpršenost strokovnega znanja, izkušenj in veščin, ki se med posameznimi člani uprave med seboj dopolnjujejo, tako da je uprava homogena celota in je zagotovljeno smotrno in preudarno vodenje družbe.

Uprava deluje v skladu z visokimi etičnimi standardi in upošteva interese vseh skupin deležnikov.

Pristojnosti posameznih članov uprave in način delovanja veččlanskega organa so urejeni z notranjim aktom posamezne družbe (akt o upravi ali/in poslovnik o delu uprave).

Uprava posamezne družbe redno (najmanj enkrat v četrtletju) izčrpno in točno poroča nadzornemu svetu družbe o:

- izvajanju poslovne politike in drugih načelnih vprašanih poslovanja,
- donosnosti družbe, še zlasti donosnosti lastniškega kapitala,
- poteku poslov, še zlasti o prometu, finančnem položaju in plačilni sposobnosti,
- poslih, ki lahko pomembneje vplivajo na donosnost in plačilno sposobnost družbe, ter
- vseh pomembnih tveganjih, ki so oziroma bi lahko pomembneje vplivala na kapitalsko ustreznost družbe.

Nekatere pomembnejše naloge uprave obvladujoče družbe Save Re so, da:

- vodi in organizira poslovanje družbe,
- zastopa in predstavlja družbo,
- odgovarja za zakonitost poslovanja družbe,
- sprejema strategijo razvoja družbe in skupine ter jo predloži nadzornemu svetu v soglasje,
- sprejema poslovno politiko in finančni načrt družbe Save Re in skupine ter jo predloži nadzornemu svetu v soglasje,
- sprejema notranje akte družbe in skupine,
- odobri in redno preverja strategije in pisna pravila o upravljanju tveganj, sistemu notranjih kontrol, notranji reviziji, aktuarski funkciji, funkciji spremljanja skladnosti poslovanja in izločenih poslih ter zagotovi njihovo izvajanje,
- sprejme poročilo o solventnosti in finančnem položaju družbe Sava Re in skupine ter ga predloži nadzornemu svetu v soglasje,
- s soglasjem nadzornega sveta podeli pooblastilo nosilcem ključnih funkcij družbe,
- daje poročila nadzornemu svetu o poslovanju družbe in skupine,
- pripravlja predlog letnega poročila s poslovnim poročilom in ga skupaj z revizorjevim mnenjem in predlogom uporabe bilančnega dobička predloži nadzornemu svetu v potrditev,
- sklicuje skupščino,
- izvaja sklepe skupščine in nadzornega sveta.

Nadzorni svet je 9. 11. 2017 soglasno podprl predlog predsednika uprave Marka Jazbeca in imenoval novo vodstveno ekipo Save Re. V upravo družbe sta bila po dveh zaporednih mandatih ponovno imenovana dosedanja člana uprave Srečko Čebren in Jošt Dolničar, ki sta nov mandat nastopila 1. 6. 2018. Za četrto članico je nadzorni svet imenoval Polono Pirš Zupančič, ki je mandat nastopila 14. 1. 2018. Mateji Treven je mandat članice uprave prenehal 13. 1. 2018.

Sestava uprave v letu 2018

Član	Naziv	Nastop mandata	Potek mandata
Marko Jazbec	predsednik	12. 5. 2017	12. 5. 2022
Srečko Čebren	član	1. 6. 2018	1. 6. 2023
Jošt Dolničar	član	1. 6. 2018	1. 6. 2023
Polona Pirš Zupancič	članica	14. 1. 2018	14. 1. 2023
Mateja Treven	članica	1. 6. 2013	13. 1. 2018

Delovna področja posameznih članov v okviru uprave v pretežnem delu leta 2018:

- Marko Jazbec, predsednik uprave: usklajevanje dela uprave, finance, splošne, kadrovsko-organizacijske in pravne zadeve, odnosi z javnostmi, skladnosti poslovanja in notranje revizije.
- Jošt Dolničar, član uprave: upravljanje strateških naložb v odvisne družbe z dejavnostjo direktnega zavarovanja, modeliranje, IT, tehnologija in inovacije, pokojninska zavarovanja.
- Srečko Čebren, član uprave: pozavarovanje in aktuariat.
- Polona Pirš Zupancič, članica uprave: korporativne finance in kontroling, računovodstvo, odnosi z vlagatelji in upravljanje tveganj.

B.1.3 Izbor sistema upravljanja in načelo sorazmernosti

Sistem upravljanja v posamezni družbi v Zavarovalni skupini Sava je sorazmeren naravi, obsegu in zahtevnosti poslov družbe.

Posamezna družba v skupini določi sistem upravljanja, ki je optimalen zanjo in za skupino. Če to dopušča lokalna zakonodaja in je sorazmerno naravi, obsegu in zahtevnosti poslov posamezne družbe, praviloma oblikuje enotni sistem upravljanja.

Obvladujoča družba v skupini in Zavarovalnica Sava imata vzpostavljen dvotirni sistem upravljanja.

B.1.4 Upravljanje tveganj

Sistem upravljanja tveganj je eden ključnih gradnikov sistema upravljanja.

Vodstvo obvladujoče družbe Zavarovalne skupine Sava in vodstva posameznih družb v skupini morajo zagotoviti, da imata skupina kot celota in njena posamezna družba organiziran učinkovit sistem upravljanja tveganj. Pri tem se upoštevajo velikost, narava in kompleksnost tveganj, ki jim je skupina oziroma posamezna družba izpostavljena.

Podlaga za učinkovit sistem upravljanja tveganj je ustrezna organizacijska sestava na ravni skupine in v posamezni družbi v skupini.

Več o upravljanju tveganj družbe je zapisano v razdelku B.3.

B.1.5 Ključne funkcije v sistemu upravljanja tveganj

Obvladujoča družba ima na ravni skupine vzpostavljene štiri funkcije, ki jih veljavna zakonodaja opredeljuje kot ključne v sistemu upravljanja (v nadaljevanju: ključne funkcije): aktuarsko funkcijo, funkcijo upravljanja tveganj, funkcijo spremljanja skladnosti in funkcijo notranje revizije. Ključne funkcije so vključene v sistem upravljanja skupine ter poleg vloge njene ključne funkcije praviloma opravljajo vlogo ključne funkcije obvladujoče družbe.

V obvladujoči družbi so ključne funkcije organizirane kot službe sistema upravljanja tveganj ter so neposredno podrejene upravi obvladujoče družbe in vključene v procese odločanja.

Glavne naloge nosilca posamezne ključne funkcije na ravni Zavarovalne skupine Sava so:

- usklajevanje razvoja enotne metodologije dela ključne funkcije v vseh zavarovalnih družbah v skupini;
- skrb za pripravo ustreznih krovnih politik za posamezno ključno funkcijo ter praviloma tudi za pripravo strokovnih usmeritev pri sprejemanju posameznih področnih operativnih predpisov v obvladujoči in odvisnih družbah;
- skrb za dosledno upoštevanje enotnih standardov delovanja posamezne ključne funkcije v vseh družbah v skupini;
- usklajevanje in izvajanje skupnih nalog in dejavnosti;
- usmerjanje in nadzor nad izvajanjem ključne funkcije v vseh družbah v skupini (usklajevanje načrtovanja dela in spremljanje poročil ključne funkcije družb v skupini);
- izobraževanje in izmenjava dobrih praks posamezne ključne funkcije v skupini.

Ob upoštevanju načela sorazmernosti so tudi v sistem upravljanja posameznih družb v skupini, ki so zavarovalnice, v organizacijsko sestavo in procese odločanja vgrajene ključne funkcije. Te opravljajo svoje naloge neodvisno druga od druge in od drugih organizacijskih enot družbe. Izvajanje ključnih funkcij je neposredno podrejeno upravi. Kadar se njihova dejavnost ne izvaja v samostojni organizacijski enoti, mora biti zagotovljeno, da ima nosilec ključne funkcije vedno neposreden dostop do uprave družbe.

V organizacijsko sestavo in procese odločanja so ključne funkcije vgrajene zaradi okrepitev strukture treh obrambnih linij v sistemu upravljanja tveganj Zavarovalne skupine Sava. Vse štiri ključne funkcije med seboj sodelujejo in si medsebojno redno izmenjujejo informacije, ki jih potrebujejo za svoje delo.

Nosilec ključne funkcije praviloma ne sme hkrati opravljati in nadzirati istih delovnih nalog. Organizacija dela mora biti taka, da delo različnih obrambnih linij poteka ločeno. Nosilec ključne funkcije ne sme biti član nadzornega sveta ali njegovih komisij v nobeni družbi v Zavarovalni skupini Sava – s tem se zmanjša možnost nastopa nasprotja interesov. Morebitno nasprotje interesov mora nosilec ključne funkcije nemudoma razkriti upravi.

Če so v skladu z načelom sorazmernosti posamezni ključni funkciji dodeljene druge dejavnosti in naloge, morajo biti zagotovljeni ustrezni notranji ukrepi in mehanizmi za upravljanje morebitnega nasprotja interesov pri opravljanju dejavnosti te ključne funkcije. Ukrepi in mehanizmi za izogibanje položajem, ki bi lahko privedli do nasprotja interesov, so podrobneje opredeljeni v notranjem aktu, ki ureja delovanje posamezne ključne funkcije.

Ne glede na organizacijsko umeščenost vsake od ključnih funkcij v posamezni družbi so te neposredno umeščene tudi v strukturo ključnih funkcij skupine. Tako je zagotovljena neposredna povezava med ključno funkcijo posamezne odvisne družbe in ključno funkcijo skupine ter omogočen neposreden pretok informacij znotraj druge in tretje obrambne linije, kar omogoča celovito in dosledno upravljanje tveganj v Zavarovalni skupini Sava.

Dejavnosti posamezne ključne funkcije

Ključne funkcije opravljajo naloge, ki jih določa zakon, ki ureja zavarovalništvo in na njem temelječi predpisi.

Funkcija upravljanja tveganj zlasti skrbi za:

- delovanje sistema upravljanja tveganj,
- prepoznavanje in oceno prevzetih tveganj,
- združevanje tveganj v skupen profil, vključno z medsebojnimi vplivi,
- redno spremljanje profila tveganj,
- poročanje o morebitnih nevarnih okoliščinah.

Naloge, pristojnosti, odgovornosti in pooblastila nosilca funkcije upravljanja tveganj, predvidene postopke dela ter obveznosti, obdobje in naslovnike poročanja podrobneje ureja politika upravljanja tveganj skupine in družbe.

Aktuarska funkcija zlasti:

- skrbi za koordinacijo in nadzor oblikovanja zavarovalno-tehničnih rezervacij, vključno z zagotavljanjem ustreznosti in kakovosti metodologij, predpostavk in uporabljenih podatkov,
- podaja mnenje o politiki prevzemanja zavarovalnih tveganj,
- podaja mnenje o ustreznosti pozavarovanja,
- prispeva k učinkovitemu sistemu obvladovanja tveganj, zlasti pri njihovem modeliranju.

Naloge, pristojnosti, odgovornosti in pooblastila nosilca aktuarske funkcije, predvidene postopke dela ter obveznosti, obdobje in naslovnike poročanja podrobneje ureja politika aktuarske funkcije skupine in družbe.

Funkcija spremljanja skladnosti poslovanja zlasti:

- skrbi za spremljavo skladnosti poslovanja družbe s predpisi in drugimi zavezami,
- seznanja upravo o skladnosti poslovanja z zakoni, podzakonskimi predpisi in notranjimi akti,
- ocenjuje možne vplive sprememb v pravnem okolju na poslovanje družbe,
- opredeljuje in ocenjuje tveganja glede skladnosti poslovanja ter pomaga pri njihovem obvladovanju.

Naloge, pristojnosti, odgovornosti in pooblastila nosilca funkcije spremljanja skladnosti poslovanja, predvidene postopke dela ter obveznosti, obdobje in naslovnike poročanja podrobneje ureja politika skladnosti poslovanja skupine in družbe.

Funkcija notranje revizije zlasti:

- daje nepristranska in ustrezna zagotovila ter svetuje upravi z namenom, da se ustvarja dodana vrednost ter prispeva k učinkovitosti in uspešnosti poslovanja,
- pomaga družbi pri uresničevanju njenih ciljev s sistematičnim in metodičnim ocenjevanjem ter izboljševanjem uspešnosti in učinkovitosti upravljanja družbe, upravljanja tveganj in kontrolnih postopkov,
- poroča upravi in organu nadzora o namenu, pristojnostih in nalogah notranje revizije ter izvajanju njenega načrta, o ugotovitvah izvedenih revizij pa tudi predlaga priporočila za njihove izboljšave.

Naloge, pristojnosti, odgovornosti in pooblastila nosilca funkcije notranje revizije, predvidene postopke dela ter obveznosti, obdobje in naslovnike poročanja podrobneje ureja politika funkcije notranje revizije skupine in družbe.

Poročanje nosilcev ključnih funkcij

Nosilec ključne funkcije v posamezni odvisni družbi poroča dvosmerno, in sicer:

- organom vodenja ali nadzora družbe in tudi, če je tako določeno, revizijski komisiji oziroma nadzornemu svetu ter v posameznih primerih, upošteva zakonodajno ureditev posamezne države in notranje akte posamezne družbe, tudi področnim odborom;
- nosilcu posamezne ključne funkcije na ravni Zavarovalne skupine Sava.

Podrobnejši obseg, način in obdobja poročanja za posamezno ključno funkcijo določa notranji akt, ki ureja njeno delovanje.

B.1.6 Odbori v sistemu upravljanja

Uprava obvladujoče družbe po potrebi s svojim sklepom oblikuje odbore, ki pokrivajo raven skupine in obvladujoče družbe. Prav tako uprava posamezne odvisne družbe v skupini po potrebi oblikuje odbore s svojim sklepom. Odbori imajo posvetovalno vlogo. Obravnavajo vnaprej določena področja, pripravljajo predloge sklepov upravi, skrbijo za njihovo uresničitev in opravljajo druge strokovne naloge, ter tako strokovno podpirajo delo uprave.

Odbori so sestavni del sistema upravljanja skupine in posamezne družbe ter se ukvarjajo z vprašanji z različnih področij, na primer: upravljanje tveganj, upravljanje naložb in obveznosti, aktuarstvo, notranja revizija, nagrajevanje.

Pristojnosti, pooblastila in sestava odborov so opredeljeni v notranjih aktih, ki jih sprejme uprava posamezne družbe, ki je oblikovala tak odbor.

Na ravni skupine ima Sava Re vzpostavljena ta odbora:

- odbor za upravljanje tveganj in
- aktuarski odbor.

B.1.7 Informacije o politiki prejemkov

Politika prejemkov Zavarovalne skupine Sava določa okvir za načrtovanje, izvajanje in spremljanje sistemov in programov prejemkov, ki podpirajo dolgoročno strategijo in politiko obvladovanja tveganj skupine.

Politika prejemkov se uporablja v družbi Sava Re in kot priporočilo v preostalih družbah v skupini, na vseh organizacijskih ravneh in za vse zaposlene. Vključeni so:

- organi vodenja,
- višje in nižje vodstvo,
- nosilci ključnih funkcij in
- drugi zaposleni.

Politika prejemkov podpira konkurenčen in učinkovit ter hkrati pregleden in notranje pravičen sistem prejemkov. Ključna načela te politike so oblikovana na podlagi načel etičnega in trajnostnega ravnanja in poslovanja.

Glavna načela politike prejemkov so:

- jasno in pregledno upravljanje,
- zanesljivo in učinkovito upravljanje tveganj,
- skladnost z zakonskimi zahtevami in načeli dobrega poslovanja,
- spremljanje in prilagajanje tržnim trendom in praksam,
- trajnostno plačilo za trajnostno poslovanje,
- motiviranje in zadržanje zaposlenih.

Družbe v Zavarovalni skupini Sava pri oblikovanju sistemov in programov prejemkov sledijo naslednjim smernicam:

- oblikovanje uravnotežene sestave prejemkov,
- zagotavljanje neposredne povezave med plačilom in rezultati,
- upoštevanje večletnega pogleda na uspešnost in uskladitev variabilnega dela prejemkov s trajnostjo poslovnih izidov skozi čas,
- zagotavljanje, da sistem spodbud vzdržuje skladnost s svojimi mehanizmi, organizacijskimi procesi in nagrajevanim ravnanjem oziroma vedenjem.

V družbah v skupini je priporočljivo, da se oblikuje taka sestava prejemkov:

- osnovna plača,
- variabilni del plače,
- druge ugodnosti in spodbude,
- prejemki ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi.

Osnovna plača je določena glede na vlogo in položaj zaposlenega, vključujoč profesionalne izkušnje, odgovornost, zahtevnost dela in lokalni položaj na trgu dela. Razpon osnovnih plač za vsa delovna mesta je določen v notranjih aktih posamezne družbe.

Variabilni del plače je odvisen od poslovne uspešnosti družbe in individualne uspešnosti posameznika oziroma pri vodjih tudi od uspešnosti področja, ki ga vodi. Ta del plače motivira in nagraduje najuspešnejše zaposlene, ki izjemno prispevajo k trajnostnemu rezultatu, izpolnjujejo oziroma presegajo dogovorjena pričakovanja, krepijo dolgoročne odnose s strankami in ustvarjajo prihodke. Variabilni del plače za delovno uspešnost posameznika je vezan na uresničitev vnaprej predvidenih osebnih ciljev in drugih nalog na način, ki je skladen s pričakovanim vedenjem oziroma sposobnostmi. Variabilni del plače za poslovno uspešnost je vezan na poslovni kazalec oziroma kombinacijo poslovnih kazalcev uspešnosti družbe in/ali skupine. Skupni variabilni del plače se praviloma lahko giblje med 0 in 30 % skupnih letnih prejemkov.

Sistem in program variabilnega dela plače uprave obravnava, določi in odobri nazorni svet. Variabilni del plače uprave temelji na izpolnjevanju ciljev in uspešnosti družbe kot celote oziroma skupine, h kateri družba spada.

Sestava in višina variabilnega dela plače po posameznih organizacijskih ravneh se določi v notranjih aktih posamezne družbe v skupini.

Vrste in obseg morebitnih dodatnih ugodnosti in spodbud se določijo v notranjih pravilih posamezne družbe. Zaposleni imajo možnost vključitve v kolektivno dodatno pokojninsko varčevanje.

Dodatni prejemki ob prenehanju pogodb o zaposlitvi (razen tistih, ki so izplačani v skladu z zakonom in pogodbo o zaposlitvi – odpravnine) so vezani na dolgoročne dosežke. Poskrbljeno je, da je izključena možnost izplačil dodatnih prejemkov ob morebitnem neuspehu.

Družbe v skupini praviloma nimajo izdanih posojil v razmerju do zaposlenih niti do članov uprave in nadzornega sveta in iz tega naslova v letu 2018 ni bilo transakcij.

Družbe v skupini nimajo vpeljanega sistema nagrajevanja z delnicami in/ali opcijami.

Družbe v skupini nimajo dodatne upokojitvene sheme.

B.1.8 Poslovanje s povezanimi osebami

Družbe v Zavarovalni skupini Sava izvajajo vse transakcije med povezanimi osebami glede na tržne pogoje, v zelo majhnem delu pa tudi z nadomestitvijo nastalih stroškov, povezanih z opravljanjem storitev. Pri posameznih transakcijah se pojavljajo kot ponudnik in uporabnik storitev znotraj Zavarovalne skupine Sava, zato da se poveča uspešnost poslovanja skupine kot celote.

Pri vsakoletni funkcijski analizi se s prepoznavanjem tveganj in uporabljenih sredstev opredeli prevzeto tveganje po posameznih funkcijah, ki se izvajajo za potrebe upravljanja odvisnih družb. Funkcije, ki jih obvladujoča družba izvaja, obsegajo predvsem strateško postavljanje usmeritev, usklajevanje, nadziranje oziroma preverjanje in analiziranje.

Upravljalvske in poslovne funkcije, povezane z upravljanjem in nadzorom skupine in povezanih družb, se ne zaračunavajo.

Operativne transakcije, ki so predmet presoje z vidika transakcij s povezanimi osebami, se le-tem zaračunavajo po metodi primerljivih prostih cen na podlagi notranje ali zunanje primerjave, v zelo majhnem delu pa tudi z nadomestitvijo nastalih stroškov, povezanih z opravljanjem storitev.

Podrobneje je sistem transakcij s povezanimi osebami opredeljen v poročilu o transfernih cenah – splošna dokumentacija in poročilu o transfernih cenah – posebna dokumentacija, ki se pripravljata enkrat letno.

Pomembne transakcije s povezanimi osebami

V nadaljevanju navajamo pomembne transakcije s povezanimi osebami, ki so:

- lastniki in z njimi povezana podjetja,
- uprava, nadzorni svet, revizijska komisija ter zaposleni, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe,
- odvisne družbe.

Med večje transakcije se v letu 2018 uvrščajo:

- skupni zaslužki članov uprave, nadzornega sveta in njegovih komisij ter zaposlenih, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe v višini 5,7 milijona EUR (2017: 5,3 milijona EUR),
- dana posojila odvisnim družbam, ki so na dan 31. 12. 2018 znašala 2,5 milijona EUR (2017: 4,6 milijona EUR),
- izplačilo dividend Save Re v višini 14,7 milijona EUR (31. 12. 2017: 12,4 milijona EUR).

Vse transakcije s povezanimi osebami so podrobno razkrite v letnem poročilu skupine v razdelku 17.1 *Razkritja o poslovanju s povezanimi osebami*, dostopnem na spletni strani Save Re.

B.2 Zahteve glede sposobnosti in primernosti

Družbe v Zavarovalni skupini Sava skladno z zahtevami veljavne zakonodaje zagotavljajo, da so osebe, ki družbo vodijo in nadzirajo, ustrezno usposobljene in primerne za strokovno vodenje, upravljanje in nadzorovanje.

Družbe s tem namenom opravljajo vrednotenje sposobnosti in primernosti osebja: članov uprave, članov nadzornega sveta, članov komisij nadzornega sveta, ključnih direktorjev, nosilcev ključnih funkcij v sistemu upravljanja tveganj in osebja, ki nadzira posamezne dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem, pred imenovanjem na funkcijo in po imenovanju, kadar in če nastopijo okoliščine, zaradi katerih je treba opraviti vnovično vrednotenje sposobnosti in primernosti navedenih oseb.

Poleg tega, da ima zadevno osebje ustrezno usposobljenost, izkušnje in znanje (sposobnost), mora imeti še dober ugled in kazati integriteto v svojih dejanjih (primernost).

Ocena primernosti obsega oceno poštenosti in finančne trdnosti osebe na podlagi ustreznih dokazov o njenem značaju, osebnem vedenju in poslovnem ravnanju, vključno z morebitnimi kazenskimi, finančnimi in nadzornimi vidiki, ne glede na jurisdikcijo.

Za zadevno osebje velja dolžnost obveščanja o novih dejstvih in okoliščinah oziroma spremembah informacij, ki so bile predložene za začetno oceno primernosti. Organ, pristojen za oceno sposobnosti in primernosti (ustrezno sestavljena komisija za oceno sposobnosti in primernosti), presodi, ali so nova dejstva in okoliščine oziroma spremenjene informacije take, da zahtevajo ponoven postopek ocene sposobnosti in primernosti.

Kadrovska funkcija od zadevnih oseb vsaj enkrat letno zahteva pisno lastno izjavo. Taka izjava potrjuje upoštevanje trenutnih standardov sposobnosti in primernosti zadevne osebe, vključno z zavezo, da kadrovska funkcija nemudoma obvesti o vseh okoliščinah, ki bi lahko vplivale na oceno njene sposobnosti in primernosti.

V letu 2018 so bili v družbah skupine znotraj EU izvedeni celotni postopki ocene sposobnosti in primernosti vseh novih zadevnih oseb in letni pregled, na osnovi letnih izjav že ocenjenih zadevnih oseb.

B.2.1 Zahteve glede sposobnosti zadevnega osebja

Organ nadzora in njegove komisije

Pri oceni usposobljenosti članov organa nadzora družbe in morebitnih njegovih komisij se upošteva znanje, pridobljeno z izobraževanjem in praktičnimi izkušnjami. Pri ocenjevanju usposobljenosti se proučijo te tri zahteve:

- izobrazba,
- zadostne strokovne izkušnje,
- splošno znanje in izkušnje.

Organ nadzora je sestavljen tako, da se zagotovi odgovoren nadzor in sprejemanje odločitev v korist družbe oziroma skupine. Pri sestavi se upoštevajo strokovno znanje, izkušnje in veščine, ki se med posameznimi člani organa nadzora med seboj dopolnjujejo. Organ nadzora, gledan kot celota, mora biti zadostno usposobljen. Posamezni njegovi člani s poglobljenim strokovnim znanjem lahko, zlasti na podlagi dodelitve odgovornosti za posamezno področje, nadomestijo manj poglobljeno znanje drugih članov organa nadzora na tem področju.

Organ vodenja

Pri oceni usposobljenosti članov organa vodenja posamezne družbe se upošteva znanje, pridobljeno z izobraževanjem in delovnimi izkušnjami, ocena usposobljenosti pa se izvede na podlagi dodeljene odgovornosti člana in ob upoštevanju teh zahtev:

- izobrazba,
- zadostne strokovne izkušnje,
- znanje in izkušnje na teh področjih: poznavanje trga, poznavanje poslovne strategije in poslovnega modela, poznavanje sistema upravljanja zavarovalnice, poznavanje finančne in aktuarske analize, poznavanje zakonodajnih okvirov in regulatornih zahtev.

Organ vodenja, gledan kot celota, mora biti zadostno usposobljen. Njegovi člani morajo imeti ustrezne izkušnje in znanje z zgoraj navedenih področij, odvisno od svojih delovnih področij. Posamezni člani organa vodenja s poglobljenim strokovnim znanjem lahko, zlasti na podlagi dodelitve odgovornosti za posamezno področje, nadomestijo manj poglobljeno znanje drugih članov na teh področjih.

Nosilci ključnih funkcij v sistemu upravljanja tveganj

Pri oceni usposobljenosti nosilcev ključnih funkcij v sistemu upravljanja tveganj se upošteva znanje, pridobljeno z izobraževanjem in delovnimi izkušnjami. Pri tem se ocena izvede na podlagi dodeljene odgovornosti za posamezno ključno funkcijo. Pri ocenjevanju usposobljenosti se proučijo te tri zahteve:

- izobrazba, vključno z dodatnimi usposabljanji, pridobljenimi zahtevanimi licencami ali specialističnimi izpiti,
- zadostne strokovne izkušnje, pomembne za posamezno ključno funkcijo,
- splošno znanje in izkušnje.

B.2.2 Zahteve glede primernosti zadevnega osebja

Osebna zanesljivost in ugled

Da je zagotovljeno zanesljivo in preudarno upravljanje posamezne družbe, mora imeti zadevno osebo poleg ustrezne usposobljenosti tudi dober ugled in odsevati integriteto v svojih dejanjih. Zadevna oseba se šteje za primerno, če ni razlogov za drugačno domnevo. Okoliščine, ki vzbujajo utemeljen dvom o primernosti, so škodljive za ugled zadevne osebe in posledično za ugled družbe oziroma skupine.

Ocena osebne zanesljivosti in ugleda se oblikuje na podlagi informacij, pridobljenih z zbiranjem dokumentacije za izvedbo postopka ocene sposobnosti in primernosti.

Neodvisnost zadevnega osebja

Zadevno osebo je zaradi narave poslovnih odnosov lahko izpostavljeno nasprotju interesov. Če pri delu posamezne zadevne osebe nastopi nasprotje interesov, mora zadevna oseba to razkriti in delovati naprej v interesu družbe. Če pa to ni mogoče, mora o tem obvestiti organ vodenja oziroma organ nadzora, če se nasprotje interesov zazna pri članu organa vodenja ali članu organa nadzora.

Časovna razpoložljivost

Člani organa nadzora in njegovih komisij morajo poleg celovitega poslovnega znanja, ustrezne osebne integritete, poslovne etičnosti in neodvisnosti potrditi tudi, da so časovno razpoložljivi oziroma bodo med opravljanjem funkcije časovno razpoložljivi.

B.2.3 Postopek ocene sposobnosti in primernosti

Postopek ocene sposobnosti in primernosti vodijo posebne komisije, katerih podrobno sestavo določa krovni notranji akt. V postopku ocene zadevnega osebja jim kadrovska funkcija družbe pomaga pri opravljanju operativnih nalog, kot so pridobivanje, pošiljanje, obdelava in shranjevanje dokumentov ter rezultatov ocene sposobnosti in primernosti.

Komisije na podlagi zbranih dokumentov in izjav presojujejo o sposobnosti in primernosti ter izdajo oceno za zadevno osebo. Na podlagi ugotovljene ocene lahko določijo tudi potrebne dodatne ukrepe za zagotovitev ustrezne usposobljenosti zadevne osebe. Pri organih vodenja in nadzora komisije presojujejo tudi o sposobnosti celotnega organa.

B.3 Sistem upravljanja tveganj, vključno z lastno oceno tveganja in solventnosti

Vodstvo Zavarovalne skupine Sava se zaveda, da je upravljanje tveganj ključno za doseganje poslovnih in strateških ciljev ter dolgoročno zagotavljanje solventnosti skupine. Zato v zadnjih letih stalno nadgrajuje sistem upravljanja tveganj v vseh družbah skupine in na ravni skupine.

Zavedanje posamezne družbe v skupini o tveganjih, ki jim je izpostavljena, je bistveno za njeno varnost in finančno stabilnost ter hkrati za finančno stabilnost skupine. Za vzpostavitev dobrih praks v povezavi z upravljanjem tveganj se v skupini spodbuja kultura upravljanja tveganj z ustrezno opredeljenim nagrajevanjem zaposlenih, njihovim usposabljanjem in vzpostavljenim notranjim obveščanjem na ravni posamezne družbe in skupine.

Zavarovalna skupina Sava ima vzpostavljeno strategijo prevzemanja tveganj, ki opredeljuje pripravljenost za prevzem tveganj v skupini, in politike, ki pokrivajo celoten okvir upravljanja tveganj, lastne ocene tveganj in solventnosti ter upravljanja posamezne kategorije tveganj. Posamezne družbe v skupini so na podlagi usmeritev strategije prevzemanja tveganj v skupini in politik skupine vzpostavile lastno strategijo prevzemanja tveganj in politike družbe, ki upoštevajo njihove posebnosti in lokalno zakonodajo. Ustreznost strategije prevzemanja tveganj in politik se redno preverja.

Sistem upravljanja tveganj v posamezni družbi v skupini in na ravni skupine se stalno izpopolnjuje. Pri tem je poudarek predvsem na:

- postavljanju jasno izražene pripravljenosti za prevzem tveganj v okviru strategije prevzemanja tveganj in na podlagi tega operativnih limitov,
- razvoju lastnih modelov za vrednotenje tveganj ter nadgradnji lastne ocene tveganj in solventnosti (v nadaljevanju: ORSA),
- vključitvi ORSE in strategije prevzemanja tveganja v okvir poslovnega načrtovanja in določanja poslovne strategije,
- vključevanju procesov upravljanja tveganj v poslovne procese,
- vzpostavitvi primernih standardov upravljanja tveganj v vseh družbah v skupini glede na obseg, naravo in kompleksnost poslov ter s tem povezanimi tveganji.

B.3.1 Organizacija upravljanja tveganj

Sistematično upravljanje tveganj vključuje ustrezno organizacijsko strukturo in jasno razmejene odgovornosti.

Za učinkovito delovanje sistema upravljanja tveganj v skupini sta primarno odgovorni uprava Save Re in uprava posamezne odvisne družbe. Skupina pri upravljanju tveganj uporablja model treh obrambnih linij, ki vključuje jasno razdelitev odgovornosti in nalog posamezne linije:

- prva obrambna linija vključuje vse organizacijske enote, ki opravljajo poslovno dejavnost (razvoj, prodaja, trženje in upravljanje zavarovanj, zagotavljanje zavarovalnih storitev, finančno poslovanje, računovodstvo, kontroling, kadrovska služba in druge dejavnosti)
- druga obrambna linija, ki vključuje tri ključne funkcije (funkcija upravljanja tveganj, aktuarska funkcija, funkcija spremljanja skladnosti poslovanja) in odbor za upravljanje tveganj, če je ta v družbi vzpostavljen, ter
- tretja obrambna linija, ki jo pokriva funkcija notranje revizije.

Sistem upravljanja tveganj v skupini je postavljen od zgoraj navzdol, pri čemer se upoštevajo posebnosti posamezne družbe.

Uprava posamezne družbe ima ključno vlogo in končno odgovornost za učinkovitost vzpostavljenih procesov upravljanja tveganj ter njihovo usklajenost s standardi skupine in veljavno zakonodajo. Pri tem ima predvsem naslednje odgovornosti:

- določitev strategije prevzemanja tveganj ter odobritev meja dovoljenega tveganja in operativnih limitov,
- sprejetje politik znotraj sistema upravljanja tveganj,
- odgovornost za procese upravljanja tveganj,
- spremljanje poslovanja z vidika tveganj in upoštevanje tveganj pri sprejetju poslovnih odločitev.

Nadzorni svet posamezne družbe odobri strategijo prevzemanja tveganj, politike upravljanja tveganj in imenovanje ključnih funkcij v sistemu upravljanja tveganj. Prav tako obravnava tekoča poročila s področja upravljanja tveganj. Znotraj nadzornega sveta je v obvladujoči družbi vzpostavljena še komisija za tveganja, ki mu nudi strokovno podporo v povezavi z upravljanjem tveganj v družbi in Zavarovalni skupini Sava.

V **prvo obrambno linijo** posamezne družbe v skupini so vključeni vsi zaposleni v družbi, ki so odgovorni za operativno izvajanje delovnih nalog z namenom, da se tveganja odpravljajo ali zmanjšujejo. Dodatno so za posamezna tveganja iz registra tveganj zadolženi še skrbniki tveganj. Izvršni direktorji sektorjev, direktorji področij in direktorji služb so zadolženi, da je operativna izvedba procesov, za katere so odgovorni, izvedena tako, da se tveganja ustrezno upravlja. Pri tem morajo upoštevati okvire, določene v strategiji prevzemanja tveganj. Prva obrambna linija je zadolžena tudi za spremljanje in merjenje tveganj, pripravo podatkov za redno poročilo o tveganjih za posamezno področje tveganj ter prepoznavanje novih tveganj.

Pri **drugi obrambni liniji** ima posamezna družba oziroma skupina vzpostavljene tri ključne funkcije: aktuarsko funkcijo, funkcijo upravljanja tveganj in funkcijo spremljanja skladnosti poslovanja. Poleg tega imajo večje družbe v skupini vzpostavljen odbor za upravljanje tveganj. Člane tega odbora in nosilce ključnih funkcij imenuje uprava, ključne funkcije pa potrdi tudi nadzorni svet. Posamezna družba zagotavlja neodvisnost ključnih funkcij, ki so organizirane kot službe sistema upravljanja tveganj in so podrejene neposredno upravi. Njihove vloge in odgovornosti so opredeljene v politiki posamezne ključne funkcije in politiki upravljanja tveganj, kjer je opredeljena funkcija upravljanja tveganj. Funkcija upravljanja tveganj je podrobneje opisana v nadaljevanju, ostale ključne funkcije v sistemu upravljanja tveganj pa so podrobneje opredeljene v razdelkih B.4.2, B.5 in B.6 tega poročila.

Funkcija upravljanja tveganj posamezne družbe je odgovorna predvsem za vzpostavitev učinkovitih procesov upravljanja tveganj in usklajevanje že vzpostavljenih procesov upravljanja tveganj v družbi. Vključena je v vse faze procesa prepoznavanja, ocenjevanja, spremljanja in upravljanja tveganj ter poročanja o njih. Prav tako je vključena v pripravo strategije prevzemanja tveganj in v določanje mej dovoljenih tveganj. Funkcija upravljanja tveganj posamezne družbe o tveganjih redno poroča odboru za upravljanje tveganj (če je ta v družbi vzpostavljen), upravi, nadzornemu svetu, komisiji za tveganja (družba Sava Re) in nosilcu funkcije upravljanja tveganj skupine. S slednjo pri svojem delu stalno sodeluje. Poleg tega daje podporo upravi pri odločanju (vključno pri odločitvah, povezanih s strateškimi zadevami, kot so na primer strategija družbe, združitve in prevzemi ter večji projekti in naložbe).

V drugi obrambni liniji poleg ključnih funkcij v Savi Re in Zavarovalnici Savi deluje **odbor za upravljanje tveganj**. Odbor za upravljanje tveganj Save Re obravnava tudi skupino. V odbor so vključeni predstavniki ključnih področij prve obrambne linije glede na profil tveganj družbe. Na seje odbora so vabljeni tudi nosilci ostalih ključnih funkcij sistema upravljanja tveganj. Odbor je odgovoren predvsem za spremljanje profila tveganj družbe oziroma skupine, analizo poročil o tveganjih in pripravo priporočil upravi.

Tretjo obrambno linijo izvaja funkcija notranje revizije. Ta je za slovensko zavarovalnico in pokojninsko družbo organizirana kot izločen posel v Savi Re, druge družbe pa imajo notranjo revizijo vzpostavljeno v družbi. Notranja revizija deluje na ravni posamezne družbe in na ravni skupine popolnoma neodvisno od poslovnih področij in drugih funkcij. V sistemu upravljanja tveganj je funkcija notranje revizije odgovorna za neodvisno analizo in preverjanje učinkovitosti vzpostavljenih procesov upravljanja tveganj in notranjih kontrol.

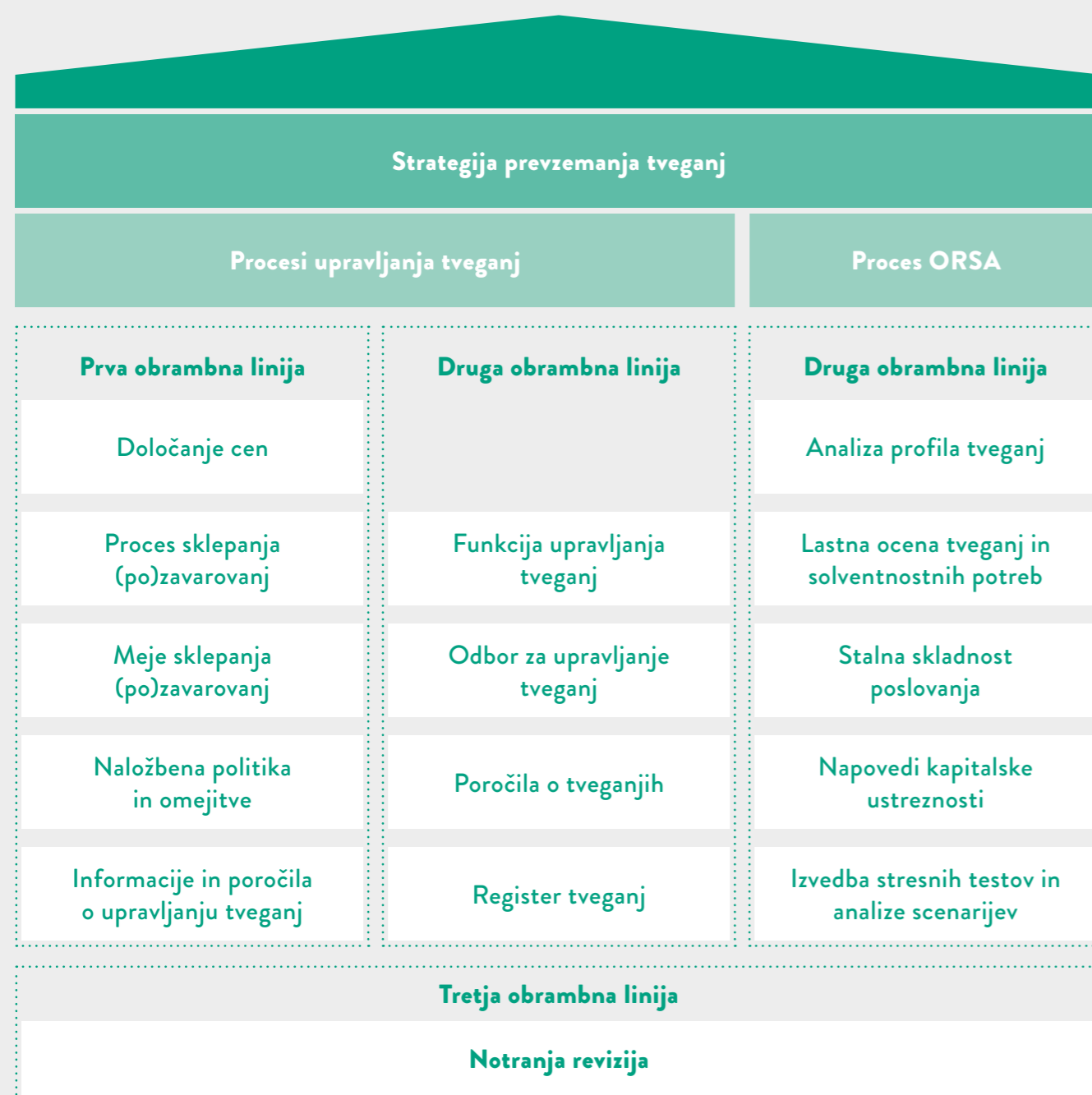
Dobre prakse modela upravljanja tveganj in organizacije upravljanja tveganj v Savi Re se prenašajo tudi na druge družbe v skupini.

B.3.2 Sestavni deli sistema upravljanja tveganj

Upravljanje tveganj je vključeno v vse faze poslovnega upravljanja in je sestavljeno iz naslednjih ključnih elementov:

- strategije prevzemanja tveganj,
- procesov upravljanja tveganj znotraj prve in druge obrambne linije ter
- procesa ORSE.

Na naslednji sliki so prikazani sestavni deli sistema upravljanja tveganj v Zavarovalni skupini Sava.

Strategija prevzemanja tveganj

Z namenom postavitve trdnih okvirov upravljanja tveganj je uprava, s soglasjem nadzornega sveta Save Re, v letu 2017 potrdila strategijo prevzemanja tveganj Zavarovalne skupine Sava za obdobje 2017–2019, ki na podlagi kapacitete za prevzem tveganj opredeljuje strategijo prevzemanja tveganj skupine. Pri opredelitvi lastne strategije posamezna družba v skupini upošteva okvir strategije prevzemanja tveganj v Zavarovalni skupini Sava. Dokument na ravni skupine določa:

- pripravljenost za prevzem tveganj,
- sprejemljivost višine posameznih kazalnikov poslovanja in tveganj,
- meje dovoljenega tveganja.

Osnovno načelo skupine je slediti poslovni strategiji in izpolnjevati ključne strateške cilje ter ob tem ohranjati ustrezno raven kapitala.

Glavna področja, na katerih temelji pripravljenost za prevzem tveganj, so:

- kapital,
- likvidnost,
- dobičkovnost produktov in
- ugled posamezne družbe in skupine.

Na podlagi pripravljenosti za prevzem tveganj skupine posamezna družba v skupini določi lastno strategijo prevzemanja tveganj, meje dovoljenega tveganja in operativne limite. Meje dovoljenega tveganja so meje posamezne kategorije tveganj, vključene v profil tveganj posamezne družbe v skupini, in določajo dopustna odstopanja od načrtovanih vrednosti. Te meje so določene na podlagi izsledkov analize občutljivosti, stresnih testov in scenarijev ter strokovne presoje.

Na podlagi pripravljenosti za prevzem tveganj in na podlagi meja dovoljenega tveganja posamezna družba v skupini določi operativne limite, na primer omejitve pri sklepanju (po)zavarovanj in naložbene meje, s čimer zagotovi, da se dejavnosti prve obrambne linije opravljajo z upoštevanjem vidika pripravljenosti za prevzem tveganj. Poleg tega posamezna družba v skupini zagotavlja, da so za kršitve operativnih limitov dobro opredeljene in vzpostavljene eskalacijske poti in ukrepi vodstva.

Za redno spremljanje usklajenosti s strategijo prevzemanja tveganj je v posamezni družbi skupine za vsako kategorijo tveganj določen minimalen sklop mer tveganja, ki omogoča poenostavljeno spremljanje trenutnega profila tveganj in kapitalskega položaja posamezne družbe v skupini in skupine, ne da bi bilo za to treba opraviti celoten izračun zahtevanega solventnostnega kapitala. V posamezni družbi v skupini in na ravni skupine se te mere tveganj redno spremlja.

Procesi upravljanja tveganj

Procesi upravljanja tveganj so neločljivo povezani in vključeni v osnovne procese, ki se izvajajo znotraj posamezne družbe v skupini in na ravni skupine. V upravljanje tveganj so vključene vse organizacijske enote.

Glavni procesi upravljanja tveganj so:

- prepoznavanje tveganj,
- ocenjevanje (merjenje) tveganj,
- spremljanje tveganj,
- določanje ustreznih ukrepov za obvladovanje tveganj (upravljanje tveganj) in
- poročanje o tveganjih.

Procesi upravljanja tveganj potekajo v vseh treh obrambnih linijah. Vloge posamezne obrambne linije so določene s politiko upravljanja tveganj. Procesi upravljanja tveganj so vključeni tudi v sistem odločanja; vse pomembne poslovne in strateške odločitve se ovrednotijo tudi z vidika tveganj.

Prepoznavanje tveganj

V procesu prepoznavanja tveganj posamezna družba v skupini prepozna tveganja, ki jim je izpostavljena. Ključna tveganja so zbrana v registru tveganj posamezne družbe in sestavljajo njen profil tveganj, se četrletno preverjajo in po potrebi dopolnijo z novimi tveganji. Enako poteka tudi prepoznavanje tveganj na ravni skupine.

Prepoznavanje tveganj v posamezni družbi v skupini in na ravni skupine poteka od zgoraj navzdol in tudi obratno. Od zgoraj navzdol poteka prepoznavanje preko funkcije upravljanja tveganj, odbora za upravljanje tveganj in uprave posamezne družbe v skupini. Gre za prepoznavanje novih in nastajajočih tveganj na podlagi spremljanja pravnega in poslovnega okolja, tržnega razvoja in gibanja ter strokovnega znanja; ta pristop se uporablja predvsem pri strateških tveganjih, kot sta na primer tveganje ugleda in regulatorno tveganje.

Prepoznavanje od spodaj navzgor poteka s strani posameznih organizacijskih enot in skrbnikov tveganj (prve obrambne linije). Prepoznano tveganje posamezna družba v skupini kategorizira ter ustrezno vključi v procese spremljanja, merjenja in poročanja.

Prepoznavanje tveganj se izvaja ves čas, predvsem v procesu poslovnega načrtovanja ter pri vseh večjih projektih in poslovnih pobudah, kot so uvedba novega produkta, vlaganja v nov razred naložb, prevzemi in drugo.

Ocenjevanje tveganj

V skupini je vzpostavljeno redno ocenjevanje vseh tveganj, ki jim je posamezna družba oziroma skupina izpostavljena. Pri njihovem merjenju se uporabljajo kvantitativne in kvalitativne metode. Na ravni skupine deluje razvojni center za modeliranje z namenom razvoja kvantitativnih modelov za vrednotenje tveganj v celotni Zavarovalni skupini Sava.

Tveganja se tako v okviru skupine merijo:

- s standardno formulo Solventnosti II,
- z izračunom skupnih solventnostnih potreb v lastni oceni tveganj in solventnosti (ORSA),
- z izvajanjem in analizo stresnih testov in scenarijev,
- s kvalitativnim ocenjevanjem tveganj v registru tveganj,
- z uporabo različnih mer tveganj, ki omogočajo poenostavljeno merjenje in spremljanje okvirnega trenutnega profila tveganj.

Obvladovanje tveganj

Uprava posamezne družbe v skupini je odgovorna za obvladovanje tveganj ter uporabo različnih tehnik in ukrepov pri obvladovanju tveganj. Pri svojih odločitvah upošteva vidik stroškov in koristi posameznega ukrepa ter morebitna priporočila odbora za upravljanje tveganj oziroma ključnih funkcij.

Če nastane potreba po sprejetju novega ukrepa, s katerim bi omejili posamezno tveganje, zadevna družba izvede analizo tega ukrepa, pri čemer upošteva vidik gospodarnosti. Odpravljanje ali zmanjševanje posameznega tveganja mora biti stroškovno ugodnejše od pričakovanih posledic morebitne uresničitve tveganja, ob upoštevanju verjetnosti uresničitve in finančnih posledic.

V praksi posamezna družba v skupini že pri poslovnem načrtovanju preveri, kako poslovna strategija vpliva na njen kapitalski položaj, in sicer z regulatornega vidika ter z vidika ORSE. Če se znotraj poslovnega leta sprejemajo odločitve, ki bistveno vplivajo na profil tveganj in niso bile ovrednotene z vidika tveganj pri poslovnem načrtovanju, zadevna družba ovrednoti vpliv odločitev na svoj profil tveganj in kapitalsko ustreznost ter preveri usklajenost s pripravljenostjo za prevzem tveganj. Če bi poslovna odločitev pomembno vplivala tudi na profil tveganj skupine, se ovrednoti še vpliv na profil tveganj in kapitalsko ustreznost skupine. Če poslovna odločitev ni skladna s pripravljenostjo za prevzem tveganj oziroma je meja dovoljenega tveganja presežena, družba odstopanje dokumentira in sprejme ustrezne ukrepe za uskladitev stanja.

Spremljanje tveganj

Spremljanje tveganj poteka na več ravneh: na ravni posamezne organizacijske enote in skrbnikov tveganj, v službi za upravljanje tveganj, na odboru za upravljanje tveganj ter na ravni uprave in nadzornega sveta posamezne družbe v skupini. Prav tako se profil tveganj družb v skupini spremlja na ravni skupine z vidika vpliva na profil tveganj skupine. Za spremljanje tveganj je določen standardni nabor mer tveganj, ki ga družbe v skupini redno spremljajo. Poleg tveganj se spremljajo in nadzorujejo tudi ukrepi za obvladovanje tveganj.

Poročanje o tveganjih

V večjih družbah v skupini in na ravni skupine je vzpostavljeno tudi redno poročanje o tveganjih. Skrbniki tveganj poročajo o posameznih kategorijah tveganj funkciji upravljanja tveganj, in sicer vnaprej določen nabor pomembnih mer tveganja in kvalitativne informacije. Na podlagi tega funkcija upravljanja tveganj skupaj s skrbniki tveganj pripravi poročilo o tveganjih, ki prikazuje celoten profil tveganj zadevne družbe. Poročilo najprej obravnava odbor za upravljanje tveganj (v kolikor ta v družbi obstaja), nato pa še uprava in nadzorni svet družbe. Funkcija upravljanja tveganj poročilo posreduje tudi funkciji upravljanja tveganj skupine.

Lastna ocena tveganj in solventnosti (ORSA)

Poleg navedenih procesov upravljanja tveganj družba izvaja ORSO, ki je opredeljena v politiki o lastni oceni tveganj in solventnosti. ORSA je proces, ki vključuje ugotovitev razlik med profilom tveganj skupine in predpostavkami standardne formule, lastno oceno solventnostnih potreb, projekcije kapitalske ustreznosti, izvedbo stresnih testov in scenarijev ter vzpostavitev povezave med profilom tveganj in upravljanjem kapitala. V ORSI se ocenijo vsa pomembna merljiva in nemerljiva tveganja, ki bi lahko vplivala na delovanje skupine z ekonomskega in zakonodajnega vidika.

ORSA poteka na ravni posamezne družbe v skupini in na ravni skupine, obe pa sta medsebojno neločljivo povezani. Družbe v skupini znotraj EU in skupina kot celota o izvedeni ORSI poročajo tudi regulatorju. V nadaljevanju je predstavljena izvedba ORSE na ravni skupine.

Namen izvedbe ORSE je predvsem razumevanje lastnega profila tveganj in standardne formule ter analiziranje vpliva sprememb profila tveganj v naslednjih treh letih na kapitalsko ustreznost. ORSA je vključena v proces odločanja in omogoča, da se ključne odločitve in poslovna strategija skupine sprejemajo z upoštevanjem tveganj in z njimi povezanimi kapitalskimi zahtevami. Na podlagi rezultatov ORSE skupine preverjamo tudi skladnost poslovne strategije s strategijo prevzemanja tveganj. Tako je vzpostavljena povezava med poslovno strategijo, prevzetimi kratko-, srednje- in dolgoročnimi tveganji ter kapitalskimi zahtevami, ki izvirajo iz teh tveganj, in upravljanjem kapitala.

V skupini se celotna ORSA praviloma izvede enkrat letno. V primeru večjih sprememb profila tveganj ali primernih lastnih virov sredstev, ki niso bile načrtovane v poslovnem načrtu, pa se izvede tudi izredna ORSA. Uprava in nadzorni svet poročilo ORSA obravnavata in potrđita (najmanj) enkrat letno. Skupina o izvedeni ORSI (najmanj) enkrat letno poroča tudi regulatorju.

Proces ORSE je zelo obsežen in se izvaja velik del leta. Na podlagi vhodnih podatkov iz poslovnega in strateškega načrta ter strategije prevzemanja tveganj, skupina izračuna SCR ter ovrednoti bilanco stanja in primerne lastne vire sredstev (v skladu s Solventnostjo II) v obdobju celotnega poslovnega in strateškega načrta. Tako preveri, ali je poslovni in strateški načrt v skladu z zakonodajo in s strategijo prevzemanja tveganj. Na podlagi projekcij preveri tudi stalno skladnost z zakonodajnimi zahtevami glede kapitala in zavarovalno-tehničnih rezervacij.

Upoštevajoč rezultate analize primernosti standardne formule za profil tveganj skupine, skupina z uporabo lastnega solventnostnega modela izračuna še lastno oceno solventnostnih potreb za prihodnje triletno obdobje ter kvalitativno oziroma kvantitativno ovrednoti tudi tveganja, ki niso zajeta v standardni formuli. V procesu ORSE skupina izvede tudi (povratne) stresne teste in analizo scenarijev, ki so zanjo relevantni glede na njen trenutni in načrtovan profil tveganj.

V času celotne priprave ORSE je dejavno vključena tudi uprava, ki potrđi nabor stresnih testov in scenarijev, obravnava ORSO ter jo kritično presoja in formalno odobri.

Na podlagi izvedene ORSE skupina pripravi poročilo, ki je obravnavano na več ravneh; najprej na odboru za upravljanje tveganj, nato pa še na upravi, komisiji za tveganja in nadzornemu svetu. Po potrđitvi rezultatov na vseh ravneh, se z njimi seznanijo še vodstvo organizacijskih enot. Poročilo skupina predloži tudi Agenciji za zavarovalni nadzor.

Proces ORSA je vpet v proces odločanja in omogoča, da se ključne odločitve sprejemajo z upoštevanjem tveganj ter da se poslovna strategija določa ob zavedanju tveganj in z njimi povezanimi kapitalskimi zahtevami. Rezultate ORSE vodstvo upošteva pri sprejemanju poslovnih odločitev, upravljanju kapitala in razvoju zavarovalnih produktov.

ORSA je predmet vsakoletnih nadgradenj in izboljšav tako z vidika vrednotenja tveganj kot tudi z vidika integracije ORSE v procese, ki potekajo v družbi ter v poslovno odločanje.

B.4 Sistem notranjega nadzora

B.4.1 Sistem notranjih kontrol

Sistem notranjih kontrol v skupini je namenjen prepoznavanju, merjenju, spremljanju in obvladovanju tveganj na vseh ravneh poslovanja, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je ali bi jim lahko bila skupina oziroma posamezna družba v skupini izpostavljena pri svojem poslovanju. Hkrati ta sistem zagotavlja skladnost poslovanja z notranjimi pravili ter izpolnjevanje zakonskih zahtev in zahtev drugih predpisov glede upravljanja tveganj.

Pomembno je, da zaposleni razumejo pomen notranjih kontrol in so dejavno vključeni v postopke njihovega izvajanja. Postopki poročanja ustrezni ravni vodstva glede morebitnih težav, odstopanj, neskladnosti z etičnim kodeksom družbe ali drugih kršitev politik ali nezakonitih dejanj morajo biti nedvoumni, predstavljeni vsem zaposlenim in jasno zapisani v dokumentih, razpoložljivih vsem zaposlenim.

Sistem notranjih kontrol skupine je opredeljen v politiki notranjih kontrol, katere cilj je učinkovit in zanesljiv sistem notranjih kontrol. Politika določa temeljna načela, strukturo in nosilce nalog tega sistema v skupini kot sestavni del sistema korporativnega upravljanja skupine.

B.4.2 Funkcija spremljanja skladnosti

Funkcija spremljanja skladnosti v posamezni družbi v skupini in na ravni skupine je ena od štirih ključnih funkcij v sistemu upravljanja tveganj. Praviloma je samostojen organizacijski del, ki je funkcionalno in organizacijsko ločen od drugih poslovnih funkcij družbe ter je neposredno podrejen upravi. Funkcija spremljanja skladnosti v obvladujoči družbi deluje v okviru Kabineta uprave in skladnosti poslovanja. Čeprav se dejavnost funkcije spremljanja skladnosti ne izvaja v okviru samostojne organizacijske enote, je zagotovljeno, da ima nosilec funkcije spremljanja skladnosti vedno neposreden dostop do uprave družbe. Nosilcu funkcije spremljanja skladnosti so dodane druge dejavnosti in naloge, zato so v družbi zagotovljeni ustrezni interni ukrepi za odpravo morebitnega nasprotja interesov pri izvajanju dejavnosti funkcije spremljanja skladnosti.

Nosilca funkcije skladnosti pooblasti uprava s soglasjem nadzornega sveta posamezne družbe.

Funkcija skladnosti je kot notranja kontrolna funkcija del druge obrambne linije v sistemu treh obrambnih linij znotraj upravljanja tveganj. Njena glavna naloga je obvladovanje tveganj, ki izhajajo iz neskladij z zakonodajo.

Naloge funkcije skladnosti so predvsem:

- spremlja in redno ocenjuje primernost in učinkovitost rednih postopkov in ukrepov, sprejetih za odpravljanje morebitnih pomanjkljivosti na področju skladnosti poslovanja družbe s predpisi in drugimi zavezami,
- svetuje in pomaga pri uskladitvi poslovanja družbe z obveznostmi, ki jih določajo predpisi, in z drugimi zavezami,
- ocenjuje možne vplive sprememb v pravnem okolju na poslovanje družbe z vidika skladnosti poslovanja družbe s predpisi in drugimi zavezami ter o tem obvešča poslovodstvo družbe, kot tudi posamezne organizacijske enote ter poslovne in ključne funkcije,
- opredeljuje in ocenjuje tveganja glede skladnosti poslovanja družbe s predpisi in drugimi zavezami, po potrebi predlaga priporočila in usmeritve za obvladovanja tveganj skladnosti,
- seznanja poslovodstvo in organ nadzora družbe o skladnosti poslovanja družbe s predpisi in drugimi zavezami in o oceni tveganja glede skladnosti poslovanja družbe s predpisi in drugimi zavezami,
- se pri vprašanih skladnosti poslovanja povezuje z vodstvenimi delavci in jim svetuje,
- sodeluje pri izmenjavi vprašanj s področja skladnosti poslovanja, najboljših praks in izkušenj na ravni obvladujoče družbe z drugimi kontrolnimi funkcijami in funkcijo nadzora,
- koordinira pripravo in sprejemanje politik in pravilnikov med obvladujočo in odvisnimi družbami v skupini,
- sodeluje pri vzpostavitvi in dopolnjevanju programov skladnosti poslovanja na določenih zaključenih področjih, vključno z notranjimi kontrolami za skladnost poslovanja, upošteva potrebe in zmožnosti procesov ter razpoložljive vire, glede na zahteve posebne zakonodaje ali drugih predpisov ter dejavnike širšega poslovnega in strokovnega okolja (npr. sprejetih zavez iz pogodb, deklaracij ter drugih kolektivnih aktivnosti za dvigovanje standardov poštenega poslovanja v širšem okolju),
- pripravi predlog letnega načrta spremljanja skladnosti poslovanja za identifikacijo in oceno poglobitnih tveganj skladnosti poslovanja, s katerimi se sooča, ga uskladi z nosilcem funkcije spremljanja skladnosti na ravni skupine in ga posreduje poslovodstvu in organu nadzora,
- pripravi obdobja poročila in jih posreduje poslovodstvu družbe, organu nadzora družbe in nosilcu funkcije spremljanja skladnosti na ravni skupine,
- pripravi poročila o svojih ugotovitvah v posameznih pregledih skladnosti in jih posreduje poslovodstvu družbe,
- spremlja uresničevanje politike skladnosti in izvaja njen obdobjni pregled ter poslovodstvu predlaga njene spremembe in dopolnitve.

B.5 Funkcija notranje revizije

Notranje revidiranje v družbah v skupini izvajajo samostojne organizacijske enote notranje revizije, ki so organizacijsko neposredno podrejene upravi ter funkcionalno in organizacijsko ločene od drugih organizacijskih delov. S tako organizacijo je zagotovljena samostojnost in organizacijska neodvisnost njihovega delovanja.

V skladu s sedmim odstavkom 171. člena Zakona o zavarovalništvu (ZZavar-1; Uradni list RS, št. 93/15) je Sava Re z družbama Zavarovalnica Sava in Sava pokojninska družba sklenila pogodbi o izločenem poslu, na podlagi katerih je s 1. 2. 2018 izvajanje ključne funkcije notranje revizije obeh družb za nedoločen čas preneseno na Savo Re.

Notranja revizija je sestavni del sistema notranjega nadzora družbe, ki zagotavlja neodvisno, redno in celovito pregledovanje in ocenjevanje ustreznosti upravljanja, upravljanja tveganj in kontrolnih postopkov družbe.

Funkcija notranje revizije je kot notranja kontrolna funkcija del tretje obrambne linije v sistemu upravljanja tveganj.

Notranja revizija opravlja notranje revidiranje poslovanja v skladu s hierarhijo pravil notranjega revidiranja, ki jo sprejema Slovenski inštitut za revizijo na podlagi zakona, ki ureja revidiranje, in pisnimi pravili delovanja notranje revizije. Funkcija notranje revizije deluje skladno s sprejeto politiko notranje revizije, ki opredeljuje namen, pristojnost, odgovornost in naloge notranje revizije.

Nosilca funkcije notranje revizije družbe Sava Re in skupine imenuje uprava Sava Re s soglasjem nadzornega sveta ob predhodnem mnenju revizijske komisije ter je hkrati direktor notranje revizije.

Nosilec funkcije notranje revizije ima pridobljen naziv preizkušeni notranji revizor. Podrobnejše pogoje za opravljanje te funkcije opredeljuje politika sposobnosti in primernosti družbe.

Notranja revizija opravlja nadzorne dejavnosti, kar organov nadzora in vodenja ne razrešuje njihove odgovornosti za vzpostavitev in delovanje učinkovitega ter uspešnega upravljanja družbe, upravljanja tveganj in kontrolnih postopkov (optimalno obvladovanje poslovnih tveganj ter skladnosti poslovanja z zakoni, podzakonskimi predpisi in notranjimi pravili).

Funkcija notranje revizije poroča tisti ravni vodenja, ki omogoča izpolnjevanje nalog notranje revizije. Notranja revizija neposredno (pisno in ustno) poroča upravi, revizijski komisiji in nadzornemu svetu o vseh zadevah, povezanih z vsebino notranjega revidiranja.

Funkcija notranje revizije letno predloži upravi, revizijski komisiji nadzornega sveta in nadzornemu svetu letni načrt dela in letno poročilo o njenem delovanju. V letnem poročilu je zajeta informacija o skladnosti delovanja s kodeksom etike ter izjava o razkritju in izogibanju nasprotja interesov za poročano leto. Funkcija notranje revizije mora organu nadzora najmanj enkrat na leto potrditi organizacijsko neodvisnost notranje revizije v letnem poročanju o delu notranje revizije.

Naloge notranje revizije posamezne družbe v skupini so predvsem:

- na oceni tveganj vzpostavitev stalnega in celovitega nadzora nad poslovanjem družbe zaradi preverjanja in ocenjevanja, ali so procesi upravljanja tveganj, kontrolnih postopkov in upravljanja družbe ustrezni ter delujejo tako, da se zagotavlja doseganje pomembnih ciljev družbe:
 - uspešno in učinkovito poslovanje družbe,
 - poslovna in finančna uspešnost ter varovanje sredstev pred izgubo,
 - zanesljivo, pravočasno ter pregledno notranje in zunanje računovodsko in neračunovodsko poročanje,
 - skladnost z zakoni in drugimi predpisi ter notranjimi pravili,
- presojanje, ali upravljanje informacijske tehnologije v družbi podpira ter pomaga strategiji in ciljem družbe,
- ocena tveganja prevar in način njihovega obravnavanja v družbi (vendar se ne pričakuje, da bi imel notranji revizor strokovno znanje osebe, katere glavna naloga je odkrivati in raziskovati prevare),
- svetovanje,
- opravljanje drugih nalog, ki jih notranji reviziji nalaga zakonodaja.

Služba notranje revizije v obvladujoči družbi določi usmeritev za enotno metodologijo dela službe notranje revizije v odvisnih družbah, skrbi za koordinirano delovanje, razvoj enotne metodologije dela ter nadzor nad strokovno kvaliteto dela službe notranje revizije v Zavarovalni skupini Sava. Notranja revizija v skupini se izvaja po enotnih postopkih, ki jih predpisujejo Standardi in so podrobneje opredeljeni v internih operativnih metodoloških navodilih za delo službe notranje revizije.

Notranja revizija obvladujoče družbe na podlagi politike upravljanja skupine zagotovi tudi vključenost odvisnih družb v obseg delovanja, da zagotovi pokritost ključnih tveganj na ravni skupine (tudi v primeru lastne notranje revizije v odvisni družbi).

Služba notranje revizije obvladujoče družbe izvaja svojo funkcijo na nivoju skupine na več načinov:

- sledenje novostim in spremembam v zakonodaji in Standardih ter skrb za implementacijo sprememb v interne akte, ki urejajo delovanje notranje revizije,
- nudenje strokovne pomoči pri implementaciji sprememb metodologije in drugih usmeritev s področja notranjega revidiranja,
- koordinacija priprave letnih načrtov dela službe notranje revizije in strategije dela službe notranje revizije v obliki skupnih delavnic,
- izvajanje notranjih revizij v odvisni družbi na podlagi ocene ključnih tveganj skupine;
- sodelovanje pri zahtevnejših revizijah v odvisnih družbah, kadar je tako dogovorjeno z odvisno družbo,
- skupna izobraževanja notranjih revizorjev skupine,
- redni sestanki notranjih revizorjev skupine,
- izvajanje pregleda kakovosti delovanja službe notranje revizije odvisne družbe.

Notranji revizorji obvladujoče družbe lahko izvajajo samostojne revizije v odvisnih družbah ali izredne revizije na podlagi tveganj, o katerih presoja obvladujoča družba na ravni skupine, ali pa sodelujejo pri posameznih zahtevnejših revizijskih poslih v odvisnih družbah. Letni načrt obvladujoče družbe na podlagi ocene ključnih tveganj skupine vsebuje predloge revizijskih poslov, ki jih bo notranja revizija izvedla v odvisni družbi.

Letno poročilo o delu notranje revizije obvladujoče družbe povzema ugotovitve letnih poročil funkcij notranje revizije posameznih družb.

B.6 Aktuarska funkcija

Aktuarska funkcija je administrativni pojem in zajema vse izvajalce, kadar opravljajo aktuarske naloge druge obrambne linije, ki so podrobneje opisane v nadaljevanju. Izvajalci aktuarske funkcije so zaposleni na področjih aktuarske funkcije v aktuariatih družb skupine. Opravljajo tudi aktuarske naloge prve obrambne linije. Aktuarska funkcija sicer deluje kot druga obrambna linija v sistemu upravljanja tveganj, zato je organizirana tako, da ena oseba ne sme hkrati opravljati (prva linija) in nadzirati (druga linija) istih delovnih nalog.

Za izvajanje aktuarske funkcije družbe je odgovoren nosilec aktuarske funkcije. Kompozitna družba in skupina lahko ločeno imenujeta nosilce aktuarske funkcije za premoženjska, življenjska in zdravstvena zavarovanja. Aktuarska funkcija skupine skrbi za usklajeno delovanje dela aktuarske funkcije v Zavarovalni skupini Sava in za razvoj enotne metodologije. Nosilec aktuarske funkcije obvladujoče družbe je hkrati nosilec aktuarske funkcije skupine za premoženjska zavarovanja.

Nosilci aktuarskih funkcij družb v skupini delujejo tudi v aktuarskem odboru skupine. Ta odbor med svojimi nalogami sprejema tudi odločitve kot predloge sklepov in priporočil upravi Save Re, drugim ključnim funkcijam skupine in odboru za upravljanje tveganj skupine, kar izvaja skladno s poslovnikom, ki je priložen politiki aktuarske funkcije skupine. Članom aktuarskega odbora družba nalaga, da informacije o zadevnih dogovorih pošljejo ustreznim organom družbe.

Naloge aktuarske funkcije posamezne družbe v skupini so predvsem:

- usklajevanje izračuna zavarovalno-tehničnih rezervacij in zagotavljanje, da so te rezervacije v skladu z veljavnimi predpisi,
- zagotovitev ustreznosti metod, modelov in predpostavk za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij tako, da izražajo ključna tveganja in so dovolj stabilni,
- ocena ustreznosti in kakovosti podatkov za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij ter priporočila za prilagoditev procesov z namenom izboljšanja kakovosti podatkov,
- primerjava najboljših ocen SII-rezervacij z izkustvi ter ob morebitnih odstopanjih predlog spremembe predpostavk in modelov vrednotenja,
- nadzor uporabe približkov pri izračunu najboljših ocen SII-rezervacij,
- preverjanje ustreznosti politike prevzemanja zavarovalnih tveganj in izdaja mnenj o ustreznosti višine zavarovalnih premij, ob upoštevanju vseh povezanih tveganj in vplivov sprememb portfelja, opcij in garancij, antiselekcije, inflacije in pravnih tveganj,
- preverjanje ustreznosti ureditve pozavarovanja,
- sodelovanje pri vpeljavi in izvajanju sistema upravljanja tveganj, zlasti pri razvoju, uporabi in spremljanju ustreznosti modelov za izračun kapitalskih zahtev ter izvedbi ORSE,
- vsaj enkrat letno izdelava pisnega poročila, ki ga predloži organu upravljanja (poslovodstvu), organu nadzora in lokalnemu nadzorniku; v poročilu se dokumentirajo opravljane in rezultati zgoraj navedenih nalog ter jasno opredelijo morebitne pomanjkljivosti s priporočili, kako te pomanjkljivosti odpraviti.

Naloge aktuarske funkcije skupine so predvsem:

- smiselno opravljanje zgoraj naštetih nalog na ravni skupine, pri čemer se povzemajo in usklajujejo ugotovitve poročil aktuarskih funkcij posameznih družb,
- izdaja mnenja o ustreznosti pozavarovanja skupine kot celote,
- vsaj enkrat letno izdelava pisnega poročila, ki se predloži upravi in nadzornemu svetu obvladujoče družbe; v poročilu se dokumentirajo opravljane in rezultati zgoraj navedenih nalog ter jasno opredelijo morebitne pomanjkljivosti in priporočila, kako jih odpraviti,
- usklajevanje delovanja aktuarskih funkcij posameznih družb tako, da se omogoča delovanje aktuarske funkcije skupine,
- podpora aktuarskim funkcijam posameznih družb v skupini,
- usklajevanje smernic prevzema v (po)zavarovanje in oblikovanja zavarovalno-tehničnih rezervacij, zapisanih v politiki upravljanja zavarovalnih tveganj skupine,
- organiziranje sestankov aktuarskega odbora skupine,
- sodelovanje v odboru za upravljanje tveganj skupine.

V skladu s politiko upravljanja tveganj je aktuarska funkcija pri drugi obrambni liniji dejavno vključena tudi v postavljanje in izvajanje sistema upravljanja tveganj.

B.7 Zunanje izvajanje

Izločevanje poslov ali funkcij je pogodbeni prenos dela v povezavi z dejavnostjo zavarovanja ali pogodbeni prenos ključnih ali pomembnih poslovnih funkcij oziroma dejavnosti v družbah v Zavarovalni skupini Sava, ki jih sicer družba opravlja v okviru svojih registriranih dejavnosti.

Obvladujoča družba je v skladu z določili veljavnega zakona o zavarovalništvu sprejela politiko izločenih poslov skupine, s katero ureja zunanje izvajanje ključnih ali pomembnih operativnih funkcij ali dejavnosti v skupini. S politiko je določen okvirjen način zunanjega izvajanja ključnih ali pomembnih operativnih funkcij – pogodbe o izločenih poslih, pogoji za sklenitev pogodb, njihovo vzdrževanje in dokumentiranje ter zagotovljeno delovanje skladno s predpisanimi smernicami o izločenih poslih. Politika opisuje korake in odgovornosti pri predaji funkcije oziroma dejavnosti kot izločen posel ter določa standarde upravljanja in nadzora procesov prenosa funkcije oziroma dejavnosti v zunanje izvajanje. Opredeljuje tudi register izločenih poslov, ki zajema vse pogodbe, štete kot izločeni posli, in določa način dokumentiranja za celoten proces odločanja, način zbiranja potrebnih dokumentov in podpisovanja pogodb. Politika določa, da ima vsak izločeni posel skrbnika, čigar glavna naloga je nadzor izločene funkcije oziroma dejavnosti. Vsi izvajalci izločenih poslov se s podpisom pogodbe zavežejo poslovati v skladu z veljavno zakonodajo in sodelovati z lokalnim nadzornikom, ki ga družba obvesti o svoji nameri še pred sklenitvijo pogodbe o izločenem poslu.

Posamezna družba je v celoti odgovorna za svoje izločene funkcije oziroma dejavnosti, saj njena odgovornost do tretjih oseb ni prenosljiva na izvajalce storitev oziroma prevzemnike posla. Družba v skupini mora pred odločitvijo o dodelitvi oziroma izločitvi nalog ali funkcij oceniti in dokumentirati vpliv, ki ga bo povzročila taka izločitev poslov ali funkcij, ter zagotoviti redno izvajanje tega procesa v prihodnosti. Pogodbo o izločitvi posameznih poslov ali funkcij lahko sklene samo pod pogoji, ki jih določa zakonodaja.

Posamezne članice skupine v letu 2018 niso imele izločenih poslov z izvajalci zunaj skupine.

V letu 2018 je bil znotraj skupine sklenjen en izločen posel. S 1. 2. 2018 je izvajanje ključne funkcije notranje revizije Zavarovalnice Sava in Sava pokojninske družbe za nedoločen čas preneseno na Savo Re.

Informacije o zunanjem izvajanju poslov ali funkcij v družbah v skupini po datumu poročanja

Po datumu poročanja sta bila sklenjena še dva izločena posla. Od 1. 2. 2019 je izvajanje funkcije informacijske tehnologije Sava pokojninske družbe za nedoločen čas preneseno na Zavarovalnico Sava. S 1. 3. 2019 je Zavarovalnica Sava izvajanje aktivnosti, vezane na obdelavo škodnih primerov, nastalih v okviru dovoljenega neposrednega opravljanja zavarovalnih poslov na območju Združenega kraljestva, prenesla na družbo WNS ASSISTANCE LIMITED, Acre House, 11/15 William road, London, NW1 3ER, Združeno kraljestvo.

B.8 Druge informacije

Zavarovalna skupina Sava ima vzpostavljen pregleden in primeren sistem upravljanja, ki temelji na sistemu upravljanja tveganj.

Politika upravljanja skupine določa poglobitne usmeritve upravljanja posameznih družb v skupini, pa tudi skupine kot celote, ob upoštevanju ciljev, poslanstva, vizije in vrednot skupine. Namen politike je opredeliti temelje sistema upravljanja, osnovna pravila upravljanja v skupini, osnovna pravila korporativnega upravljanja in pregledno organizacijsko strukturo z opredeljenimi, preglednimi in doslednimi notranjimi razmerji glede odgovornosti in pristojnosti v sistemu upravljanja. Upravljanje družbe je kombinacija postopkov in struktur, ki jih uprava in nadzorni svet ter njegove komisije uporabljajo za obveščanje, usmerjanje, upravljanje in spremljanje delovanja družbe za doseganje njenih ciljev. Politika je bila nazadnje pregledana in dopolnjena oziroma spremenjena v marcu 2019.

Pravila sistema upravljanja skupine so predmet rednega letnega pregleda. Nosilec pregleda je funkcija spremljanja skladnosti skupine, ki skupaj s funkcijo notranje revizije skupine preverja skladnost politike upravljanja z drugimi politikami v sistemu upravljanja ter z zakonodajo, drugimi notranjimi akti in predpisi. Pri preverjanju in ocenjevanju učinkovitosti okvira korporativnega upravljanja nosilec pregleda daje poudarek spremembam notranjih in zunanjih dejavnikov, ki vplivajo na skupino.

Da ima skupina primeren sistem upravljanja, potrjuje tudi poročilo službe za notranjo revizijo o notranje revizijskem pregledu korporativnega upravljanja, ki je bil izveden v decembru 2017 in januarju 2018. Na podlagi opravljenega preverjanja uresničevanja priporočil, danih v reviziji korporativnega upravljanja v letu 2016, je služba za notranjo revizijo ocenila prilagoditev sistema korporativnega upravljanja kot dobro, saj je pri izvedbi ponovne revizije ugotovila, da je sistem korporativnega upravljanja v pregledanem obsegu skladen z ZGD-1, ZZavar-1 in podrejenimi akti in ostalimi zahtevami Solventnosti II. Sistem jasno določa razmejitev nalog na vseh področjih upravljanja skupine in posameznih družb.

Profil tveganj skupine

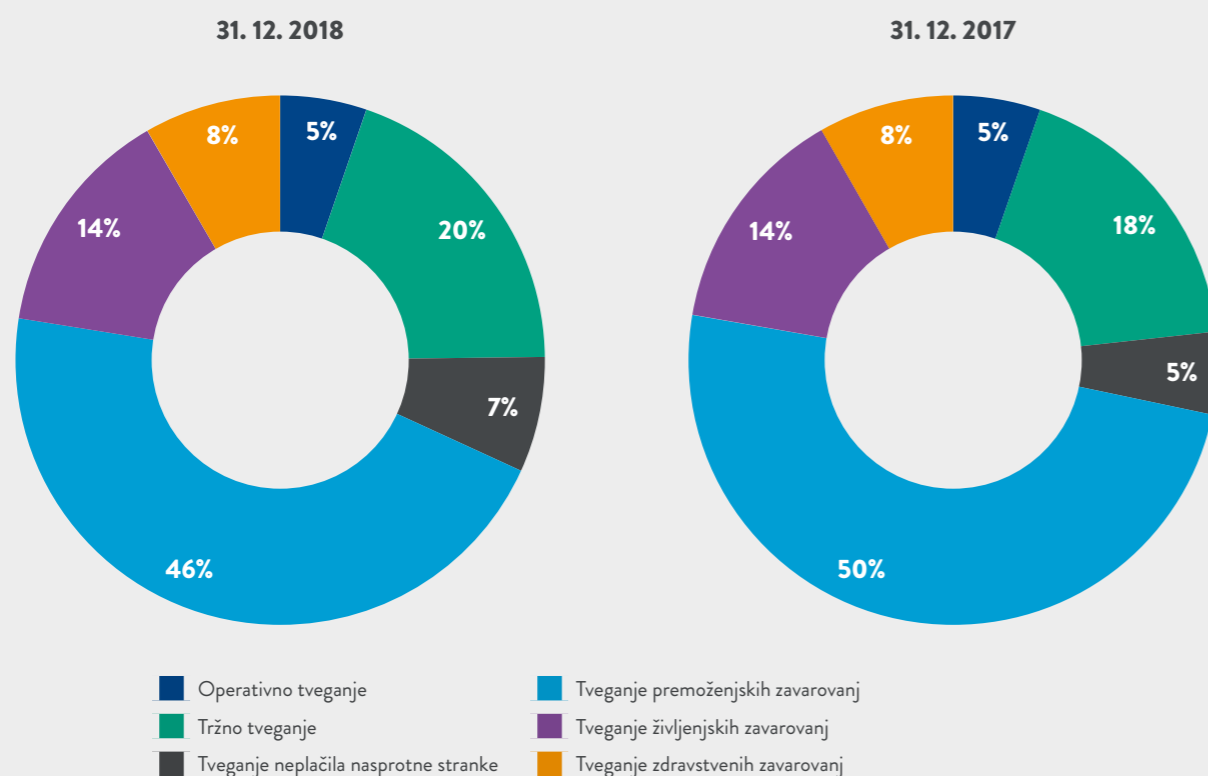

- C.1 Zavarovalno tveganje**
- C.2 Tržno tveganje**
- C.3 Kreditno tveganje**
- C.4 Likvidnostno tveganje**
- C.5 Operativno tveganje**
- C.6 Druga pomembna tveganja**
- C.7 Druge informacije**

C Profil tveganj skupine

Skupina je pri svojem delovanju izpostavljena različnim vrstam tveganj, najbolj pa tveganju premoženjskih zavarovanj in tržnemu tveganju. Na spodnjem grafu je prikazan profil tveganj skupine v skladu s standardno formulo.

Nediverzificiran SCR po modulih tveganj⁶

Struktura tveganj v skladu s standardno formulo se je v letu 2018 nekoliko spremenila in sicer se je delež tržnih tveganj nekoliko povečal, povečal se je tudi delež tveganja nasprotne stranke, delež tveganja premoženjskih zavarovanj pa se je nekoliko zmanjšal.

⁶ Odstotki so dobljeni kot delež v vsoti vseh tveganj (vključno z operativnimi tveganji), v razdelkih v nadaljevanju pa so odstotki prikazani kot delež v vsoti vseh tveganj brez operativnih tveganj (tj. delež v nediverzificiranem osnovnem zahtevanem solventnostnem kapitalu).

C.1 Zavarovalno tveganje

Zavarovalno tveganje izvira iz zavarovalnih poslov: sklepanja (po)zavarovanj ter izvajanja zavarovalnih pogodb in poslov, ki so v neposredni zvezi z zavarovalnimi posli. Povezano je z nevarnostmi, ki so krite s (po)zavarovalnimi pogodbami, pa tudi s spremljajočimi postopki, in izvira iz negotovosti, neločljivo povezani s pojavom, obsegom in časom nastanka obveznosti.

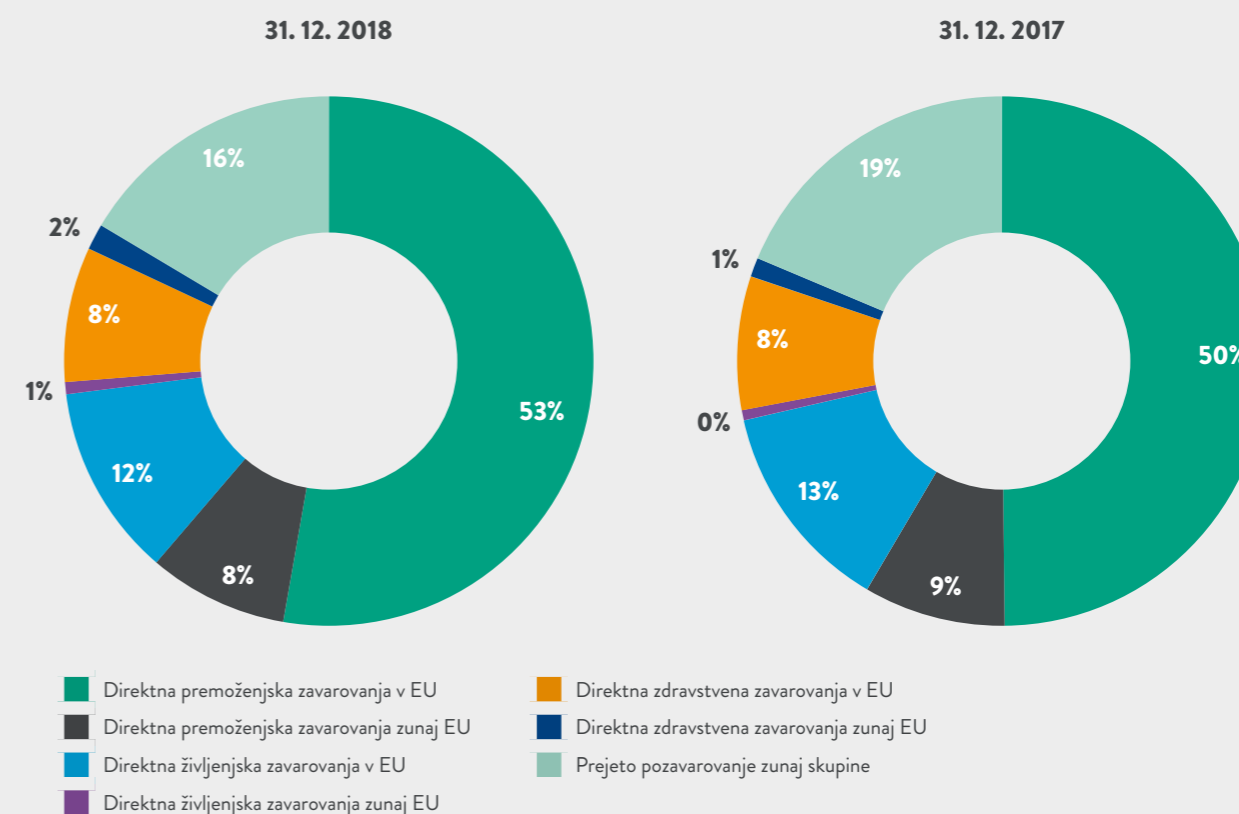
Zavarovalna tveganja v splošnem delimo na:

- tveganja premoženjskih (po)zavarovanj,
- tveganja življenjskih (po)zavarovanj in
- tveganja zdravstvenih (po)zavarovanj.

Skupina trži vse tri vrste zavarovanj in je posledično izpostavljena vsem trem kategorijam tveganj.

V nadaljevanju je prikazana kosmata zavarovalna premija glede na vrsto posla ločeno za družbe v in zunaj EU. Struktura kosmatih zavarovalnih premij se v letu 2018 ni bistveno spremenila.

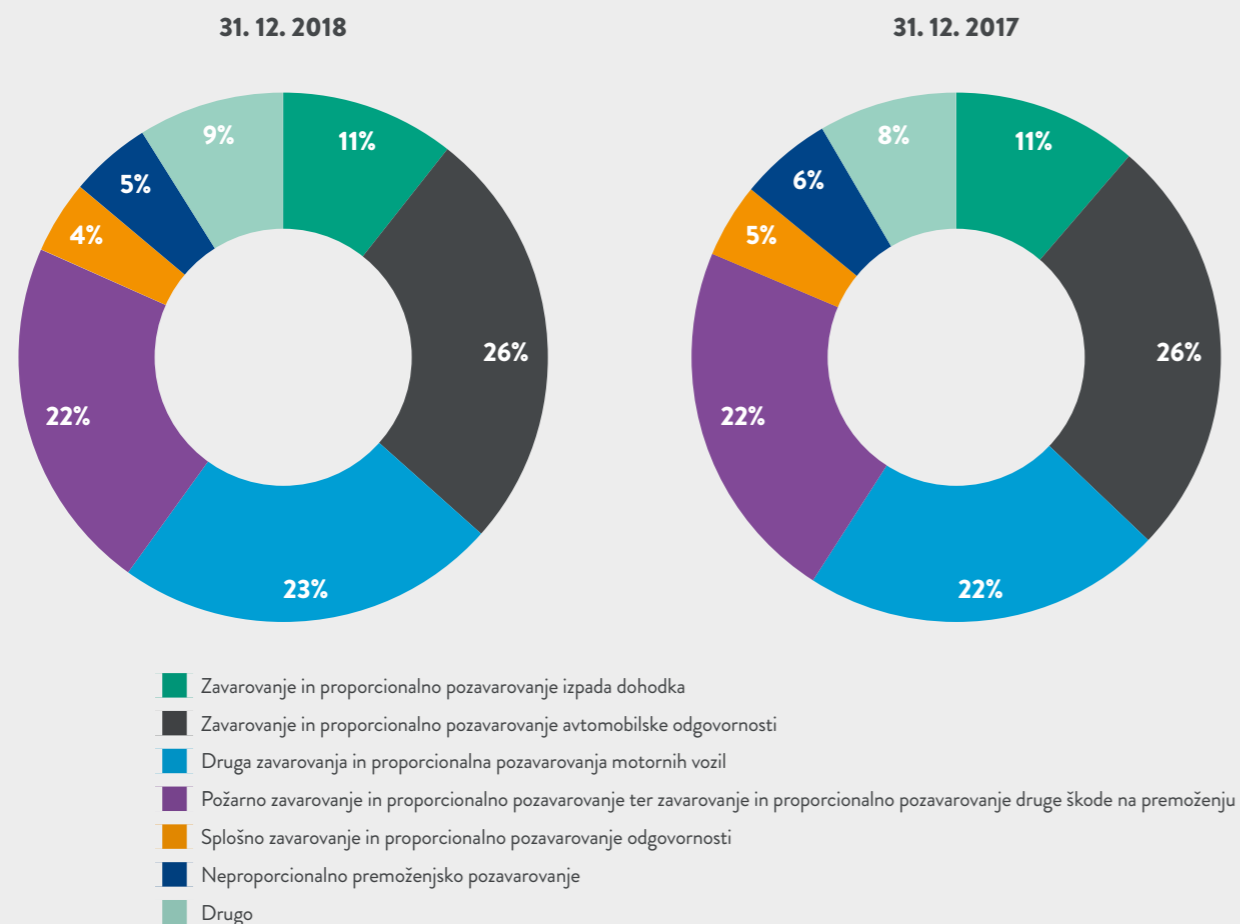
Struktura kosmatih obračunanih premij skupine

C.1.1 Tveganje premoženjskih zavarovanj

V nadaljevanju so prikazani čisti prihodki za premijo premoženjskih zavarovanj po pomembnih vrstah poslovanja. Struktura čistih prihodkov za premijo premoženjskih zavarovanj skupine se v letu 2018 ni bistveno spremenila.

Čisti prihodki za premijo po pomembnih vrstah poslovanja

Izpostavljenost tveganju

Tveganje premoženjskih zavarovanj delimo na:

- **Premijsko tveganje** – tveganje, da obračunana premija ne zadostuje za kritje obveznosti, ki bodo nastale s sklenitvijo (po)zavarovalne pogodbe. To tveganje je odvisno od številnih dejavnikov, kot so na primer neustrezna ocena dogajanja na trgu, slaba ocena škodnega dogajanja, uporaba neustreznih statističnih podatkov, zavestna določitev prenizke premije za posamezne zavarovalne vrste poslovanja zaradi pričakovanih kompenzacijskih učinkov pri drugih zavarovalnih vrstah poslovanja oziroma neustrezna ocena vpliva zunanjih makroekonomskih dejavnikov, ki se med trajanjem lahko bistveno spremenijo. Sem uvrščamo:
 - tveganje pri sprejemu rizikov v (po)zavarovanje,
 - tveganje, da je produkt neustrezno načrtovan, in
 - tveganje nastanka nepričakovanega obsega škod.

V skladu s sestavo portfelja skupine k premijskemu tveganju največ prispevajo avtomobilska in premoženjska zavarovanja (v ožjem smislu) ter proporcionalna in neproporcionalna pozavarovanja premoženjskih zavarovanj (v ožjem smislu).

- **Tveganje nezadostnosti zavarovalno-tehničnih rezervacij** – tveganje, da zavarovalno-tehnične rezervacije bodisi ne zadoščajo za pokrivanje vseh obveznosti, ki izhajajo iz zavarovalnih pogodb zaradi neustreznih metod, neustreznih, nepopolnih in netočnih podatkov, neučinkovitih postopkov in kontrol ali neustrezne strokovne presoje, bodisi pride do napake pri poročanju, posledica katere so nezanesljive informacije o finančnem položaju družbe. Sem uvrščamo:
 - tveganje razpoložljivosti in točnosti podatkov,
 - tveganje uporabe nerazumnih metod ali predpostavk,
 - tveganje napake v izračunu,
 - tveganje kompleksnosti uporabljenih orodij v procesu, ki vodijo k zavajajočim rezultatom.

Podobno kakor pri premijskem tveganju največ prispevajo k tveganju nezadostnosti zavarovalno-tehničnih rezervacij avtomobilska zavarovanja in premoženjska (po)zavarovanja (v ožjem smislu), pri katerih so najboljše ocene rezervacij zaradi večletne usmerjenosti skupine k tem poslom tudi strukturno najpomembnejše.

- **Tveganje katastrof** zajema katastrofalne dogodke, ki se pojavljajo redko, vendar so finančni učinki posledic previsoki, da bi jih lahko pokrili s sicer ustrezno visoko premijo in dotlej ustrezno visoko oblikovanimi rezervacijami. Uresničilo bi se lahko ob ekstremnih dogodkih oziroma večjem številu katastrofalnih škod v krajšem obdobju. Tveganje vključuje tudi preveliko geografsko koncentracijo rizikov. Skupina ima geografsko razmeroma dobro razpršen portfelj, nekaj več koncentracije tveganj je v Sloveniji, kar se dodatno uravnava s programom retrocesije. Razmeroma visoka kapitalaska zahteva izhaja iz agregacije velikega števila zahtev za različne manjše naravne nevarnosti in regije ter različne katastrofalne dogodke, ki jih povzroči človek.
- **Tveganje predčasne prekinitve pogodb** – tveganje izgube ali neugodne spremembe v vrednosti zavarovalnih obveznosti, ki izhajajo iz sprememb v ravni ali nepredvidljivosti stopnje predčasne prekinitve polic. Skupina ni pomembno izpostavljena tej vrsti tveganja.

Druga tveganja, na primer tveganje ekonomskega okolja in tveganje obnašanja zavarovalcev, so sicer lahko pomembna, se pa njihov vpliv posredno upošteva že v zgoraj naštetih tveganjih premoženjskih zavarovanj.

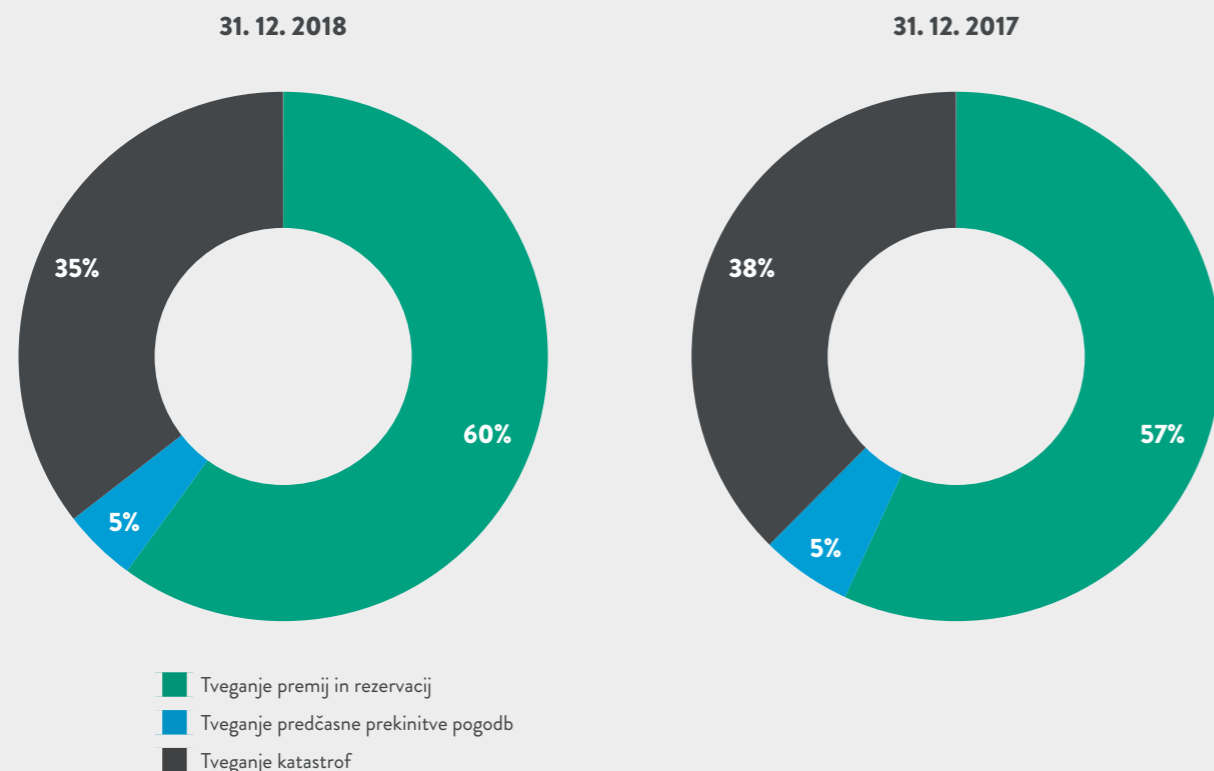
Merjenje tveganja

Skupina za kvantitativno oceno tveganja premoženjskih zavarovanj uporablja standardno formulo Solventnosti II. Pri tem ne uporablja parametrov, specifičnih za skupino. Na dan 31. 12. 2018 je bila tako skupina v skladu s to formulo izpostavljena tveganju premoženjskih zavarovanj v višini 141,4 milijona EUR (31. 12. 2017: 142,4 milijona EUR). Kapitalska zahteva za tveganje premoženjskih zavarovanj predstavlja 48,2 % nediverzificiranega zahtevanega osnovnega solventnostnega kapitala skupine (31. 12. 2017: 52,2 %). Največji delež v nediverzificiranem tveganju premoženjskih zavarovanj ima tveganje premij in rezervacij, visoko je tudi tveganje katastrof. Tveganje predčasne prekinitve pogodb premoženjskih zavarovanj je razmeroma nizko.

Tveganje premoženjskih zavarovanj po podmodulih tveganja

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Tveganje premoženjskih zavarovanj	141.399	142.437
Diverzifikacija	-41.993	-45.446
Tveganje premij in rezervacij	110.051	106.905
Tveganje predčasne prekinitve pogodb	8.274	10.414
Tveganje katastrof	65.067	70.564

Nediverzificirano tveganje premoženjskih zavarovanj po podmodulih tveganja

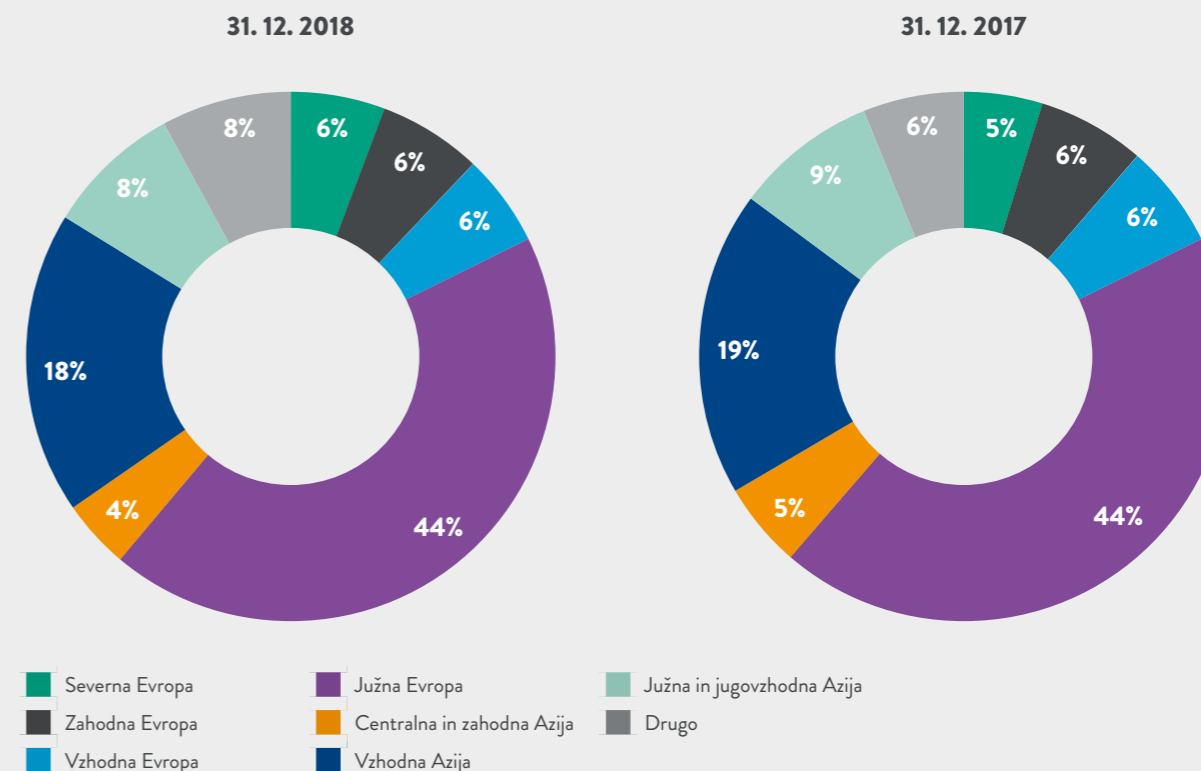
Skupina kvantitativno meri zavarovalna tveganja tudi v okviru ORSE. Tveganje premij in rezervacij se v ORSI trenutno ocenjuje z uporabo parametrov, specifičnih za posamezno podjetje (v nadaljevanju: USP), pri izračunu za skupino pa se uporablja uteženo povprečje USP posameznih družb v skupini. Poleg tega smo v ORSI skupine izračunali tudi kapitalsko zahtevo za tveganje viharja in toče za Slovenijo, ki je standardna formula ne predvideva, ter prilagodili oceno za tveganje katastrofe za požar, ki ga povzroči človek, pri čemer smo namesto zavarovalne vsote uporabili največjo verjetno škodo v 200-metrskem radiju.

Poleg kvantitativnega merjenja tveganj posamezna družba v skupini četrletno spremlja svojo izpostavljenost tveganju premoženjskih zavarovanj z različnimi kazalniki tveganj. Na podlagi teh informacij posamezna družba v skupini, pa tudi skupina, pravočasno zazna morebitne spremembe, kar vodstvu omogoča pravočasno ukrepanje.

Koncentracija tveganja

Spodnji graf prikazuje sestavo čistih prihodkov za premijo za požarna in druga škodna zavarovanja in proporcionalna ter neproporcionalna premoženjska pozavarovanja po regijah. Iz prikazanega je razvidno, da ima skupina več premije v južni Evropi, kjer poslujejo direktne zavarovalnice skupine; prevladuje izpostavljenost v Sloveniji. Razpršitev ostaja podobna kot v predhodnem letu.

Čisti prihodki za premijo premoženjskih zavarovanj in pozavarovanj (v ožjem pomenu)

V okviru izpostavljenosti v Sloveniji je portfelj najbolj koncentriran na Štajerskem in Dolenjskem.

Upravljanje tveganja

Skupina upravlja zavarovalna tveganja z:

- ustaljenimi postopki za prevzem v kritje, ki obsegajo procedure in pooblastila za sklepanje polic z višjimi zavarovalnimi vsotami ter proces sklepanja (po)zavarovalnih pogodb v skladu z notranjimi smernicami oziroma individualni prevzem rizika za visoko izpostavljenost,
- določitev limitov sklepanja,
- geografsko razpršitev,
- ustrezno aktuarsko cenovno politiko pri oblikovanju in spremljavi produkta, ter
- ustreznim programom pozavarovanja (retrocesije).

Skupina zavarovalnih tveganj ne zmanjšuje z namenskimi družbami (angl. *special purpose vehicle*, SPV) ali tehnikami za zmanjševanje (angl. *hedging*).

Poleg navedenega skupina analizira tudi vpliv različnih stresnih testov na višino tveganja. V izračunu na dan 31. 12. 2018 smo testirali vpliv **povečanja mere obsega za tveganje premije premoženjskih in NSLT zdravstvenih zavarovanj za 10 %** na višino tveganja premij in rezervacij ter na višino celotnega SCR. Ob 10-odstotnem povečanju mere obsega premij se tveganje premij in rezervacij premoženjskih zavarovanj poveča za 6,4 % (31. 12. 2017: 6,3 %), tveganje premij in rezervacij NSLT zdravstvenih zavarovanj pa za 7,6 % (31. 12. 2017: 7,6 %). Celoten SCR skupine se poveča manj od meje pomembnosti⁷, posledično povišanje ne vpliva pomembno na solventnost skupine.

Analizirali smo tudi vpliv **povečanja mere obsega za tveganje rezervacij premoženjskih in NSLT zdravstvenih zavarovanj za 10 %** na višino tveganja premij in rezervacij ter na višino celotnega SCR. Ob 10-odstotnem povečanju mere obsega rezervacij se tveganje premij in rezervacij premoženjskih zavarovanj poveča za 3,6 % (31. 12. 2017: 3,7 %), tveganje premij in rezervacij NSLT zdravstvenih zavarovanj pa za 2,4 % (31. 12. 2017: 2,4 %). Celotni SCR se poveča manj kot znaša meja pomembnosti; stresni test tako ne vpliva na solventnost skupine.

Spodaj podrobneje navajamo obvladovanje tveganj za posamezno tveganje premoženjskih zavarovanj.

Premijsko tveganje

Tveganje pri sprejemu rizikov v (po)zavarovanje v skupini znižujemo z omejevanjem pooblastil za masovno sklepanje zavarovanj, z dodatnim izobraževanjem prevzemnikov rizika in tržnikov, s pripravo razumljivih, nedvoumnih in podrobnih navodil ter z določitvijo primernih prevzemnih limitov, ki so usklajeni s poslovnimi strategijami, strategijo prevzemanja tveganj in ustreznimi pozavarovalnimi programi. Poleg tega posebno pozornost namenjamo temu, da se produkti ponujajo ustreznim ciljnim strankam (da se prepreči zavajajoča prodaja in/ali antiselekcija), da se pozavarovanje sprejema od zaupanja vrednih cedentov in da so pravilno vzpostavljene potrebne omejitve koncentracije izpostavljenosti po geografskih regijah in homogenih skupinah tveganja, ki ohranjajo dobro razpršenost rizikov. Dodatno tveganje pri sprejemu rizikov v (po)zavarovanje je napačno ocenjevanje največje pričakovane škode (v nadaljevanju: PML). Za zmanjševanje tega tveganja so v skupini pripravljene smernice za določanje PML, ocene PML se izvedejo timsko, retrocesijski program pa krije tudi napake pri postavljanju PML.

Tveganje, da je produkt neustrezno načrtovan, se v skupini omejuje tako, da se pred začetkom prodaje pripravijo podrobne analize trga, da se spremljajo informacije iz okolja (mediji, konkurenca, stranke), zakonodaja in njene zahteve, opazuje trend gibanja škod v preteklosti (celotnega zavarovalnega trga) in napovedi za prihodnost. Pri sprejetem pozavarovanju je poleg poznavanja trga ključno preverjanje zanesljivosti partnerjev, s katerimi se posel sklepa. Dodatno za sprejeto pozavarovanje lahko uporabimo posebna določila pozavarovalnih pogodb za omejitev nestanovitnosti rezultatov, kot so določila o drseči in profitni proviziji ter omejitvi škodnega količnika.

Tveganje nastanka nepričakovanega obsega škod se v skupini nadzoruje s poglobljenim ocenjevanjem rizikov pri sprejemanju v zavarovanje ter z omejevanjem pooblastil za sklepanje (po)zavarovanj in razvijanjem IT-podpore, ki omogoča natančen pregled nad akumulacijami škod. Tudi to tveganje se lahko pri sprejetih pozavarovanjih obvladuje s posebnimi določili proporcionalnih pozavarovalnih pogodb, ki omejujejo udeležbo pozavarovatelja v nepričakovanih škodah, pri neproporcionalnih pogodbah pa se ne prevzemajo neomejeni intervali kritja. Velikega pomena pri zmanjševanju tega tveganja sta tudi vsakoletno preverjanje ustreznosti pozavarovalne zaščite z uporabo različnih stresnih testov in scenarijev ter ustrezno določanje samopridržajev.

⁷ Meja pomembnosti je mera skupine, vezana na višino primernih lastnih virov sredstev in zahtevanega solventnostnega kapitala skupine. Dne 31. 12. 2017 je meja pomembnosti znašala 9,5 milijona EUR.

Tveganje nezadostnosti zavarovalno-tehničnih rezervacij

Družbe v skupini imajo za obvladovanje tveganja zavarovalno-tehničnih rezervacij vzpostavljene dobre postopke in učinkovite kontrole za izračun teh rezervacij v skladu z MSRP in predpisi Solventnosti II. Poleg tega se vsako leto izvede analiza ustreznosti oblikovanih zavarovalno-tehničnih rezervacij v predhodnih letih, na podlagi katere se analizirajo vsi glavni vzroki za morebitne neustrezne višine teh rezervacij. Vse tako pridobljene izkušnje se nato uporabijo pri oblikovanju zavarovalno-tehničnih rezervacij v prihodnosti.

Na podlagi dokumentiranja in razumevanja postopka izračuna zavarovalno-tehničnih rezervacij se opredelijo in opišejo morebitna tveganja, kot so:

- razpoložljivost in točnost podatkov,
- primernost metod in predpostavk,
- napake v izračunu,
- podpora procesa v informacijskem sistemu in orodjih.

Za vsako opredeljeno tveganje se vzpostavi kontrola za njegovo ublažitev. Opišejo se vzpostavljene kontrole, ki zagotavljajo kakovost podatkov in zmanjšujejo tveganja, povezana z izračuni zavarovalno-tehničnih rezervacij. Zasnova in operativna učinkovitost kontrol se preverita najmanj enkrat letno oziroma ob večjih spremembah postopka ali metod oziroma modelov, uporabljenih za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij.

Kontrole zajemajo:

- uskladitev podatkov o zavarovalno-tehničnih postavkah s finančnimi evidencami družbe,
- medsebojni strokovni pregled aktuarskih metod in predpostavk,
- opredeljene kontrole o upravljanju sprememb za IT-orodja, uporabljena v postopku,
- pregled aktuarske funkcije in potrditev zabeleženih zneskov zavarovalno-tehničnih rezervacij.

Postopek izračuna zavarovalno-tehničnih rezervacij se redno potrjuje. Pri bistvenih spremembah v postopku, metodologiji ali modelih, uporabljenih za oblikovanje zavarovalno-tehničnih rezervacij, se validacija izvede v skladu s časovnim rasporedom poročanja.

Tveganje predčasne prekinitve pogodb

Ocenjujemo, da je tveganje za skupino manj pomembno, saj je velika večina sklenjenih premoženjskih zavarovanj enoletnih in jih brez privolitve družbe oziroma zavarovalca na drugi strani med letom ni mogoče prekiniti (razen če stranka ne plača zavarovalne premije, ko predmet zavarovanja ni več v lasti zavarovalca ali pa je bil zaradi škodnega dogodka uničen). Prav tako je večina sprejetih pozavarovanj enoletnih. Dodatno pri tovrstnih pogodbah obvladujemo tveganje predvsem z negovanjem dobrih poslovnih odnosov s cedenti in podrobnim proučevanjem tržnih razmer.

Tveganje katastrof

Skupina obvladuje tveganje katastrof s preišljenim sprejemanjem rizikov v zavarovanju, preverjanjem koncentracije rizikov pri produktih, ki so vezani na kritje naravnih nesreč in požarnih rizikov večjih kompleksov, z geografsko razpršitvijo in ustrezno retrocesijsko zaščito za naravne nesreče in nesreče, ki jih povzroči človek.

Skupina ima za morebitno naravno katastrofo sklenjeno neproporcionalno zaščito samopridržaja (CAT XL), posebej za posle v skupini in posebej za sprejete pozavarovalne posle zunaj nje. Še pred delovanjem neproporcionalne zaščite je portfelj v Sloveniji zaščiten s proporcionalno retrocesijo, in sicer ekcedentnim kritjem, ki zagotavlja zaščito na ravni posameznih rizikov (vključno z napako PML), in s kvotnim kritjem potresnih zavarovanj. Tako bi skupina ob hujšem dogodku utrpela škodo največ v višini prioritete CAT XL kritja, povečanega za premijo za obnovitev kritja. V primeru nadaljnjih koriščenj kritja delujejo pogodbena določila o obnovitvah kritja oziroma bi se skupina zaščitila z novim kritjem za preostalo dobo trajanja, kar je običajen instrument, razpoložljiv na mednarodnem pozavarovalnem trgu, katerega cena je zaradi krajšega obdobja izpostavljenosti praviloma nižja od prvotnega kritja. Za večjo frekvenco naravnih katastrof je portfelj v Sloveniji zaščiten še z agregatnim kritjem, zato bi v primeru več dogodkov nad prioriteto skupina utrpela nižjo škodo od vsote prioritete. Portfelj zunaj skupine je s podlimitom dodatno zavarovan za primer večje frekvence katastrofalnih dogodkov. Na ta način solventnost skupine niti ob morebitnem večjem številu katastrofalnih dogodkov v enem letu ne bi bila ogrožena.

Skupina redno obravnava scenarije in njihov vpliv na poslovanje in solventnostni položaj. Pri določitvi scenarijev izhajamo iz lastnega profila tveganj ter poskušamo prepoznati, kateri dogodki bi lahko pomembno vplivali na poslovanje in kapitalsko ustreznost, pri čemer upoštevamo tudi verjetnost uresničitve. V ORSI 2019 smo se odločili, da testiramo vpliv potresa v Sloveniji s povratno dobo 1000 let v enem letu, skupaj z neplačilom glavnega retrocesionarja. Scenarij bi sicer znatno znižal solventnostni količnik, a bi kapitaliziranost skupine, v skladu s strategijo prevzemanja tveganj skupine, še vedno ostala v območju optimalne ravni kot posledica pozavarovalnega kritja za tovrstne dogodke. Zavedamo se, da ima tovrstni dogodek tudi več drugih neposrednih učinkov na poslovanje, zato družbe v skupini tovrstna tveganja obvladujejo tudi z načrtom neprekinjenega poslovanja, ki vključuje ustrezne možnosti in ukrepe za poslovanje v izrednih razmerah.

C.1.2 Tveganje življenjskih zavarovanj

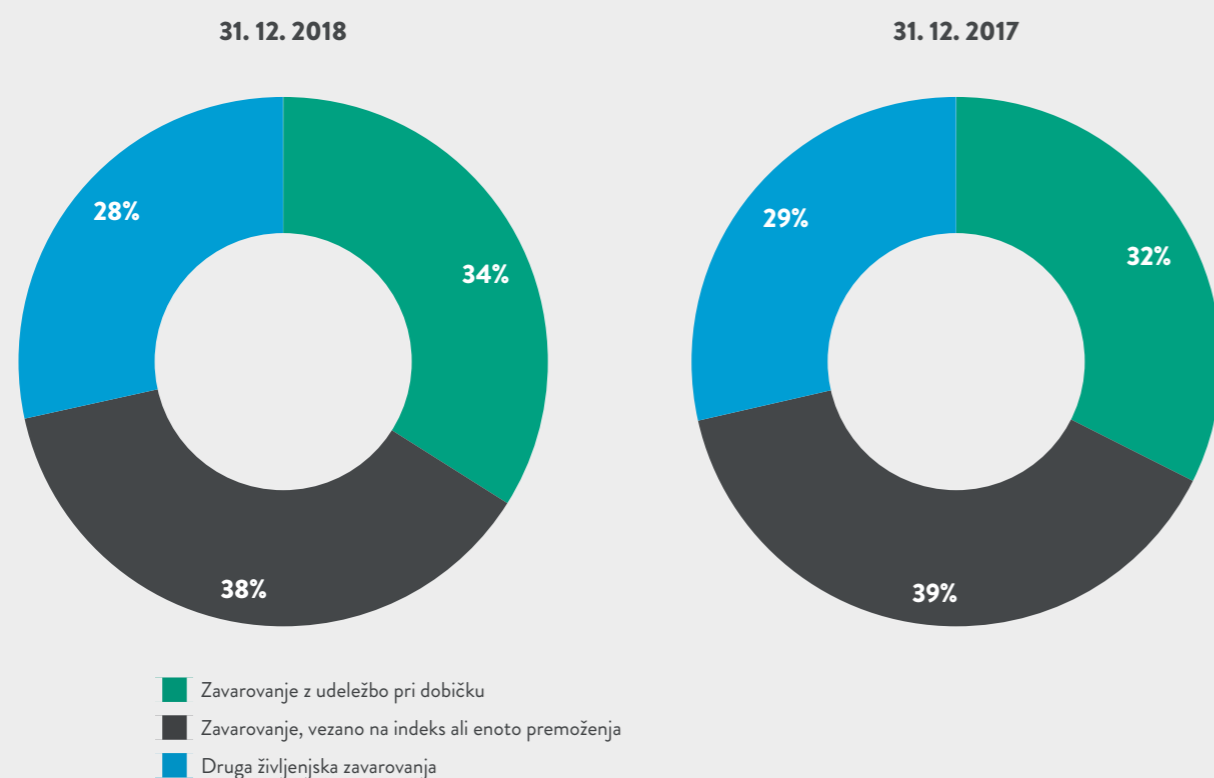
Glavna tveganja življenjskih zavarovanj so:

- biometrična tveganja, ki se delijo na:
 - tveganje umrljivosti,
 - tveganje dolgoživosti,
 - tveganje invalidnosti in obolevnosti,
- tveganja stroškov servisiranja pogodb življenjskih zavarovanj,
- tveganje revizije,
- tveganje predčasne prekinitve pogodb življenjskih zavarovanj, ki vključuje prekinitve zaradi odkupov, kapitalizacij in prekinitve zavarovanj zaradi neplačila,
- tveganje katastrofe življenjskih zavarovanj.

Izpostavljenost tveganju

Skupina je zmerno izpostavljena tveganju življenjskih zavarovanj. V portfelju življenjskih zavarovanj so vključena klasična življenjska zavarovanja in življenjska zavarovanja, pri katerih zavarovalec prevzema naložbeno tveganje. Največjo izpostavljenost ima skupina v EU. Struktura čistih prihodkov za premijo življenjskih zavarovanj skupine se v letu 2018 ni bistveno spremenila.

Čisti prihodki za premijo po pomembnih vrstah poslovanja

Ključne izpostavljenosti so izpostavljenost tveganju predčasne prekinitve pogodb, tveganju umrljivosti in tveganju stroškov servisiranja pogodb. Druga tveganja so manjša in jih zato ne obravnavamo podrobneje.

Tveganje predčasnih prekinitvev pogodb je tveganje, da bodo življenjska zavarovanja predčasno v večji ali manjši meri od pričakovane prekinjena zaradi odkupa, kapitalizacije zavarovanja ali neplačila zavarovalne premije. Višina tveganja je odvisna od uporabe ustreznih statističnih podatkov, zaznavanja prekinitvev iz različnih vzrokov v posameznem zavarovalnem letu in od ekonomskega položaja, ki prav tako vpliva na obnašanje zavarovalcev. Na višino tveganja vpliva tudi ponudba konkurenčnih zavarovalnih produktov na trgu ter svetovanje posrednikov zavarovanj in finančnih svetovalcev.

Tveganje umrljivosti je tveganje, da bo dejanska umrljivost zavarovanih oseb odstopala od umrljivosti, uporabljenih pri določitvi premijskih cenikov v skladu s tablicami smrtnosti. Odvisno je od uporabe ustreznih statističnih podatkov in zaznavanja zavarovanih oseb, za katere zaradi zdravstvenega stanja ali življenjskega sloga velja povečano tveganje umrljivosti.

Tveganje stroškov servisiranja pogodb je tveganje, da bodo dejanski stroški servisiranja pogodb življenjskih zavarovanj preseglji stroške, predvidene pri določitvi premijskih cenikov. Tveganje je odvisno od uporabe ustreznih statističnih podatkov in povečevanja dejanskih stroškov servisiranja pogodb.

Merjenje tveganja

Skupina za kvantitativno oceno tveganj življenjskih zavarovanj uporablja standardno formulo Solventnosti II. Na dan 31. 12. 2018 je bila skupina v skladu s to formulo izpostavljena tveganju življenjskih zavarovanj v višini 43,7 milijona EUR (31. 12. 2017: 40,2 milijona EUR). Kapitalska zahteva za tveganje življenjskih zavarovanj predstavlja 14,9 % (31. 12. 2017: 14,7 %) nediverzificiranega zahtevanega osnovnega solventnostnega kapitala skupine.

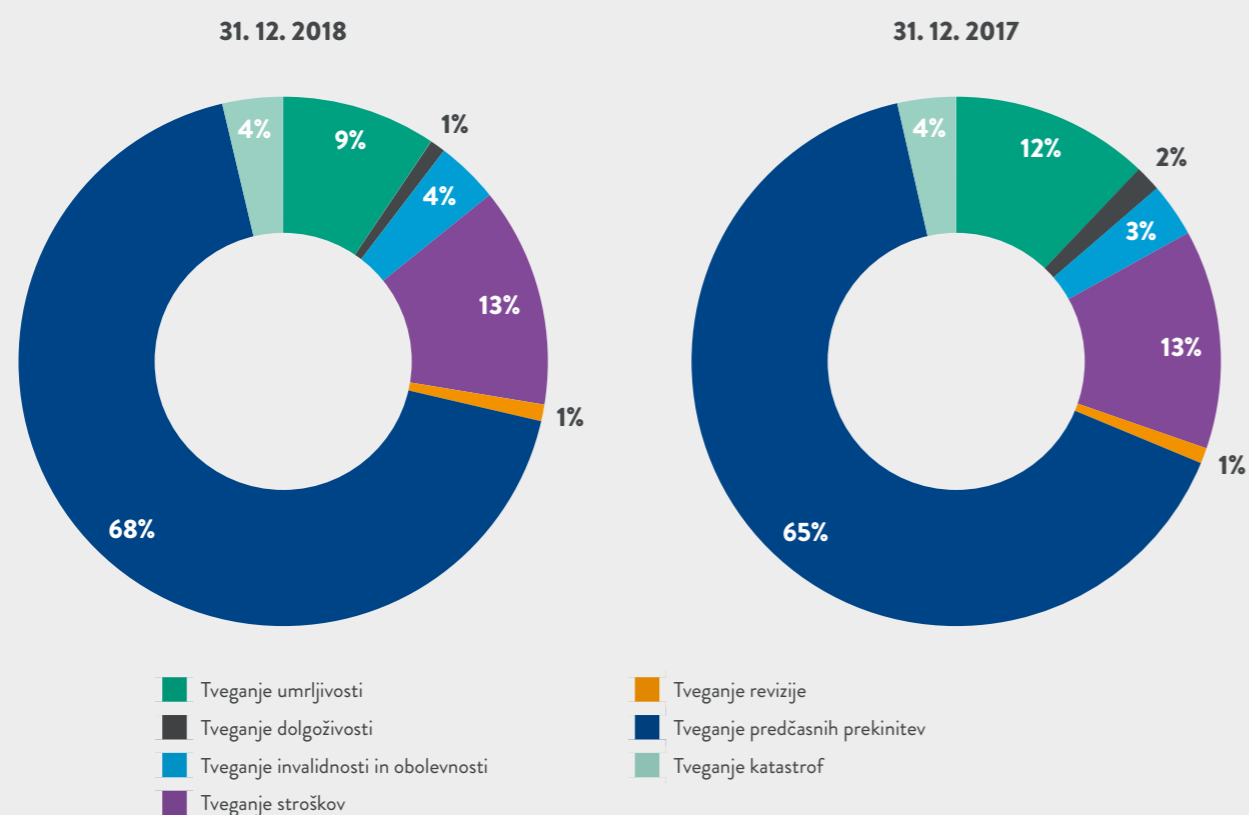
Največji delež v nediverzificiranem tveganju življenjskih zavarovanj ima tveganje predčasnih prekinitvev pogodb, v okviru katerega je največje tveganje masovne prekinitve zavarovalnih polic. Pomembni sta tudi tveganje umrljivosti in tveganje stroškov, preostala tveganja pa so razmeroma majhna. Primerjava tveganj je razvidna iz spodnjega prikaza deležev posameznega nediverzificiranega tveganja po podmodulh tveganj.

Ocenjujemo, da se lastni profil tveganj življenjskih zavarovanj ne razlikuje bistveno od predpostavk standardne formule, zato jih tudi v ORSI obravnavamo tako, kot jih obravnava standardna formula.

Tveganje življenjskih zavarovanj po podmodulih tveganja

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Tveganje življenjskih zavarovanj	43.695	40.210
Diverzifikacija	-12.072	-12.383
Tveganje umrljivosti	5.270	6.362
Tveganje dolgoživosti	526	828
Tveganje invalidnosti in obolevnosti	2.135	1.722
Tveganje stroškov	7.466	7.033
Tveganje revizije	565	503
Tveganje predčasnih prekinitev	37.737	34.261
Tveganje katastrof	2.070	1.884

Nediverzificirano tveganje življenjskih zavarovanj po podmodulih tveganja

Koncentracija tveganja

Na ravni skupine ni večje koncentracije tveganja življenjskih zavarovanj, saj je portfelj zelo razpršen tako glede na starost zavarovanih oseb kot tudi glede na preostalo zavarovalno dobo, izpostavljenost (zavarovalnih vsot in rizičnih zavarovalnih vsot) in frekvenco plačil premije. Portfelj se razlikuje tudi po deležu prekinjenih polic v posameznem obdobju, stroških ter smrtnosti in obolevnosti po produktih.

Upravljanje tveganja

Skupina obvladuje **tveganje predčasnih prekinitev** pogodb predvsem s četrtnim spremljanjem števila in deleža prekinjenih zavarovanj, omejevanjem odkupov, kjer je za to potrebna odobritev družbe, in sistematičnim preprečevanjem preurejanja zavarovanj s strani posrednikov.

Postopki za obvladovanje **tveganja umrljivosti** so: dosledna uporaba protokolov za sprejem v zavarovanje, v katerih je natančno določeno odstopanje od običajnega tveganja umrljivosti, redno spremljanje izpostavljenosti in ustreznosti uporabljenih tablic umrljivosti ter ustrezna pozavarovalna zaščita. Skupina za ocenjevanje in sprejemanje življenjskih zavarovanj uporablja enotno spletno orodje.

Tveganja stroškov servisiranja pogodb skupina obvladuje z rednim spremljanjem stroškov servisiranja pogodb življenjskih zavarovanj, opazovanjem makroekonomskega položaja (na primer inflacije) in ustreznim načrtovanjem stroškov servisiranja pogodb v prihodnjih letih.

Tveganja življenjskih zavarovanj obvladuje tudi z rednim spremljanjem informacij o sestavi življenjskega portfelja, izpostavljenosti, načinu plačevanja zavarovalnih premij, deležu prekinjenih polic v posameznem obdobju in stroških ter z izvedbo analiz ustreznosti modeliranja pričakovane smrtnosti, obolevnosti in stopnje prekinitev pogodb. Informacije omogočajo pravočasno ukrepanje ob neugodnih gibanjih teh kazalnikov.

C.1.3 Tveganje zdravstvenih zavarovanj

Tveganja zdravstvenih zavarovanj se delijo na:

- tveganja zdravstvenih zavarovanj, ki se izvajajo na podobnih osnovah kot premoženjsko zavarovanje (v nadaljevanju: NSLT-zdravstvena zavarovanja);
- tveganja zdravstvenih zavarovanj, ki se izvajajo na podobnih osnovah kot življenjsko zavarovanje (v nadaljevanju: SLT-zdravstvena zavarovanja).

Skupina je izpostavljena obema vrstama tveganj zdravstvenih zavarovanj. Glavnina izpostavljenosti se nanaša na nezgodna zavarovanja, ki so vključena v NSLT-zdravstvenih zavarovanjih, izpostavljenost tveganjem SLT-zdravstvenih zavarovanj pa je majhna.

Tveganja, ki jim je skupina izpostavljena na podlagi NSLT-zdravstvenih zavarovanj, so po svoji naravi zelo podobna tveganjem premoženjskih zavarovanj, ki so podrobneje obravnavana v razdelku C.1.1 tega poročila, zato jih skupina obvladuje s podobnimi tehnikami, tj. preišljenim sprejemanjem rizikov v zavarovanje, nadzorom njihove koncentracije pri produktih nezgodnih in zdravstvenih zavarovanj ter z ustrezno pozavarovalno zaščito.

Tveganja, ki jim je skupina izpostavljena na podlagi SLT-zdravstvenih zavarovanj, so po svoji naravi zelo podobna tveganjem življenjskih zavarovanj, zato jih skupina obvladuje s podobnimi tehnikami kot tveganja življenjskih zavarovanj. Ta so podrobneje obravnavana v razdelku C.1.2 tega poročila.

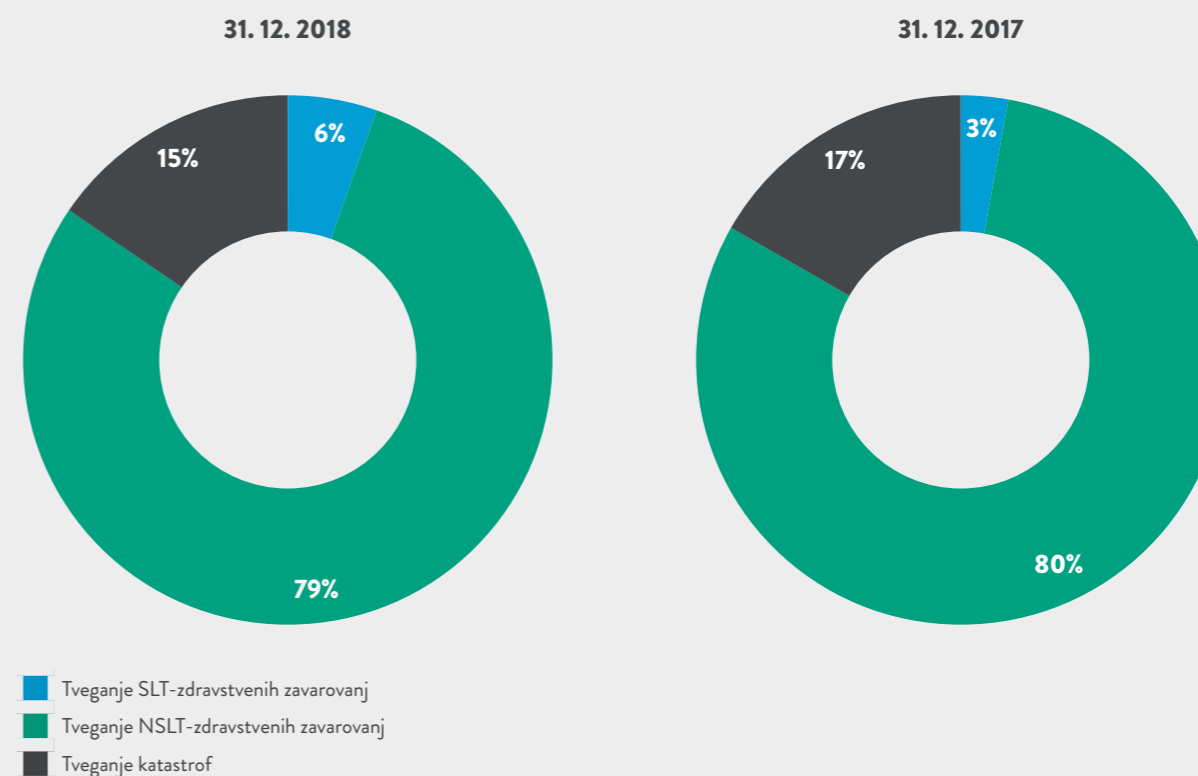
Skupina za kvantitativno oceno tveganj zdravstvenih zavarovanj uporablja standardno formulo Solventnosti II. Na dan 31. 12. 2018 je bila v skladu s to formulo izpostavljena tveganju zdravstvenih zavarovanj v višini 25,9 milijona EUR (31. 12. 2017: 23,9 milijona EUR), kar je 8,8 % (31. 12. 2017: 8,8 %) nediverzificiranega zahtevanega osnovnega solventnostnega kapitala skupine. Višina tveganja v skladu s standardno formulo je na primerljivi ravni kot na dan 31. 12. 2017, povečal se je delež tveganja SLT zdravstvenih zavarovanj.

Glavnino kapitalске zahteve predstavlja tveganje NSLT-zdravstvenih zavarovanj, v okviru teh je največje tveganje premij in rezervacij. Podobno kakor za premoženjska zavarovanja velja, da standardna formula ne ovrednoti najboljše tega tveganja, zato smo v ORSI za oceno slednjega uporabili USP-je.

Tveganje zdravstvenih zavarovanj po podmodulih tveganj

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Tveganje zdravstvenih zavarovanj	25.859	23.934
Diverzifikacija	-3.783	-3.379
Tveganje SLT-zdravstvenih zavarovanj	1.615	791
Tveganje NSLT-zdravstvenih zavarovanj	23.450	21.956
Tveganje katastrof	4.577	4.565

Nediverzificirano tveganje zdravstvenih zavarovanj po podmodulih

C.2 Tržno tveganje

Tržno tveganje je nevarnost izgube ali neugodne spremembe v finančnem položaju, ki lahko neposredno ali posredno nastane zaradi nihanj v stopnji in nepredvidljivosti tržnih cen sredstev, obveznosti in finančnih instrumentov.

Ker je višina tržnih tveganj v skupini pomembna, je slednja z namenom sistematičnega obvladovanja tega tveganja, sprejela politiko upravljanja sredstev in obveznosti ter politiko upravljanja naložbenega tveganja. Tržno tveganje se spremlja na ravni posamezne družbe v skupini in tudi na ravni skupine kot celote.

V sklop tržnih tveganj spadajo:

- **Tveganje obrestne mere** je tveganje, da bo sprememba tržnih obrestnih mer neugodno vplivala na vrednost obrestno občutljivih sredstev in obveznosti. Med obrestno občutljive naložbe spadajo obveznice, depoziti in posojila. V izračunu kapitalske zahteve za tveganje obrestne mere se pri sredstvih upošteva vrednost obrestno občutljivih sredstev, pri obveznostih pa najboljša ocena zavarovalno-tehničnih rezervacij, podrejeni dolg in rezervacije za zaposlenca.
- **Tveganje spremembe cen lastniških vrednostnih papirjev** je tveganje, da bi se ob padcu cen znižala vrednost lastniških vrednostnih papirjev. Temu tveganju so izpostavljene naložbe v delnice ter delniške in mešane vzajemne sklade. Pri obveznostih so temu tveganju izpostavljene obveznosti iz življenjskih zavarovanj, pri katerih zavarovalci prevzemajo naložbeno tveganje.
- **Tveganje nepremičnin** je tveganje zmanjšanja vrednosti nepremičnin zaradi sprememb v ravni ali nestanovitnosti njihovih cen.
- **Valutno tveganje** je tveganje, da se bo zaradi sprememb tečajev zmanjšala vrednost sredstev ali povečala vrednost obveznosti v tujih valutah.
- **Tveganje kreditnih pribitkov** je tveganje občutljivosti sredstev in finančnih instrumentov na spremembe vrednosti ali nestanovitnost kreditnih pribitkov nad netvegano obrestno mero.
- **Tveganje tržne koncentracije** je tveganje pomanjkljive razpršenosti portfelja sredstev ali večje izpostavljenosti tveganju neplačila do enega izdajatelja vrednostnih papirjev ali skupine povezanih izdajateljev.

C.2.1 Izpostavljenost tveganju

Skupina ima na datum poročanja spodaj navedeno sestavo sredstev, ki vplivajo na višino tržnih tveganj.

Sestava naložb, zajetih v tržna tveganja (vrednotenih v skladu s Solventnostjo II)⁸

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	Struktura 31. 12. 2018	31. 12. 2017	Struktura 31. 12. 2017
Naložbeni razred				
Obveznice	978.652	80,4 %	1.023.284	83,9 %
Državne obveznice	583.208	47,9 %	602.511	49,4 %
Podjetniške obveznice	395.444	32,5 %	420.773	34,5 %
Strukturirani papirji	0	0,0 %	0	0,0 %
Investicijski skladi	39.924	3,3 %	34.009	2,8 %
Depoziti	27.864	2,3 %	36.071	3,0 %
Delniške naložbe	44.024	3,6 %	25.835	2,1 %
Udeležbe	28.365	2,3 %	8.353	0,7 %
Kotirajoče delnice	13.346	1,1 %	13.237	1,1 %
Nekotirajoče delnice	2.313	0,2 %	4.245	0,3 %
Nepremičnine	64.906	5,3 %	58.183	4,8 %
Nepremičnine za lastno rabo	43.430	3,6 %	42.187	3,5 %
Druge nepremičnine	21.477	1,8 %	15.996	1,3 %
Depoziti pri cedentih	6.275	0,5 %	5.832	0,5 %
Denar in denarni ustrezniki	55.518	4,6 %	35.736	2,9 %
Skupaj	1.217.164	100,0 %	1.218.952	100,0 %

Vrednost sredstev, ki jih skupina upošteva pri izračunavanju tržnih tveganj, je na dan 31. 12. 2018 znašala 1.217,2 milijonov EUR (31. 12. 2017: 1.219,0 milijona EUR). Iz naložbene sestave je razvidno, da so glavnina finančnih naložb skupine finančni instrumenti s stalnim donosom.

Poleg navedenih finančnih naložb so v izračun vključene naložbe zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganje v višini 133,3 milijona EUR (31. 12. 2017: 144,7 milijona EUR) in pripadajoče obveznosti iz teh pogodb. Te pomembno vplivajo na višino kapitalskih zahtev.

Sestava naložb, v kateri prevladujejo finančni instrumenti s stalnim donosom, je posledica usmeritev skupine, ki si pri upravljanju finančnih naložb prizadeva predvsem za usklajevanje narave naložb z obveznostmi, ki jih te pokrivajo.

Portfelj naložb kaže razmeroma veliko izpostavljenost obrestnemu in kreditnemu tveganju.

⁸ Pregled osnovnega naložbenega portfelja (ni upoštevan pristopa vpogleda).

C.2.2 Merjenje in koncentracija tržnih tveganj

Skupina za kvantitativno oceno tržnih tveganj uporablja standardno formulo Solventnosti II in lastno oceno tržnih tveganj. V izračunu na dan 31. 12. 2018 je bil za izračun tržnih tveganj uporabljen pristop vpogleda.

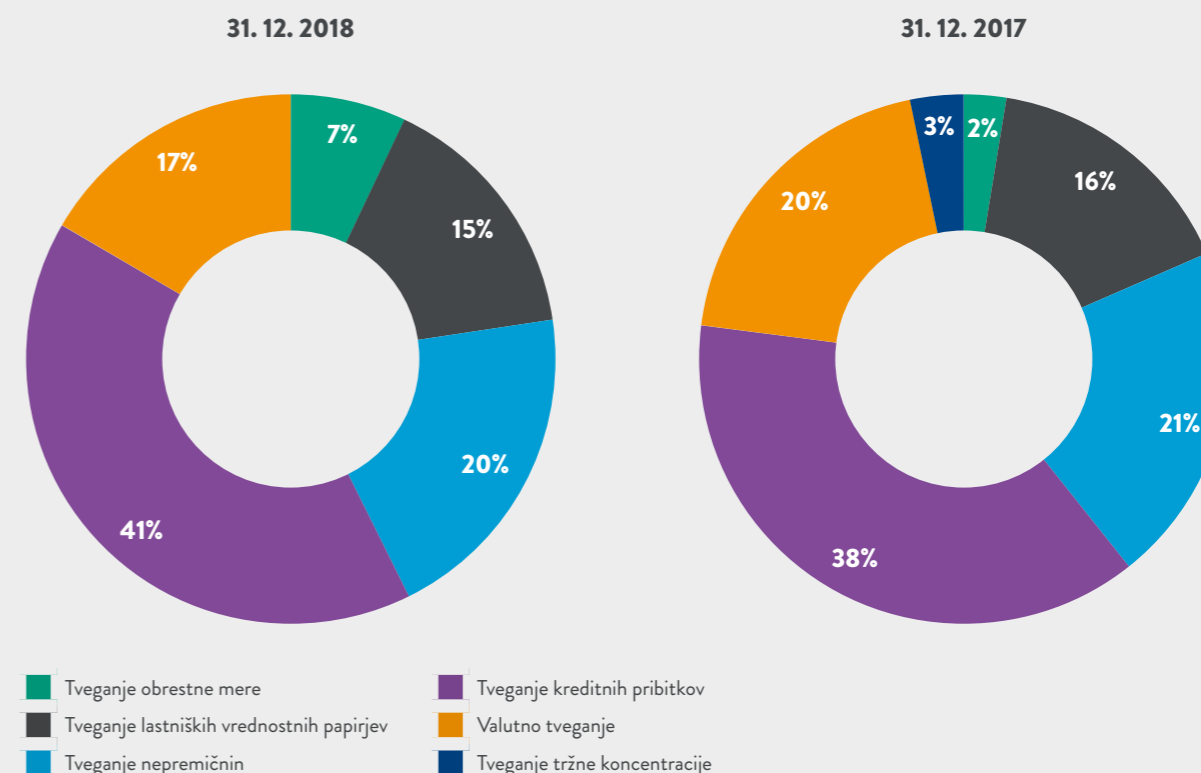
Zahtevani solventnostni kapital za tržna tveganja v skladu s standardno formulo je na dan 31. 12. 2018 znašal 60,4 milijona EUR (31. 12. 2017: 51,7 milijona EUR), kar je enako 20,6 % celotnega nediverzificiranega zahtevanega osnovnega solventnostnega kapitala (31. 12. 2017: 19,0 %). Na povečanje zahtevanega solventnostnega kapitala za tržna tveganja v letu 2018 je najbolj vplivalo tveganje razpona in povečanje obrestnega tveganja.

Sestava tržnih tveganj se v letu 2018 ni pomembno spremenila, največji delež v strukturi tveganj predstavljata tveganje kreditnih pribitkov in tveganje nepremičnin.

Tržna tveganja po podmodulih tveganja

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Tržna tveganja	60.439	51.671
Diverzifikacija	-20.635	-18.290
Tveganje obrestne mere	5.728	1.817
Tveganje lastniških vrednostnih papirjev	12.616	11.113
Tveganje nepremičnin	16.227	14.546
Tveganje kreditnih pribitkov	33.063	26.417
Valutno tveganje	13.440	13.782
Tveganje tržne koncentracije	0	2.286

Nediverzificirano tržno tveganje po podmodulih tveganja

- **Tveganje obrestne mere** ima 7-odstotni delež v nediverzificirani kapitalski zahtevi za tržna tveganja. Med obrestno občutljive naložbe se uvrščajo obveznice, depoziti in posojila. Pri obveznostih so obrestno občutljive predvsem zavarovalno-tehnične rezervacije daljših dospelosti – zlasti tiste, ki so namenjene pokrivanju obveznosti življenjskih zavarovanj. Primerjalno z 31. 12. 2017 se je obrestno tveganje povečalo zaradi učinkov, povezanih z metodologijo standardne formule.
- **Tveganje lastniških vrednostnih papirjev** ima 15-odstotni delež v nediverzificiranih tržnih tveganjih in se primerjalno s preteklim letom ni pomembneje spremenil. Kapitalske zahteve izhajajo deloma iz portfeljskih naložb, deloma pa iz naložb v vzajemne sklade, ki jih ima skupina v portfelju zaradi usklajevanja z obveznostmi življenjskih zavarovanj, pri katerih zavarovalci prevzemajo naložbeno tveganje. Skupina usklajuje sredstva in obveznosti tovrstnih zavarovanj z višino zavarovalno-tehničnih rezervacij v skladu z MSRP. Zaradi načina vrednotenja obveznosti tovrstnih zavarovanj v skladu s Solventnostjo II predpisani šok različno vpliva na višino sredstev in obveznosti in se v izračunu tveganja lastniških vrednostnih papirjev posledično kaže kot neuskklajenost sredstev in obveznosti, ta pa se odrazi v dodatni kapitalski zahtevi. Spremenjena obravnava presežka iz prevrednotenja življenjskih zavarovanj je povzročila povečanje višine kapitalskih zahtev, pristop vpogleda pa njihovo zmanjšanje.

- **Tveganje nepremičnin.** Delež naložbenih nepremičnin je v sestavi naložbenega portfelja omejen z limitnim sistemom posamezne odvisne družbe in je v celotnem portfelju skupine razmeroma majhen. Tveganje se večinoma nanaša na nepremičnine, ki jih ima skupina v lasti za opravljanje dejavnosti. Ker so kapitalski pribitki za tveganje nepremičnin v standardni formuli visoki, znaša delež tveganja nepremičnin v nediverzificiranih tržnih tveganjih kljub majhni izpostavljenosti 20 %.
- **Valutno tveganje** predstavlja 17 % nediverzificiranih tržnih tveganj. Temu tveganju so izpostavljena sredstva in obveznosti. Izpostavljenost valutnemu tveganju skupine izhaja predvsem iz pozavarovalnih poslov Save Re, družb v skupini zunaj območja evra in uporabe pristopa vpogleda. Ne glede na visoko usklajenost sredstev in obveznosti v skladu z MSRP, skupina kaže delno valutno neusklajenost v skladu z SII, predvsem zaradi razlik med vrednotenjem zavarovalno-tehničnih rezervacij v skladu z MSRP in SII ter kapitala družb v skupini, ki ni v evrih. Zmanjšanje deleža v tržnih tveganjih glede na 31. 12. 2017 je v veliki meri posledica uporabe pristopa vpogleda.
- **Tveganje kreditnih pribitkov** je najvišje tveganje med tržnimi tveganji in v sestavi tržnih tveganj predstavlja 41 % nediverzificirane kapitalske zahteve za tržna tveganja. Razlog za visoko tveganje je razmeroma visoka izpostavljenost skupine podjetniškim obveznicam in depozitom. Tveganje se je glede na 31. 12. 2017 nekoliko povečalo in sicer zaradi spremenjene obravnave presežka iz prevrednotenja življenjskih zavarovanj in nekoliko daljše ročnosti naložb v zavarovalnicah v skupini.

Pri ocenjevanju tveganj, povezanih z naložbenim portfeljem, na ravni skupine redno spremljamo tudi druge mere tveganj oziroma uspešnosti naložbenega portfelja:

- nihajnost donosov,
- donos in donosnost.

Pri upravljanju sredstev in obveznosti skupina in posamezna družba v skupini znotraj EU za svoj portfelj sredstev in obveznosti četrletno izračunava:

- mere tveganj: modificirano trajanje, konveksnost in ključno stopnjo trajanja,
- napoved denarnih tokov,
- valutno sestavo sredstev in obveznosti.

V skupini se za spremljanje in ocenjevanje tržnih tveganj poleg standardne formule uporablja lastni model za ocenjevanje tveganj v ORSI. Glede na možnosti posamezne družbe v skupini se v lastnem modelu izračunavajo: tveganje lastniških vrednostnih papirjev, obrestno in kreditno tveganje. Pri kreditnem tveganju sta poleg tveganja neplačila nasprotnih strank zajeta tveganje tržne koncentracije in tveganje kreditnega razpona. Pri tveganju razpona je v standardni formuli v skladu s 180. členom Delegirane uredbe za nekatere državne obveznice predviden šok 0 %. Glede na gibanje trga v preteklosti tudi te obveznice nosijo nekaj tveganja in ga zato, skupaj z drugimi dolžniškimi vrednostnimi papirji, ocenjujemo v lastnem modelu.

Največjo koncentracijo do posameznega izdajatelja, pa tudi največjo regijsko koncentracijo ima skupina do Republike Slovenije. Skupina se tveganja omenjenih koncentracij zaveda in jih dejavno obvladuje z zniževanjem najvišje dovoljene izpostavljenosti v notranjem limitnem sistemu.

C.2.3 Upravljanje tveganja

Okvir za upravljanje tržnega tveganja Zavarovalne skupine Sava določata politika upravljanja sredstev in obveznosti ter politika upravljanja naložbenega tveganja. V njiju so opredeljene:

- osnovne naložbene usmeritve,
- mere za spremljanje uspešnosti upravljanja naložb,
- mere za spremljanje naložbenih tveganj,
- odgovorne osebe v naložbenem procesu.

Okvir za upravljanje tržnih tveganj skupine je primerno prenesen in se uporablja tudi pri upravljanju tržnih tveganj posamezne družbe v skupini.

V skupini se pri upravljanju in spremljanju tržnih tveganj upoštevajo:

- pripravljenost za prevzem tveganj, določena v strategiji prevzemanja tveganj,
- operativni limiti za finančne naložbe,
- mere uspešnosti in tveganosti naložb ter obveznosti.

V skupini se tveganja, ki izhajajo iz portfelja finančnih naložb, obvladujejo s tekočim spremljanjem in analiziranjem finančnih podatkov izdajateljev, spremljanjem tržnih cen finančnih instrumentov ter rednim izvajanjem analiz upravljanja sredstev in obveznosti.

Neusklajenost sredstev in obveznosti družbe v skupini upravljajo predvsem z usklajevanjem in varovanjem. Če je mogoče in stroškovno učinkovito, neusklajenost zmanjšujejo z usklajevanjem sredstev z denarnimi tokovi obveznosti. Pri upravljanju sredstev in obveznosti družbe v skupini ne uporabljajo izvedenih finančnih instrumentov.

Tveganje spremembe cen lastniških vrednostnih papirjev se v skupini obvladuje z razpršitvijo tega dela naložbenega portfelja na različne kapitalske trge ter z limitnim sistemom, ki omejuje previsoko izpostavljenost delniškemu portfelju.

Upravljanje valutne neusklajenosti poteka na ravni posamezne družbe v skupini z valutnim prekrižanjem, ki ga posamezna družba v skupini izvaja na podlagi obveznosti v skladu z MSRP. Sistem spremljanja in obvladovanja valutnega tveganja je natančneje predstavljen v letnem poročilu skupine v razdelku o valutnem tveganju (razdelek 17.6.3.2.4).

V izognitev preveliki koncentraciji v posamezen tip naložb, preveliki koncentraciji pri posameznem pogodbenem partnerju oziroma sektorju in drugim morebitnim oblikam koncentracije imajo družbe v skupini v skladu z lokalnimi zakoni o zavarovalništvu in notranjimi predpisi svoj naložbeni portfelj razpršen glede na možnosti, ki jih ponuja posamezen kapitalski trg in dovoljuje zakonski okvir. Da bi se izognili preveliki koncentraciji tveganja na ravni skupine, so dodatno postavljeni limiti do posameznega izdajatelja, panoge, regije ter bonitetne ocene na ravni skupine. Tako se preprečujejo velike koncentracije naložbenega portfelja skupine in omejuje višina tveganja. Prikaz portfelja skupine po naštetih parametrih in bonitetna slika naložbenega portfelja skupine sta razvidna iz letnega poročila skupine v razdelku 17.6.3.4.

V skupini smo poleg navedenega izvedli tudi tri stresne teste za različne parametre, ki vplivajo na višino zahtevanega solventnostnega kapitala tržnih tveganj in višino primernih lastnih virov sredstev skupine ter posledično njen solventnostni položaj.

Prvi test občutljivosti je **zvišanje oziroma znižanje obrestnih mer**. Test smo izvedli tako, da smo osnovno krivuljo netvegane obrestne mere za vse ročnosti povečali oziroma zmanjšali za 100 bazičnih točk. Nato smo izvedli nov izračun primernih lastnih virov sredstev in zahtevanega solventnostnega kapitala za vsa obrestno občutljiva sredstva in obveznosti. Primerni lastni viri sredstev skupine se ob povišanju obrestnih mer za 100 bazičnih točk znižajo manj kot znaša meja pomembnosti⁹ skupine, hkrati pa se zniža tudi SCR skupine, prav tako manj kot znaša meja pomembnosti. Vpliv stresnega testa na solventnostni količnik je razmeroma majhen in primerljiv z izračunom vpliva stresnega testa na dan 31. 12. 2017. V stresnem testu znižanja obrestnih mer za 100 bazičnih točk je znižanje primernih lastnih virov sredstev skupine manjše od meje pomembnosti skupine, SCR skupine pa nekoliko naraste, vendar prav tako manj kot znaša meja pomembnosti. Absolutni vpliv na solventnostni količnik je tudi v tem stresnem testu majhen in primerljiv z izračunom vpliva stresnega testa na dan 31. 12. 2017.

Drugi je test občutljivosti **padca vrednosti lastniških vrednostnih papirjev** skupine, ki smo ga izvedli tako, da smo na dan poročanja znižali vrednost lastniških vrednostnih papirjev za 20 % (tržne in netržne delnice, delniški, obvezniški, denarni in mešani vzajemni skladi). Izračunali smo vpliv stresnega testa na primerne lastne vire sredstev skupine (ovrednotili smo tudi vpliv te spremembe na najboljšo oceno rezervacij, ki so odvisne od višine naložb), vpliva na SCR nismo preračunali. Stresni test zniža primerne lastne vire sredstev skupine manj od meje pomembnosti, zato je vpliv na solventnostni količnik skupine zelo majhen.

Vpliv spremembe cen nepremičnin na solventnost skupine smo analizirali s stresnim testom **padca cen nepremičnin za 25 %**. Osnova za izračun je stanje nepremičnin na datum poročanja. Stresni test vpliva predvsem na znižanje primernih lastnih virov sredstev, ki se znižajo nekoliko več od meje pomembnosti. Hkrati se znižata tudi kapitalski zahtevi podmodula tveganja nepremičnin in valutnega tveganja. Ker se skupaj s primernimi lastnimi viri zniža tudi kapitalska zahteva, je vpliv stresnega testa na solventnostni količnik majhen in primerljiv z izračunom vpliva na dan 31. 12. 2017.

Skupina je poleg testov občutljivosti in stresnih testov obravnavala tudi različne scenarije ter njihov vpliv na poslovanje in solventnostni položaj. Pri določitvi scenarijev smo izhajali iz lastnega profila tveganj ter poskušali prepoznati, kateri dogodki bi lahko pomembno vplivali na poslovanje in kapitalsko ustreznost, pri čemer smo upoštevali tudi verjetnost uresničitve. Odločili smo se za testiranje scenarija **finančne krize**, kjer smo analizirali znatno poslabšanje gospodarskih razmer in predpostavili spremembe obrestnih mer, pribitkov pri kreditnem tveganju ter spremembe valutnih tečajev. Tak scenarij bi imel vpliv na primerne lastne vire sredstev, ki presega mejo pomembnosti skupine. Zaradi znižanja vrednosti naložb, bi se sicer hkrati znižala tudi kapitalska zahteva za tržno tveganje in posledično tudi SCR skupine, kar bi nekoliko ublažilo vpliv na solventnostni položaj. Kljub vplivom skupina tudi v tem ekstremnem scenariju ostaja solventna.

Načelo preudarne osebe

Pri naložbenih odločitvah skupina upošteva vsa tveganja povezana z naložbami in ne le tveganj, ki so upoštevana v kapitalskih zahtevah. Strateška alokacija naložb je v procesu optimizacije opredeljena na osnovi pripravljenosti za prevzem tveganj in omejitev, ki izhajajo iz lokalnih zakonodaj.

Osebe odgovorne za sprejemanje naložbenih odločitev prevzemajo in upravljajo naložbeno tveganje v skladu s smernicami, opredeljenimi v politiki upravljanja naložbenega tveganja, ki je zasnovana na podlagi načela preudarnega vlagatelja.

Vsa sredstva se nalagajo tako, da so zagotovljene varnost, kakovost, likvidnost in donosnost portfelja kot celote. Poleg tega se zagotavlja taka lokalizacija teh sredstev, da je zagotovljena njihova razpoložljivost.

Sredstva za kritje zavarovalno-tehničnih rezervacij se nalagajo na način, ki ustreza naravi in trajanju pozavarovalnih obveznosti. Ta sredstva se nalagajo v najboljšem interesu vseh imetnikov polic in upravičencev.

Družbe v skupini imajo vzpostavljen limitni sistem, ki temelji na veljavni zakonodaji in pripravljenosti za prevzem tveganj posamezne družbe.

Družbe v skupini imajo določene limite izpostavljenosti do posameznih naložbenih razredov ter komercialnih izdajateljev. Izpostavljenost do posameznih komercialnih in državnih izdajateljev se spremlja tako na ravni posamezne družbe kot na ravni skupine. V primeru konflikta interesov družba v skupini zagotovi, da se naložba izvede v najboljšem interesu zavarovalcev in upravičencev.

⁹ Meja pomembnosti je notranja mera, vezana na višino primernih lastnih virov sredstev in zahtevanega solventnostnega kapitala. Meja pomembnosti za skupino znaša 10 milijonov EUR (izračun na dan 31. 12. 2018).

C.3 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje izgube ali neugodne spremembe v finančnem položaju skupine zaradi nihanj v kreditnem položaju izdajateljev, nasprotnih strank in morebitnih dolžnikov, ki jim je skupina izpostavljena.

C.3.1 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je sestavljeno iz:

- tveganja neplačila nasprotne stranke,
- tveganja kreditnih pribitkov in
- tveganja tržne koncentracije.

Tveganje kreditnih pribitkov in tveganje koncentracije sta skladno z razvrščanjem in merjenjem tveganj po standardni formuli obravnavani in prikazani v poglavju o tržnih tveganjih. V nadaljevanju pa navajamo podrobnosti, povezane s tveganjem neplačila nasprotne stranke.

Tveganje neplačila nasprotne stranke vključuje izgube zaradi nepričakovanega neplačila ali poslabšanja kreditnega položaja nasprotnih strank in dolžnikov v prihodnjih dvanajstih mesecih. Tveganje zajema pogodbe za zmanjševanje tveganja, predvsem pozavarovalne pogodbe in terjatve do zavarovalnih posrednikov, pa tudi druge kreditne izpostavljenosti, ki jih ne zajema podmodul tveganja kreditnih pribitkov znotraj standardne formule (denar in denarni ustrezniki ter depoziti do 3 mesecev). Kreditno tveganje terjatev iz poslovanja izhaja iz zamud pri poplačilu terjatev, ki se v skupini pojavljajo pri terjatvah iz neposrednih zavarovalnih in aktivnih pozavarovalnih poslov ter regresnih terjatev. V izognitev zamudam pri plačilih družbe v skupini natančno spremljajo zavarovalce in cedente ter dejavno izterjujejo zapadle in neplačane terjatve. Zato je izpostavljenost skupine tveganju neplačila nasprotne stranke majhna.

C.3.2 Merjenje in koncentracija tveganja

Skupina za kvantitativno oceno kreditnega tveganja uporablja standardno formulo Solventnosti II. Kot je bilo že omenjeno, sta tveganji kreditnih pribitkov in tržne koncentracije vključeni v modulu tržnih tveganj, tveganje neplačila nasprotne stranke pa v ločeni modul. V nadaljevanju so prikazani rezultati za tveganje neplačila nasprotne stranke, medtem ko so tržna tveganja obravnavana v razdelku C.2 tega dokumenta.

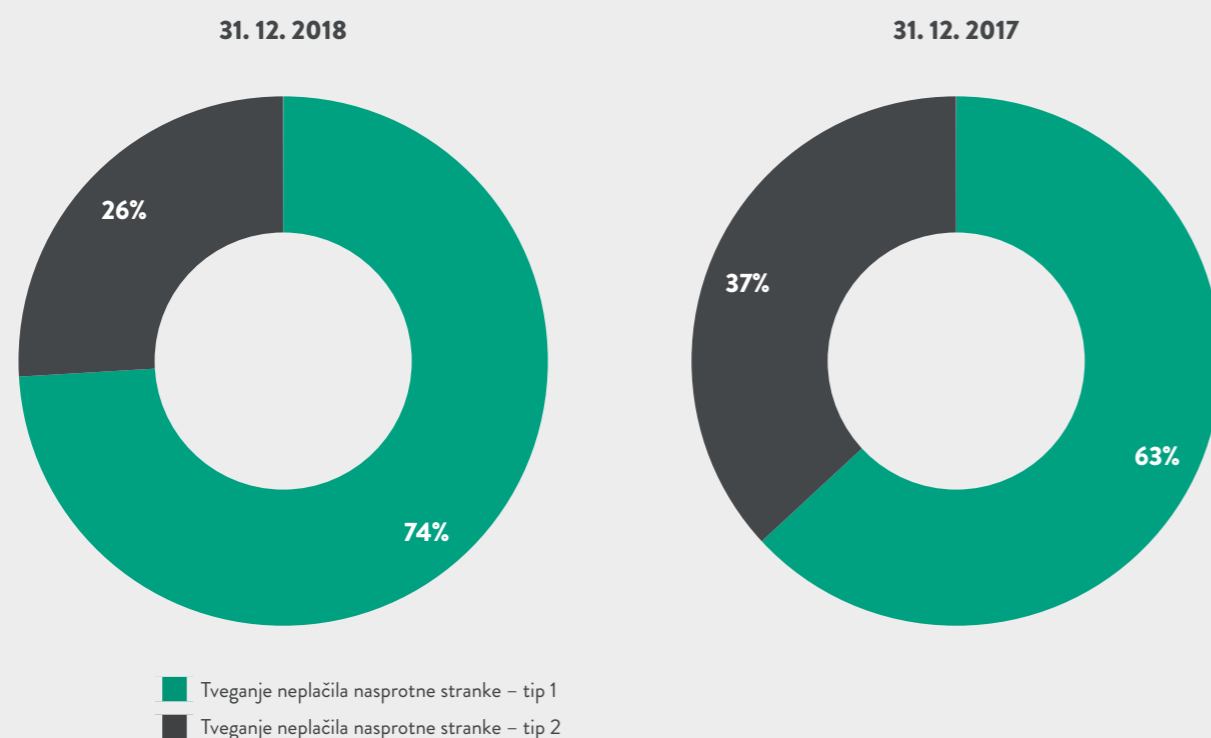
Zahtevani solventnostni kapital skupine v skladu s standardno formulo Solventnosti II za tveganje neplačila nasprotne stranke je na dan 31. 12. 2018 znašal 21,8 milijona EUR (31. 12. 2017: 14,4 milijona EUR), kar je 7,4 % (31. 12. 2017: 5,3 %) celotnega nediverzificiranega zahtevanega osnovnega solventnostnega kapitala. Povečanje tega tveganja izvira predvsem iz povečanja zahtevanega solventnostnega kapitala, povezanega z denarjem in denarnimi ustrezniki.

V spodnjem grafu je prikazana sestava modula tveganja neplačila nasprotne stranke v skladu s standardno formulo.

Tveganje neplačila nasprotne stranke po podmodulih tveganja

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Tveganje neplačila nasprotne stranke	21.819	14.364
Diverzifikacija	-1.130	-917
Tveganje neplačila nasprotne stranke – tip 1	16.995	9.645
Tveganje neplačila nasprotne stranke – tip 2	5.955	5.636

Nediverzificirano tveganje neplačila nasprotne stranke po podmodulih tveganja

Izpostavljenost tipa 1 vključuje izpostavljenosti v povezavi s pozavarovalnimi in sozavarovalnimi pogodbami, denarjem in denarnimi ustrezniki ter depoziti pri cedentih. V izpostavljenosti tipa 2 so upoštevane vse terjatve, ki niso zajete v izpostavljenosti tipa 1, iz njih so izločene samo nezapadle terjatve za premije, nezapadle terjatve za provizije ter terjatve za davek od dohodkov pravnih oseb in odložene terjatve za davek.

Poleg izračuna zahtevanega solventnostnega kapitala v skladu s standardno formulo skupina v ORSI razvija lasten model za oceno kreditnega tveganja finančnih naložb. V tem modelu so tako pri vseh naložbah v dolžniške instrumente upoštevana tveganja razpona, tveganje migracij in tveganje neplačila. Ker so omenjena tveganja med seboj tesno povezana, so v ORSI obravnavana v skupnem modelu. Za del tveganja neplačila nasprotne stranke v povezavi s pozavarovatelji in sozavarovatelji menimo, da standardna formula ustrezno ovrednoti tveganje, zato lastni izračun na tem delu ni bil izveden. V izračunu lastne ocene kreditnega tveganja se upošteva tudi učinek diverzifikacije.

Pri tveganju neplačila nasprotne stranke skupine ni večjih koncentracij tveganja.

C.3.3 Upravljanje tveganja

V izognitev zamudam pri plačilih družbe v skupini natančno spremljajo zavarovalce ter dejavno izterjujejo zapadle in neplačane terjatve.

Tveganje, povezano s sredstvi iz po(so)zavarovalnih pogodb, družbe v skupini obvladujejo z omejevanjem izpostavljenosti do posameznega po(so)zavarovalnega partnerja in sklepanjem pogodb s partnerji z visoko bonitetno oceno. Družbe v skupini imajo glavniko pozavarovalnega posla sklenjenega neposredno z obvladujočo družbo. Izjema so pozavarovalne pogodbe odvisnih družb s ponudniki asistenčnih storitev in pozavarovanja z lokalnim pozavarovateljem, kadar to zahtevajo lokalni predpisi. V tem primeru lokalni pozavarovatelji prenesejo tveganje na Savo Re, tako da je dejanska izpostavljenost tveganju neplačila nasprotnih strank iz naslova sredstev iz pozavarovalnih pogodb majhna.

Kreditno tveganje pri denarnih sredstvih skupina obvladuje z razpršitvijo po več bankah, pri čemer ima posamezna družba v skupini vzpostavljen limit maksimalne izpostavljenosti pri tem tipu naložb.

V skupini se četrletno spremlja in poroča o izpostavljenosti kreditnemu tveganju, kar po potrebi omogoča pravočasno ukrepanje. Spremljajo se tudi bonitetne ocene partnerjev in morebitni kazalniki poslabšanja te ocene. S tem namenom je v skupini vzpostavljen tudi proces preverjanja zunanjih bonitetnih ocen.

V odboru za upravljanje tveganj skupine deluje bonitetna komisija, ki je pristojna za presojo pozavarovateljev in za pregled rezultatov presoje primernosti zunanjih bonitetnih ocen za namen izračuna kapitalskih zahtev v skladu s standardno formulo.

C.4 Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je tveganje, da skupina v nekem trenutku ni sposobna poravnati svojih obveznosti oziroma je zaradi pomanjkanja likvidnih sredstev primorana prodajati manj likvidna sredstva z diskontom oziroma mora najemati nova posojila. Likvidnostno tveganje je tveganje, ki izhaja iz kratkoročnih denarnih tokov, in ne tveganje, ki izhaja iz dolgoročne neuskkljenosti sredstev in obveznosti.

C.4.1 Izpostavljenost tveganju

Skupina ima precejšnje denarne obveznosti (ki izhajajo predvsem iz obveznosti do zavarovalcev), zato mora denarne tokove ustrezno upravljati in tako zagotavljati primerno raven likvidnosti. Družbe v skupini skrbno načrtujejo in spremljajo uresničitev denarnih tokov (denarne prilive in odlive). Prav tako redno spremljajo sestavo terjatev po zapadlosti in upoštevajo vpliv poplačila terjatev na tekočo likvidnost.

C.4.2 Merjenje in koncentracija tveganja

Likvidnostno tveganje spada med tveganja, ki so težko merljiva in niso ovrednotena v standardni formuli Solventnosti II. Zato je v skupini pri tem tveganju poudarek na rednem spremljanju in obvladovanju tveganja.

Za določitev izpostavljenosti likvidnostnemu tveganju družbe v skupini v skladu s svojimi zmognostmi izvajajo, analizirajo in spremljajo mere tveganja:

- denar na bančnih računih,
- odstotek visoko likvidnih sredstev¹⁰ in višino odbitka pri vrednotenju v skladu z metodologijo ECB glede na skupni znesek finančnih naložb (družbe, ki poslujejo zunaj EU, spremljajo primerljiv količnik),
- likvidnostno rezervo,
- razliko med načrtovanimi odlivi in prilivi za naslednje četrletje ter njen delež v vrednosti likvidnostne rezerve,
- vse druge zakonsko predpisane mere.

Skupina ni izpostavljena koncentraciji likvidnostnih tveganj, lahko pa zaradi narave poslov v nekaterih primerih nastanejo izredne likvidnostne potrebe.

C.4.3 Upravljanje tveganja

Za obvladovanje likvidnostnega tveganja ima skupina vzpostavljeno politiko upravljanja likvidnostnega tveganja, ki opredeljuje upravljanje likvidnosti, mere likvidnostnega tveganja in postopke v izrednih likvidnostnih potrebah. Dodatno opredeljuje likvidnostno tveganje v strategiji prevzemanja tveganj kot eno od ključnih tveganj. Zaradi narave likvidnostnega tveganja ga skupina ne upravlja z dodatnim kapitalom, temveč z ustrezno strategijo zagotavljanja zadostne likvidnosti.

Ocenjena likvidnostna potreba posamezne družbe v skupini je sestavljena iz ocene potrebe po normalni tekoči likvidnosti (izvira iz poslovanja in zapadlosti naložb v portfelju) in likvidnostne rezerve (ocenjene na podlagi stresnih scenarijev).

Družbe v skupini izvajajo oceno normalne tekoče likvidnosti do enega leta na podlagi analize predvidenih denarnih tokov v mesečnih in tedenskih načrtih, ki upoštevajo predvideno dinamiko zapadlosti naložb ter druge prilive in odlive iz poslovanja, in sicer tako, da se uporabijo historični podatki, zajeti v preteklih mesečnih in tedenskih likvidnostnih načrtih, ter pričakovanja glede poslovanja v prihodnje.

Likvidnostnim potrebam se zadosti z alokacijo sredstev v instrumente denarnega trga v odstotku, skladnem z ocenjeno normalno tekočo potrebo po likvidnosti. Zavarovalni družbi v skupini s sedežem v EU zagotavljata sredstva za pokrivanje ocenjene likvidnostne rezerve tako, da imata vsaj 15 % portfelja vložena v visoko likvidnih sredstvih. Druge družbe v skupini kratkoročna sredstva za zagotavljanje likvidnosti uravnavajo z gotovino na bančnih računih in s kratkoročnimi depoziti. Zavarovalni družbi v skupini s sedežem v EU imata na dan 31. 12. 2018 delež L1A sredstev precej višji od v strategiji določenih 15 %: Zavarovalnica Sava 38 % in Sava Re 25 %.

Posamezna družba v skupini redno spremlja tudi sestavo terjatev po zapadlosti in ocenjuje vpliv na svojo tekočo likvidnost.

¹⁰ Kategorija L1A po metodologiji ECB za določanje ustreznih vrednostnih papirjev za zastavo ob morebitnem zadolževanju bank pri ECB.

Pričakovani dobiček, vključen v prihodnje premije

Pričakovani dobiček, vključen v prihodnje premije (v nadaljevanju: EPIFP), skupina v skladu z drugo točko 260. člena Delegirane uredbe izračuna kot razliko med zavarovalno-tehničnimi rezervacijami brez dodatka za tveganje, izračunanimi v skladu s Solventnostjo II, in izračunom zavarovalno-tehničnih rezervacij brez dodatka za tveganje z upoštevanjem predpostavke, da premije v povezavi z obstoječimi zavarovalnimi in pozavarovalnimi pogodbami, za katere se pričakuje, da bodo prejete v prihodnosti, iz različnih vzrokov niso prejete ne glede na pravne ali pogodbene pravice imetnika police, da prekine polico, med katerimi pa ni tega, da se je zgodil zavarovani dogodek. Pri slednjem izračunu se predvideva 100-odstotna stopnja storna in se vse police obravnavajo kot kapitalizirane.

EPIFP se izračuna ločeno za vsako homogeno skupino tveganj, kar pomeni, da se police, ki ustvarjajo izgubo, lahko znotraj homogene skupine tveganja izravnajo samo s policami, ki ustvarjajo dobiček.

V preglednici je prikazan EPIFP premoženjskih in življenjskih zavarovanj skupine. Ta se je v primerjavi z izračunom na dan 31. 12. 2017 povečal.

EPIFP premoženjskih in življenjskih zavarovanj

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Premoženje	18.512	19.645
Življenje	52.420	42.386
Skupaj	70.931	62.032

C.5 Operativno tveganje

Operativno tveganje je tveganje izgube zaradi neprimerne ali neuspešnega izvajanja notranjih procesov, ravnanja ljudi, delovanja sistemov ali zaradi zunanjih dogodkov.

C.5.1 Izpostavljenost tveganju

Operativna tveganja ne spadajo med največja tveganja skupine. Kljub temu je med njimi kar nekaj tveganj, ki so pomembna, predvsem:

- tveganja, povezana z računalniškim in komunikacijskim sistemom,
- tveganja, povezana z nadzorom in poročanjem,
- tveganje odhoda ključnih, strokovnih in perspektivnih kadrov,
- tveganje napačnega vnosa podatkov in neustrezne dokumentacije,
- tveganje škode na fizičnih sredstvih ob naravnih nesrečah in požaru,
- tveganje skladnosti z zakoni in predpisi,
- tveganje kraje ali goljufije.

C.5.2 Merjenje in koncentracija tveganja

Skupina vsaj enkrat letno izvede izračun kapitalske zahteve za operativna tveganja v skladu s standardno formulo Solventnosti II. Izračun ima le omejeno uporabno vrednost, saj standardna formula ne temelji na dejanski izpostavljenosti skupine operativnim tveganjem, temveč na približku, izračunanem predvsem na podlagi konsolidiranih premij, rezervacij in stroškov skupine.

V skladu s standardno formulo višina zahtevanega solventnostnega kapitala za operativna tveganja skupine na dan 31. 12. 2018 znaša 16,4 milijona EUR (31. 12. 2017: 15,4 milijona EUR) in se glede na 31. 12. 2017 ni pomembno spremenila.

Zaradi omejene uporabne vrednosti standardne formule skupina za ocenjevanje operativnih tveganj uporablja predvsem kvalitativno ocenjevanje verjetnosti nastanka in finančnega vpliva za operativna tveganja v registru tveganj, zavarovalni družbi skupine s sedežem v EU pa tudi analizo posameznih scenarijev. Z rednim ocenjevanjem tveganj si posamezna družba ustvari dejansko sliko o svoji izpostavljenosti tovrstnim tveganjem. Poleg registrov tveganj posameznih družb skupina vzdržuje register tveganj skupine, v katerem se ocenjujejo tveganja, ki se pojavijo na ravni skupine oziroma tveganja, ki na ravni skupine niso zgolj enaka vsoti tveganj posameznih družb. Tveganja se ocenjujejo po enakem postopku kakor na ravni posameznih družb.

Skupina ni izpostavljena pomembni koncentraciji operativnih tveganj.

C.5.3 Upravljanje tveganja

Za učinkovito upravljanje operativnih tveganj imajo družbe v skupini vzpostavljene procese prepoznavanja, merjenja, spremljanja, upravljanja in poročanja o tovrstnih tveganjih. Procesu upravljanja operativnih tveganj so vzpostavljeni tudi na ravni skupine. Podrobnejšo opredelitev odgovornosti in procesov upravljanja operativnih tveganj določata politika upravljanja operativnih tveganj in pravilnik o upravljanju tveganj skupine.

Ključno vlogo pri obvladovanju operativnih tveganj ima sistem notranjih kontrol, ki zagotavlja ustrezne kontrolne aktivnosti in ustrezne notranje kontrole, integrirane v poslovne procese in aktivnosti družbe, s katerimi omejujemo in nadzorujemo tveganja. Za ustrezno izvajanje notranjih kontrol so odgovorne posamezne organizacijske enote, kjer se notranje kontrole izvajajo.

Glavni ukrepi obvladovanja operativnih tveganj, ki se izvajajo na ravni skupine in posamezne družbe v skupini so predvsem:

- vzdrževanje učinkovitega sistema vodenja poslovnih procesov in sistem notranjih kontrol;
- ozaveščanje in izobraževanje vseh zaposlenih o njihovi pomembnosti pri izvajanju sistema notranjih kontrol in obvladovanju operativnih tveganj;
- pozitivno ozračje, dobra poslovna kultura in vlaganje v zaposlene;
- izvajanje varnostnih politik v zvezi z informacijsko varnostjo;
- načrt neprekinjenega poslovanja za vse kritične procese (tako se zmanjšuje tveganje nepripravljenosti na morebitne incidente in zunanje dogodke, posledično pa prekinitev poslovanja);
- informacijsko podprti postopki in kontrole za najpomembnejša področja poslovanja v posamezni družbi v skupini;
- izobraževanje in ozaveščanje zaposlenih.

Dodatno družbe obvladujejo tovrstno tveganje tudi z neodvisnim nadzorom, ki ga opravlja notranja revizija.

Vse pomembnejše notranje kontrole operativnih tveganj so povezane s tveganji in vključene v registre tveganj posameznih družb oziroma skupine.

Ocene operativnih tveganj skupina in posamezne družbe v skupini redno poročajo v poročilih o tveganjih, ki ga obravnavajo odbor za upravljanje tveganj (v kolikor ta v družbi obstaja), uprava družbe, komisija za tveganja (v kolikor ta v družbi obstaja) in nadzorni svet. Funkcija upravljanja tveganj in odbor za upravljanje tveganj lahko upravi podata priporočila za nadaljnje ukrepanje in izboljšavo procesov upravljanja operativnih tveganj.

C.6 Druga pomembna tveganja

C.6.1 Strateška tveganja

Med druga pomembna tveganja skupina uvršča predvsem strateška tveganja. Gre za tveganja nepričakovanega znižanja vrednosti skupine zaradi škodljivega učinka odločitev vodstva, sprememb poslovnega in pravnega okolja ter tržnega razvoja. Negativen vpliv teh dogodkov ima lahko posledice na prihodke ali kapitalsko ustreznost skupine.

Izpostavljenost tveganju

Skupina je izpostavljena različnim notranjim in zunanjim strateškim tveganjem. Med ključna strateška tveganja skupine v letu 2018 spadajo predvsem:

- tveganje neustrezne razvojne strategije,
- tveganja, povezana s strateškimi naložbami,
- politično tveganje,
- projektna tveganja,
- tveganje tržnih in ekonomskih pogojev,
- tveganje ugleda in
- regulatorno tveganje.

Merjenje tveganja

Strateška tveganja so po svoji naravi zelo raznolika, težko jih kvantitativno ovrednotimo, prav tako so močno odvisna od različnih (tudi zunanjih) dejavnikov. Poleg tega niso vključena v izračun zahtevanega kapitala v skladu s standardno formulo Solventnosti II.

Strateška tveganja zato v skupini ocenjujemo kvalitativno v registru tveganj, pri čemer se ocenjuje verjetnost nastanka in potencialni finančni vpliv posameznega dogodka. Poleg tega se poskuša ključna strateška tveganja ovrednotiti z uporabo kvalitativne analize različnih scenarijev (tudi v ORSI). Na podlagi kombinacije obeh vrst analiz dobi skupina sliko o stanju in spremembah izpostavljenosti tej vrsti tveganj.

Koncentracija tveganja

Skupina v letu 2018 ni bila izpostavljena pomembni koncentraciji strateških tveganj.

Upravljanje tveganja

Družbe v skupini za preprečitev uresničitve posameznega strateškega tveganja izvajajo predvsem preventivne dejavnosti.

Pri prepoznavanju in upravljanju strateških tveganj poleg posameznih organizacijskih enot v družbah skupine dejavno sodelujejo organi vodenja, ustanovljeni odbori za upravljanje tveganj in ključne funkcije v sistemu upravljanja tveganj. Dodatno pri prepoznavanju strateških tveganj skupine sodeluje odbor za upravljanje tveganj skupine.

Strateška tveganja v skupini upravljamo tudi s sprotnim spremljanjem uresničitve kratkoročnih in dolgoročnih ciljev družb v skupini in skupine ter s spremljanjem pripravljajočih se regulatornih sprememb in dogajanj na trgu.

V skupini se zavedamo, da je ugled pomemben za izpolnjevanje naših poslovnih ciljev in uresničitve strateških načrtov na dolgi rok. Zato je **tveganje ugleda** v strategiji prevzemanja tveganj opredeljeno kot eno ključnih. Posamezna družba v skupini si mora stalno prizadevati, da kar najbolj omeji možnost dejanj, ki bi lahko pomembno vplivala na ugled družbe ali skupine. Poleg tega družbe v skupini uvajajo postopke, ki zmanjšujejo tveganje ugleda, na primer postopke za ugotavljanje sposobnosti in primernosti zaposlenih na ključnih delovnih mestih, sistematično delovanje funkcije spremljanja skladnosti poslovanja, načrtovanje neprekinjenega poslovanja, testiranje stresnih dogodkov in scenarijev ter načrtovanje ukrepov in odziva ob morebitni uresničitvi tveganja. Tveganja v zvezi z ugledom skupina obvladuje s stalno skrbjo za izboljšanje storitev, pravočasnim in točnim poročanjem nadzornim ustanovam ter dobro načrtovanim obveščanjem javnosti. Najpomembnejši dejavnik zagotavljanja dobrega ugleda in uspešnega poslovanja je ustrezna kakovost storitev, zato je skrb za dvig kakovosti storitev in zadovoljstva strank stalna in izjemno pomembna naloga vseh zaposlenih.

Regulatorno tveganje skupina upravlja in zmanjšuje z rednim spremljanjem predvidenih sprememb zakonodaje v vseh državah, v katerih imajo sedež družbe v skupini, ter merjenjem morebitnih učinkov teh sprememb na poslovanje skupine na krajši in daljši rok. Vse družbe v skupini imajo vzpostavljeno tudi funkcijo spremljanja skladnosti poslovanja, ki spremlja in ocenjuje primernost in učinkovitost rednih postopkov in ukrepov, sprejetih za odpravljanje morebitnih pomanjkljivosti glede skladnosti poslovanja s predpisi in drugimi zavezami. Trenutno sta v teku dva pomembna projekta vezana na skladnost s predpisi in sicer uvajanje direktive GDPR ter projekt implementacije novih računovodskih standardov MSRP 9 in 17.

C.6.2 Tveganja iz finančnih pogodb

Skupina med finančne pogodbe uvršča skupino kritnih skladov MOJI skladi življenjskega cikla, ki se nanaša na dodatno pokojninsko zavarovanje družbe Sava pokojninska v času varčevanja. Družba je 1. 1. 2016 začela upravljati skupino kritnih skladov MOJI skladi življenjskega cikla, ki so sestavljeni iz treh kritnih skladov, in sicer MOJ dinamični sklad (v nadaljevanju: MDS), MOJ uravnoteženi sklad (v nadaljevanju: MUS) in MOJ zjamčeni sklad (v nadaljevanju: MZS). Sredstva iz finančnih pogodb so na dan 31. 12. 2018 znašala 135,6 milijona EUR (31. 12. 2017: 129,6 milijona EUR).

Sava pokojninska se za izračun kapitalske ustreznosti konsolidira skladno s pravili za druge finančne sektorje in se ne obravnava v modulih standardne formule Solventnosti II. Tveganj družbe zato ne obravnavamo znotraj zavarovalnih oziroma tržnih tveganj. Kapitalske zahteve so za Savo pokojninsko izračunane v skladu s sektorskimi predpisi in na dan 31. 12. 2018 znašajo 5,5 milijona EUR (31. 12. 2017: 5,3 milijona EUR).

V povezavi s sredstvi in obveznostmi finančnih pogodb je skupina dodatno izpostavljena predvsem tveganju nedoseganja zjamčene donosnosti kritnega sklada, ki zagotavlja zjamčeno donosnost – sklada MZS. Zavarovanci (člani) dodatnega pokojninskega zavarovanja prevzemajo naložbeno tveganje v celoti v skladih MDS in MUS, naložbeno tveganje nad zjamčenimi sredstvi pa v kritnem skladu MZS. Zjamčeni donos v MZS znaša 60 % povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom.

Tveganje nedoseganja zjamčene donosnosti je obvladovano predvsem z ustreznim upravljanjem sredstev in obveznosti zavarovancev, ustrezno naložbeno strategijo, ustrezno višino kapitala družbe in oblikovanjem rezervacij. Izpostavljenost tveganjem, ki izvirajo iz zjamčene donosnosti, v skupini testiramo z izvedbo stresnih testov in scenarijev v okviru lastne ocene tveganj in solventnosti. Ocenjujemo, da je tveganje dodatnih vplačil za doseganje zjamčene donosnosti majhno in se glede na 2017 ni bistveno spremenilo. Družba Sava penzisko društvo je zgolj upravljalec premoženja, skladi pa nimajo zjamčenega donosa, zato družba ni izpostavljena tveganju iz finančnih pogodb zaradi nedoseganja zjamčene donosnosti.

C.7 Druge informacije

Skupina v povezavi s profilom tveganj nima drugih pomembnih informacij.

Vrednotenje za namene solventnosti

D.1 Sredstva

D.2 Zavarovalno-tehnične rezervacije

D.3 Druge obveznosti

D.4 Alternativne metode vrednotenja

D.5 Druge informacije

D Vrednotenje za namene solventnosti

Izhodišče za bilanco stanja v skladu s Solventnostjo II (kjer so sredstva in obveznosti vrednotena v skladu z načeli vrednotenja iz členov 174 do 190 ZZavar-1) je konsolidirana bilanca stanja, pripravljena za poročanje skupine skladno z zahtevami mednarodnih standardov računovodskega poročanja, ki jih je sprejela Komisija EU (v nadaljevanju: bilanca stanja v skladu z MSRP).

V pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov skupine v skladu z MSRP se v skupini uporablja popolna konsolidacija za vse njene družbe, razen za ZTSR in G2I, ki sta v konsolidacijo vključeni po kapitalski metodi. Za pripravo vrednotenja bilance stanja v skladu s Solventnostjo II pa se v skladu s točko 1 (a) 335. člena Delegirane uredbe konsolidirajo vse (po)zavarovalnice v skupini in vse družbe za pomožne storitve, pokojninska družba Sava pokojninska se obravnava v skladu s točko 1 (e) 335. člena navedene uredbe Delegirane uredbe, za pridruženi družbi ZTSR in G2I ter Savo penzisko društvo pa se uporablja točka 1 (f) 335. člena.

V skladu s 174. členom ZZavar-1 se sredstva za ugotavljanje solventnosti skupine vrednotijo z zneskom, po katerem bi se sredstvo izmenjalo med dobro obveščena strankama s pravico razpolaganja v strogo poslovnem odnosu.

Obveznosti se vrednotijo z zneskom, po katerem bi se lahko prenesle ali poravnale med dobro obveščena strankama s pravico razpolaganja v strogo poslovnem odnosu. Vrednost obveznosti se ne prilagaja kreditni sposobnosti skupine.

Vrednotenje sredstev se izvaja skladno z določili MSRP, ki jih je sprejela Komisija EU. Če MSRP dovoljuje uporabo več načinov vrednotenja, je treba izbrati metodo, ki je skladna z načeli Solventnosti II, predpisanimi v Delegirani uredbi in podzakonskih aktih, ki urejajo področje Solventnosti II. Pri večini primerov drugih sredstev in obveznosti (razen pri zavarovalno-tehničnih rezervacijah; ZTR) MSRP zagotavljajo vrednotenje, ki je v skladu z načeli Solventnosti II.

Glede na bilanco stanja v skladu z MSRP so izvedene prerazporeditve in prevrednotenja postavk bilance stanja SII. V tem razdelku je opisana izvedba tovrstnih prerazporeditev in prevrednotenij, in sicer za tiste postavke, pri katerih se vrednost v skladu s Solventnostjo II razlikuje od vrednosti v skladu z MSRP. Pri vseh drugih postavkah velja, da MSRP zagotavljajo vrednotenje, ki je skladno z načeli Solventnosti II.

Osnove, metode in glavne predpostavke, uporabljene na ravni skupine pri vrednotenju sredstev skupine, ZTR in drugih obveznosti za namene solventnosti, se ne razlikujejo od tistih, ki jih uporablja katera koli od družb v skupini pri vrednotenju svojih sredstev, ZTR in drugih obveznosti za namene Solventnosti II.

Skupina nima pomembnih vrednosti izvenbilančnih obveznosti, ki bi jih morala upoštevati kot pogojne obveznosti v bilanci stanja SII.

Skupina je v skladu z 267. členom Delegirane uredbe vzpostavila postopek nadzora za zagotovitev, da so ocene vrednotenja sredstev in obveznosti zanesljive in ustrezne za zagotovitev skladnosti z 2. odstavkom 174. člena ZZavar-1 ter postopek za redno preverjanje, da so tržne cene in vhodni podatki zanesljivi.

V primeru, da se za posamezno postavko uporabi alternativni model vrednotenja (v skladu z 263. členom Delegirane uredbe), se zagotovi:

- neodvisen zunanji pregled vrednotenja,
- redno preverjanje informacij, podatkov in predpostavk, ki se uporabljajo pri pristopu k vrednotenju, rezultatov in primernosti pristopa k vrednotenju.

V spodnji preglednici je prikazana bilanca stanja skupine na dan 31. 12. 2018 in na dan 31. 12. 2017. Prikazane so vrednosti sredstev in obveznosti v skladu z MSRP (pred prilagoditvijo za pokojninsko družbo Sava pokojninska in Sava penzisko društvo ter po prilagoditvi), pa tudi sredstva in obveznosti v skladu z načeli vrednotenja iz členov 174 do 190 ZZavar-1 ob upoštevanju prevrednotenja in prerazporeditev postavk sredstev in obveznosti.

Bilanca stanja v skladu z MSRP in v skladu z SII na dan 31. 12. 2018

(v tisoč EUR)	MSRP vrednost	Prilagoditev v skladu s členom 335 Delegirane uredbe	MSRP vrednost po prilagoditvi	Prevrednotenje	Prerazporeditev	SII vrednost
Sredstva						
1. Dobro ime	29.006	-13.240	15.766	-15.766	0	0
2. Odloženi stroški pridobivanja zavarovanj	23.982	0	23.982	-23.982	0	0
3. Neopredmetena sredstva	3.892	-149	3.743	-3.743	0	0
4. Odložene terjatve za davek	1.950	0	1.950	6.366	0	8.317
5. Opredmetena sredstva, namenjena lastni uporabi (nepremičnine in oprema)	42.635	-101	42.534	896	0	43.430
6. Opredmetena sredstva, ki niso namenjena lastni uporabi (nepremičnine in oprema)	20.902	0	20.902	575	0	21.477
7. Naložbe v odvisne in pridružene družbe	463	28.384	28.847	-481	0	28.365
8. Delnice	15.676	-17	15.659	0	0	15.659
9. Obveznice	919.678	-16.395	903.283	4.086	71.283	978.652
10. Naložbeni skladi	37.612	-976	36.636	0	3.288	39.924
11. Depoziti razen denarnih ustreznikov	25.646	-5.439	20.207	0	7.657	27.864
12. Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	204.819	0	204.819	585	-72.133	133.270
13. Posojila in hipotekarni krediti	1.116	0	1.116	0	0	1.116
14. Znesek ZTR prenesen pozavarovateljem	27.293	0	27.293	-3.661	-2.969	20.663
15. Depoziti pri cedentih	6.275	0	6.275	0	0	6.275
16. Terjatve do zavarovalcev in zavarovalnih posrednikov	129.352	-11	129.340	0	-95.029	34.311
17. Terjatve iz pozavarovanja in sozavarovanja	5.836	0	5.836	0	-405	5.431
18. Druge terjatve	5.363	-2	5.360	0	0	5.360
19. Lastne delnice	24.939	0	24.939	1.407	0	26.346
20. Denar in denarni ustrezniki	66.752	-1.140	65.613	0	-10.095	55.518
21. Druga sredstva	137.701	-135.875	1.826	-1.693	0	133
Skupaj sredstva	1.730.886	-144.961	1.585.925	-35.411	-98.403	1.452.111

(v tisoč EUR)	MSRP vrednost	Prilagoditev v skladu s členom 335 Delegirane uredbe	MSRP vrednost po prilagoditvi	Prevrednotenje	Prerazporeditev	SII vrednost
Obveznosti						
22. Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije - neživljenjskih zavarovanj	649.162	0	649.162	-194.823	-80.907	373.432
23. Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije življenjskih zavarovanj (brez zdravstvenih zavarovanj in zavarovanj, kjer zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje)	263.184	0	263.184	77.923	0	341.107
24. Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije - za zavarovanja, kjer zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje	210.033	0	210.033	-103.984	0	106.048
25. Druge rezervacije razen ZTR	7.730	-140	7.590	0	0	7.590
26. Odložene obveznosti za davek	3.529	-27	3.503	44.703	0	48.206
27. Finančne obveznosti, razen finančnih obveznosti do finančnih institucij	135.711	-135.442	269	0	0	269
28. Obveznosti do zavarovancev in zavarovalnih posrednikov	48.132	0	48.132	428	-14.122	34.438
29. Obveznosti iz pozavarovanja in sozavarovanja	6.176	0	6.176	0	-3.374	2.802
30. Ostale obveznosti do dobaviteljev	10.455	-449	10.006	0	0	10.006
31. Podrejene obveznosti	0	0	0	0	0	0
32. Druge obveznosti	23.515	-258	23.257	-8.255	0	15.002
Skupaj obveznosti	1.357.626	-136.315	1.221.311	-184.007	-98.403	938.901
Presežek sredstev nad obveznostmi	373.260	-8.646	364.614	148.597	0	513.211

Bilanca stanja v skladu z MSRP in v skladu z SII na dan 31. 12. 2017

(v tisoč EUR)	MSRP vrednost	Prilagoditev v skladu s členom 335 Delegirane uredbe	MSRP vrednost po prilagoditvi	Prevrednotenje	Prerazporeditev	SII vrednost
Sredstva						
1. Dobro ime	14.549	-1.530	13.019	-13.019	0	0
2. Odloženi stroški pridobivanja zavarovanj	22.391	0	22.391	-22.391	0	0
3. Neopredmetena sredstva	4.281	-54	4.227	-4.227	0	0
4. Odložene terjatve za davek	2.108	0	2.108	7.451	0	9.559
5. Opredmetena sredstva, namenjena lastni uporabi (nepremičnine in oprema)	45.273	-80	45.193	-3.006	0	42.187
6. Opredmetena sredstva, ki niso namenjena lastni uporabi (nepremičnine in oprema)	15.529	0	15.529	467	0	15.996
7. Naložbe v odvisne in pridružene družbe	0	8.849	8.849	-495	0	8.353
8. Delnice	17.525	-43	17.482	0	0	17.482
9. Obveznice	960.713	-12.015	948.698	7.723	66.863	1.023.284
10. Naložbeni skladi	31.858	-873	30.985	-23	3.047	34.009
11. Depoziti razen denarnih ustreznikov	21.605	-10	21.595	945	13.531	36.071
12. Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	227.228	0	227.228	950	-83.441	144.737
13. Posojila in hipotekarni krediti	592	0	592	0	0	592
14. Znesek ZTR prenesen pozavarovateljem	30.787	0	30.787	-7.611	-3.290	19.887
15. Depoziti pri cedentih	5.832	0	5.832	0	0	5.832
16. Terjatve do zavarovalcev in zavarovalnih posrednikov	124.325	0	124.325	0	-92.633	31.691
17. Terjatve iz pozavarovanja in sozavarovanja	6.198	0	6.198	0	-523	5.675
18. Druge terjatve	7.933	-2	7.932	0	-2.286	5.646
19. Lastne delnice	24.939	0	24.939	2.268	0	27.207
20. Denar in denarni ustrezniki	37.956	-2.220	35.736	0	0	35.736
21. Druga sredstva	131.666	-129.629	2.037	-1.958	0	78
Skupaj sredstva	1.733.287	-137.606	1.595.681	-32.926	-98.732	1.464.023

(v tisoč EUR)	MSRP vrednost	Prilagoditev v skladu s členom 335 Delegirane uredbe	MSRP vrednost po prilagoditvi	Prevrednotenje	Prerazporeditev	SII vrednost
Obveznosti						
22. Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije - neživljenjskih zavarovanj	642.786	0	642.786	-206.336	-80.337	356.113
23. Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije življenjskih zavarovanj (brez zdravstvenih zavarovanj in zavarovanj, kjer zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje)	288.612	-6.556	282.057	94.252	0	376.308
24. Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije - za zavarovanja, kjer zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje	226.528	0	226.528	-107.253	0	119.275
25. Druge rezervacije razen ZTR	7.601	-43	7.558	0	0	7.558
26. Odložene obveznosti za davek	5.781	0	5.781	45.567	0	51.349
27. Finančne obveznosti, razen finančnih obveznosti do finančnih institucij	245	0	245	0	0	245
28. Obveznosti do zavarovancev in zavarovalnih posrednikov	54.711	0	54.711	0	-13.678	41.033
29. Obveznosti iz pozavarovanja in sozavarovanja	5.160	0	5.160	0	-3.779	1.381
30. Ostale obveznosti do dobaviteljev	7.168	-381	6.787	0	0	6.787
31. Podrejene obveznosti	0	0	0	0	0	0
32. Druge obveznosti	153.638	-129.529	24.108	-10.407	-938	12.764
Skupaj obveznosti	1.392.231	-136.509	1.255.722	-184.176	-98.732	972.814
Presežek sredstev nad obveznostmi	341.056	-1.097	339.959	151.251	0	491.209

D.1 Sredstva

V nadaljevanju so predstavljene posamezne kategorije sredstev skupaj z opisom načina vrednotenja pomembnejših kategorij.

D.1.1 Dobro ime

Dobro ime je v bilanci stanja SII skupine ovrednoteno z ničelno vrednostjo.

D.1.2 Odloženi stroški pridobivanja zavarovanj

Odloženi stroški pridobivanja zavarovanj so v bilanci stanja SII skupine ovrednoteni z ničelno vrednostjo.

D.1.3 Neopredmetena sredstva

Skupina ni ugotovila nobenih neopredmetenih sredstev, ki bi se lahko prodala ločeno, in ne more dokazati, da obstaja tržna vrednost za enaka ali podobna sredstva. Vrednost neopredmetenih sredstev je v bilanci stanja SII ovrednotena z ničelno vrednostjo.

D.1.4 Odložene terjatve in obveznosti za davek

Skupina obračunava odložene terjatve in obveznosti za davek skladno z določili MRS 12; *Davki iz dobička*.

Podlaga za opredelitev obveznosti in terjatev za odloženi davek je prepoznavanje začasnih razlik. To so razlike med davčno vrednostjo posameznega sredstva ali obveznosti in knjigovodsko vrednostjo posameznega sredstva ali obveznosti. Začasne razlike so lahko obdavčljive začasne razlike oziroma zneski, ki se prištejejo k obdavčljivemu dobičku v prihodnjih obdobjih, ali pa zneski, ki se odštejejo od obdavčljivega dobička v prihodnjih obdobjih. Odloženi davki se tako pripoznajo kot terjatve ali obveznosti za odloženi davek, kot posledica obračunavanja sedanjih in prihodnjih davčnih posledic.

Odložene obveznosti za davek so zneski davka iz dobička, ki jih bo treba poravnati v prihodnjih obdobjih glede na obdavčljive začasne razlike. V obdobjih pripoznanja povečujejo postavko odhodkov za davek od dohodkov pravnih oseb in znižujejo čisti poslovni izid.

Odložene terjatve za davek so zneski davka iz dobička, ki bodo povrnjeni v prihodnjih obdobjih glede na:

- odbitne začasne razlike,
- prenos neizrabljenih davčnih izgub v naslednja obdobja in
- prenos izrabljenih dobropisov v naslednja obdobja.

Splošno pravilo je, da se morajo obveznosti za odloženi davek obvezno pripoznati, terjatve za odloženi davek pa samo, če skupina upravičeno pričakuje, da bo v prihodnosti ustvarila dovolj visoke dobičke za poračun terjatev za odložene davke.

V bilanci stanja SII se terjatve in obveznosti za odloženi davek obračunavajo od vseh prevrednotenj razen od:

- prevrednotenja postavke Udeležbe v povezanih družbah, če imajo te udeležbe naravo strateških naložb in so zato razlike pri prevrednotenju obravnavane kot stalne ter tako niso osnova za obračun odloženih davkov;
- prevrednotenja postavke lastnih delnic, ki kotirajo na borzi, ker ta ne predstavlja obdavčljive začasne razlike;
- prerazporeditev med postavkami bilance stanja.

Primerjava odloženih terjatev za davek in odloženih obveznosti za davek

31. 12. 2018 (v tisoč EUR)	MSRP vrednost	Prevrednotenje	SII vrednost
Odložene terjatve za davek	1.950	6.466	8.317
Odložene obveznosti za davek	3.503	44.703	48.206
Neto odložene obveznosti za davek			39.889

Primerjava odloženih terjatev za davek in odloženih obveznosti za davek

31. 12. 2017 (v tisoč EUR)	MSRP vrednost	Prevrednotenje	SII vrednost
Odložene terjatve za davek	2.108	7.451	9.559
Odložene obveznosti za davek	5.781	45.567	51.349
Neto odložene obveznosti za davek			41.790

V letu 2018 so se neto odložene obveznosti za davek zmanjšale za skoraj 2 milijona EUR. Glavni vpliv izhaja iz prevrednotenja zavarovalno-tehničnih rezervacij. Pri obračunu odloženih terjatev in odloženih obveznosti za davek se je upoštevala veljavna davčna stopnja v višini 19 % (nespremenjena stopnja glede na leto 2016).

D.1.5 Opredmetena osnovna sredstva, namenjena lastni uporabi

Skupina od neodvisnih zunanjih ocenjevalcev vrednosti nepremičnin za pomembne nepremičnine praviloma vsaka tri leta pridobi oceno poštene vrednosti nepremičnin, namenjenih lastni uporabi. Oprema za neposredno opravljanje zavarovalne dejavnosti predstavlja nepomemben znesek in ga skupina v bilanci stanja SII izkazuje v enaki višini kakor v bilanci stanja v skladu z MSRP.

Pooblaščen ocenjevalci vrednosti nepremičnin pri oceni poštene vrednosti in oceni poštene vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, upoštevajo mednarodne standarde ocenjevanja vrednosti in mednarodne računovodske standarde. Pri oceni vrednosti se preveri primernost uporabe vseh načinov vrednotenja nepremičninskih pravic. Glede na namen ocenjevanja vrednosti in obseg razpoložljivih podatkov se pri oceni tržne vrednosti uporabi način tržnih primerjav in na donosu zasnovan način.

D.1.6 Naložbe

Opredmetena sredstva, ki niso namenjena lastni uporabi

Metodologija je skladna z metodologijo, ki se uporablja za opredmetena osnovna sredstva, namenjena lastni uporabi, ki je podrobno opisana v podrazdelku D.1.5 (*Opredmetena osnovna sredstva, namenjena lastni uporabi*).

Naložbe v odvisne in pridružene družbe

Za pokojninske družbe znotraj EU (Savo pokojninsko) glede na določilo točke 1 (e) 335. člena Delegirane uredbe ni bila izvedena popolna konsolidacija podatkov. Tako je ta v prilagojeni bilanci stanja v skladu z MSRP ostala med naložbami v odvisne družbe po knjigovodski vrednosti. V bilanci stanja SII pa jo izkazujemo v višini sorazmernega deleža lastnih virov sredstev pokojninske družbe, to je v višini razpoložljivega kapitala, izračunanega v skladu s sektorskimi predpisi, ki veljajo v Republiki Sloveniji za pokojninske družbe.

Za pokojninske družbe izven EU (Sava penzisko društvo) glede na določilo točke 1 (f) 335. člena Delegirane uredbe ni bila izvedena popolna konsolidacija podatkov. S tem v prilagojeni bilanci stanja v skladu z MSRP le te ostanejo med naložbami v odvisne in pridružene družbe po knjigovodski vrednosti. V bilanci stanja SII se izkazujejo z uporabo kapitalske metode MSRP v skladu s 13(5) členom Delegirane uredbe.

Skupina deleže v pridruženih družbah, v skladu z določilom točke 1 (f) 335. člena Delegirane uredbe, v bilanci stanja S2 vrednoti z uporabo kapitalske metode MSRP v skladu s 13(5) členom Delegirane uredbe. Vrednost dobrega imena in drugih neopredmetenih sredstev, ki bi bila v skladu z metodologijo vrednotenja sredstev ovrednotena na ničelno vrednost, se odšteje od dobljene vrednosti družbe.

Delnice

Delnice in vzajemni skladi se vrednotijo v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi MRS 39, v skladu s katerimi so delnice in vzajemni skladi lahko razvrščeni v računovodsko skupino razpoložljivo za prodajo (angl. *available for sale*, oziroma krajše AFS) ali po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida (angl. *fair value through profit or loss*, oziroma krajše FVPL).

Delnice, ki kotirajo

Postavka vključuje lastniške vrednostne papirje, ki so uvrščeni na borzo. Vsi lastniški vrednostni papirji so vključeni v kategorijo finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo oziroma po pošteni vrednosti preko poslovnega izida v skladu z MRS 39. To pomeni, da se vrednost za MSRP poročanja izračuna na podlagi zadnje objavljene cene na borzi. Vrednost v bilanci stanja v skladu z MSRP že predstavlja pošteno vrednost (tržno vrednost) tržnih lastniških vrednostnih papirjev.

Metodologija prevrednotenja v skladu z zahtevami Solventnosti II je skladna z metodologijo, ki je uporabljena za vrednotenje bilance stanja v skladu z MSRP, saj so tržne delnice že izkazane po tržni vrednosti in tako ni potrebno prevrednotenje za sestavo bilance stanja SII.

Delnice, ki ne kotirajo

Lastniški vrednostni papirji, ki niso uvrščeni na borzo, se na začetku pripoznajo po svoji nakupni vrednosti. Na dan bilance stanja se njihova vrednost določi z uporabo modela. Tako se ugotovi ali nakupna cena še vedno predstavlja njihovo pošteno vrednost. Če iz modela izhaja, da je nakupna cena previsoka, se lastniški vrednostni papirji slabijo v višini razlike med njihovo vrednostjo iz modela in nabavno vrednostjo.

Ker imajo lastniški vrednostni papirji, ki niso uvrščeni na borzo nepomemben delež naložbenega portfelja Zavarovalne skupine Sava, v bilanci stanja SII niso vrednoteni po pošteni vrednosti, temveč so izkazani v enaki višini, kot izhaja iz bilance stanja v skladu z MSRP.

Obveznice

Obveznice se za pripravo vrednotenja bilance stanja v skladu z MSRP vrednotijo v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi MRS 39. Vrednotenje se izvaja glede na MRS-kategorijo, v katero so obveznice razporejene.

Tudi za obveznice, razporejene v skupino v posesti do zapadlosti, se izračuna tržna vrednost.

Skupina pridobiva tržne cene iz sistema Bloomberg, z lokalne borze ali morebitnega drugega trga, na katerem obveznica kotira.

V postavko obveznic spadajo tudi podrejeni depoziti iz postavke depozitov, ki niso denarni ustrezniki.

Strukturirani papirji

Skupina v letu 2018 ni posedovala strukturiranih papirjev.

Naložbeni skladi

Vrednost za poročanje v skladu z MSRP se izračuna na podlagi zadnje objavljene vrednosti enote premoženja (v nadaljevanju: VEP). Vrednost pri MSRP-poročanju predstavlja pošteno vrednost (tržno vrednost) naložbenih skladov. Pri teh skladih je, ne glede na razvrstitev, knjigovodska vrednost enaka tržni vrednosti in se izračuna po formuli: VEP na dan vrednotenja * število lotov. Podatki o VEP-ih so pridobljeni od upravljavcev naložbenih skladov.

Metodologija prevrednotenja SII je skladna z metodologijo, ki je uporabljena za vrednotenje bilance stanja v skladu z MSRP, saj je vrednost naložbenih skladov v tej izkazana po tržni vrednosti in tako prevrednotenje za sestavo bilance stanja SII ni potrebno.

Depoziti, ki niso denarni ustrezniki

Navedeni depoziti se merijo na podlagi odplačne oziroma nabavne vrednosti, povečane za natečene obresti. V skladu z MRS 39 jih skupina v bilanci stanja v skladu z MSRP razporeja v skupino *Posojila in terjatve*.

Vrednotenje v bilanci stanja SII je enako zakonskemu vrednotenju. Depoziti, ki niso denarni ustrezniki, se ne prevrednotijo, temveč se predpostavi, da je knjigovodska vrednost dovolj dober približek tržni vrednosti.

Podrejeni depoziti se v bilanci stanja SII prerazporedijo iz postavke depozitov v postavko podjetniških obveznic, saj skupina ugotavlja, da je raven tveganosti podrejenih depozitov enaka ravni tveganosti podrejenih poslovnih obveznic.

Depoziti z originalno zapadlostjo do treh mesecev se v bilanci stanja SII prerazporedijo iz postavke denarja in denarnih ustreznikov v postavko depozitov, ki niso denarni ustrezniki.

Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

Sredstva naložbenih zavarovanj brez finančne garancije skupina v bilanci stanja SII prikaže v skupini *Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje*. Razlika vrednosti med bilanco stanja v skladu z MSRP in bilanco stanja SII je posledica prerazporeditev sredstev iz zavarovalnih pogodb, kjer zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje, zavarovalnica pa jamči določeno višino donosnosti (garantirani VEP). Sredstva se prerazporedijo med ostale finančne naložbe, ki pokrivajo obveznosti življenjskih zavarovanj (ZS varnost, ZS Zajamčeni, ZM Garant in ZM Zajamčeni). V bilanci stanja SII se tako pod finančne naložbe, ki pokrivajo obveznosti do zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, vključujejo naložbe v vzajemne sklade in strukturirane produkte registrov naložb KSNT 1 (Prizma) ter KSNT 2a (ZM Prizma Hibrid).

D.1.7 Posojila in hipotekarni krediti

Posojila in hipotekarni krediti se na začetku vrednotijo po pogodbeni vrednosti.

Na dan poročanja se vrednotijo po preostali vrednosti v skladu z načrtom odplačevanja ter v skladu z dejanskimi plačili obresti in glavnice. Če plačila ne potekajo po načrtu odplačevanja, je treba zneske oslabiti. Vrednotenje v bilanci stanja SII je enako vrednotenju v bilanci stanja v skladu z MSRP.

D.1.8 Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij, prenesen pozavarovateljem

V nadaljnjem besedilu uporabljamo oznako SII-rezervacije za zavarovalno-tehnične rezervacije, izračunane v skladu z zakonodajo Solventnosti II, in MSRP-rezervacije za zavarovalno-tehnične rezervacije, izračunane v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Glavna načela, uporabljena v izračunih MSRP-rezervacij, so opisana v računovodskem delu letnega poročila skupine v razdelku 17.4.24 *Zavarovalno-tehnične rezervacije*.

Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij, prenesenih pozavarovateljem, se vrednoti v aktuariatih družb v Zavarovalni skupini Sava. Metodologija upošteva usmeritve iz politike upravljanja zavarovalnih tveganj.

Skupina prerazporedi postavke iz retrocedirane premijske rezervacije (oddani posli) za nezapadle terjatve za provizijo za oddano pozavarovanje in sozavarovanje ter za obračunane, nezapadle obveznosti za premijo za oddano pozavarovanje in sozavarovanje.

Zaradi razmeroma majhnega obsega portfelja oddanih sozavarovanj in pozavarovanj za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij, prenesenih pozavarovateljem, ni mogoča uporaba enakih aktuarskih metod kakor za kosmate rezervacije. Uporabljajo se poenostavitve, s katerimi se na podlagi podatkov o oddanem poslu za vsako homogeno skupino in vsako kohorto izračuna delež oddanega posla. Z dobljenim deležem se iz kosmate najboljše ocene rezervacije (pred upoštevanjem stroškov, prihodnjih denarnih tokov iz premij in provizij ter brez upoštevanja časovne vrednosti denarja) izračuna najboljša ocena rezervacije oddanega posla (pred stroški, prerazporeditvami in diskontiranjem). Upoštevanje valutne sestave in časovne vrednosti denarja je enaka kakor pri kosmatih najboljših ocenah rezervacij. Pri oblikovanju denarnih tokov se na podlagi preteklih podatkov o plačanih škodah preveri morebiten pričakovani časovni zamik plačil iz oddanega pozavarovanja in sozavarovanja v primerjavi s kosmatimi izplačili. Prilagoditev za pričakovana neplačila nasprotno stranke se izvede na podlagi delitve zneska ZTR, prenesenega pozavarovateljem (za bilanco stanja v skladu z MSRP), po bonitetnih ocenah nasprotnih strank in s temi bonitetnimi ocenami povezanimi verjetnostmi neplačila.

D.1.9 Depoziti pri cedentih

Skladno s pozavarovalnimi pogodbami lahko cedenti zadržijo del pozavarovalne premije kot jamstvo za izplačilo prihodnjih škod in jo plačajo praviloma po enem letu. Navedeni depoziti se skladno s pogodbo obrestujejo. Depoziti pri cedentih se izkazujejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne popravke.

Pri tovrstnih naložbah se zaradi kratkoročnosti naložbe šteje, da je knjigovodska vrednost dovolj dober približek tržne vrednosti. Zato se za tovrstne depozite tržna vrednost po modelu ne izračuna, v izračunu zahtevanega solventnostnega kapitala pa se za tržno vrednost prevzame vrednost iz bilance stanja v skladu z MSRP.

D.1.10 Terjatve do zavarovancev in zavarovalnih posrednikov

Vrednotenje terjatev v bilanci stanja SII se ne razlikuje od vrednotenja v bilanci stanja v skladu z MSRP.

Skupina v bilanci stanja SII iz postavke terjatve do zavarovancev in zavarovalnih posrednikov izloči:

- nezapadle terjatve do zavarovancev in
- nezapadle terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja in sozavarovanja.

Skupina upošteva omenjeno postavko kot prihodnje denarne tokove pri izračunu kosmate najboljše ocene premijske rezervacije. Ker se celotna sprememba premijske rezervacije izkazuje kot prerazporeditev, se tako izkazuje tudi izločitev nezapadlih terjatev pri pripravi bilance stanja SII.

D.1.11 Terjatve iz pozavarovanja

Vrednotenje terjatev v bilanci stanja SII se ne razlikuje od vrednotenja v bilanci stanja v skladu z MSRP.

Skupina iz postavke terjatve iz pozavarovanja izloči nezapadle terjatve na dan sestave bilance stanja SII, in sicer:

- nezapadle terjatve za provizijo iz retrocediranega posla pozavarovalnice in
- nezapadle terjatve za provizijo iz oddanega pozavarovanja in sozavarovanja zavarovalnic.

Omenjeni postavki skupina upošteva kot prihodnje denarne tokove pri izračunu pozavarovalnega deleža v najboljši oceni premijske rezervacije.

Sprememba terjatev in premijske rezervacije se izkazuje kot prerazporeditev.

D.1.12 Druge terjatve

V postavki druge terjatve izkazujejo kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij, kratkoročne terjatve do kupcev, kratkoročne terjatve do zaposlenih, kratkoročne terjatve iz oddaje prostorov, opreme in druge kratkoročne terjatve.

Vrednotenje je enako kakor za bilanco stanja v skladu z MSRP, saj je knjigovodska vrednost zadosten približek poštene vrednosti.

D.1.13 Lastne delnice

V bilanci stanja v skladu z MSRP se lastne delnice izkazujejo kot odbitna postavka v kapitalu. Skupina pripozna lastne delnice v višini nakupne vrednosti na organiziranem ali neorganiziranem trgu in se skladno z določili 36. člena MRS 32 *Finančni instrumenti – predstavljanje* ne prevrednotijo na pošteno vrednost, čeprav delnica kotira na organiziranem trgu vrednostnih papirjev.

V bilanci stanja SII se lastne delnice izkazujejo v okviru sredstev. Ker lastne delnice obvladujoče družbe kotirajo na organiziranem trgu, se za bilanco stanja SII prevrednotijo glede na ceno na borzi na dan bilance stanja.

D.1.14 Denar in denarni ustrezniki

Vrednotenje je enako kakor za bilanco stanja v skladu z MSRP. Depoziti z originalno zapadlostjo do treh mesecev se v tržni bilanci obravnavajo enako kot depoziti z daljšo zapadlostjo, zato se jih prerazporedi v postavko depozitov, ki niso denarni ustrezniki.

D.1.15 Druga sredstva

Druga sredstva sestavljajo kratkoročne časovne razmejitve (kratkoročno odloženi stroški in kratkoročno nezaračunani prihodki). Med kratkoročno odloženimi stroški se izkazujejo vnaprej plačani stroški zavarovanj, licenc, zakupnin in podobno. Druga sredstva se v bilanci stanja SII pripoznajo v enaki višini kakor za bilanco stanja v skladu z MSRP, razen vnaprej plačanih stroškov, ki se ovrednotijo z ničelno vrednostjo.

D.2 Zavarovalno-tehnične rezervacije

Skupina izvede prerazporeditve postavk iz kosmate premijske rezervacije za nezapadle terjatve za premijo za direktno zavarovanje, sprejeto pozavarovanje in sozavarovanje ter za obračunano nezapadlo obveznost za provizije za sprejeto pozavarovanje in sozavarovanje. Upoštevajo se tudi posebnosti družb v skupini.

Vrednotenje kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij in pozavarovalnega dela izvajajo aktuarji družb Zavarovalne skupine Sava. Vrednotenje pozavarovalnega dela SII-rezervacij (najboljše ocene rezervacij za oddane posle) je opisano pri vrednotenju sredstev v razdelku D.1.8. *Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij, prenesen pozavarovateljem. Metodologija upošteva usmeritve iz politike upravljanja zavarovalnih tveganj skupine in je skladna z uveljavljenimi aktuarskimi metodami.*

Skupina pri izračunu SII-rezervacij ne uporablja uskladitvene prilagoditve iz 182. člena ZZavar-1 (oziroma člena 77 b Direktive 2009/138/ES), prilagoditve za nestanovitnost iz 184. člena ZZavar-1 (oziroma člena 77 d Direktive 2009/138/ES), prehodne prilagoditve zadevne strukture netveganih obrestnih mer iz 639. člena ZZavar-1 (oziroma člena 308 c Direktive 2009/138/ES) in prehodnega odbitka iz 640. člena ZZavar-1 (oziroma člena 308 d Direktive 2009/138/ES).

Skupina oblikuje te kategorije SII-rezervacij:

- najboljša ocena škodnih rezervacij direktnih zavarovanj,
- najboljša ocena premijskih rezervacij direktnih zavarovanj,
- najboljša ocena rezervacij za prijavljene rente, ki izhajajo iz direktnih premoženjskih zavarovanj (rezervacija za premoženjske rente),
- najboljša ocena rezervacij za življenjska zavarovanja,
- najboljša ocena rezervacij sprejetega pozavarovanja,
- dodatek za tveganje.

SII-rezervacije so enake vsoti najboljše ocene rezervacij in dodatka za tveganje. Zgoraj omenjene kategorije rezervacij so podrobneje opisane v nadaljevanju.

Najboljša ocena škodnih rezervacij direktnih zavarovanj

Škodne rezervacije se nanašajo na škodne dogodke, ki so se že zgodili, škode po teh dogodkih pa še niso bile rešene, ne glede na to, ali so bile prijavljene ali ne. V izračunu najboljše ocene družbe v skupini upoštevajo uteženo povprečje vseh možnih scenarijev in časovno vrednost denarnih tokov, kar pomeni, da so vsi denarni tokovi diskontirani s krivuljami netveganih obrestnih mer. V izračun so vključeni tudi vsi stroški, ki se nanašajo na obdobje od datuma škodnega dogodka do datuma obračuna škode, in pričakovani prihodnji regresni, ki izhajajo iz teh škod.

Rezervacija za škode, ki so se že zgodile, vendar še niso bile izplačane, se oblikuje na podlagi statističnih podatkov iz preteklih let ter izračunava skupaj za škode, ki so že bile prijavljene, in za škode, ki še niso bile prijavljene.

Posamezna zavarovalnica v skupini pri izračunu najboljše ocene kosmatih škodnih rezervacij pri vsaki homogeni skupini tveganj uporabi vsaj dve od spodaj naštetih metod:

- metoda veriženja (metoda Chain-Ladder), ki glede na pretekli razvoj rešenih in prijavljenih škod ocenjuje nadaljnji razvoj škodnih izplačil za škode, ki so se že zgodile;
- naivna metoda, pri kateri za posamezen segment zavarovanj predvidimo končni ultimatívni škodni količnik ne glede na hitrost prijave in izplačilo škod;
- Bornhuetter-Fergusonova metoda je kombinacija naivne metode in metode veriženja, pri kateri za posamezen segment zavarovanj predvidimo določen škodni količnik glede na to, kdaj je škoda prijavljena in/ali izplačana;
- metoda Fisher-Lange (metoda inkrementalnih povprečnih škod), pri kateri na podlagi zgodovinskih podatkov za vsako posamezno razvojno leto določimo povprečno škodo in število izplačanih škod;
- metoda povprečne IBNR-škod, pri kateri na podlagi zgodovinskih podatkov določimo višino škodne rezervacije za škode, ki so že nastale, a še niso bile prijavljene (IBNR), kot zmnožek med pričakovanim številom IBNR-škod in povprečno višino IBNR-škod, h končni vrednosti najboljše ocene škodnih rezervacij pa prištejemo še rezervacije za prijavljene škode (RBNS) na dan vrednotenja.

Najpomembnejše predpostavke pri izračunu najboljše ocene škodnih rezervacij (krajše: BE CP) so:

- pričakovani ultimatívni škodni količnik: pričakovani končni delež vseh rešenih škod, ki so se zgodile v zadevnem obdobju, v premiji, zasluženi v tem obdobju;
- faktorji škodnega razvoja: za zavarovalne vrste s tako imenovanim dolgim repom je višina rezervacij za neprijavljene škode močno odvisna od izbire faktorjev škodnega razvoja, še sploh pa od izbire samega repa, ki predstavlja faktorje za leta, za katera družbe še nimajo dejanskih škodnih izkušenj. Razvojni faktorji so izbrani na podlagi zgodovinskih razvojnih faktorjev, korigirani za pričakovane spremembe v prihodnosti, repni razvojni faktor pa je določen z uporabo logaritemske regresije, pri čemer izberemo krivuljo, ki se izbranim razvojnim faktorjem za že razvita škodna leta najboljše prilaga. Po aktuarski presoji ta faktor ustrezno korigiramo;
- pričakovani delež cenilnih stroškov v prihodnjih škodnih izplačilih: delež cenilnih stroškov v prihodnjih izplačanih odškodninah je določen na podlagi zgodovinskih podatkov in po potrebi korigiran glede na pričakovanja v prihodnosti oziroma glede na trende gibanja višine cenilnih stroškov;
- pričakovani delež regresov v prihodnjih škodnih izplačilih: delež regresov v prihodnjih škodnih izplačilih je določen na podlagi zgodovinskih podatkov o izplačanih regresih in po potrebi korigiran glede na pričakovanja v prihodnosti oziroma glede na trende gibanja;
- diskontiranje: pri izračunu najboljše ocene škodnih rezervacij vse denarne tokove diskontiramo z ustreznimi krivuljami netveganih obrestnih mer;
- rente: med prijavljenimi škodami zavarovanja avtomobilske in splošne odgovornosti so tudi škode, katerih izplačila so predvidena v obliki dosmrtné rente ali rente do 26. leta starosti oziroma do zaključka šolanja; družbe izračunajo rezervacijo za te rente posebej z življenjskimi tehnikami, zato so pri izračunu najboljše ocene škodnih rezervacij premoženjskih vrst poslovanja te rezervacije in podatki zanje izločeni.

Za zadnje leto dogodka (t. j. leto 2018) je skupni povprečni pričakovani ultimatívni škodni količnik malenkost nižji, kot je bil v izračunu na dan 31. 12. 2017 za leto dogodka 2017, pri tem pa je pri posameznih vrstah poslovanja prišlo do večjih sprememb. Pri požarnem zavarovanju in zavarovanju druge škode na premoženju ter pri drugih zavarovanjih motornih vozil se je pričakovani ultimatívni škodni količnik zaradi manjšega obsega škod iz naravnih katastrof in odsotnosti večjih posameznih škod nekoliko znižal, povečal pa se je pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti ter pri zavarovanju izpada dohodka zaradi ugotovitev pri analizi izteka, pri splošnih zavarovanjih odgovornosti ter asistenčnih zavarovanjih pa zaradi spremembe sestave potrfelja (FOS posli, lastna asistenčna mreža).

Najboljša ocena premijskih rezervacij direktnih zavarovanj

Premijska rezervacija se nanaša na škodne dogodke, ki nastopijo po datumu vrednotenja, torej med preostalim obdobjem veljavnosti zavarovalnega kritja polic. Izračunava se za tiste pogodbe, ki so aktivne na dan samega izračuna, in je sestavljena iz vseh pričakovanih prihodnjih denarnih tokov znotraj meja zavarovalnih pogodb (v nadaljevanju: pogodbene meje). Družbe v skupini v izračunu najboljše ocene upoštevajo uteženo povprečje vseh možnih scenarijev in časovno vrednost denarnih tokov, kar pomeni, da so vsi denarni tokovi ustrezno diskontirani s krivuljami netveganih obrestnih mer.

V izračunu premijske rezervacije največja direktna zavarovalna družba v skupini s sedežem v EU upošteva naslednje denarne tokove, ki so ustrezno razdeljeni po posameznih letih in na koncu diskontirani z uporabo krivulje netveganih obrestnih mer:

- vse škode, ki se še bodo zgodile v prihodnosti,
- vse cenilne stroške v povezavi z reševanjem škod iz prejšnje točke,
- vse prihodnje regrese, ki izhajajo iz škod, opisanih v prvi točki,
- vse prihodnje stroške, povezane s servisiranjem obstoječih pogodb,
- vse prihodnje prilive premij iz nezapadlih terjatev,
- provizijo in stroške požarne takse, ki izvirajo iz premij, opisanih v prejšnji točki,
- pričakovano vrednost prihodnjih vračil premij zaradi predčasne prekinitve pogodb,
- prihodnjo obračunano premijo pri večletnih pogodbah z letnimi obračuni in permanentnih pogodbah za obdobje, za katero kritje že obstaja, premija pa še ni bila obračunana,
- prihodnjo obračunano premijo pri večletnih pogodbah z letnimi obračuni in permanentnih pogodbah z letnimi obračuni premije znotraj pogodbenih mej,
- stroške v povezavi s premijami iz prejšnjih dveh alinej,
- višino prihodnjih pričakovanih bonusov in popustov, ki so odvisni od višine škodnega količnika nekaterih pogodb.

Manjše direktne družbe v skupini s sedežem zunaj EU izračunajo premijsko rezervacijo, namenjeno prihodnjim škodam in stroškom, poenostavljeno iz MSRP-prenosne premije ter pričakovane škodnega in stroškovnega količnika.

Najpomembnejše predpostavke pri izračunu najboljše ocene premijske rezervacije so določene tako:

- pričakovani škodni količniki: pri določanju pričakovanih škodnih količnikov upoštevamo ultimativne škodne količnike po posameznih letih dogodka, ki jih dobimo iz izračuna škodne rezervacije, spremembe v povprečni premiji v zadnjem letu in pričakovanja o škodnem dogajanju v prihodnosti;
- pričakovani delež cenilnih stroškov v prihodnjih škodnih izplačilih: delež cenilnih stroškov v prihodnjih izplačilih odškodnin je določen na podlagi zgodovinskih podatkov in po potrebi korigiran glede na pričakovanja v prihodnosti oziroma glede na trende gibanja višine cenilnih stroškov;
- pričakovani delež provizij v prihodnjih premijskih denarnih tokovih: delež provizij v plačanih premijah je določen na podlagi zgodovinskih podatkov in po potrebi korigiran glede na pričakovanja v prihodnosti oziroma glede na morebitne spremembe provizijskih stopenj;
- pričakovani delež preostalih stroškov v prihodnjih premijskih denarnih tokovih: delež preostalih stroškov v obračunanih premijah je določen na podlagi zgodovinskih podatkov in po potrebi korigiran glede na pričakovanja v prihodnosti oziroma glede na trende gibanja višine stroškov;
- pričakovani delež regresov v prihodnjih škodnih izplačilih: ta delež je določen na podlagi zgodovinskih podatkov o izplačanih regresih;
- pričakovani razvoj škod po letih: ta razvoj je določen na podlagi zgodovinskega načina izplačevanja škod;
- pričakovani razvoj regresov po letih: ta razvoj je določen na podlagi zgodovinskega načina izplačevanja regresov;
- pričakovani delež prekinitvev: pričakovani delež prekinitvev (storna) oziroma višino vrnjene premije zaradi predčasne prekinitve pogodbe določimo na podlagi podatkov preteklega leta in ga oziroma jo po potrebi korigiramo v skladu s prihodnjimi pričakovanji.

Skupni pričakovani ultimativni škodni količnik, uporabljen v izračunu najboljše ocene premijskih rezervacij na dan 31. 12. 2018, je nekoliko višji kot je bil skupni pričakovani ultimativni škodni količnik, uporabljen pri izračunu najboljše ocene premijskih rezervacij nadan 31. 12. 2017, kar je predvsem posledica malenkost višjega izbranega ultimativnega škodnega rezultata pri avtomobilskih zavarovalnih vrstah.

Najboljša ocena rezervacij za premoženjske rente direktnih zavarovanj

Najboljša ocena rezervacij za rente, ki izhajajo iz premoženjskih zavarovanj, se zaradi posebnega načina izplačevanja škod izračunava ločeno od najboljše ocene škodnih rezervacij premoženjskih zavarovanj, in sicer se posebej določa za:

- prijavljene rente iz premoženjskih zavarovanj (bodisi v izplačevanju ali še ne): najboljša ocena za te rente se poroča v življenjski vrsti poslovanja rent, ki izhajajo iz pogodb o premoženjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj;
- rente iz premoženjskih zavarovanj, ki še niso bile prijavljene: najboljša ocena rezervacij za tovrstne rente se poroča pri premoženjskih vrstah poslovanja v okviru najboljše ocene škodnih rezervacij.

Predpostavke, uporabljene pri izračunu najboljše ocene rezervacij za premoženjske rente, ki so že prijavljene (ne glede na to ali so že v izplačevanju ali še ne), so:

- pričakovani delež cenilnih stroškov v prihodnjih škodnih izplačilih,
- pričakovana inflacija,
- umrljivost glede na primerne tablice smrtnosti.

Predpostavke, uporabljene v izračunu najboljše ocene rezervacij za premoženjske rente, ki še niso prijavljene, so:

- pričakovano število teh rent,
- povprečna višina sedanje vrednosti vseh prihodnjih obveznosti rente v trenutku nastanka le-te.

Delež cenilnih stroškov v prihodnjih rentnih izplačilih je določen na podlagi podatkov v prejšnjem obračunskem letu, pričakovano inflacijo v prihodnosti pa določimo na podlagi trenutnega makroekonomskega stanja in pričakovanj v prihodnosti.

Najboljša ocena rezervacij za direktna življenjska zavarovanja

Izračun najboljše ocene rezervacij za življenjska zavarovanja je narejen na ravni zavarovalne pogodbe, pri čemer so predpostavke izračuna enotne za posamezno homogeno skupino produktov življenjskih zavarovanj. Ta v grobem delimo na mešana, riziko, vseživljenjska in rentna klasična življenjska zavarovanja, na naložbena življenjska zavarovanja (z garancijo ali brez nje, z omejeno dobo ali vseživljenjska) in zdravstvena zavarovanja, podobna življenjskim zavarovanjem. Izračun naredimo na podlagi najboljših ocen prihodnjih pogodbenih denarnih tokov, v katerih upoštevamo najboljše ocene vseh pogodbenih finančnih tokov in povezanih finančnih tokov, kot so cenilni stroški, stroški administracije in finančni prihodki od naložb sredstev, ki pokrivajo obveznosti zavarovalnih pogodb. Ločeno izračunamo najboljšo oceno škodnih rezervacij za življenjska zavarovanja.

Pričakovani pogodbeni denarni tokovi so:

- prihodki iz premij,
- izplačila za škode (smrt, hujše bolezni, doživetje, odkup),
- stroški (provizije zastopnikov, drugi sklenitveni stroški, cenilni stroški, administrativni stroški),
- prihodki iz naložb (provizija iz upravljanja naložb).

Pri obravnavi posamezne pogodbe se upoštevajo:

- letna premija, pogostost plačevanja, zavarovalne vsote za primer smrti, hujše bolezni in doživetja,
- tehnične osnove produktov: tehnična obrestna mera, tablice smrtnosti in obolevnosti, stroški,
- predpostavke: delež realizirane smrtnosti in obolevnosti, delež odstopov, prihodnja donosnost, realizirani stroški, prihodnja inflacija.

Za denarne tokove, obravnavane do poteka police, se izračuna njihova sedanja vrednost z uporabo netvegane obrestne mere. Posebej se za večino življenjskih zavarovanj oceni sedanja vrednost opcij in garancij, vgrajenih v produkte življenjskih zavarovanj. Pri tem se uporabi stohastične ekonomske scenarije. Prihodnje dinamično obnašanje zavarovalcev ni modelirano, prihodnji posegi posloводства pa so modelirani zgolj pri izračunu sedanje vrednosti opcij in garancij, kjer se predvideva določena realizacija presežkov iz prevrednotenja v primeru scenarijev, v katerih predvideni prihodki iz naložb pred realizacijo presežkov ne dosežajo potrebnih prihodkov iz naložb zaradi garantirane obrestne mere pri klasičnih življenjskih zavarovanjih.

Najboljša ocena rezervacij za zjamčena izplačila ob rojstvu otrok se izračuna na podlagi predvidenega števila in predvidene višine izplačil za že sklenjena zavarovanja. Postopek izračuna tovrstnih rezervacij je narejen na podlagi ocene prihodnjih izplačil, ki temelji na trikotniški metodi ob upoštevanju števila rojstev otrok po letu sklenitve zavarovanja in razvojnem letu zavarovanja ali na podlagi analitične formule. Sedanja vrednost denarnih tokov se izračuna z uporabo netvegane obrestne mere.

Najboljša ocena škodnih rezervacij za življenjska zavarovanja se izračuna z uporabo metode povprečne škode, pri čemer se posebej oceni rezervacija za nastale prijavljene škode in posebej rezervacija za nastale, a še neprijavljene škode. Najboljša ocena rezervacij za nastale prijavljene škode je enaka rezervaciji po popisu. Najboljša ocena rezervacij za nastale, vendar še neprijavljene škode se izračuna kot produkt ultimativnega števila IBNR-škod (ocena iz trikotnika prijavljenih škod) in povprečne višine IBNR-škoda. Pri tem opazujemo samo škode iz rizika smrti ali hujše bolezni. Povprečna višina IBNR-škoda se določi kot povprečna riziko zavarovalna vsota za posamezno homogeno skupino zavarovanj. Sedanja vrednost denarnih tokov se izračuna z uporabo netvegane obrestne mere.

V preteklem letu so se ponovno ovrednotile vse uporabljene predpostavke, pri čemer je prišlo do manjših sprememb. Na nekaterih segmentih so stroški na enoto zavarovanja zaradi zmanjševanja portfelja porasli, nekoliko so se spremenile tudi predvidene stopnje prekinitve pogodb. Večjih sprememb v predpostavkah pa glede na lansko leto ni bilo zaznati. Glede na prejšnje leto se je v letu 2018 izključilo presežek iz prevrednotenja naložb, razpoložljivih za prodajo (AFS), iz izračuna prihodnjih diskrecijskih upravičenj na kritnih skladih življenjskih zavarovanj. Pri izračunu prihodnjih diskrecijskih upravičenj pri modeliranju prihodkov od naložb se je uporabila pričakovana knjigovodska donosnost naložb in ne netvegana obrestna mera.

Najboljša ocena rezervacij sprejetega pozavarovanja

Izračuni se naredijo na ravni vrst poslovanja v skladu s Prilogo 1 k Delegirani uredbi, in sicer ločeno za posle pozavarovanja v Zavarovalni skupini Sava in posle zunaj skupine (za stanje na ravni skupine se po izločitvi transakcij v skupini upoštevajo le slednji). Zaradi zanemarljivega obsega in narave obveznosti sprejetih življenjskih pozavarovanj (zunaj skupine) je metodologija za vrednotenje teh obveznosti enaka kakor za premoženjska in zdravstvena zavarovanja, ki niso podobna življenjskim zavarovanjem (v nadaljevanju: NSLT-zdravstvena zavarovanja), zato so obveznosti sprejetih življenjskih pozavarovanj razporejene k NSLT-zdravstvenim zavarovanjem. Skupina načrtuje ločeno obravnavo sprejetih življenjskih pozavarovanj.

Najboljša ocena rezervacij je sestavljena iz najboljše ocene premijskih in najboljše ocene škodnih rezervacij. Osnova za izračune je razporeditev poslov po pogodbenih letih.

Izračun najboljše ocene rezervacij je razdeljen na:

- izračun tehnične kosmate rezervacije, ki vključuje najboljšo oceno rezervacije za škodne dogodke, povezane s sklenjenimi posli (že nastale in prihodnje), pred upoštevanjem časovne vrednosti denarja,
- delitev tehnične kosmate rezervacije na tehnično premijsko rezervacijo (za prihodnje škode) in tehnično škodno rezervacijo (za že nastale, a še ne plačane škode),
- upoštevanje prihodnjih stroškov, povezanih z veljavnimi pogodbami,
- upoštevanje prihodnjih denarnih tokov iz premij in provizij, vključno z že obračunanimi, a še ne zapadlimi in neplačanimi premijami in provizijami,
- priprava denarnih tokov, upoštevanje valutne strukture denarnih tokov in diskontiranje.

Pri tehnični kosmati rezervaciji se uporablja metoda veriženja na trikotnikih kumulativnih obračunanih škod z Bornhütter-Fergusonovo (v nadaljevanju: BF) prilagoditvijo. Pri izbiri razvojnih faktorjev se za veriženje upoštevajo podatki iz let, ki izražajo naravo portfelja, za katerega se izračunava rezervacija. Če se posamezni faktorji zaradi izjemnih dogodkov preveč razlikujejo od povprečja, se izločijo iz izračuna razvojnih faktorjev. V zadnjem delu oziroma repu razvoja se uporablja aproksimacija z eno od porazdelitvenih funkcij: eksponentno, Weibullovo, potenčno, Shermanovo; pri izbiri funkcije se uporablja merilo R^2 . Apriorni škodni količnik za BF je izbran na podlagi presoje aktuarja in oddelka za prevzem pozavarovanj. Kjer so škodni trikotniki preveč razpršeni, se ultimativne škode ocenijo na podlagi škodnih količnikov. Pri tem se pričakovani merodajni škodni količnik vsakega pogodbenega leta določi kot izbrano povprečje med vnaprej ocenjenim naivnim količnikom, določenim na podlagi strokovne presoje, večletnih povprečij in na podlagi informacij oddelka za prevzem pozavarovanj, ter realiziranim merodajnim MSRP-škodnim količnikom (brez rezervacij na ravni portfelja). Za starejša leta z znanim razvojem ima večjo utež realizirani količnik, za novejša leta pa naivni. Za razvoj izplačil oziroma denarni tok se uporabi vzorec, pridobljen iz trikotniškega razvoja. V združenem pregledu se nato povzamejo rezultati vseh metod in izbere najboljša ocena ultimativnih škod, na podlagi katere se izračuna tehnična kosmata rezervacija.

V deležih stroškov se upoštevajo prihodnji cenilni in administrativni stroški, povezani s sklenjenimi pogodbami.

Osnova za delitev dobljenih denarnih tokov po valutah je valutna sestava obveznosti za zakonsko vrednotenje bilance stanja. Prihodnji denarni tokovi, razdeljeni po valutah, se diskontirajo z uporabo ustreznih krivulj netveganih obrestnih mer.

Najbolj pomembne predpostavke pri izračunu so izbira ustrezne metode za posamezno vrsto poslovanja, ki se v letu 2018 pri večini vrst poslovanja ni spremenila, ter uporabljeni ultimativni količniki, predvsem za zadnje pogodbeno leto, kjer je zaradi neznanih škod in še neizteklega kritja največ negotovosti. Za sprejeta pozavarovanja zunaj skupine zadnjega pogodbenega leta je delež pričakovanih ultimativnih škod in provizij v pričakovanih ultimativnih premijah nekoliko višji kot leto poprej, predvsem zaradi intenzivnejšega škodnega dogajanja pri proporcionalnih požarnih in drugih škodnih pozavarovanjih ter pri neproporcionalnih premoženjskih pozavarovanjih.

Dodatek za tveganje

Dodatek za tveganje skupaj z najboljšo oceno rezervacij zagotavlja, da je vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij enakovredna znesku, ki bi ga za prevzem in izpolnitev obveznosti do zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb zahtevale druge zavarovalnice, ki bi prevzele te obveznosti. Dodatek za tveganje se izračuna z določitvijo stroškov zagotavljanja zneska primernih lastnih virov sredstev v višini zahtevanega solventnostnega kapitala, ki je potreben za podporo zavarovalnih obveznosti med njihovo veljavnostjo oziroma do njihovega izteka. Mera, uporabljena pri določitvi stroškov zagotavljanja prej omenjenega zneska primernih lastnih virov sredstev, je pribitek nad ustrezno netvegano obrestno mero, ki bi ga zavarovalnica upoštevala, da bi zagotovila te primerne lastne vire sredstev, in je enaka 6 %.

Skupina v skladu s 340. členom Delegirane uredbe določi dodatek za tveganje kot vsoto dodatkov za tveganje posameznih (po)zavarovalnic v skupini.

Pri izračunu omenjenega zahtevanega solventnostnega kapitala vsaka družba v skupini upošteva vsa tveganja, proti katerim se ne more zaščititi. Ta tveganja so:

- tveganja premoženjskih zavarovanj,
- tveganja življenjskih zavarovanj,
- tveganja zdravstvenih zavarovanj,
- tveganje neplačila nasprotne stranke, ki se nanaša samo na (po)zavarovalne terjatve,
- tržno tveganje, če se mu ne moremo izogniti z ustrezno izbiro sredstev, razen obrestnega tveganja,
- operativna tveganja.

V skladu z 58. členom Delegirane uredbe družbe v skupini uporabljajo poenostavljeno metodo za projekcijo prihodnjih zneskov zahtevanega solventnostnega kapitala, in sicer upoštevajo raven (2) hierarhije iz 61. člena Sklepa o podrobnejših navodilih za vrednotenje zavarovalno-tehničnih rezervacij: Za določanje celotnega zahtevanega solventnostnega kapitala za vsako prihodnje leto se uporabi razmerje najboljše ocene za navedeno prihodnje leto in najboljše ocene zavarovalno-tehničnih rezervacij na datum vrednotenja. Če se za posamezno družbo pokaže, da je ta metoda neprimerna, se uporabi raven (3) hierarhije iz 61. člena navedenega sklepa.

Dodatek za tveganje se pri kompozitnih zavarovalnicah izračunava ločeno za posle premoženjskih in življenjskih zavarovanj, na posamezne vrste poslovanja pa je razporejen v razmerju izračunanih kapitalskih zahtev za vsako posamezno vrsto poslovanja (v skladu s 3. odstavkom 37. člena Delegirane uredbe). Pri izračunu zahtevanega solventnostnega kapitala za vsako posamezno vrsto poslovanja družbe predpostavijo, da imajo sklenjena zavarovanja samo v segmentu, za katerega računajo kapitalsko zahtevo, poleg tega slednjo za vsak segment izračunajo samo za te module tveganj:

- tveganja življenjskih zavarovanj,
- tveganja zdravstvenih zavarovanj,
- tveganja premoženjskih zavarovanj,
- operativna tveganja.

D.2.1 Vrednosti zavarovalno-tehničnih rezervacij v skladu z SII

V spodnjih preglednicah so prikazane vrednosti kosmate najboljše ocene rezervacij, pozavarovalnega dela najboljše ocene rezervacij in dodatek za tveganje na dan 31. 12. 2018 in na dan 31. 12. 2017 po posameznih vrstah poslovanja. Prikaz je ločen na najboljšo oceno škodnih rezervacij, najboljšo oceno premijskih rezervacij, najboljšo oceno rezervacij za življenjske vrste poslovanja in dodatek za tveganje.

Najboljša ocena škodne rezervacije (BE CP)

(v tisoč EUR)	Kosmata BE CP		Pozavarovalna BE CP	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Vrsta poslovanja				
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje za stroške zdravljenja	1.092	1.190	389	416
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje izpada dohodka	21.247	18.973	50	307
Nezgodno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje zaposlenih	0	0	0	0
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	88.810	84.487	626	895
Druga zavarovanja in proporcionalno pozavarovanje motornih vozil	20.096	17.875	174	133
Pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje	7.327	6.285	182	291
Požarno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje ter zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje druge škode na premoženju	58.173	61.110	4.746	4.409
Splošno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje odgovornosti	26.607	25.736	1.040	1.466
Kreditno in kavcijsko zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje	875	936	0	0
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje stroškov postopka	6	4	0	0
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje pomoči	1.200	1.467	154	806
Različne finančne izgube	478	1.014	50	240
Neproporcionalno zdravstveno pozavarovanje	482	1.410	2	3
Neproporcionalno pozavarovanje odgovornosti	11.336	11.381	7.095	8.258
Neproporcionalno pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	7.957	6.586	284	64
Neproporcionalno premoženjsko pozavarovanje	36.113	40.222	2.332	940
Skupaj	281.798	278.677	17.124	18.228

Gibanje večinoma sledi obsegu portfelja, škodnim dogodkom in izplačilom škod. Tako se je kosmata najboljša ocena škodnih rezervacija zaradi rasti portfelja najbolj povečala pri avtomobilskih zavarovanjih, kjer so se malenkost poslabšali tudi pričakovani škodni količniki. Do zmanjšanja zaradi izplačila škod predhodnega leta pa je prišlo pri zavarovanjih ožjega premoženja. Na zmanjšanje pri neproporcionalnih premoženjskih pozavarovanjih vpliva ustrežnejša razporeditev najboljše ocene rezervacij za sprejeta pozavarovanja med premijsko in škodno rezervacijo (vsota premijske in škodne rezervacije te vrste poslovanja je le malenkost nižja kot leto poprej).

Gibanje pozavarovalne najboljše ocene škodne rezervacije je odvisno od večjih škodnih dogodkov, ki so predmet pozavarovalnega programa, ter dinamike poplačil pozavarovanih škod. V letu 2018 smo vzpostavili poročanje pozavarovanja prijavljenih rent, ki izvirajo iz premoženjskih vrst poslovanja, v okviru življenjskih vrst poslovanja. Rente kot del večjih škodnih dogodkov so bile pozavarovane z XL kritjem, zato se je del pozavarovalne škodne rezervacije neproporcionalnega pozavarovanja odgovornosti v letu 2018 prerazporedil med življenjske vrste poslovanja. Pri neproporcionalnih premoženjskih pozavarovanjih pa se je pozavarovalna najboljša ocena škodne rezervacije povečala zaradi večje škode (tajfun Jebi), krite s neproporcionalno zaščito.

Najboljša ocena premijske rezervacije (BE PP)

(v tisoč EUR)	Kosmata BE PP		Pozavarovalna BE PP	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Vrsta poslovanja				
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje za stroške zdravljenja	389	67	209	149
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje izpada dohodka	-10.855	-10.993	0	2
Nezgodno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje zaposlenih	0	0	0	0
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	29.519	26.826	-49	-32
Druga zavarovanja in proporcionalno pozavarovanje motornih vozil	30.793	26.948	280	248
Pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje	-147	976	-22	-54
Požarno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje ter zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje druge škode na premoženju	4.073	5.027	19	-465
Splošno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje odgovornosti	-516	-1.462	-122	-246
Kreditno in kavcijsko zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje	4.211	4.187		
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje stroškov postopka	-106	-237	-95	-225
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje pomoči	4.034	3.623	-17	3.145
Različne finančne izgube	194	36	-22	-51
Neproporcionalno zdravstveno pozavarovanje	-151	-202	-1	-1
Neproporcionalno pozavarovanje odgovornosti	-729	-880	76	-176
Neproporcionalno pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	-2.321	-2.245	-46	-18
Neproporcionalno premoženjsko pozavarovanje	-9.876	-12.882	-505	-618
Skupaj	48.512	36.837	-295	1.659

Povečanje najboljše ocene premijske rezervacije pri avtomobilskih in asistenčnih zavarovanjih izvira iz rasti portfeljev direktnih zavarovanj ter iz nekaj višjega pričakovanega škodnega količnika. Zmanjšanje pri premoženjskih zavarovanjih v ožjem smislu je posledica ugodnejšega pričakovanega škodnega količnika direktnih zavarovanj in proporcionalnih sprejetih pozavarovanj kot posledica manjšega števila velikih škod zadnjega obdobja. Na povečanje pri neproporcionalnih premoženjskih pozavarovanjih vpliva že omenjena ustrežnejša razporeditev najboljše ocene rezervacij za sprejeta pozavarovanja med premijsko in škodno rezervacijo.

Gibanje kosmate in čiste najboljše ocene premijskih rezervacij se razlikuje le pri asistenčnih zavarovanjih, kjer zaradi preusmeritve v lastno asistenčno mrežo storitve niso več krite preko pozavarovalne pogodbe.

Najboljša ocena rezervacij življenjskih vrst poslovanja

(v tisoč EUR)	Kosmata BE CP	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Vrsta poslovanja		
Zdravstveno zavarovanje	-3.372	-1.824
Zavarovanje z udeležbo pri dobičku	260.256	294.784
Zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja	98.108	111.898
Druga življenjska zavarovanja	42.714	49.651
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	0	0
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	25.186	18.815
Skupaj	422.892	473.324

Spremembe najboljše ocene tehničnih rezervacij so posledica gibanja portfelja. Za zavarovanja z udeležbo na dobičku, naložbena zavarovanja in del drugih zavarovanj se je najboljša ocena rezervacij zmanjšala zaradi doživetij. Za zdravstveno zavarovanje in del drugih življenjskih zavarovanj pa se je najboljša ocena rezervacij zmanjšala zaradi sklepanj novega profitabilnega posla. Za rente, ki izhajajo iz premoženjskih zavarovanj, so se rezervacije povečale zaradi pripoznavanja novih škodnih primerov.

Dodatek za tveganje

(v tisoč EUR)	Dodatek za tveganje	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Vrsta poslovanja		
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje za stroške zdravljenja	177	221
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje izpada dohodka	8.008	7.641
Nezgodno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje zaposlenih	0	0
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	6.804	6.643
Druga zavarovanja in proporcionalno pozavarovanje motornih vozil	4.483	4.017
Pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje	1.105	1.008
Požarno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje ter zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje druge škode na premoženju	6.642	6.231
Splošno zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje odgovornosti	3.081	2.888
Kreditno in kavcijsko zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje	1.249	1.172
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje stroškov postopka	12	18
Zavarovanje in proporcionalno pozavarovanje pomoči	688	510
Različne finančne izgube	226	291
Neproporcionalno zdravstveno pozavarovanje	59	119
Neproporcionalno pozavarovanje odgovornosti	950	736
Neproporcionalno pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	1.610	1.439
Neproporcionalno premoženjsko pozavarovanje	8.029	7.665
Skupaj premoženjska zavarovanja	43.123	40.599
Zdravstveno zavarovanje	813	399
Zavarovanje z udeležbo pri dobičku	7.571	7.564
Zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja	7.941	7.377
Druga življenjska zavarovanja	7.704	6.781
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	0	0
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	135	139
Življenjska pozavarovanja	99	0
Skupaj življenjska zavarovanja	24.264	22.260
Skupaj	67.386	62.859

Dodatek za tveganje se je v primerjavi z dnem 31. 12. 2017 povečal, kar je predvsem posledica povečanja kapitalskih zahtev, ki predstavljajo osnovo za izračun z metodo stroška kapitala.

D.2.2 Primerjava MSRP in SII zavarovalno-tehničnih rezervacij

Glavne razlike pri vrednotenju SII in MSRP zavarovalno-tehničnih rezervacij so:

- SII-rezervacije temeljijo na principu denarnih tokov in vključujejo pričakovane prihodnje dobičke aktivnega portfelja, medtem ko MSRP-rezervacije temeljijo na principu že zasluženih prihodkov, zmanjšanih za odhodke. Zato je neprimerno primerjati vrednosti prenosnih premij z vrednostjo najboljših ocen premijskih rezervacij, saj je na eni strani prenosna premija znesek še nezaslužene premije (prihodnji prihodek družbe). V premijski rezervaciji upoštevamo vse prihodnje denarne tokove, ki jih še pričakujemo iz aktivnega portfelja. Tako iz pričakovanih prihodnjih dobičkov aktivnega portfelja na dan 31. 12. 2018 izhaja 7 % (31. 12. 2017: 8 %) razlike med MSRP- in SII-rezervacijami premoženjskih vrst poslovanja. V izračunu najboljših ocen premijskih rezervacij se izločijo nezapadle terjatve in obveznosti za premijo in pozavarovalno provizijo, ki v bilanci stanja v skladu z MSRP nastopajo pri drugih bilančnih postavkah (prerazporeditev v bilanci stanja). Ta prerazporeditev predstavlja 29 % (31. 12. 2017: 32 %) razlike med MSRP- in SII-rezervacijami premoženjskih vrst poslovanja.
- Tudi primerjava vrednosti škodnih rezervacij po obeh standardih (MSRP in S II) ni neposredno smiselna, četudi so, vsebinsko gledano, te rezervacije po obeh standardih namenjene kritju škod, ki so se že zgodile, niso pa bile še izplačane. Pomembna vsebinska razlika med MSRP- in SII-vrednostjo škodnih rezervacij je, da naj bi rezervacije za namene solventnosti zadoščale za poplačilo obveznosti zgolj v tehtanem povprečju vseh mogočih scenarijev, MSRP-rezervacije pa pravzaprav v skoraj vseh primerih, zato so predpostavke pri izračunu MSRP-rezervacije previdnejše. Če primerjamo najbolj materialno predpostavko o pričakovanem ultimativnem škodnem količniku za premoženjske vrste poslovanja za zadnje leto (kjer je negotovost največja), znaša ta za MSRP-škodne rezervacije 72 % (31. 12. 2017: 72 %), za SII-najboljšo oceno škodnih rezervacij pa 60 % (31. 12. 2017: 60 %).
- SII-rezervacije premoženjskih zavarovanj upoštevajo časovno vrednost denarja, medtem ko se MSRP-rezervacije teh zavarovanj praviloma ne diskontirajo. Ker pa so trenutno obrestne mere zelo nizke, to ne vpliva materialno na razlike med MSRP- in SII-rezervacijami teh zavarovanj.
- Obrestne mere za diskontiranje in predpostavke glede inflacije se razlikujejo tudi za prijavljene premoženjske rente (po SII v okviru življenjskih vrst poslovanja); za SII-rezervacije se uporablja evrska krivulja netveganih obrestnih mer, ki je do dospelosti 24 let nižja od 1,5 %, s katero se izračunavajo MSRP-rezervacije za te rente.
- SII-rezervacije za življenjska zavarovanja temeljijo na pričakovanih denarnih tokovih, upoštevajo pa tudi pričakovane izgube in pričakovane dobičke življenjskih zavarovanj. MSRP-rezervacije za življenjska zavarovanja preko LAT testa upoštevajo pričakovano sedanjo vrednost prihodnjih denarnih tokov samo, če je ta višja od trenutno oblikovanih matematičnih rezervacij. Dodatno pa so v test vključena dobičkonosna dodatna zavarovanja, ki znižujejo oceno rezervacij v testu. Nasprotno v primeru SII-rezervacij najboljša ocena ne vključuje denarnih tokov dodatnih zavarovanj, saj so vključeni v premoženjskih vrstah poslovanja. Posledično so za zavarovanja z udeležbo v dobičku SII-rezervacije višje od MSRP rezervacij. Na to dodatno vpliva razlika med krivuljo netveganih obrestnih mer in zajamčenimi obrestnimi merami. Za riziko in naložbena življenjska zavarovanja je SII-vrednost rezervacij nižja od vrednosti MSRP-rezervacij zaradi upoštevanja pričakovanih prihodnjih dobičkov iz naslova smrtnosti, obolevnosti in stroškov. Za celoten portfelj življenjskih vrst poslovanja so ravni MSRP in SII-rezervacij primerljive.

D.2.3 Opis ravni negotovosti

Raven negotovosti SII-rezervacij smo testirali z občutljivostjo rezervacij na ključne parametre izračuna. Analiza je bila izvedena za portfelje EU-družb, in sicer ločeno za najboljšo oceno premijskih in škodnih rezervacij direktnega zavarovanja, najboljšo oceno rezervacij sprejetega pozavarovanja ter najboljšo oceno rezervacij življenjskega zavarovanja. V spodnjih preglednicah so navedeni testirani scenariji in njihov vpliv na višino testiranih rezervacij.

Testiranje občutljivosti premijskih rezervacij direktnega zavarovanja

Scenarij	Vpliv šoka v %	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Dvig pričakovanih škodnih rezultatov za 5 %	9,9 %	10,7 %
Dvig stroškov (razen provizij) za 5 %	2,4 %	2,8 %
Znižanje deleža regresov za 5 %	0,4 %	0,4 %

Testiranje občutljivosti škodnih rezervacij direktnega zavarovanja

Scenarij	Vpliv šoka v %	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Dvig ultimativnih škodnih rezultatov za zadnje leto dogodka za 5 %	6,1 %	5,6 %
Dvig cenilnih stroškov za 10 %	0,6 %	0,6 %
Znižanje deleža regresov za 10 %	0,2 %	0,2 %

Testiranje občutljivosti rezervacij sprejetih pozavarovanj

Scenarij	Vpliv šoka v %	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Dvig pričakovanih škodnih rezultatov za 5 %	7,3 %	7,0 %
Znižanje nezapadlih postavk (premij minus provizij) za 10 %	4,4 %	4,4 %
Dvig stroškov (razen provizij) za 50 %	0,5 %	0,5 %

Testiranje občutljivosti rezervacij življenjskih zavarovanj

Scenarij	Vpliv šoka v %	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Dvig pričakovanih stopenj smrtnosti za 15 %	1,0 %	1,1 %
Dvig stroškov (razen provizij) za 10 % in stopnje inflacije za 1 %	1,5 %	1,3 %
Dvig stopenj odstopov od pogodb za 50 %	1,8 %	1,5 %

Omenimo še, da izračuni lastnih parametrov (USP) za tveganje rezervacij v večini premoženjskih vrst poslovanja dajejo nižje rezultate od parametrov standardne formule, iz česar lahko sklepamo, da nestanovitnost pričakovanih odhodkov in prihodkov, ki nastopajo v izračunu najboljših ocen rezervacij, ni visoka.

Na podlagi opravljenih analiz ocenjujemo, da je stopnja negotovosti pri izračunu rezervacij nizka.

D.3 Druge obveznosti

Primerjava MSRP in SII vrednosti drugih obveznosti

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018		31. 12. 2017	
	MSRP vrednost	SII vrednost	MSRP vrednost	SII vrednost
Druge rezervacije razen ZTR	7.590	7.590	7.601	7.558
Finančne obveznosti, razen finančnih obveznosti do finančnih institucij	269	269	245	245
Obveznosti do zavarovancev in zavarovalnih posrednikov	48.132	34.438	54.711	41.033
Obveznosti iz pozavarovanja in sozavarovanja	6.176	2.802	5.160	1.381
Ostale obveznosti do dobaviteljev	10.006	10.006	7.168	6.787
Podrejene obveznosti	0	0	0	0
Druge obveznosti, ki niso izkazane drugje	23.257	15.002	153.638	12.764

Skupina ima nekaj sklenjenih dogovorov o poslovnem najemu poslovnih prostorov za opravljanje dejavnosti. Iz tega naslova ni bilo pripoznanih stroškov v pomembni višini.

V nadaljevanju je podana vsebinska obrazložitev vrednotenja posamezne postavke drugih obveznosti.

D.3.1 Druge rezervacije razen ZTR

Med drugimi rezervacijami skupina izkazuje neto sedanjo vrednost za ugodnosti zaposlenih, ki vključujejo odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade. Izračunavajo se na podlagi MRS 19, in sicer z uporabo razmerja natečene delovne dobe v družbi.

Vrednost drugih rezervacij je tudi po metodologiji SII enaka, kot to velja za bilanco stanja v skladu z MSRP. V okviru teh obveznosti skupina ne izvaja prerazporeditev.

D.3.2 Obveznosti do zavarovancev in zavarovalnih posrednikov

Med obveznosti do zavarovancev in zavarovalnih posrednikov štejemo obveznosti za škode in provizije iz lastnih zavarovalnih poslov, pa tudi obveznosti za škode in provizije iz sprejetih (aktivnih) pozavarovalnih in sozavarovalnih poslov. Vrednosti se v bilanci stanja v skladu z MSRP pripoznajo v obračunanih zneskih. Vrednotenje na SII-vrednost obveznosti iz zavarovanja se ne razlikuje od vrednotenja v bilanci stanja v skladu z MSRP.

Skupina iz te postavke obveznosti izloči nezapadle obveznosti za provizijo iz sprejetega (aktivnega) pozavarovalnega in sozavarovalnega posla na dan sestave bilance stanja SII v višini 14,1 milijona EUR (31. 12. 2017: 13,7 milijona EUR).

Omenjene postavke skupina upošteva kot prihodnje denarne tokove pri izračunu najboljše ocene premijske rezervacije. Ker se sprememba premijske rezervacije v tem delu izkazuje kot prerazporeditev, se tako izkazuje tudi izločitev nezapadlih obveznosti v bilanci stanja SII.

D.3.3 Obveznosti iz pozavarovanja

Med obveznostmi iz pozavarovanja izkazujemo obveznosti za premijo, ki se nanaša na cedirani pozavarovalni posel zavarovalnic in obveznosti za premije iz retrocediranega posla pozavarovalnice (pasivne retrocesije). Vrednosti se v bilanci stanja v skladu z MSRP pripoznajo v obračunanih zneskih na podlagi (po)zavarovalnih obračunov. Vrednotenje na SII-vrednost obveznosti iz pozavarovanja se ne razlikuje od vrednotenja v bilanci stanja v skladu z MSRP.

Skupina iz postavke obveznosti iz pozavarovanja izloči naslednje nezapadle obveznosti na dan sestave bilance stanja SII:

- nezapadle obveznosti za premijo iz cediranega posla zavarovalnic in
- nezapadle obveznosti za premijo iz retrocediranega posla pozavarovalnice.

Omenjene postavke v skupni višini 3,4 milijona EUR (31. 12. 2017: 3,8 milijona EUR) skupina upošteva kot prihodnje denarne tokove pri izračunu pozavarovalnega deleža najboljše ocene premijske rezervacije. Ker se sprememba premijske rezervacije v tem delu izkazuje kot prerazporeditev, se tako izkazuje tudi izločitev nezapadlih obveznosti v bilanci stanja SII.

D.3.4 Druge obveznosti do dobaviteljev

Med drugimi obveznostmi so vključene kratkoročne obveznosti do zaposlenih iz obračunanih plač in povračil stroškov, obveznosti za davke, obveznosti do dobaviteljev za obratovalne stroške in preostale obveznosti. Skupina jih v bilanci stanja v skladu z MSRP pripoznava v obračunanih zneskih na podlagi verodostojnih listin.

Prevrednotenje se ne izvaja, prav tako te postavke niso predmet prerazporeditev glede na zahteve SII.

D.3.5 Podrejene obveznosti

Obvladujoča družba na 31. 12. 2018 nima podrejenih obveznosti.

D.3.6 Druge obveznosti, ki niso izkazane drugje

Med drugimi obveznostmi izkazujemo predvsem vnaprej vračunane stroške, razmejene prihodke iz naslova zavarovalnih premij ter razmejene pozavarovalne in sozavarovalne provizije.

Znotraj te postavke skupina z nič vrednoti razmejene provizije sprejetega sozavarovanja in pozavarovanja ter razmejene prihodke iz naslova zavarovalnih polic, izkazanih v segmentu premoženjskih zavarovanj. Pri preostalih obveznostih vrednotenje v bilanci stanja SII ne odstopa od vrednotenja v bilanci stanja v skladu z MSRP.

D.4 Alternativne metode vrednotenja

Pošteno vrednost finančnih naložb, za katere skupina ne razpolaga z javno objavljeno tržno ceno, merimo z uporabo alternativnih metod vrednotenja. Alternativne metode predstavljajo vrednotenje po vrednosti v bilanci stanja v skladu z MSRP, vrednotenje po modelu za pokojninske družbe znotraj EU (podrobneje opisano v razdelku D.1.6 *Naložbe*) ter vrednotenje nepremičnin, pridobljeno od neodvisnih zunanjih ocenjevalcev vrednosti.

V letu 2018 je imela skupina v svojem portfelju naslednje skupine finančnih naložb, ki jih je vrednotila po vrednosti v bilanci stanja v skladu z MSRP:

- nelikvidne obveznice,
- nekotirajoče delnice,
- depozite, ki niso denarni ustrezniki (vključno z depoziti pri cedentih).

Skupina od neodvisnega zunanjega ocenjevalca vrednosti nepremičnin obdobjno (praviloma na tri leta) pridobi oceno poštene vrednosti nepremičnin, namenjenih lastni uporabi in naložbenih nepremičnin. Skupina meni, da je tako pridobljena poštena vrednost najbolj reprezentativna ocena zneska, za katerega bi se med dobro obveščanima strankama s pravico razpolaganja v strogo poslovnem odnosu lahko izmenjale ocenjene nepremičnine.

V letu 2018 je skupina 157 milijonov EUR naložb (31. 12. 2017: 180 milijonov EUR) merila z alternativnimi metodami vrednotenja. Zmanjšanje obsega naložb, ki jih merimo z alternativnimi metodami vrednotenja, je posledica spremenjene obravnave denarnih ustreznikov (depozitov na odpoklic), za katere smo zavzeli stališče, da imajo kotirano (tržno) ceno. Neposredna medletna primerjava je zato otežena.

V letu 2018 je skoraj 55 odstotkov alternativno vrednotenih naložb izkazanih v višini kot v bilanci stanja v skladu z MSRP, 41 odstotkov po vrednotenju, pridobljenem s strani neodvisnih ocenjevalcev vrednosti, preostali 4 odstotki pa po modelu za pokojninske družbe znotraj EU.

D.5 Druge informacije

Skupina v povezavi z vrednotenjem nima drugih pomembnih informacij.

Upravljanje kapitala

E.1 Lastna sredstva

E.2 Zahtevani solventnostni kapital in zahtevani minimalni kapital

E.3 Uporaba podmodula tveganja lastniških vrednostnih papirjev, temelječega na trajanju, pri izračunu zahtevanega solventnostnega kapitala

E.4 Razlika med standardno formulo in kakršnim koli uporabljenim notranjim modelom

E.5 Neskladnost z zahtevanim minimalnim kapitalom in neskladnost z zahtevanim solventnostnim kapitalom

E.6 Druge informacije

E Upravljanje kapitala

Skupina opredeljuje upravljanje kapitala v politiki upravljanja kapitala Zavarovalne skupine Sava in družbe Sava Re, d.d. Ta opredeljuje cilje in ključne dejavnosti, povezane z upravljanjem kapitala. Upravljanje kapitala je neločljivo povezano s strategijo prevzemanja tveganj, ki določa pripravljenost za prevzem tveganj.

Cilji upravljanja kapitala v skupini so:

- solventnost v razponu optimalne kapitaliziranosti na daljši rok v skladu s strategijo prevzemanja tveganj;
- ustrezna mera fleksibilnosti financiranja;
- sposobnost doseganja ustrezne dobičkovnosti poslovnih odsekov, ki vežejo kapital;
- sposobnost doseganja ustreznega donosa na kapital oziroma ustreznega dividendnega donosa za delničarje.

Z ustreznim upravljanjem kapitala želi skupina zagotoviti, da ima posamezna družba v njej vedno na voljo zadostno višino virov za pokrivanje svojih obveznosti in izpolnjevanje zakonskih zahtev glede kapitala. Pri tem mora biti sestava lastnih virov sredstev, ki zagotavljajo kapitalsko ustreznost, skladna z zakonodajo ter zagotavljati optimalno razmerje med dolžniškim in lastniškim virom financiranja. Višina lastnih virov sredstev posamezne družbe v skupini in skupine mora biti vedno zadostna za pokrivanje zakonodajnega zahtevanega solventnostnega kapitala ter tudi za doseganje ciljne bonitetne ocene in drugih ciljev posamezne družbe oziroma skupine.

Pomemben vhodni element pri upravljanju kapitala in poslovnem načrtovanju je strategija prevzemanja tveganj skupine in v njej določena pripravljenost za prevzem tveganj. Za določitev okvirov upravljanja kapitala, strategija prevzemanja tveganj za skupino opredeljuje ravni kapitalске ustreznosti, ki so navedene v razdelku E.2. Na podlagi ravni kapitalске ustreznosti skupine so nato določene ravni kapitalске ustreznosti posamezne družbe skupine.

Strategija prevzemanja tveganj skupine je v povezavi s kapitalsko ustreznostjo določena tako, da zadošča regulatornim zahtevam in zahtevam bonitetnih agencij, hkrati pa obvladujoča družba razpolaga z zadostnim presežkom kapitala, da lahko pokrije morebitne kapitalске potrebe odvisnih družb, če se pri kateri izmed njih uresniči večji stresni scenarij. S tem namenom je določen varnostni presežek primernih lastnih virov sredstev nad zakonsko zahtevanimi.

Vse odvisne družbe v skupini morajo v skladu s strategijo prevzemanja tveganj skupine stalno zagotavljati zadostno raven kapitala za zagotavljanje solventnosti. Poleg tega morajo odvisne družbe v skupini, za katere velja kapitalski režim Solventnosti II, imeti dovolj kapitala, da pokrijejo manjša do srednja nihanja lastnih virov sredstev in zahtevanega solventnostnega kapitala, ki so lahko posledica metodologije standardne formule ali uresničitve manjših do srednjih stresov oziroma scenarijev.

Posamezne družbe v skupini in skupina vsako leto pripravijo finančni načrt za naslednje triletno obdobje. Finančni načrt skupine in posamezne družbe v njej mora biti usklajen s strategijo prevzemanja tveganj kar pomeni, da mora zagotavljati kapitalsko ustreznost skupine oziroma posamezne družbe v skupini na sprejemljivi ravni.

V prvi fazi vsakoletnega preverjanja potenciala za optimizacijo kapitala oziroma za dodatno dodelitev kapitala (dividende, lastne delnice, akvizicije in podobno) se pregledajo rezultati zadnjega izračuna višine in strukture primernih lastnih virov sredstev ter SCR. Na podlagi izhodišč se nato pripravi finančni načrt za prihodnje triletno obdobje in načrt upravljanja kapitala, vključno z dejavnostmi, potrebnimi za doseganje ciljev dodelitve kapitala.

Triletna projekcije finančnih parametrov so osnova za izračun primernih lastnih virov sredstev, SCR in posledično solventnostnega količnika skupine. Z izračunom se preveri usklajenost s pripravljenostjo za prevzem tveganj in po potrebi izvedejo prilagoditve finančnega načrta. V načrtovano uporabo kapitala so ustrezno vključene tudi postavke njegove potrošnje, kot so redne dividende, lastne delnice in projekti, za katere je potreben dodatni kapital.

Pri dodelitvi kapitala na poslovne dejavnosti je treba zagotoviti ustrezno donosnost lastniškega kapitala. Tako se znotraj kapitala, namenjenega pokrivanju tveganj, iščejo možnosti kar največje vrednosti razmerja med donosom segmenta, ki veže kapital in dodeljenim kapitalom (optimalno razmerje med donosom in tveganjem).

E.1 Lastna sredstva

Skupina ima na dan 31. 12. 2018 presežek sredstev nad obveznostmi v višini 513.211 tisoč EUR (31. 12. 2017: 491.209 tisoč EUR). Osnovne lastne vire sredstev dobimo tako, da presežek sredstev nad obveznostmi zmanjšamo za lastne delnice in povečamo za podrejene obveznosti, ki so del osnovnih lastnih virov sredstev. Prav tako bi morala skupina zmanjšati osnovne lastne vire sredstev tudi za celotno vrednost udeležbe v drugih finančnih in kreditnih institucijah (razen v zavarovalnici), ki presega 10 % postavk lastnih virov sredstev skupine (vplačanega osnovnega kapitala skupaj s kapitalskimi rezervami). Skupina na dan 31. 12. 2018 enako kot na dan 31. 12. 2017 nima tovrstne udeležbe v drugih finančnih in kreditnih institucijah.

Osnovni lastni viri sredstev se zmanjšajo še za:

- predvidljive dividende v višini 14.723 tisoč EUR (31. 12. 2017: 12.398 tisoč EUR). Njihova višina je določena s predlogom uprave in nadzornega sveta obvladujoče družbe na skupščini delničarjev;
- nerazpoložljive manjšinske deleže na ravni skupine v višini 195 tisoč EUR (31. 12. 2017: 206 tisoč EUR);
- odbitke za udeležbo v drugih finančnih subjektih, vključno z nereguliranimi subjekti, ki izvajajo finančne dejavnosti v višini 6.943 tisoč EUR (31. 12. 2017: 8.353 tisoč EUR), kar je enako višini lastnih virov sredstev družbe Sava pokojninska;
- druge postavke skladno z določili ZZavar-1.

Na ta način dobimo osnovne lastne vire sredstev po odbitkih. Razpoložljivi lastni viri sredstev skupine so osnovni lastni viri sredstev po odbitkih, povečani za lastne vire drugih finančnih subjektov (Save pokojninske), za katere v skladu z ZZavar-1 ne veljajo kapitalske zahteve v skladu s Solventnostjo II.

Skupina, enako kot na dan 31. 12. 2017, na dan 31. 12. 2018 ni imela prilagoditev za druge postavke v skladu z ZZavar-1.

Pomožni lastni viri sredstev so postavke, ki ne spadajo med osnovne lastne vire sredstev in jih družba lahko vpokliče za pokritje svojih izgub. Mednje spadajo nevplačani osnovni kapital ali ustanovni kapital, ki ni bil vpoklican, akreditivi in jamstva ter katere koli druge pravne zaveze, ki jih je skupina prejela. Skupina, enako kot na dan 31. 12. 2017, na dan 31. 12. 2018 ni imela pomožnih lastnih virov sredstev.

Skupina na dan 31. 12. 2017 in na dan 31. 12. 2018 ni imela podrejenih obveznosti, ki bi bile del osnovnih lastnih virov sredstev.

V spodnji preglednici je prikazana sestava lastnih virov sredstev skupine.

Sestava lastnih virov sredstev skupine

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Navadne delnice (skupaj z lastnimi delnicami)	71.856	71.856
Nerazpoložljiv vpoklican, a nevplačan navadni lastniški kapital na ravni skupine	0	0
Vplačani presežek kapitala v zvezi z navadnimi delnicami	43.036	43.036
Ustanovni kapital, prispevki članov ali enakovredna postavka osnovnih lastnih virov sredstev družb za vzajemno zavarovanje ali družb, ki delujejo po načelu vzajemnosti	0	0
Sredstva na podrejenih računih članov družbe za vzajemno zavarovanje	0	0
Nerazpoložljiva sredstva na podrejenih računih članov družbe za vzajemno zavarovanje na ravni skupine	0	0
Presežek sredstev	0	0
Nerazpoložljiv presežek sredstev na ravni skupine	0	0
Prednostne delnice	0	0
Nerazpoložljive prednostne delnice na ravni skupine	0	0
Vplačani presežek kapitala v zvezi s prednostnimi delnicami	0	0
Nerazpoložljivi vplačani presežek kapitala v zvezi s prednostnimi delnicami na ravni skupine	0	0
Uskladitvene rezerve (= (1) - (2) - (3) - (4) - (5) - (6))	356.700	336.393
(1) Presežek sredstev nad obveznostmi	513.211	491.209
(2) Lastne delnice (v posesti neposredno in posredno)	26.346	27.207
(3) Prilagoditev za omejene postavke lastnih sredstev v zvezi s portfelji uskladitvenih prilagoditev in omejenimi skladi	0	0
(4) Predvidljive dividende, razdelitve in dajatve	14.723	12.398
(5) Druge postavke osnovnih lastnih sredstev	115.442	115.211
(6) Druga nerazpoložljiva lastna sredstva	0	0
Podrejene obveznosti	0	0
Nerazpoložljive podrejene obveznosti na ravni skupine	0	0
Znesek neto odloženih terjatev za davek	0	0
Znesek neto odloženih terjatev za davek, ki ni razpoložljiv na ravni skupine	0	0
Manjšinski deleži (če niso sporočeni v okviru specifične postavke lastnih sredstev)	550	318
Nerazpoložljivi manjšinski deleži na ravni skupine	-195	-206
Odbitki za udeležbe v drugih finančnih subjektih, vključno z nereguliranimi subjekti, ki izvajajo finančne dejavnosti	-6.943	-8.353
Osnovni lastni viri sredstev po odbitkih	465.004	443.045
Lastni viri sredstev v drugih finančnih sektorjih	6.943	8.353
Razpoložljivi lastni viri sredstev skupine	471.947	451.398

Preglednica v nadaljevanju prikazuje izvedene prilagoditve kapitala, izkazanega v skladu z MSRP, pri vrednotenju bilance stanja SII.

Prilagoditve kapitala (v skladu z MSRP pri vrednotenju bilance stanja SII)

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Kapital v skladu z MSRP	339.675	315.020
Razlika pri vrednotenju sredstev	-135.221	-133.926
Razlika pri vrednotenju zavarovalno-tehničnih rezervacij	301.791	299.674
Razlika pri vrednotenju drugih obveznosti	-19.380	-16.766
Predvidljive dividende, razdelitve in dajatve	-14.723	-12.398
Prilagoditev za manjšinske deleže	-195	-206
Odbitki za udeležbe v drugih finančnih subjektih	-6.943	-8.353
Osnovni lastni viri sredstev po odbitkih	465.004	443.045
Lastni viri sredstev v drugih finančnih sektorjih	6.943	8.353
Razpoložljivi lastni viri sredstev skupine	471.947	451.398
Od tega prvi razred	471.947	451.398
Od tega drugi razred	0	0
Od tega tretji razred	0	0

Kot je razvidno iz zgornje preglednice, enako kot na dan 31. 12. 2017, na dan 31. 12. 2018 glavna razlika izvira iz razlike pri vrednotenju zavarovalno-tehničnih rezervacij v skladu z zahtevami zakonodaje Solventnost II v (po)zavarovalnicah znotraj in zunaj Evropske unije. Podrobni opis uporabljene metodologije je naveden v razdelku D.2 tega dokumenta. Lastni viri sredstev so se v letu 2018 nekoliko povečali, kar je predvsem posledica dobrih rezultatov skupine v letu 2018.

Zakonodaja Solventnost II razvršča lastne vire sredstev v tri kakovostne razrede. Ti se med seboj razlikujejo glede na trajanje in zmožnost absorpiranja tveganja.

V prvi razred se vključujejo lastni viri sredstev, ki večinoma zadoščajo pogojem iz prve in druge točke prvega odstavka 196. člena ZZavar-1, kar pomeni, da je postavka v vsakem trenutku na voljo za pokrivanje izgub (stalna razpoložljivost) in da je ob morebitnem prenehanju skupine na voljo imetniku šele po tem, ko so izpolnjene oziroma poplačane vse druge obveznosti skupine. Pri tem se upošteva, ali ima postavka lastnih virov sredstev rok zapadlosti, ali je potrjena odsotnost spodbud za plačilo in ali je postavka prosta obremenitev.

V prvi razred lastnih virov sredstev skupina vključuje:

- vplačane navadne delnice,
- vplačane kapitalske rezerve,
- uskladitvene rezerve, ki so določene kot presežek sredstev nad obveznostmi, zmanjšane za vplačane navadne delnice in kapitalske rezerve ter vrednost lastnih delnic in predvidljivih dividend.

V drugi razred se vključujejo lastni viri sredstev, ki večinoma vsebujejo značilnosti druge točke prvega odstavka 196. člena ZZavar-1, kar pomeni, da so ob morebitnem prenehanju delovanja skupine na voljo imetniku šele po tem, ko so izpolnjene oziroma poplačane vse druge obveznosti skupine. Pri tem se upošteva, ali ima postavka lastnih virov sredstev rok zapadlosti, ali je potrjena odsotnost spodbud za plačilo in ali je postavka prosta obremenitev.

V tretjem razredu so postavke lastnih virov sredstev, ki se ne razvrstijo v prvi in drugi razred. Med njimi so tudi akreditivi in jamstva, ki jih ima neodvisni skrbnik v skrbništvu za zavarovalne upnike in ki jih skupini zagotovijo kreditne institucije. V tretji razred se razporedijo še lastni viri sredstev iz neto terjatev za odloženi davek.

Skupina za pokrivanje kapitalskih zahtev ne sme uporabiti katerih koli lastnih virov sredstev. Zakonske omejitve pokrivanja zahtevanega solventnostnega kapitala skupine (v nadaljevanju: SCR skupine) in minimalnega zahtevanega kapitala skupine (v nadaljevanju: MCR skupine) so zapisane v spodnji preglednici.

Zakonske omejitve lastnih virov sredstev, namenjenih pokrivanju SCR skupine in MCR skupine

	Razred 1	Razred 2	Razred 3
SCR skupine	najmanj 50 %	od 35 % do 50 %	največ 15 %
MCR skupine	najmanj 80 %	največ 20 %	ni primeren za pokrivanje

Primerne lastne vire sredstev za pokrivanje SCR skupine dobimo na podlagi razpoložljivih lastnih virov sredstev skupine z dodatnim upoštevanjem zakonskih omejitev. Primerne lastne vire sredstev za pokrivanje MCR skupine pa dobimo iz osnovnih lastnih virov sredstev po odbitkih z dodatnim upoštevanjem zakonskih omejitev.

V spodnjih dveh preglednicah so prikazani zneski primernih lastnih virov sredstev skupine za pokrivanje SCR skupine oziroma MCR skupine na dan 31. 12. 2018 primerjalno z 31. 12. 2017. Ti so razvrščeni v zakonsko predpisane razrede.

Primerni lastni viri sredstev za pokrivanje SCR skupine

(v tisoč EUR)	Skupaj	Razred 1	Razred 2	Razred 3
na dan 31. 12. 2018	471.947	471.947	0	0
na dan 31. 12. 2017	451.398	451.398	0	0

Primerni lastni viri sredstev za pokrivanje MCR skupine

(v tisoč EUR)	Skupaj	Razred 1	Razred 2	Razred 3
na dan 31. 12. 2018	465.004	465.004	0	-
na dan 31. 12. 2017	443.045	443.045	0	-

Skupina ima na dan 31. 12. 2018 vse primerne lastne vire sredstev za pokrivanje SCR skupine oziroma MCR skupine uvrščene v prvi razred ter nima postavk drugega in tretjega razreda primernih lastnih virov sredstev¹¹.

Obvladujoča družba je ocenila razpoložljivost primernih lastnih virov sredstev povezanih podjetij na ravni skupine, kot to predvideva prva točka 330. člena Delegirane uredbe, in ni ugotovila, da bi za postavke lastnih virov sredstev veljale pravne ali regulativne ovire, ki bi omejevale sposobnosti teh postavk za kritje vseh vrst izgub v skupini oziroma omejevale možnosti prenosa sredstev na drugo družbo v skupini. Prav tako ni ugotovila, da bi obstajala časovna omejitev dajanja lastnih virov sredstev na razpolago za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala skupine. Odvisne in pridružene družbe v skupini prav tako nimajo postavk lastnih virov sredstev iz tretje točke 330. člena Delegirane uredbe.

Edina postavka nerazpoložljivih lastnih virov sredstev so tako manjšinski deleži v odvisnih družbah – zavarovalnicah, ki presegajo prispevek odvisne družbe k SCR, izračunanemu na podlagi konsolidiranih podatkov zavarovalniških družb v skupini, in sicer na 31. 12. 2018 v višini 195 tisoč EUR (31. 12. 2017: 206 tisoč EUR).

¹¹ V nadaljevanju dokumenta se izraz primerni lastni viri sredstev skupine nanaša na primerne lastne vire sredstev skupine, namenjene za pokrivanje SCR, razen če ni navedeno drugače.

E.2 Zahtevani solventnostni kapital in zahtevani minimalni kapital

E.2.1 Zahtevani solventnostni kapital skupine (SCR skupine)

Skupina izračunava zahtevani solventnostni kapital in minimalni zahtevani kapital v skladu s standardno formulo Solventnosti II. Za izračun solventnosti uporablja metodo računovodske konsolidacije (prva metoda v skladu s 377. členom ZZavar-1).

SCR, izračunan na podlagi konsolidiranih podatkov zavarovalnih družb v skupini (SCR_{kons}) (v nadaljevanju: konsolidirani SCR na ravni skupine), se izračuna tako, da se BSCR prištejejo še prilagoditve zaradi absorpcijske zmožnosti najboljše ocene rezervacij in odloženih davkov (Adj) ter kapitalska zahteva za operativno tveganje (SCR_{Op}). V skladu s 336. členom Delegirane uredbe se zahtevani solventnostni kapital skupine ($SCR_{skupine}$) izračuna kot vsota konsolidiranega SCR na ravni skupine, kapitalskih zahtev za druge finančne sektorje, izračunane v skladu z ustreznimi sektorskimi predpisi (SCR_{OFS}), ter kapitalskih zahtev za preostala podjetja v skupini.

Solventnostni količnik je razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev skupine in SCR skupine.

V spodnji preglednici so prikazani posamezni moduli tveganj ter ostali gradniki SCR skupine, lastni viri sredstev in solventnostni količnik skupine.

Zahtevani solventnostni kapital skupine (SCR skupine)

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Zahtevani solventnostni kapital na ravni skupine	216.735	205.015
Kapitalske zahteve za druge finančne sektorje	5.532	5.300
Kapitalske zahteve za preostala podjetja	17.380	0
Konsolidirani SCR na ravni skupine	193.823	199.716
Prilagoditve za TP in DT	-17.840	-218
Operativno tveganje	16.358	15.407
Zahtevani osnovni solventnostni kapital	195.304	184.526
Vsota posameznih tveganj	293.212	272.615
Vpliv diverzifikacije tveganj	-97.907	-88.089
Tržno tveganje	60.439	51.671
Tveganje neplačila nasprotne stranke	21.819	14.364
Tveganje življenjskih zavarovanj	43.695	40.210
Tveganje zdravstvenih zavarovanj	25.859	23.934
Tveganje premoženjskih zavarovanj	141.399	142.437
Primerni lastni viri sredstev (brez drugih finančnih sektorjev)	465.004	443.045
Primerni lastni viri sredstev v drugih finančnih sektorjih	6.943	8.353
Primerni lastni viri sredstev za pokrivanje SCR skupine	471.947	451.398
Solventnostni količnik	218%	220%

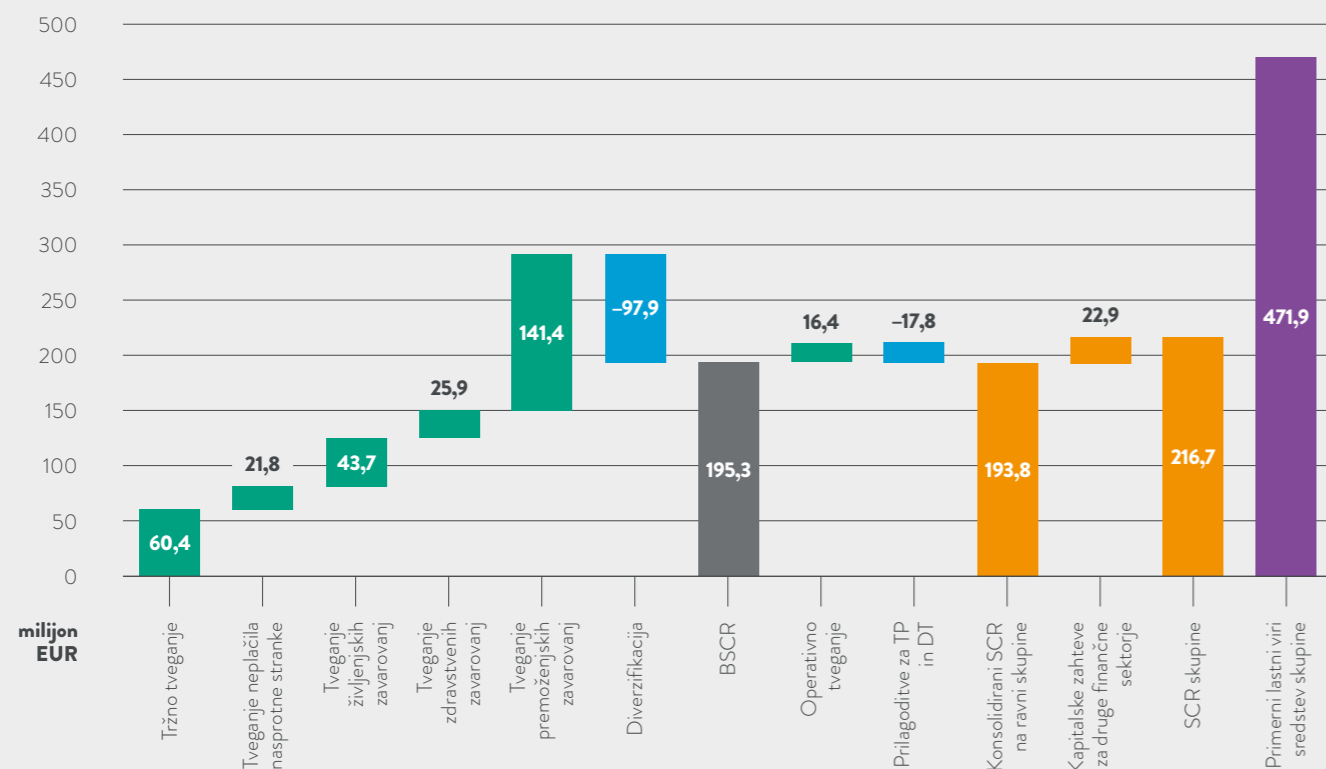
Tako kot na dan 31. 12. 2017 tudi na dan 31. 12. 2018 največji delež SCR skupine izvira iz tveganj, povezanih s premoženjskimi zavarovanji. Druga največja tveganja skupine so tržna tveganja, ki so se v letu 2018 povečala.

Največja metodološka sprememba v letu 2018 je vključitev prilagoditve absorpcijske kapacitete odloženih davkov, ki zmanjša SCR za 16,7 milijona EUR¹². Ostale metodološke spremembe pa ne presegajo meje pomembnosti skupine.

Skupina ne uporablja poenostavitve iz členov 88–112 Delegirane uredbe. Prav tako za izračun SCR skupine ne uporablja parametrov, specifičnih za posamezno podjetje.

Na spodnjem grafu so prikazani posamezni moduli tveganja standardne formule, SCR skupine in primerni lastni viri sredstev skupine na dan 31. 12. 2018.

Zahtevani solventnostni kapital po moduli tveganj

Kot lahko vidimo iz zgornje slike, je stanje primernih lastnih virov sredstev skupine znatno višje od SCR skupine, kar potrjuje tudi visok solventnostni količnik skupine, ki je na dan 31. 12. 2018 znašal 218 % (31. 12. 2017: 220 %).

¹² V tabeli izkazano v okviru postavke Prilagoditve za TP in DT.

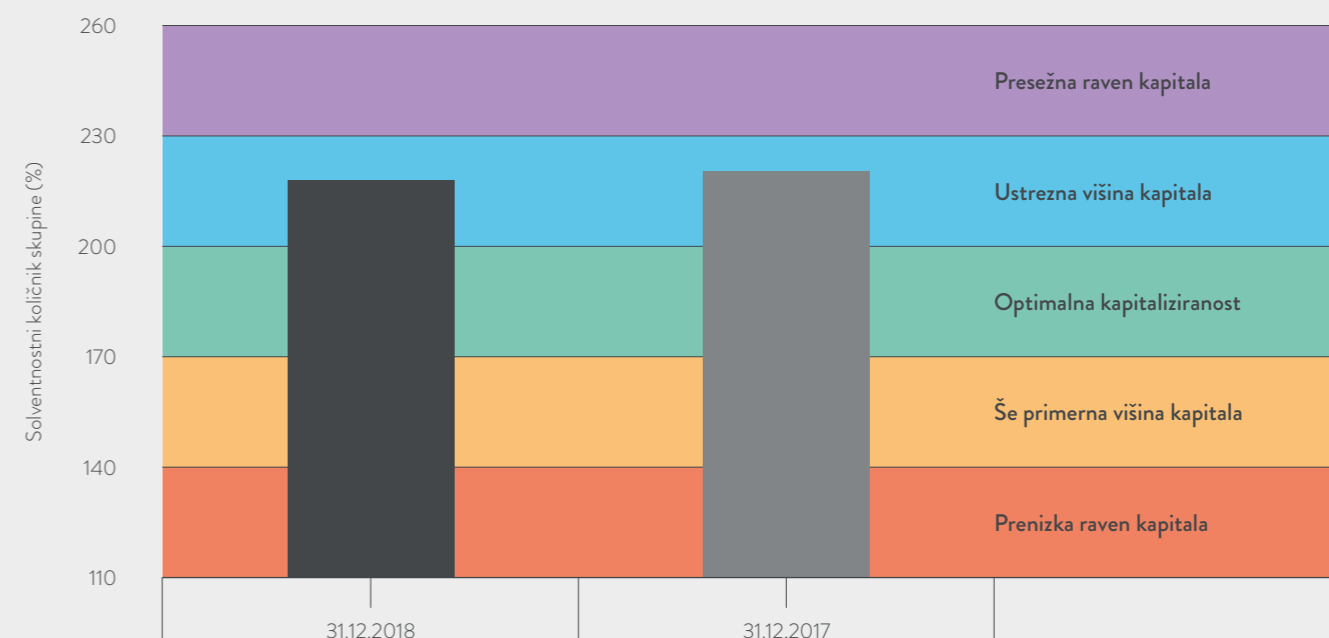
Skupina ima v politiki upravljanja kapitala zapisano strategijo, da bo na daljši rok zasledovala solventnost v razponu optimalne kapitaliziranosti, določene v strategiji prevzemanja tveganj, v kateri je eno glavnih meril pripravljenosti za prevzem tveganj višina solventnostnega količnika. Poleg tega, zaradi zagotavljanja bonitetne ocene na ustrezni ravni, skupina vzdržuje raven primernih lastnih virov sredstev, ki ni nižja od kapitala, potrebnega za bonitetno oceno v območju A. Hkrati mora razpolagati z zadostno višino primernih lastnih virov sredstev, da lahko pokrije morebitne kapital-ske potrebe odvisnih družb, če se v kateri izmed njih uresniči večji stresni scenarij. S tem namenom je določen varnostni presežek primernih lastnih virov sredstev nad zakonsko zahtevanimi.

Sprejemljiva meja solventnostnega količnika skupine v skladu s strategijo prevzemanja tveganj je 140 %, optimalna kapitaliziranost pa je določena v višini solventnostnega količnika med 170 % in 200 %.

Iz navedenega izhaja, da je na dan 31. 12. 2018 skupina tudi glede na notranja merila dobro kapitalizirana. Nadzorni svet Save Re je v decembru 2018 potrdil poslovni načrt Save Re in Zavarovalne skupine Sava, vključno s finančnimi projekcijami ter izračunom primernih lastnih virov sredstev, SCR in solventnostnega količnika za obdobje 2019–2021. Skupina načrtuje, da bo v obdobju 2019–2021 višina solventnostnega količnika skupine vseskozi najmanj na ravni optimalne kapitaliziranosti, določene v strategiji prevzemanja tveganj.

Iz spodnje slike je razvidno, da je višina solventnostnega količnika usklajena s strategijo prevzemanja tveganj skupine in se nahaja nad zgornjo mejo optimalne ravni kapitala (na ravni ustrezne višine kapitala).

Skladnost solventnostnega količnika skupine s strategijo prevzemanja tveganj

E.2.2 Zahtevani minimalni solventnostni kapital (MCR)

Zavarovalna skupina Sava izračunava MCR skupine kot vsoto minimalnega zahtevanega solventnostnega kapitala obvladujoče družbe in minimalnih zahtevanih solventnostnih kapitalov odvisnih družb, ki so zavarovalnice, pri čemer za zavarovalnice s sedežem zunaj EU upošteva lokalne kapitalne zahteve.

Vhodni podatki za izračun MCR skupine

(v tisoč EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Sava Re	40.639	40.018
Zavarovalnica Sava	43.309	47.187
Sava neživotno osiguranje (SRB)	3.194	3.195
Sava životno osiguranje (SRB)	3.194	3.195
Sava osiguruvanje (MKD)	2.995	3.014
Sava osiguranje (MNE)	3.000	3.000
Illyria	3.200	3.200
Illyria Life	3.200	3.200
MCR skupine	102.730	106.009

Primerni lastni viri sredstev skupine za pokrivanje MCR v višini 465.004 tisoč EUR (31. 12. 2017: 443.045 tisoč EUR) znatno presegajo MCR skupine v višini 102.730 tisoč EUR (31. 12. 2017: 106.009 tisoč EUR).

E.3 Uporaba podmodula tveganja lastniških vrednostnih papirjev, temelječega na trajanju, pri izračunu zahtevanega solventnostnega kapitala

Pri izračunu zahtevanega solventnostnega kapitala skupina ne uporablja podmodula tveganja lastniških vrednostnih papirjev, temelječega na trajanju.

E.4 Razlika med standardno formulo in kakršnim koli uporabljenim notranjim modelom

Razlik med standardno formulo in notranjim modelom ni, saj družbe v skupini in skupina za izračun zahtevanega solventnostnega kapitala ne uporabljajo notranjega modela.

E.5 Neskladnost z zahtevanim minimalnim kapitalom in neskladnost z zahtevanim solventnostnim kapitalom

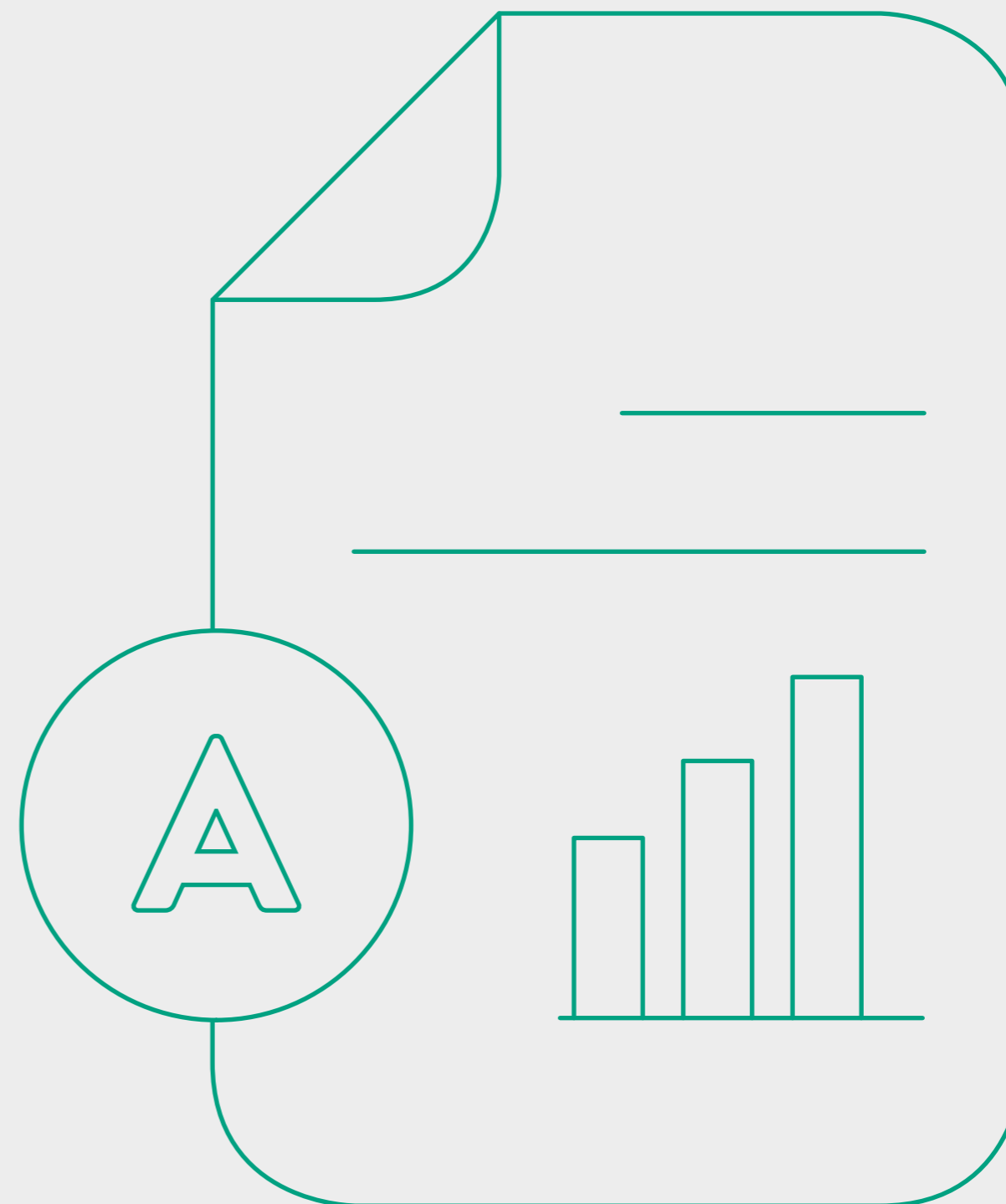
Skupina nima neskladnosti z zahtevanim minimalnim oziroma zahtevanim solventnostnim kapitalom.

E.6 Druge informacije

Skupina v zvezi z upravljanjem kapitala nima drugih pomembnih informacij.

Priloga A

**Slovar izbranih strokovnih
izrazov in načinov izračuna**

Priloga A – Slovar izbranih strokovnih izrazov in načinov izračuna

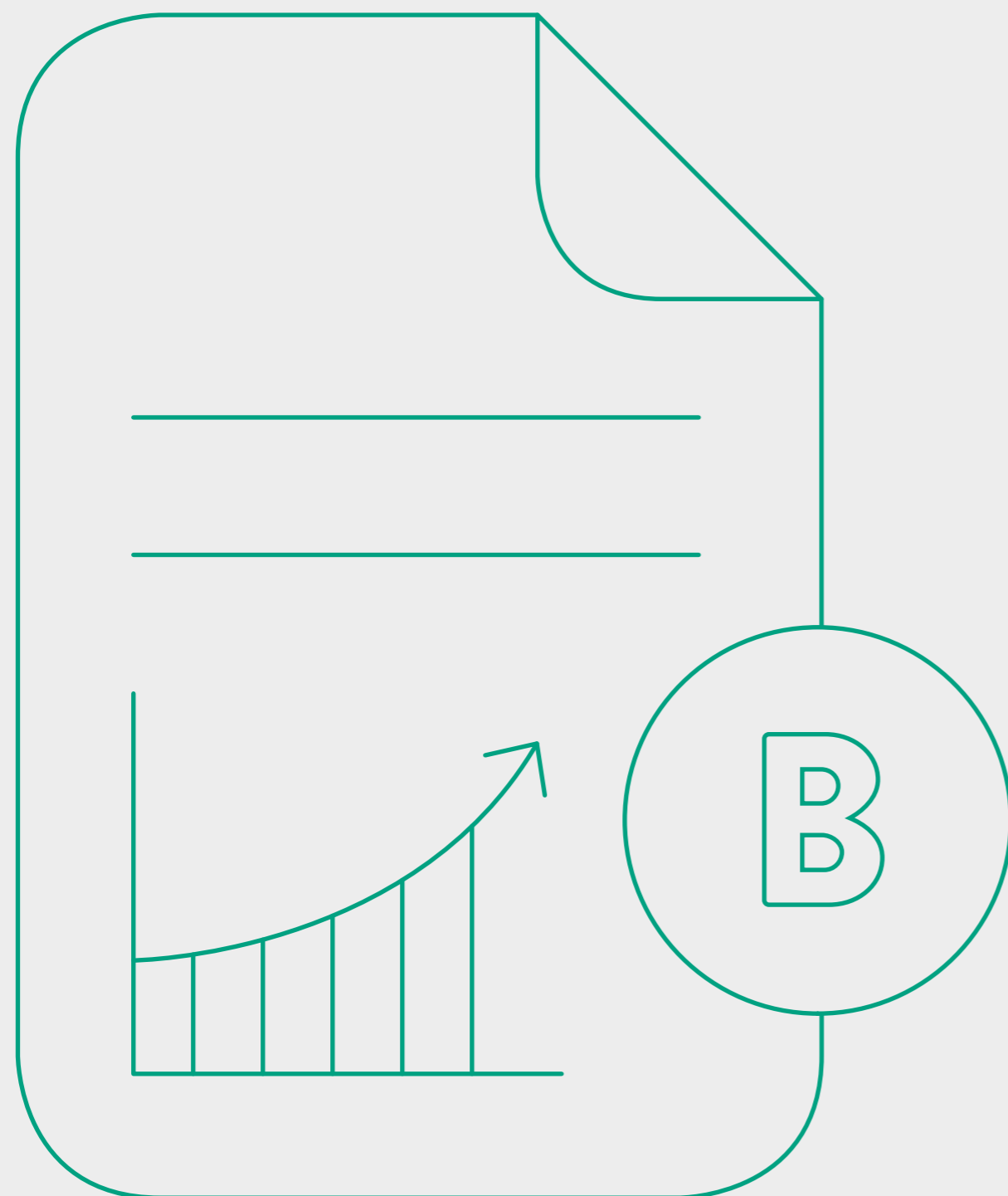
Slovenski izraz	Angleški izraz	Pomen
CAPM	Capital asset pricing model	Model, ki opisuje odnos med tveganjem in pričakovanim donosom sredstev.
Cena BVAL	Bloomberg valuation	Cena, pridobljena iz informacijskega sistema Bloomberg.
Cena CBBT	Composite bloomberg bond trader	Je zaključna cena, objavljena v sistemu Bloomberg, ki temelji na zavezujočih ponudbah.
EIOPA	European insurance and occupational pensions authority	Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine.
Kakovostni razredi kapitala	Tiers	Postavke lastnih virov sredstev se na podlagi meril (npr. trajanje, ali gre za osnovni ali pomožni lastni vir sredstev) razvrstijo v tri razrede.
Ključna stopnja trajanja	Key rate duration	Ključna stopnja trajanja je nadaljevanje modificiranega trajanja, le da meri občutljivost premikov na krivulji obrestnih mer samo pri danih (ključnih) zapadlostih. Vsota KRD po vseh ključnih zapadlostih nam da približek modificiranega trajanja.
Lastna ocena tveganj in solventnosti – ORSA	Own risk and solvency assessment – ORSA	Lastna ocena tveganj, povezanih s poslovnim in strateškim načrtom družbe, ter ocena ustreznosti lastnih virov sredstev za pokrivanje tveganj.
Meje dovoljenega tveganja	Risk tolerance limits	Meje za posamezne kategorije tveganj, vključene v profil tveganj družbe, in meje za mere tveganj, ki se spremljajo pri vsakodnevem upravljanju tveganj. Določijo se enkrat letno in v skladu s pripravljenostjo za prevzem tveganj, določeno v strategiji prevzemanja tveganj družbe, temeljiti pa morajo na analizah občutljivosti, stresnih testih in scenarijih ali strokovni presoji.
Modificirano trajanje	Modified duration	Modificirano trajanje meri občutljivost portfelja na vzporedne premike na krivulji obrestnih mer. Sprememba obrestnih mer za +/-1 % ima na portfelj aproksimativno vpliv +/-MD %.

Slovenski izraz	Angleški izraz	Pomen
MSRP	IFRS	Mednarodni standardi računovodskega poročanja. V Evropski uniji poenotena zbirka predpisov, ki ureja računovodsko evidentiranje poslovanja.
Načrt neprekinjenega delovanja	Business continuity procedures	Dokument, ki vključuje postopke zagotavljanja neprekinjenega delovanja ključnih delovnih procesov in sistemov. Krizni načrt je sestavni del načrta neprekinjenega poslovanja ter določa tehnične in organizacijske ukrepe za ponovno vzpostavitev delovanja in zmanjšanja posledic hudih motenj poslovanja.
Največja verjetna škoda – PML	Probable maximum loss – PML	To je maksimalni znesek škode, ki po oceni zavarovalnice lahko nastane na zavarovanem riziku v enem škodnem dogodku. Običajno je izražen v odstotku od zavarovalne vsote, v skrajnem primeru je enak celotni zavarovalni vsoti (PML predstavlja v tem primeru 100 odstotkov zavarovalne vsote).
Operativni limiti	Operational limits	Na podlagi izraženih mej dovoljenega tveganja se postavijo operativne omejitve za posamezna področja: na primer meje pri sklepanju zavarovanj ali naložbene meje, ki jih zaposleni prve obrambne linije uporabljajo pri vsakodnevem upravljanju tveganj in omogočajo, da družba ostane znotraj pripravljenosti za prevzem tveganj.
Osnovni zahtevani solventnostni kapital – BSCR	Basic solvency capital requirement – BSCR	Osnovni zahtevani solventnostni kapital po standardni formuli je znesek, ki temelji na zakonsko predpisanem izračunu teh tveganj: tveganje premoženjskih zavarovanj, tveganje življenjskih zavarovanj, tveganje zdravstvenih zavarovanj, tržno tveganje in tveganje neplačila nasprotna stranke.
Parametri, specifični za posamezno podjetje – USP	Undertaking-specific parameters – USP	V okviru standardne formule lahko (po)zavarovalnice standardne odklone za tveganje premije in rezervacije premoženjskih in NSLT zdravstvenih zavarovanj nadomestijo s parametri, specifičnimi za (po)zavarovalnico, v skladu s členom 218 Delegirane uredbe (EU) 2015/35.

Slovenski izraz	Angleški izraz	Pomen
Prilagoditev zaradi absorpcijske zmožnosti zavarovalno-tehničnih rezervacij in odloženih davkov – TP in DT	Adjustment for loss-absorbing capacity of technical provisions and deferred taxes – TP and DT adjustment	Struktura kapitalske zahteve po standardni formuli vključuje tudi prilagoditev zaradi absorpcijske zmožnosti zavarovalno-tehničnih rezervacij in odloženih davkov. Prilagoditev odraža morebitno kompenzacijo nepričakovanih izgub z zmanjšanjem zavarovalno-tehničnih rezervacij ali odloženih davkov oziroma kombinacije obeh. Prilagoditev upošteva učinek zmanjšanja tveganj zaradi prihodnjih diskrecijskih upravičenj (po)zavarovalnih pogodb, saj lahko (po)zavarovalne družbe upoštevajo, da se zmanjšanje teh upravičenj lahko uporabi za pokrivanje možnih nepričakovanih izgub.
Primerni lastni viri sredstev	Own funds	Lastni viri sredstev, primerni za pokrivanje zahtevanega solventnostnega kapitala.
Pripravljenost za prevzem tveganj	Risk appetite	Stopnja tveganja, ki jo je družba pripravljena prevzeti v skladu s svojimi strateškimi cilji. V Savi Re je opredeljena s sprejemljivim solventnostnim količnikom, stopnjo likvidnosti sredstev, dobičkovnostjo zavarovalnih produktov in tveganjem ugleda.
Profil tveganj	Risk profile	Vsa tveganja, ki jim je družba izpostavljena, in količinska opredelitev te izpostavljenosti za vse kategorije tveganj.
Register tveganj	Risk Register	Seznam vseh prepoznanih tveganj, ki ga družba vodi in redno posodablja.
Scenarijski test	Scenario test	Scenarijski test se nanaša na ugotavljanje učinka hkratne spremembe več parametrov, na primer istočasne spremembe v različnih skupinah tveganj, ki vplivajo na zavarovalne posle, vrednosti finančnih naložb in spremembo obrestnih mer.
Sedanja vrednost	Present value	Vrednost prihodnjih denarnih tokov, preračunana na današnji dan. Pri tem uporabimo diskontiranje.
Sistem upravljanja tveganj	Risk management system	Sistem upravljanja tveganj je skupek vseh ukrepov, ki jih sprejme zavarovalnica za upravljanje (tj. prepoznavanje, spremljanje, merjenje, upravljanje, poročanje) pomembnih tveganj, izhajajočih iz dejavnosti družbe in zunanjega okolja, zato da čimbolj izboljša izpolnjevanje strateških ciljev in čimbolj omeji možnost izgube lastnih virov sredstev.

Slovenski izraz	Angleški izraz	Pomen
Solventnostni količnik	Solvency ratio	Količnik primernih lastnih virov sredstev in zahtevanega solventnostnega kapitala, ki predstavlja kapitalsko ustreznost družbe skladno z načeli Solventnosti II. Količnik, ki presega 100 odstotkov, kaže, da ima družba dovolj virov za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala.
Standardna formula	Standard formula	Niz izračunov, ki so določeni s predpisi Solventnost II in se uporabljajo za določitev zahtevanega solventnostnega kapitala.
Stresni test	Stress test	Stresni test se nanaša na spremembo posameznega parametra, ki vpliva na vrednost sredstev, obveznosti in/ali lastnih virov sredstev družbe, ter na ugotavljanje učinka teh sprememb na njihovo vrednost.
Trg OTC	Over the counter	Transakcija prek trga OTC je transakcija med strankama z vrednostnimi papirji ali drugimi finančnimi instrumenti zunaj organiziranega trga.
Tržna vrednost	Market value	Vrednost, po kateri se sredstva oziroma obveznosti vrednotijo z zneskom, po katerem bi se sredstvo izmenjalo oziroma obveznosti prenesle/poravnale med dobro obveščena strankama s pravico razpolaganja v strogo poslovnem odnosu. Zneski temeljijo na cenah aktivnih in likvidnih trgov, ki so podjetju na voljo in se običajno uporabljajo.
Vrednost enote premoženja – VEP	Unit value	Vrednost enote premoženja ali vrednost točke nam pove, koliko je vredna posamezna enota premoženja podsklada krovnega sklada, in se redno objavlja.
Zahtevani minimalni kapital – MCR	Minimum capital requirement – MCR	Zahtevani minimalni kapital je enak znesku lastnih virov sredstev, pod katerim bi bili zavarovalci, zavarovanci ali drugi upravičenci zavarovalnih pogodb izpostavljeni nesprejemljivi stopnji tveganja, če se zavarovalnici dovoli nadaljnje poslovanje.
Zahtevani solventnostni kapital – SCR	Solvency capital requirement – SCR	Zahtevani solventnostni kapital je znesek, ki temelji na zakonsko predpisanem izračunu vseh merljivih tveganj, vključujoč tveganja premoženjskih zavarovanj, tveganja življenjskih zavarovanj, tveganja zdravstvenih zavarovanj, tržna tveganja, tveganja neplačila nasprotnne stranke in operativna tveganja.

Priloga B

Kvantitativni obrazci

- S.32.01.22 Podjetja v okviru skupine**
- S.02.01.02 Bilanca stanja**
- S.05.01.02 Premije, škode in odhodki po vrstah poslovanja**
- S.05.02.01 Premije, škode in odhodki po državah**
- S.23.01.22 Lastna sredstva**
- S.25.01.22 Zahtevani solventnostni kapital – za podjetja, ki uporabljajo standardno formulo**

Vsi zneski v kvantitativnih obrazcih so v tisoč EUR.

S.32.01.22 Podjetja v okviru skupine

Država	Identifikacijska koda podjetja	Vrsta identifikacijske kode podjetja	Zakonito ime podjetja	Vrsta podjetja	Pravna oblika	Kategorija (vzajemno/ nevzajemno)	Nadzorni organ	Merila vpliva						Vključenost v okvir nadzora skupine		Izračun solventnosti na ravni skupine
								% deleža v kapitalu % ki se uporablja	% ki se uporablja za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov	% glasovalnih pravic	Druga merila	Raven vpliva	Sorazmerni delež, ki se uporablja za izračun solventnosti na ravni skupine	DA/NE	Datum odločitve, če se uporablja člen 214	
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
SI	SC/5946948000	Posebna koda	TBS TEAM 24 d.o.o.	družba za pomožne storitve, kot je opredeljena v členu 1(53) Delegirane uredbe (EU) 2015/35	družba z omejeno odgovornostjo	nevzajemno		75,0%	100,0%	75,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija
MK	SC/5989434	Posebna koda	SAVA PENZISKO DRUSTVO AD Skopje	institucija za poklicno pokojninsko zavarovanje	delniška družba	nevzajemno	Agencijata za supervizija na kapitalno financirano penzisko osiguranje MAPAS	100,0%	100,0%	100,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: prilagojena kapitalna metoda
SI	SC/8281262000	Posebna koda	ZTSR, raziskovanje trga, d.o.o., Ljubljana	drugo	družba z omejeno odgovornostjo	nevzajemno		50,0%	50,0%	50,0%		pomemben	50,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: prilagojena kapitalna metoda
SI	SC/6383785	Posebna koda	Sava Terra	družba za pomožne storitve, kot je opredeljena v členu 1(53) Delegirane uredbe (EU) 2015/35	družba z omejeno odgovornostjo	nevzajemno		100,0%	100,0%	100,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija
UK	SC/10735938	Posebna koda	G2I Ltd	družba za pomožne storitve, kot je opredeljena v členu 1(53) Delegirane uredbe (EU) 2015/35	družba z omejeno odgovornostjo	nevzajemno	Financial conduct authority	17,5%	17,5%	25,0%		pomemben	17,5%	vključeno v nadzor		Metoda 1: prilagojena kapitalna metoda
XK	SC/70152892	Posebna koda	Illyria s.h.a., Prishtine	zavarovalnica za neživiljenjska zavarovanja	delniška družba	nevzajemno	Centralna banka Kosova	100,0%	100,0%	100,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija
MK	SC/4778529	Posebna koda	Sava osiguranje a.d., Skopje	zavarovalnica za neživiljenjska zavarovanja	delniška družba	nevzajemno	Agencija za supervizija na osiguranje na Republika Makedonija	92,6%	100,0%	92,6%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija
ME	SC/02303388	Posebna koda	Sava osiguranje a.d., Podgorica	zavarovalnica za neživiljenjska zavarovanja	delniška družba	nevzajemno	Agencija za nadzor osiguranja Crna Gora	100,0%	100,0%	100,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija
XK	SC/70520893	Posebna koda	Illyria Life s.h.a., Pristina	zavarovalnica za življenjska zavarovanja	delniška družba	nevzajemno	Centralna banka Kosova	100,0%	100,0%	100,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija
RS	SC/20482443	Posebna koda	Sava životno osiguranje a.d., Beograd	zavarovalnica za življenjska zavarovanja	delniška družba	nevzajemno	Narodna banka Srbije	100,0%	100,0%	100,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija
RS	SC/17407813	Posebna koda	SAVA NEŽIVOTNO OSIGURANJE A.D.O. BEOGRAD	zavarovalnica za neživiljenjska zavarovanja	delniška družba	nevzajemno	Narodna banka Srbije	100,0%	100,0%	100,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija

Država	Identifikacijska koda podjetja	Vrsta identifikacijske kode podjetja	Zakonito ime podjetja	Vrsta podjetja	Pravna oblika	Kategorija (vzajemno/ nevzajemno)	Nadzorni organ	Merila vpliva						Vključenost v okvir nadzora skupine		Izračun solventnosti na ravni skupine
								% deleža v kapitalu % ki se uporablja	% ki se uporablja za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov	% glasovalnih pravic	Druga merila	Raven vpliva	Sorazmerni delež, ki se uporablja za izračun solventnosti na ravni skupine	DA/NE	Datum odločitve, če se uporablja člen 214	Uporabljena metoda in, pri metodi 1, obravnavna podjetja
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
SI	LEI/48510000 OGX4W2DFYV52	LEI	ZAVAROVALNICA SAVA, zavarovalna družba, d.d.	kompozitna zavarovalnica	delniška družba	nevzajemno	Agencija za zavarovalni nadzor	100,0%	100,0%	100,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija
SI	LEI/213800K2 LJ7JKL6CU689	LEI	Sava pokojninska družba, d.d.	institucija za poklicno pokojninsko zavarovanje	delniška družba	nevzajemno	Agencija za zavarovalni nadzor	100,0%	100,0%	100,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: sektorski predpisi
XK	SC/70587513	Posebna koda	" Illyria Hospital " SH.P.K.	družba za pomožne storitve, kot je opredeljena v členu 1(53) Delegirane uredbe (EU) 2015/35	družba z omejeno odgovornostjo	nevzajemno		100,0%	100,0%	100,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija
ME	SC/02806380	Posebna koda	Sava Car d.o.o., Podgorica	družba za pomožne storitve, kot je opredeljena v členu 1(53) Delegirane uredbe (EU) 2015/35	družba z omejeno odgovornostjo	nevzajemno	Ministarstvo unutrašnjih poslova	100,0%	100,0%	100,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija
SI	SC/2238799000	Posebna koda	ZS Svetovanje, storitve zavarovalnega zastopanja, d.o.o.	družba za pomožne storitve, kot je opredeljena v členu 1(53) Delegirane uredbe (EU) 2015/35	družba z omejeno odgovornostjo	nevzajemno	Agencija za zavarovalni nadzor	100,0%	100,0%	100,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija
SI	SC/6149065000	Posebna koda	ORNATUS KLICNI CENTER, podjetje za posredovanje telefonskih klicov, d.o.o.	družba za pomožne storitve, kot je opredeljena v členu 1(53) Delegirane uredbe (EU) 2015/35	družba z omejeno odgovornostjo	nevzajemno	Agencija za zavarovalni nadzor	100,0%	100,0%	100,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija
ME	SC/1550411	Posebna koda	DRUŠTVO ZA ZASTUPANJE U OSIGURANJU "SAVA AGENT" D.O.O. - Podgorica	družba za pomožne storitve, kot je opredeljena v členu 1(53) Delegirane uredbe (EU) 2015/35	družba z omejeno odgovornostjo	nevzajemno	Agencija za nadzor osiguranja Crna Gora	100,0%	100,0%	100,0%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija
MK	SC/7005350	Posebna koda	Sava Station doeel Skopje	družba za pomožne storitve, kot je opredeljena v členu 1(53) Delegirane uredbe (EU) 2015/35	družba z omejeno odgovornostjo	nevzajemno	Ministerstvo za vnatrešni raboti na Republika Makedonija	92,6%	100,0%	92,6%		prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija
SI	LEI/549300P6 F1BDSFSW5T72	LEI	Pozavarovalnica Sava d.d., Ljubljana	pozavarovalnica	delniška družba	nevzajemno	Agencija za zavarovalni nadzor					prevladujoč	100,0%	vključeno v nadzor		Metoda 1: polna konsolidacija

S.02.01.02 Bilanca stanja

Sredstva		Vrednost po Solventnosti II
		C0010
Dobro ime	R0010	
Odloženi stroški pridobitve	R0020	
Neopredmetena sredstva	R0030	0
Odložene terjatve za davek	R0040	8.317
Presežek iz naslova pokojninskih shem	R0050	0
Opredmetena osnovna sredstva v posesti za lastno uporabo	R0060	43.430
Naložbe (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na indeks ali enoto premoženja)	R0070	1.111.941
Nepremičnine (razen za lastno uporabo)	R0080	21.477
Deleži v povezanih podjetjih, vključno z udeležbami	R0090	28.365
Lastniški vrednostni papirji	R0100	15.659
Lastniški vrednostni papirji, ki kotirajo na borzi	R0110	13.346
Lastniški vrednostni papirji, ki ne kotirajo na borzi	R0120	2.313
Obveznice	R0130	978.652
Državne obveznice	R0140	583.208
Podjetniške obveznice	R0150	395.444
Strukturirani vrednostni papirji	R0160	0
Vrednostni papirji, zavarovani s premoženjem	R0170	0
Kolektivni naložbeni podjetji	R0180	39.924
Izvedeni finančni instrumenti	R0190	0
Depoziti, ki niso denarni ustrezniki	R0200	27.864
Druge naložbe	R0210	0
Sredstva v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na indeks ali enoto premoženja	R0220	133.270

Sredstva		Vrednost po Solventnosti II
		C0010
Kreditni in hipoteke	R0230	1.116
Posojila, vezana na police	R0240	49
Kreditni in hipoteke posameznikom	R0250	13
Drugi kreditni in hipoteke	R0260	1.054
Izterljivi zneski iz pozavarovanj iz naslova:	R0270	20.663
neživljenjskih zavarovanj in zdravstvenih zavarovanj, podobnih neživljenjskim	R0280	16.829
neživljenjskih zavarovanj brez zdravstvenih zavarovanj	R0290	16.180
zdravstvenih zavarovanj, podobnih neživljenjskim	R0300	649
življenjskih zavarovanj in zdravstvenih zavarovanj, podobnih življenjskim, razen zdravstvenih zavarovanj in zavarovanj, vezanih na indeks ali enoto premoženja	R0310	3.834
zdravstvenih zavarovanj, podobnih življenjskim	R0320	0
življenjskih zavarovanj, razen zdravstvenih zavarovanj in zavarovanj, vezanih na indeks ali enoto premoženja	R0330	3.834
življenjskih zavarovanj, vezanih na indeks ali enoto premoženja	R0340	0
Depoziti pri cedentih	R0350	6.275
Terjatve iz naslova zavarovanj in terjatve do posrednikov	R0360	34.311
Terjatve iz naslova pozavarovanj	R0370	5.431
Terjatve (do kupcev, nepovezane z zavarovanjem)	R0380	5.360
Lastne delnice (v posesti neposredno)	R0390	26.346
Zneski, dolgovani podjetju v zvezi s postavkami lastnih sredstev ali ustanovnim kapitalom, ki je bil vpoklican in še ni vplačan	R0400	0
Denar in denarni ustrezniki	R0410	55.518
Vsa druga sredstva, ki niso prikazana drugje	R0420	133
Sredstva skupaj	R0500	1.452.111

		Vrednost po Solventnosti II
Obveznosti		C0010
Zavarovalno-tehnične rezervacije – neživljenjska zavarovanja	R0510	373.432
Zavarovalno-tehnične rezervacije – neživljenjska zavarovanja (brez zdravstvenih zavarovanj)	R0520	352.984
Zavarovalno-tehnične rezervacije, izračunane kot celota	R0530	0
Najboljša ocena	R0540	318.106
Marža za tveganje	R0550	34.879
Zavarovalno-tehnične rezervacije – zdravstvena zavarovanja (podobna neživljenjskim)	R0560	20.448
Zavarovalno-tehnične rezervacije, izračunane kot celota	R0570	0
Najboljša ocena	R0580	12.204
Marža za tveganje	R0590	8.244
Zavarovalno-tehnične rezervacije – življenjska zavarovanja (razen zavarovanj, vezanih na indeks ali enoto premoženja)	R0600	341.107
Zavarovalno-tehnične rezervacije – zdravstvena zavarovanja (podobna življenjskim)	R0610	-2.558
Zavarovalno-tehnične rezervacije, izračunane kot celota	R0620	0
Najboljša ocena	R0630	-3.372
Marža za tveganje	R0640	813
Zavarovalno-tehnične rezervacije – življenjska zavarovanja (razen zdravstvenih zavarovanj in zavarovanj, vezanih na indeks ali enoto premoženja)	R0650	343.665
Zavarovalno-tehnične rezervacije, izračunane kot celota	R0660	0
Najboljša ocena	R0670	328.156
Marža za tveganje	R0680	15.510
Zavarovalno-tehnične rezervacije – zavarovanja, vezana na indeks ali enoto premoženja	R0690	106.048

		Vrednost po Solventnosti II
Obveznosti		C0010
Zavarovalno-tehnične rezervacije, izračunane kot celota	R0700	0
Najboljša ocena	R0710	98.108
Marža za tveganje	R0720	7.941
Druge zavarovalno-tehnične rezervacije	R0730	
Pogojne obveznosti	R0740	0
Rezervacije, razen zavarovalno-tehničnih rezervacij	R0750	7.590
Obveznosti iz naslova pokojninskih shem	R0760	0
Depoziti pozavarovateljev	R0770	0
Odložene obveznosti za davek	R0780	48.206
Izvedeni finančni instrumenti	R0790	0
Zneski, dolgovani kreditnim institucijam	R0800	0
Finančne obveznosti, razen zneskov, dolgovanih kreditnim institucijam	R0810	269
Obveznosti iz naslova zavarovanja in obveznosti do posrednikov	R0820	34.438
Obveznosti iz naslova pozavarovanja	R0830	2.802
Obveznosti (do kupcev, nepovezane z zavarovanjem)	R0840	10.006
Podrejene obveznosti	R0850	0
Podrejene obveznosti, ki niso del osnovnih lastnih sredstev	R0860	0
Podrejene obveznosti, ki so del osnovnih lastnih sredstev	R0870	0
Vse druge obveznosti, ki niso prikazane drugje	R0880	15.002
Obveznosti skupaj	R0900	938.901
Presežek sredstev nad obveznostmi	R1000	513.211

S.23.01.22 Lastna sredstva

		Skupaj	Stopnja 1 – neomejene postavke	Stopnja 1 – omejene postavke	Stopnja 2	Stopnja 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Osnovna lastna sredstva pred odbitkom za udeležbe v drugih subjektih finančnega sektorja						
Navadne delnice (skupaj z lastnimi delnicami)	R0010	71.856	71.856		0	
Nerazpoložljiv vpoklican, a nevplačan navadni lastniški kapital na ravni skupine	R0020	0	0		0	
Vplačani presežek kapitala v zvezi z navadnimi delnicami	R0030	43.036	43.036		0	
Ustanovni kapital, prispevki članov ali enakovredna postavka osnovnih lastnih sredstev družb za vzajemno zavarovanje ali družb, ki delujejo po načelu vzajemnosti	R0040	0	0		0	
Sredstva na podrejenih računih članov družbe za vzajemno zavarovanje	R0050	0		0	0	0
Nerazpoložljiva sredstva na podrejenih računih članov družbe za vzajemno zavarovanje na ravni skupine	R0060	0		0	0	0
Presežek sredstev	R0070	0	0			
Nerazpoložljiva presežna sredstva na ravni skupine	R0080	0	0			
Prednostne delnice	R0090	0		0	0	0
Nerazpoložljive prednostne delnice na ravni skupine	R0100	0		0	0	0
Vplačani presežek kapitala v zvezi s prednostnimi delnicami	R0110	0		0	0	0
Nerazpoložljivi vplačani presežek kapitala v zvezi s prednostnimi delnicami na ravni skupine	R0120	0		0	0	0
Uskladitvene rezerve	R0130	356.700	356.700			
Podrejene obveznosti	R0140	0		0	0	0
Nerazpoložljive podrejene obveznosti na ravni skupine	R0150	0		0	0	0
Znesek neto odloženih terjatev za davek	R0160	0				0
Znesek neto odloženih terjatev za davek, ki ni razpoložljiv na ravni skupine	R0170	0				0
Druge postavke, ki jih je nadzorni organ odobril kot osnovna lastna sredstva in ki niso navedene zgoraj	R0180	0	0	0	0	0
Nerazpoložljiva lastna sredstva, povezana s postavkami drugih lastnih sredstev, ki jih je odobril nadzorni organ	R0190	0	0	0	0	0
Manjšinski deleži (če niso sporočeni v okviru specifične postavke lastnih sredstev)	R0200	550	550	0	0	0
Nerazpoložljivi manjšinski deleži na ravni skupine	R0210	195	195	0	0	0

		Skupaj	Stopnja 1 – neomejene postavke	Stopnja 1 – omejene postavke	Stopnja 2	Stopnja 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Lastna sredstva iz računovodskih izkazov, ki ne bi smela biti predstavljena v okviru uskladitvenih rezerv in ne izpolnjujejo meril za razvrstitev kot lastna sredstva v skladu s Solventnostjo II						
Lastna sredstva iz računovodskih izkazov, ki ne bi smela biti predstavljena v okviru uskladitvenih rezerv in ne izpolnjujejo meril za razvrstitev kot lastna sredstva v skladu s Solventnostjo II	R0220	0				
Odbitki						
Odbitki za udeležbe v drugih finančnih subjektih, vključno z nereguliranimi subjekti, ki izvajajo finančne dejavnosti	R0230	6.943	6.943	0	0	
Od tega odbiti v skladu s členom 228 Direktive 2009/138/ES	R0240	0	0	0	0	
Odbitki za udeležbe, kadar informacije niso razpoložljive (člen 229)	R0250	0	0	0	0	0
Odbitki za udeležbe, vključene z uporabo metode odbitkov in združevanja, kadar se uporabi kombinacija metod	R0260	0	0	0	0	0
Nerazpoložljive postavke lastnih sredstev skupaj	R0270	195	195	0	0	0
Odbitki skupaj	R0280	7.138	7.138	0	0	0
Skupna osnovna lastna sredstva po odbitkih	R0290	465.004	465.004	0	0	0
Pomožna lastna sredstva						
Nevplačane in nevpoklicane navadne delnice, ki se jih lahko vpokliče na zahtevo	R0300	0			0	
Nevplačan in nevpoklican ustanovni kapital, prispevki članov ali enakovredna postavka osnovnih lastnih sredstev družb za vzajemno zavarovanje ali družb, ki delujejo po načelu vzajemnosti, ki se jih lahko vpokliče na zahtevo	R0310	0			0	0
Nevplačane in nevpoklicane prednostne delnice, ki se jih lahko vpokliče na zahtevo	R0320	0			0	0
Pravno zavezujoča zaveza vpisa in plačila podrejenih obveznosti na zahtevo	R0330	0			0	0
Akreditivi in jamstva v skladu s členom 96(2) Direktive 2009/138/ES	R0340	0			0	
Akreditivi in jamstva, razen tistih v skladu s členom 96(2) Direktive 2009/138/ES	R0350	0			0	0
Pozivi članom za dodatne prispevke v skladu s prvim pododstavkom člena 96(3) Direktive 2009/138/ES	R0360	0			0	

	Skupaj	Stopnja 1 – neomejene postavke	Stopnja 1 – omejene postavke	Stopnja 2	Stopnja 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Pozivi članom za dodatne prispevke, razen tistih v skladu s prvim pododstavkom člena 96(3) Direktive 2009/138/ES	R0370	0		0	0
Nerazpoložljiva pomožna lastna sredstva na ravni skupine	R0380	0		0	0
Druga pomožna lastna sredstva	R0390	0		0	0
Skupaj pomožna lastna sredstva	R0400	0		0	0
Lastna sredstva v drugih finančnih sektorjih					
Kreditne institucije, investicijska podjetja, finančne institucije, upravitelji alternativnih investicijskih skladov, družbe za upravljanje KNPVP	R0410	0	0	0	
Institucije za poklicno pokojninsko zavarovanje	R0420	6.943	6.943	0	0
Neregulirani subjekti, ki izvajajo finančne dejavnosti	R0430	0	0	0	
Skupna lastna sredstva v drugih finančnih sektorjih	R0440	6.943	6.943	0	0
Lastna sredstva ob uporabi metode odbitkov in združevanja (D&A), same ali v kombinaciji z metodo 1					
Lastna sredstva, združena ob uporabi metode D&A in kombinacije metod	R0450	0	0	0	0
Lastna sredstva, združena ob uporabi metode D&A in kombinacije metod, brez transakcij znotraj skupine	R0460	0	0	0	0
Skupna razpoložljiva lastna sredstva za izpolnjevanje konsolidiranega zahtevanega solventnostnega kapitala (SCR) na ravni skupine (brez lastnih sredstev iz drugih subjektov finančnega sektorja in iz subjektov, vključenih prek metode D&A)	R0520	465.004	465.004	0	0
Skupna razpoložljiva lastna sredstva za izpolnjevanje minimalnega konsolidiranega SCR na ravni skupine	R0530	465.004	465.004	0	
Skupna primerna lastna sredstva za izpolnjevanje konsolidiranega SCR na ravni skupine (brez lastnih sredstev iz drugih subjektov finančnega sektorja in iz subjektov, vključenih prek metode D&A)	R0560	465.004	465.004	0	0
Skupna primerna lastna sredstva za izpolnjevanje minimalnega konsolidiranega SCR na ravni skupine	R0570	465.004	465.004	0	
Minimalni konsolidirani SCR na ravni skupine	R0610	102.730			
Razmerje med primernimi lastnimi sredstvi in minimalnim konsolidiranim SCR na ravni skupine	R0650	452,6456%			

	Skupaj	Stopnja 1 – neomejene postavke	Stopnja 1 – omejene postavke	Stopnja 2	Stopnja 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Skupna primerna lastna sredstva za izpolnjevanje SCR na ravni skupine (vključno z lastnimi sredstvi iz drugih subjektov finančnega sektorja in iz podjetij, vključenih prek metode D&A)	R0660	471.947	471.947	0	0
Zahtevani solventnostni kapital na ravni skupine	R0680	216.735			
Razmerje med primernimi lastnimi sredstvi in SCR na ravni skupine, vključno z drugimi subjekti finančnega sektorja in subjekti, vključenimi prek metode D&A	R0690	217,7532%			

C0060					
Uskladitvene rezerve					
Presežek sredstev nad obveznostmi	R0700	513.211			
Lastne delnice (v posesti neposredno in posredno)	R0710	26.346			
Predvidljive dividende, razdelitve in dajatve	R0720	14.723			
Druge postavke osnovnih lastnih sredstev	R0730	115.442			
Prilagoditev za omejene postavke lastnih sredstev v zvezi s portfelji uskladitvenih prilagoditev in omejenimi skladi	R0740	0			
Druga nerazpoložljiva lastna sredstva	R0750	0			
Uskladitvene rezerve pred odbitkom za udeležbe v drugih subjektih finančnega sektorja	R0760	356.700			
Pričakovani dobički					
Pričakovani dobički, vključeni v prihodnje premije (EPIFP) – življenjska zavarovanja	R0770	52.420			
Pričakovani dobički, vključeni v prihodnje premije (EPIFP) – neživljenjska zavarovanja	R0780	18.512			
Skupni pričakovani dobički, vključeni v prihodnje premije (EPIFP)	R0790	70.931			

S.25.01.22 Zahtevani solventnostni kapital – za podjetja, ki uporabljajo standardno formulo

		Bruto zahtevani solventnostni kapital	Za podjetje specifični parametri	Poenostavitve
		C0110	C0090	C0120
Tržno tveganje	R0010	60.439		
Tveganje neplačila nasprotne stranke	R0020	21.819		
Tveganje iz pogodb življenjskega zavarovanja	R0030	43.695	Brez	
Tveganje zdravstvenega zavarovanja	R0040	25.859	Brez	
Tveganje iz pogodb neživljenjskega zavarovanja	R0050	141.399	Brez	
Razpršenost	R0060	-97.907		
Tveganje neopredmetenih sredstev	R0070	0		
Osnovni zahtevani solventnostni kapital	R0100	195.304		

Izračun zahtevanega solventnostnega kapitala		C0100
Operativno tveganje	R0130	16.358
Absorpcijske kapacitete zavarovalno-tehničnih rezervacij	R0140	-1.176
Absorpcijske kapacitete odloženih davkov	R0150	-16.664
Kapitalske zahteve za posle, ki se izvajajo v skladu s členom 4 Direktive 2003/41/ES	R0160	0
Zahtevani solventnostni kapital brez kapitalskega pribitka	R0200	193.823
Že določen kapitalski pribitek	R0210	0
Zahtevani solventnostni kapital	R0220	216.735
Druge informacije o SCR		
Kapitalske zahteve za podmodul tveganja lastniških vrednostnih papirjev, ki temelji na trajanju	R0400	0
Skupni znesek teoretičnega zahtevanega solventnostnega kapitala za preostali del	R0410	0
Skupni znesek teoretičnega zahtevanega solventnostnega kapitala za omejene sklade	R0420	0
Skupni znesek teoretičnega zahtevanega solventnostnega kapitala za portfelje uskladištenih prilagoditev	R0430	0
Učinki razpršenosti zaradi združevanja teoretičnega SCR omejenih skladov za potrebe člena 304	R0440	0
Minimalni konsolidirani zahtevani solventnostni kapital skupine	R0470	102.730
Informacije o drugih subjektih		
Kapitalske zahteve za druge finančne sektorje (nezavarovalniške kapitalske zahteve)	R0500	5.532
Kapitalske zahteve za druge finančne sektorje (nezavarovalniške kapitalske zahteve) – kreditne institucije, investicijska podjetja in finančne institucije, upravitelje alternativnih investicijskih skladov, družbe za upravljanje KNPVP	R0510	0
Kapitalske zahteve za druge finančne sektorje (nezavarovalniške kapitalske zahteve) – institucije za poklicno pokojninsko zavarovanje	R0520	5.532
Kapitalske zahteve za druge finančne sektorje (nezavarovalniške kapitalske zahteve) – kapitalske zahteve za neregulirane subjekte, ki izvajajo finančne dejavnosti	R0530	0
Kapitalske zahteve za neobvladovane udeležbe	R0540	0
Kapitalske zahteve za preostala podjetja	R0550	17.380
Skupni SCR		
SCR za podjetja, vključena prek metode D&A	R0560	0
Zahtevani solventnostni kapital	R0570	216.735